

KPMG d.o.o. Beograd
Kraljice Natalije 11
11000 Beograd
Srbija

Tel.: +381 (0)11 20 50 500
Fax: +381 (0)11 20 50 550
www.kpmg.com/rs

Izveštaj nezavisnog revizora

AKCIONARIMA

RAIFFEISEN BANKA A.D. BEOGRAD

Izveštaj o konsolidovanim finansijskim izveštajima

Izvršili smo reviziju priloženih konsolidovanih finansijskih izveštaja Raiffeisen banka a.d. Beograd (u daljem tekstu: „Banka“) koji se sastoje od konsolidovanog bilansa stanja na dan 31. decembar 2017. godine, konsolidovanog bilansa uspeha, konsolidovanog izveštaja o ostalom rezultatu, konsolidovanog izveštaja o promenama na kapitalu i konsolidovanog izveštaja o tokovima gotovine za godinu koja se završava na taj dan, kao i napomena, koje sadrže pregled osnovnih računovodstvenih politika i druge napomene.

Odgovornost rukovodstva za konsolidovane finansijske izveštaje

Rukovodstvo je odgovorno za sastavljanje i poštenu prezentaciju priloženih konsolidovanih finansijskih izveštaja u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja, i za uspostavljanje takvih internih kontrola za koje rukovodstvo utvrdi da su neophodne za pripremu konsolidovanih finansijskih izveštaja, koji ne sadrže materijalno značajne greške, nastale bilo zbog pronevere ili zbog grešaka u radu.

Odgovornost revizora

Naša odgovornost je da na osnovu izvršene revizije izrazimo mišljenje o priloženim konsolidovanim finansijskim izveštajima. Reviziju smo izvršili u skladu sa Zakonom o reviziji Republike Srbije, Odlukom o spoljnoj reviziji banaka i standardima revizije primenljivim u Republici Srbiji. Ovi standardi zahtevaju da se pridržavamo etičkih zahteva i da reviziju planiramo i obavimo na način koji nam omogućuje da steknemo razumni nivo uveravanja da konsolidovani finansijski izveštaji ne sadrže materijalno značajne greške.

Revizija obuhvata obavljanje procedura u cilju prikupljanja revizorskih dokaza o iznosima i obelodanjivanjima u konsolidovanim finansijskim izveštajima. Izbor procedura zavisi od naše procene, uključujući i procenu rizika od materijalno značajnih grešaka u konsolidovanim finansijskim izveštajima, nastalih bilo zbog pronevere ili zbog grešaka u radu. U proceni rizika uzimamo u obzir interne kontrole, koje su relevantne za sastavljanje i poštenu prezentaciju konsolidovanih finansijskih izveštaja, sa ciljem kreiranja odgovarajućih revizorskih procedura, ali ne i za svrhe izražavanja mišljenja o efektivnosti primenjenih internih kontrola. Takođe, revizija obuhvata i ocenu adekvatnosti primenjenih računovodstvenih politika i opravdanosti značajnih procenjivanja, koje je rukovodstvo izvršilo, kao i ocenu opšte prezentacije konsolidovanih finansijskih izveštaja.

Smatramo da su revizorski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući i pružaju osnov za izražavanje našeg mišljenja.

Mišljenje

Po našem mišljenju, konsolidovani finansijski izveštaji daju istinit i pošten pregled konsolidovanog finansijskog položaja Banke na dan 31. decembra 2017. godine, konsolidovanog rezultata njenog poslovanja i konsolidovanih tokova gotovine za godinu koja se završava na taj dan u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja.

Izveštaj o drugim zakonskim i regulatornim zahtevima

Banka je odgovorna za sastavljanje priloženog konsolidovanog godišnjeg izveštaja o poslovanju, u skladu sa zahtevom Zakona o računovodstvu Republike Srbije. Naša je odgovornost da izrazimo mišljenje o usklađenosti konsolidovanog godišnjeg izveštaja o poslovanju sa konsolidovanim finansijskim izveštajima za poslovnu 2017. godinu. U vezi sa tim, naši postupci se sprovode u skladu sa primenljivim revizorskim standardom – *Odgovornost revizora u vezi sa ostalim informacijama u dokumentima koji sadrže finansijske izveštaje koji su bili predmet revizije*, koji su ograničeni samo na ocenu usklađenosti konsolidovanog godišnjeg izveštaja o poslovanju sa finansijskim izveštajima.

Po našem mišljenju, konsolidovani godišnji izveštaj o poslovanju je usklađen sa konsolidovanim finansijskim izveštajima koji su bili predmet revizije.

Beograd, 23. maj 2018.
godine

KPMG d.o.o. Beograd

Sanja Kočović
Ovlašćeni revizor

Matični broj: 17335600
Šifra delatnosti: 6419
PIB: 100000299
TR: 908-0000002650115
Naziv: Raiffeisen banka a.d.
Sedište: Novi Beograd, Đorđa Stanojevića 16

RAIFFEISEN BANKA A.D. BEOGRAD

KONSOLIDOVANI FINANSIJSKI IZVEŠTAJI
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA
NA DAN 31. DECEMBAR 2017. GODINE

30. mart 2018. godine

KONSOLIDOVANI BILANS USPEHA
u periodu od 1. januara do 31. decembra

<u>U hiljadama RSD</u>	<u>Napomena</u>	<u>2017.</u>	<u>2016.</u>
Prihodi od kamata	3(c), 7	10.090.452	10.243.151
Rashodi kamata	3(c), 7	(227.933)	(491.820)
Neto prihod po osnovu kamata		9.862.519	9.751.331
Prihodi od naknada i provizija	3(d), 8	5.441.986	5.077.913
Rashodi naknada i provizija	3(d), 8	(1.459.029)	(1.280.175)
Neto prihod po osnovu naknada i provizija		3.982.957	3.797.738
Neto dobitak po osnovu finansijskih sredstva namenjenih trgovanju	3(e)	20.555	59.577
Neto gubitak po osnovu zaštite od rizika	3(f)	(47.009)	(16.487)
Neto gubitak po osnovu finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju	3(p)	(25.942)	(1.558)
Neto prihod od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule	9, 3(b)	1.637.346	1.339.672
Ostali poslovni prihodi	12.1	524.343	470.328
Neto prihod/(rashod) po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava i kreditno rizičnih vanbilansnih stavki	10, 3(k)	1.028.426	(317.251)
Ukupan neto poslovni prihod		16.983.195	15.083.350
Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	11, 21, 22,	(3.156.240)	(3.136.543)
Troškovi amortizacije	3(q), 3(r)	(630.715)	(593.759)
Ostali rashodi	12.2	(5.520.025)	(4.948.145)
Dobitak pre oporezivanja		7.676.215	6.404.903
Porez na dobitak	13, 3(j)	(1.002.789)	(772.254)
Dobitak od kreiranja odloženog poreskog sredstva i smanjenja odloženih poreskih obaveza	13, 3(j)	45.459	1.832
Dobitak nakon oporezivanja		6.718.885	5.634.481
Dobitak koji pripada matičnom entitetu		6.718.885	5.634.481
Dobitak koji pripada vlasnicima bez prava kontrole		-	-

Napomene su sastavni deo ovih konsolidovanih finansijskih izveštaja

Beograd, 30. mart 2018. godine

Zoran Petrović
Predsednik Izvršnog odbora

Petar Jovanović
Zamenik predsednika Izvršnog odbora

**KONSOLIDOVANI IZVEŠTAJ O OSTALOM REZULTATU
u periodu od 1. januara do 31. decembra**

<u>U hiljadama RSD</u>	<u>Napomene</u>	<u>2017.</u>	<u>2016.</u>
Izveštaj o ostalom rezultatu			
Dobitak perioda	29	6.718.885	5.634.481
Ostali rezultat perioda			
<i>Komponente ostalog rezultata koje mogu biti reklasifikovane u dobitak ili gubitak</i>			
Promena fer vrednosti finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju		64.261	(54.557)
Dobici po osnovu instrumenata zaštite od rizika novčanog toka (hedžing tokova gotovine)		41.497	9.923
(Gubitak)/dobitak po osnovu odloženog poreza koji se odnosi na ostali rezultat perioda	13.3	(15.864)	7.959
Ukupan ostali rezultat perioda		89.894	(36.675)
Ukupan pozitivan rezultat perioda		6.808.779	5.597.806
Ukupan pozitivan rezultat koji pripada matičnom entitetu		6.808.779	5.597.806
Ukupan pozitivan rezultat koji pripada vlasnicima bez prava kontrole		-	-

Napomene su sastavni deo ovih konsolidovanih finansijskih izveštaja

KONSOLIDOVANI BILANS STANJA
na dan 31. decembar

U hiljadama RSD	Napomena	31.12.2017.	31.12.2016.
Aktiva			
Gotovina i sredstva kod centralne banke	14, 3(l)	61.888.292	56.508.815
Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjena trgovanju	15, 3(k), 3(m)	330.751	291.656
Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	16, 3(k), 3(p)	12.995.016	13.666.763
Finansijska sredstva koja se drže do dospeća	17, 3(k), 3(p)	30.347.240	33.826.609
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	18, 3(k), 3(o)	9.322.509	13.873.582
Kredit i potraživanja od komitenata	19, 3(k), 3(o)	146.750.452	131.935.721
Potraživanja po osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od rizika	3(n)	76.530	87.075
Investicije u zajedničke poduhvate i ostale investicije	20	137	137
Nematerijalna ulaganja	22, 3(q)	620.556	525.773
Nekretnine, postrojenja i oprema	21, 3(r)	4.698.917	4.580.407
Tekuća poreska sredstva	3(j)	18.256	3.334
Odložena poreska sredstva	23, 3(j)	365.324	335.730
Ostala sredstva	24	1.173.153	1.294.628
Ukupno		268.587.133	256.930.230
Pasiva			
Finansijske obaveze po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjene trgovanju	3(k)	619	6.807
Obaveze po osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od rizika	3(k), 3(n)	121.632	114.902
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	25, 3(t)	6.386.573	5.749.278
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	26, 3(t)	200.930.868	191.682.141
Rezervisanja	27, 3(u), 3(x)	1.442.440	1.239.156
Tekuće poreske obaveze	3(j)	295.046	259.263
Ostale obaveze	28	1.438.817	1.305.033
Ukupno obaveze		210.615.995	200.356.580
Akcijski kapital	29, 3(w)	27.466.158	27.466.158
Dobitak	29, 3(w)	7.154.420	5.846.826
Rezerve	29, 3(w)	23.350.560	23.260.666
Ukupno kapital	29, 3(w)	57.971.138	56.573.650
Ukupno		268.587.133	256.930.230

Napomene su sastavni deo ovih konsolidovanih finansijskih izveštaja

KONSOLIDOVANI IZVEŠTAJ O PROMENAMA NA KAPITALU
u periodu od 1. januara do 31. decembra

<u>U hiljadama RSD</u>	Akcijski kapital	Rezerve iz dobiti	Rezerve fer vrednosti	Dobitak	Ukupno
Stanje na dan 1. januara 2016. godine	27.466.158	23.353.465	(56.124)	4.554.297	55.317.796
Dobitak perioda	-	-	-	5.634.481	5.634.481
Ukupan ostali rezultat					
Promena fer vrednosti finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju	-	-	(54.557)	-	(54.557)
Dobici po osnovu instrumenata zaštite od rizika novčanog toka (hedžing tokova gotovine)	-	-	9.923	-	9.923
Porez	-	-	7.959	-	7.959
Transakcije sa vlasnicima					
Isplata dividendi	-	-	-	(4.341.952)	(4.341.952)
Stanje na dan 31. decembra 2016. godine	27.466.158	23.353.465	(92.799)	5.846.826	56.573.650
Stanje na dan 1. januara 2017. godine	27.466.158	23.353.465	(92.799)	5.846.826	56.573.650
Dobitak perioda	-	-	-	6.718.885	6.718.885
Ukupan ostali rezultat					
Promena fer vrednosti finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju	-	-	64.261	-	64.261
Dobici po osnovu instrumenata zaštite od rizika novčanog toka (hedžing tokova gotovine)	-	-	41.497	-	41.497
Porez	-	-	(15.864)	-	(15.864)
Transakcije sa vlasnicima					
Isplata dividendi	-	-	-	(5.411.291)	(5.411.291)
Stanje na dan 31. decembra 2017. godine	27.466.158	23.353.465	(2.905)	7.154.420	57.971.138

Napomene su sastavni deo ovih konsolidovanih finansijskih izveštaja.

**KONSOLIDOVANI IZVEŠTAJ O TOKOVIMA GOTOVINE
u periodu od 1. januara do 31. decembra**

U hiljadama RSD

	2017.	2016.
TOKOVI GOTOVINE IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI		
Prilivi gotovine iz poslovnih aktivnosti	16.236.185	16.028.203
Prilivi od kamata	9.788.433	10.388.977
Prilivi od naknada i provizija	5.416.465	4.887.051
Prilivi po osnovu ostalih poslovnih aktivnosti	1.031.287	752.175
Odlivi gotovine iz poslovnih aktivnosti	(10.801.614)	(10.192.744)
Odlivi po osnovu kamata	(188.658)	(481.033)
Odlivi po osnovu naknada i provizija	(1.226.155)	(1.274.636)
Odlivi po osnovu bruto zarada, naknada zarada i drugih ličnih rashoda	(3.267.572)	(3.072.336)
Odlivi po osnovu poreza, doprinosa i drugih dažbina na teret prihoda, isključujući porez na dobit pravnih lica	(1.277.543)	(798.292)
Odlivi po osnovu drugih troškova poslovanja	(4.841.686)	(4.566.447)
Neto priliv gotovine iz poslovnih aktivnosti pre povećanja ili smanjenja u plasmanima i depozitima	5.434.571	5.835.459
Prilivi gotovine po osnovu uzetih depozita i ostalih obaveza	19.961.247	21.527.395
Neto priliv po osnovu kredita i potraživanja od banaka, drugih finansijskih organizacija, centralne banke i komitenata	-	5.682.257
Neto priliv po osnovu potraživanja po osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od rizika i promene fer vrednosti stavki koje su predmet zaštite od rizika	5.985	-
Neto priliv po osnovu depozita i ostalih obaveza prema bankama, drugim finansijskim organizacijama, centralnoj banci i komitentima	19.944.337	15.802.194
Neto priliv po osnovu obaveza po osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od rizika i promene fer vrednosti stavki koje su predmet zaštite od rizika	10.925	42.944
Odlivi gotovine po osnovu uzetih depozita i ostalih obaveza	(20.498.495)	(6.967.167)
Neto odliv po osnovu kredita i potraživanja od banaka, drugih finansijskih organizacija, centralne banke i komitenta	(19.188.807)	-
Neto odliv po osnovu finansijskih sredstava koja se inicijalno priznaju po fer vrednosti kroz bilans uspeha, sredstva namenjena trgovanju i ostalih hartija od vrednosti koje nisu namenjene investiranju	(1.303.500)	(6.914.424)
Neto odliv po osnovu potraživanja po osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od rizika i promene fer vrednosti stavki koje su predmet zaštite od rizika	-	(26.427)
Neto odliv po osnovu finansijskih obaveza koje se inicijalno priznaju po fer vrednosti kroz bilans uspeha i finansijskih obaveza namenjenih trgovanju	(6.188)	(26.316)
Neto priliv gotovine iz poslovnih aktivnosti pre poreza na dobit	4.897.323	20.395.687
Plaćen porez na dobit	(707.573)	(482.759)
Isplaćene dividende	(5.140.726)	(4.124.854)
Neto odliv/priliv gotovine iz poslovnih aktivnosti	(950.976)	15.788.074

KONSOLIDOVANI IZVEŠTAJ O TOKOVIMA GOTOVINE (nastavak)
u periodu od 1. januara do 31. decembra

U hiljadama RSD	2017.	2016.
TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI INVESTIRANJA		
Prilivi gotovine iz aktivnosti investiranja	15.202.886	21.467.215
Prilivi od ulaganja u investicione hartije od vrednosti	15.187.977	21.435.803
Prilivi od prodaje nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja i opreme	14.909	31.412
Odlivi gotovine iz aktivnosti investiranja	(12.835.715)	(33.082.651)
Odlivi po osnovu ulaganja u investicione hartije od vrednosti	(11.917.784)	(31.941.615)
Odlivi za kupovinu investicija u zavisna i pridružena društva i zajedničke poduhvate	-	(194.472)
Odlivi za kupovinu nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja i opreme	(849.412)	(863.648)
Ostali odlivi iz aktivnosti investiranja	(68.519)	(82.916)
Neto priliv/(odliv) gotovine iz aktivnosti investiranja	2.367.171	(11.615.436)
TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI FINANSIRANJA		
Priliv gotovine iz aktivnosti finansiranja	11.098.155	-
Priliv gotovine po osnovu uzetih kredita	11.098.155	-
Odlivi gotovine po osnovu aktivnosti finansiranja	(11.299.417)	(372.411)
Odlivi gotovine po osnovu uzetih kredita	(11.299.417)	(372.411)
Neto odliv gotovine iz aktivnosti finansiranja	(201.262)	(372.411)
SVEGA PRILIVI GOTOVINE	62.498.473	59.022.813
SVEGA ODLIVI GOTOVINE	(61.283.540)	(55.222.586)
NETO POVEĆANJE GOTOVINE	1.214.933	3.800.227
GOTOVINA I GOTOVINSKI EKVIVALENTI NA POČETKU GODINE (Napomena 14.2)	44.704.059	40.467.143
(NEGATIVNE)/POZITIVNE KURSNE RAZLIKE	(1.036.563)	436.689
GOTOVINA I GOTOVINSKI EKVIVALENTI NA KRAJU PERIODA (Napomena 14.2)	44.882.429	44.704.059

Napomene su sastavni deo ovih konsolidovanih finansijskih izveštaja

**NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
SASTAVLJENE ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA
NA DAN 31. DECEMBRA 2017. GODINE**

1. Osnovni podaci o Banci

„Raiffeisenbank Jugoslavija“ a.d. Beograd (u daljem tekstu: Banka) osnovana je 2001. godine i upisana u registar Privrednog suda u Beogradu, pod brojem VFi-3724/01 od 10. aprila 2001. godine. U 2003. godini Raiffeisenbank Jugoslavija a.d. Beograd promenila je naziv u Raiffeisen bank a.d. Beograd. Promena je registrovana 24. aprila 2003. godine u Trgovinskom sudu u Beogradu rešenjem br. XI Fi 4800/03. Rešenjem Agencije za privredne registre BD 159711/2006 od 9. oktobra 2006. godine brisan je naziv Raiffeisenbank a.d. Beograd i upisan novi naziv Raiffeisen banka a.d. Beograd.

Konsolidovani finansijski izveštaji za godinu koja se završava na dan 31. decembar 2017. godine obuhvataju Banku i njena zavisna pravna lica (u daljem tekstu: Grupa):

- Društvo za upravljanje dobrovoljnim penzijskim fondom Raiffeisen Future a.d. Beograd.
- Društvo za upravljanje investicionim fondovima Raiffeisen Invest d.o.o. Beograd.
- Raiffeisen Leasing d.o.o. Beograd.

U skladu sa Zakonom o bankama, Ugovorom o osnivanju i Statutom, Banka je registrovana za obavljanje sledećih poslova:

- depozitni i kreditni poslovi;
- devizni, devizno-valutni i menjački poslovi;
- poslovi platnog prometa;
- izdavanje platnih kartica;
- poslovi sa hartijama od vrednosti (izdavanje hartija od vrednosti i poslovi kastodi banke i dr.);
- brokersko dilerski poslovi;
- izdavanje garancija, avala i dr. oblika jemstava (garancijski posao);
- kupovinu, prodaju i naplatu potraživanja (faktoring, forfaiting itd.);
- poslove zastupanja u osiguranju;
- poslove posredovanja za povezana pravna lica čiji je osnivač Banka i pružanje usluga povezanim licima čiji je osnivač Banka, u oblastima za koje povezana pravna lica nemaju svoje organizacione jedinice.

Rešenjem Narodne banke Jugoslavije br. 86/2001 od 11. aprila 2001. godine Banka je dobila dozvolu za obavljanje platnog prometa i kreditnih poslova sa inostranstvom (“veliko ovlašćenje”).

Organi upravljanja Bankom su: Skupština Banke, Upravni odbor i Izvršni odbor. Članove Upravnog odbora imenuje Skupština Banke. Najmanje jedna trećina članova Upravnog odbora su lica nezavisna od Banke, odnosno lica koja nemaju direktnog ili indirektnog vlasništva ni u Banci, ni u članu bankarske grupe u kojoj je Banka. Banku zastupa i predstavlja Predsednik Izvršnog odbora Banke. Banka je formirala i sledeće odbore: Odbor za praćenje poslovanja Banke (Odbor za reviziju), Kreditni odbor i Odbor za upravljanje aktivom i pasivom.

Banka svoje poslovanje obavlja sa sedištem u Novom Beogradu, u ulici Đorđa Stanojevića br. 16, preko svojih regionalnih centara – Regionalni centar Beograd 1 (sa jednom lokalnom filijalom, 14 filijala i 10 ekspozitura), Regionalni centar Beograd 2 (sa jednom regionalnom filijalom, 14 filijala i 11 ekspozitura), Regionalni centar Sever (sa jednom regionalnom filijalom, 3 lokalne filijale, 8 filijala i 4 ekspoziture) i Regionalni centar Jug (sa 2 regionalne filijale, 5 lokalnih filijala, 6 filijala, 7 ekspozitura).

Na dan 31. decembra 2017. godine Banka je imala 1.555 zaposlenih (31. decembar 2016. godine: 1.576 zaposlenih).

Poreski identifikacioni broj Banke je 100000299.

Društvo za upravljanje dobrovoljnim penzijskim fondom Raiffeisen Future a.d. Beograd

Raiffeisen Future a.d., Beograd Društvo za upravljanje dobrovoljnim penzijskim fondom (dalje u tekstu: „Društvo“) osnovano je Odlukom o osnivanju od 28. septembra 2006. godine od strane Raiffeisen banke a.d., Beograd (prethodno Raiffeisenbank a.d., Beograd) u skladu sa Zakonom o dobrovoljnim penzijskim fondovima i penzijskim planovima i Zakonom o privrednim društvima.

Osnivanje Društva je upisano u registar Agencije za privredne registre u Beogradu 23. novembra 2006. godine pod brojem BD.194119/2006. Društvo je registrovano kao zatvoreno akcionarsko društvo čiji je jedini osnivač i akcionar Raiffeisen banka a.d., Beograd.

Društvo je registrovano za organizovanje i upravljanje dobrovoljnim penzijskim fondovima, kao i za spoljnotrgovinski promet i usluge u spoljnotrgovinskom prometu.

Društvo je dana 12. februara 2013. godine u APR registrovalo promenu sedišta u Đorđa Stanojevića 16, 11070 Novi Beograd.

Društvo na dan 31. decembra 2017. godine ima 14 zaposlenih (31. decembar 2016. godine: 12 zaposlenih). Matični broj Društva je 20223243, a poreski identifikacioni broj 104714052. Kastodi banka sa kojom Društvo ima zaključen ugovor je Societe Generale Banka Srbija a.d., Beograd.

Društvo Raiffeisen Future upravlja sa dva dobrovoljan penzijska fonda (u daljem tekstu: Fondovi):

- Dobrovoljni penzijski fond Raiffeisen Future i
- Dobrovoljni penzijski fond Raiffeisen Euro Future.

Narodna banka Srbije je dana 16. novembra 2006. godine izdala Rešenje br. 10175 kojim se izdaje dozvola za rad Društvu, kao i Rešenje br. 10176 kojim se izdaje dozvola za organizovanje i upravljanje Dobrovoljnim penzijskim fondom Raiffeisen Future. Dobrovoljni penzijski fond Raiffeisen Future (dalje u tekstu: Fond Future) se u Registru dobrovoljnih penzijskih fondova Narodne banke Srbije vodi pod registarskim brojem 1000168. Fond je počeo sa poslovanjem u januaru 2007. godine. Na dan 31. decembra 2017. godine Fond ima ukupno 26.860 članova (2016. :godine: 22.947) i ukupna neto imovina Fonda iznosi RSD 4.264.757 hiljada (2016.: RSD 3.848.881 hiljade).

Narodna banka Srbije je dana 11. juna 2015. godine izdala Rešenje br. 51 kojim se izdaje dozvola za organizovanje i upravljanje Dobrovoljnim penzijskim fondom Raiffeisen Euro Future. Dobrovoljni penzijski fond Raiffeisen Euro Future (dalje u tekstu: Fond Euro Future) se u Registru dobrovoljnih penzijskih fondova Narodne banke Srbije vodi pod registarskim brojem 1001138. Fond Euro Future je počeo sa poslovanjem u julu 2015. godine. Na dan 31. decembra 2017. godine Fond Euro Future ima ukupno 2.554 člana (2016.: 1.492) i ukupna neto imovina Fonda iznosi RSD 108.244 hiljada (2016.: RSD 34.770 hiljada).

Društvo za upravljanje investicionim fondovima Raiffeisen Invest a.d. Beograd

Raiffeisen INVEST a.d. Beograd Društvo za upravljanje investicionim fondovima (dalje u tekstu: Društvo) osnovano je Odlukom o osnivanju od 03. maja 2007. godine od strane Raiffeisen banke a.d. Beograd u skladu sa Zakonom o investicionim fondovima i Zakonom o privrednim društvima. Društvo je osnovano i posluje kao zatvoreno akcionarsko društvo.

Komisija za hartije od vrednosti je 31. maja 2007. godine izdala Rešenje br. 5/0-33-2491/4-07 o davanju dozvole za rad društvu za upravljanje investicionim fondovima za obavljanje sledećih delatnosti:

- organizovanje i upravljanje otvorenim investicionim fondom
- osnivanje i upravljanje zatvorenim investicionim fondom
- upravljanje privatnim investicionim fondom.

Osnivanje Društva je upisano u Registar privrednih subjekata kod Agencije za privredne registre u Beogradu dana 25. juna 2007. godine pod brojem BD62641/2007. Društvo je registrovano kao zatvoreno akcionarsko društvo čiji je jedini osnivač i akcionar Raiffeisen banka a.d. Beograd.

Delatnost Društva je upravljanje investicionim fondovima, dok je kao pretežna delatnost u Agenciji za privredne registre upisano upravljanje fondovima.

Društvo je dana 12. februara 2013. godine u APR registrovalo promenu sedišta u Đorđa Stanojevića 16, 11070 Novi Beograd.

Na dan 31. decembar 2017. godine Društvo ima 12 zaposlenih (31. decembar 2016.: 13).

Matični broj Društva je 20302402, a poreski identifikacioni broj 105053883. Kastodi banka sa kojom Društvo ima zaključen ugovor je UniCredit bank Srbija a.d. Beograd.

Na dan 31. decembar 2017. godine, Društvo upravlja sa tri otvorena investiciona fonda (u daljem tekstu: Fondovi):

- Otvoreni investicioni fond Raiffeisen Cash
- Otvoreni investicioni fond Raiffeisen Euro Cash
- Otvoreni investicioni fond Raiffeisen World.

Komisija za hartije od vrednosti je dana 12. jula 2007. godine izdala Rešenje, br. 5/0-34-3927/8-07 o davanju dozvole za organizovanje otvorenog investicionog fonda Raiffeisen Akcije, a dana 16. avgusta 2007. godine Rešenje br. 5/0-44-6300/5-07 o upisu ovog fonda u Registar investicionih fondova. Dana 13.01.2011.godine Komisija za hartije od vrednosti je izdala rešenje br.5/0-42-41/3-11 o davanju prethodne saglasnosti na spajanje otvorenog investicionog fonda Raiffeisen Akcije (fond koji prestaje da postoji) otvorenom investicionom fondu Raiffeisen World (fond sticalac). Dana 31.03.2011.godine izvršeno je spajanje otvorenog investicionog fonda Raiffeisen Akcije fondu Raiffeisen World. Komisija za hartije od vrednosti je dana 12.05.2011.godine izdala rešenje br. 5/0-42-41/7-11 kojim je dala saglasnost na Izveštaj o spajanju uz pripajanje. Istim rešenjem otvoreni investicioni fond Raiffeisen Akcije je prestao da postoji i izbrisan je iz registra investicionih fondova.

Komisija za hartije od vrednosti je dana 10. decembra 2009. godine izdala Rešenje, br. 5/0-34-5414/5-09 o davanju dozvole za organizovanje otvorenog investicionog fonda Raiffeisen CASH, a dana 04. marta 2010. godine Rešenje br. 5/0-44-351/7-10 o upisu ovog fonda u Registar investicionih fondova. Otvoreni investicioni fond Raiffeisen CASH predstavlja fond očuvanja vrednosti imovine. Na dan 31. decembar 2017. godine Raiffeisen Cash ima ukupno 1.355 članova (2016.:1075) i neto imovina ovog fonda iznosi RSD 8.125.647 hiljada (2016.: RSD 7.343.497 hiljada)

Komisija za hartije od vrednosti je dana 14. maja 2010. godine izdala Rešenje, br. 5/0-34-1845/3-10 o davanju dozvole za organizovanje otvorenog investicionog fonda Raiffeisen World, a dana 5. avgusta 2010. godine Rešenje br. 5/0-44-3581/4-10 o upisu ovog fonda u Registar investicionih fondova. Otvoreni investicioni fond Raiffeisen WORLD upisan je kao fond rasta vrednosti imovine. Rešenjem Komisije za hartije od vrednosti br. 5/0-38-2734/5-15 od 22.09.2015. godine otvoreni investicioni fond Raiffeisen World upisan je u Registar investicionih fondova kao balansirani fond, a na osnovu *Odluke o promeni vrste fonda-OIF Raiffeisen WORLD iz fonda rasta vrednosti imovine u balansirani fond* koju je donela Skupština Društva dana 4.9.2015. godine. Na dan 31. decembar 2017. godine Raiffeisen World ima ukupno 2.477 članova (2016.:2.450) i neto imovina ovog fonda iznosi RSD 1.892.658 hiljade (2016.: RSD 1.319.382 hiljade)

Komisija za hartije od vrednosti je dana 25. oktobra 2012. godine izdala Rešenje, br. 5/0-34-3718/4-12 o davanju dozvole za organizovanje otvorenog investicionog fonda Raiffeisen EURO CASH, a dana 13. novembra 2012. godine Rešenje br. 5/0-44-4305/3-12 o upisu ovog fonda u Registar investicionih fondova. Otvoreni investicioni fond Raiffeisen EURO CASH predstavlja fond očuvanja vrednosti imovine. Na dan 31. decembar 2017. godine Raiffeisen Euro Cash ima ukupno 2.339 člana (2016.: 1.626) i neto imovina ovog fonda iznosi RSD 12.419.862 hiljada (2016.: RSD 10.004.412 hiljada).

Raiffeisen Leasing d.o.o. Beograd

Društvo za posredovanje, promet i usluge Raiffeisen Leasing d.o.o. Beograd (u daljem tekstu: Raiffeisen Leasing) osnovano je Ugovorom o osnivanju između Raiffeisenbank a.d. Beograd i Raiffeisen – Leasing International GmbH, Vienna od 5. februara 2003. godine, koji su učestvovali sa po 50% u kapitalu Raiffeisen Leasing. U skladu sa ugovorom o prodaji preostalih 50% udela u Raiffeisen Leasing-u, koji je sklopljen između Raiffeisen banke a.d. Beograd i Raiffeisen – Leasing International GmbH Vienna 24. oktobra 2016. godine, Raiffeisen banka a.d. Beograd je postala vlasnik 100% kapitala Raiffeisen Leasing d.o.o. Beograd.

Osnivanje Raiffeisen Leasinga je upisano u registar Trgovinskog suda u Beogradu pod brojem X-Fi-1410/03 dana 10. februara 2003. godine. U skladu sa promenom zakonske regulative, Raiffeisen Leasing je upisano u registar Agencije za privredne registre pod brojem 1-89259-00 dana 23. decembra 2005. godine.

Dana 25. januara 2006. godine, Narodna Banka Srbije je izdala Rešenje br. 619 po kome se izdaje dozvola Raiffeisen Leasingu za obavljanje poslova finansijskog lizinga.

U skladu sa Rešenjem Narodne Banke Srbije, budući da je Raiffeisen Leasing registrovano za obavljanje poslova finansijskog lizinga, prestaje da važi prethodna registracija, kojom je Raiffeisen Leasing bilo registrovano za finansijski lizing, posredovanje, veleprodaju i maloprodaju, prevoz i skladištenje robe, kupoprodaju i iznajmljivanje nekretnina, iznajmljivanje automobila i ostalih prevoznih sredstava, kao i mašina i opreme, istraživanje tržišta, konsalting i menadžment poslove i ostale usluge reklame i propagande. Takođe, u skladu sa važećom zakonskom regulativom, društva registrovana za obavljanje delatnosti finansijskog lizinga, ne mogu obavljati druge vrste delatnosti.

Osnovna delatnost Raiffeisen Leasing je finansijski lizing. Sedište Raiffeisen Leasinga je u ulici Đorđa Stanojevića 16. Novi Beograd.

Na dan 31. decembra 2017. godine Raiffeisen Leasing ima 70 zaposlenih (2016.: 71).

2. Osnova za sastavljanje i prezentaciju konsolidovanih finansijskih izveštaja

(a) Izjava o usklađenosti

Priloženi konsolidovani finansijski izveštaji (u daljem tekstu: konsolidovani finansijski izveštaji ili finansijski izveštaji) Grupe sastavljeni su u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja izdatih od strane Odbora za međunarodne računovodstvene standarde (u daljem tekstu MSFI ili IFRS). Konsolidovani finansijski izveštaji Grupe predstavljaju sub-konsolidovne finansijske izveštaje, budući da matična kompanija Banke priprema konsolidovane finansijske izveštaje, koji su dostupni na internet stranici <https://www.rbinternational.com>.

Pravna lica i preduzetnici u Republici Srbiji su u obavezi da vođenje poslovnih knjiga, priznavanje i procenjivanje imovine i obaveza, prihoda i rashoda, sastavljanje, prikazivanje, dostavljanje i obelodanjivanje finansijskih izveštaja vrše u skladu sa Zakonom o računovodstvu (u daljem tekstu "Zakon", "Sl. glasnik RS", br. 62/2013). Banka, kao veliko pravno lice, u obavezi je da primenjuje Međunarodne standarde finansijskog izveštavanja ("MSFI"), koji u smislu navedenog zakona, obuhvataju: Okvir za pripremanje i prikazivanje finansijskih izveštaja ("Okvir"), Međunarodne računovodstvene standarde ("MRS"), Međunarodne standarde finansijskog izveštavanja ("MSFI") i sa njima povezana tumačenja, izdata od Komiteta za tumačenje računovodstvenih standarda ("IFRIC"), naknadne izmene tih standarda i sa njima povezana tumačenja, odobreni od Odbora za međunarodne računovodstvene standarde ("Odbor").

Računovodstvene politike prikazane u nastavku, konzistentno su primenjivane u svim obračunskim periodima prikazanim u ovim finansijskim izveštajima.

(b) Pravila procenjivanja

Finansijski izveštaji su sastavljeni na osnovu načela istorijske vrednosti, osim za sledeće pozicije, koje se vrednuju po fer vrednosti:

- derivatni finansijski instrumenti, koji se vrednuju po fer vrednosti,
- finansijski instrumenti po fer vrednosti kroz bilans uspeha, koji se vrednuju po fer vrednosti,
- finansijski instrumenti raspoloživi za prodaju, koji se vrednuju po fer vrednosti i
- finansijske obaveze po fer vrednosti kroz bilans uspeha, koje se vrednuju po fer vrednosti.

(c) Funkcionalna i izveštajna valuta

Finansijski izveštaji Grupe su iskazani u hiljadama dinara ("RSD"), koji predstavlja funkcionalnu i izveštajnu valutu Grupe. Dinar predstavlja zvaničnu izveštajnu valutu u Republici Srbiji. Svi finansijski podaci su iskazani u hiljadama dinara osim ako nije drugačije naznačeno.

(d) Korišćenje procenjivanja

Prezentacija finansijskih izveštaja zahteva od rukovodstva korišćenje najboljih mogućih procena i razumnih pretpostavki, koje imaju efekta na prezentirane vrednosti sredstava i obaveza kao i obelodanjivanje potencijalnih potraživanja i obaveza na dan sastavljanja finansijskih izveštaja, kao i prihoda i rashoda u toku izveštajnog perioda. Ove procene i pretpostavke su zasnovane na prethodnom iskustvu, kao i različitim informacijama raspoloživim na dan sastavljanja finansijskih izveštaja, a koje deluju realno i razumno u datim okolnostima. Na bazi ovih informacija se formira pretpostavka o vrednosti sredstava i obaveza, koju nije moguće neposredno potvrditi na bazi drugih informacija. Stvarna vrednost sredstava i obaveza može da odstupa od vrednosti koja je procenjena na ovaj način.

Procene, kao i pretpostavke na osnovu kojih su procene izvršene, su rezultat redovnih provera. Ukoliko se putem provere utvrdi da je došlo do promene u procenjenoj vrednosti sredstava i obaveza, utvrđeni efekti se priznaju u finansijskim izveštajima u periodu kada je došlo do promene u proceni, ukoliko promena u proceni utiče samo na taj obračunski period, ili u periodu kada je došlo do promene u proceni i narednim obračunskim periodima, ukoliko promena u proceni utiče na tekući i buduće obračunske periode.

U Napomeni 4 su date informacije o oblastima kod kojih je stepen procene najveći i koje mogu imati najznačajniji efekat na iznose priznate u finansijskim izveštajima Grupe.

(e) Objavljeni standardi i tumačenja koji su stupili na snagu u tekućem periodu

Sledeći objavljeni standardi i tumačenja su stupili na snagu u tekućem obračunskom periodu:

- Izmene MRS 7 „Izveštaj o tokovima gotovine” (inicijativa za obelodanjivanje podataka) – izmena zahteva obelodanjivanje koje omogućuje korisnicima finansijskih izveštaja da ocene promene u obavezama koje proističu iz aktivnosti finansiranja i to kako promene novčanih tokova, tako i promene koje nemaju veze sa promenom novčanih tokova. U cilju usaglašavanja sa navedenim zahtevom, Grupa će obelodaniti usaglašavanje između početnog i krajnjeg stanja za obaveze koje proističu iz aktivnosti finansiranja;
- Izmene MRS 12 „Porez na dobitak” – Izmenama standarda je pojašnjen računovodstveni tretman za obračun odloženog poreskog sredstva za nerealizovane gubitke po osnovu dužničkih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti.
- Godišnja poboljšanja MSFI za period od 2014. do 2016. godine (Izmene MSFI 12 „Obelodanjivanje ulaganja u druge entitete“).

Rukovodstvo veruje, imajući u vidu prirodu poslovanja Grupe, da navedeni standardi, interpretacije i izmena standarda, koji su stupili na snagu u obračunskom periodu koji počinje na dan 1. januar 2017. godine, nemaju materijalan efekat na finansijske izveštaje Grupe.

(f) Objavljeni standardi i tumačenja koji još uvek nisu stupili na snagu

Na dan sastavljanja ovih finansijskih izveštaja sledeći standardi, njihove dopune i tumačenja bili su objavljeni, ali nisu još uvek stupili na snagu:

• **MSFI 9 „Finansijski instrumenti”**

Grupa će primeniti MSFI 9, objavljen jula 2014. godine, inicijalno 1. januara i sprovede rano usvajanje izmena na MSFI 9 pod istim datumom. Na bazi procene sprovedene do današnjeg dana, ukupna procenjena korekcija po osnovu primene MSFI 9 na početno stanje kapitala Grupe na dan 1. januar 2018. godine iznosi aproksimativno RSD 137 miliona, od čega se RSD 140 miliona odnosi na negativnu korekciju početnog stanja neraspoređene dobiti i RSD 3 miliona na pozitivnu korekciju početnog stanja revalorizacionih rezervi. Najznačajniji efekti na korekciju početnog stanja proističu iz sledećeg:

- Povećanje od aproksimativno RSD 568 miliona, se odnosi na ukidanje ispravke vrednosti, pri čemu ispravka vrednosti plasmana stanovništvu beleži rast od RSD 387 miliona, dok se ispravka vrednosti za pravna lica smanjuje za RSD 955 miliona;
- Smanjenje od aproksimativno RSD 708 miliona se odnosi na fer vrednovanje finansijskih sredstava koja su klasifikovana obavezno po fer vrednosti kroz bilans uspeha, budući da nisu prošla SPPI test;
- Na bazi trenutno važeće poreske regulative, ne javljaju se poreski efekti kao posledica prve primene MSFI 9. Nije moguće predvideti da li će tokom 2018. godine doći do promene poreske regulative.

Kada se radi o regulatornom kapitalu, Grupa će ukupan efekat inicijalne primene MSFI 9 priznati na datum inicijalne primene. Međutim, uticaj na pokazatelj adekvatnosti osnovnog akcijskog kapitala se procenjuje kao nematerijalan – povećanje od 14 bazičnih poena.

U pogledu inicijalne implementacije MSFI 9, sledeće treba da bude uzeto u obzir:

- Prikazano vrednovanje je preliminarno jer nisu finalizirani svi zahtevi prelaznih odredbi, tako da su moguće korekcije;
- Novi standard zahteva da Grupa revidira svoje računovodstvene procese i interne kontrole, a te promene nisu još u potpunosti sprovedene;
- Grupa nije završila testiranje i vrednovanje kontrola nad novim IT sistemskim rešenjima. Posledično, prikazani efekti, bliže pojašnjeni u daljem tekstu, mogu biti izmenjeni kada se implementacija okonča;
- Sistemi i odnosne kontrole, uspostavljene u skladu sa novim zahtevima, nisu bile operativne tokom celog izveštajnog perioda;
- Nove računovodstvene politike, pretpostavke, prosuđivanja i tehnike vrednovanja u upotrebi su predmet promena dok Grupa ne preda prve finansijske izveštaje koji uključuju i datum inicijalne primene.

i) Klasifikacija i vrednovanje

MSFI 9 sadrži novu klasifikaciju i pristup vrednovanju finansijskih sredstava koji reflektuje poslovni model za upravljanje sredstvima i karakteristike tokova gotovine finansijskih sredstava.

Delokrug MSFI 9 Finansijski instrumenti ne obuhvata ugovore o lizingu na koje se primenjuje MRS 17 Lizing u pogledu klasifikacije i vrednovanja. Na ostala finansijska sredstva Lizing Društva primenjuju se odredbe MSFI 9 u pogledu klasifikacije i vrednovanja.

Grupa će finansijska sredstva klasifikovati u sledeće četiri kategorije:

- Finansijska sredstva koja se vrednuju po amortizovanoj vrednosti (AC),
- Finansijska sredstva koja se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat (FVOCI),
- Finansijska sredstva koja se obavezno vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha (obavezno po FVTPL) i
- Finansijska sredstva koja se opciono vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha (opciono po FVTPL).

Postojeće MRS 39 kategorije, finansijska sredstva koja se drže do dospeća, krediti i potraživanja i finansijska sredstva raspoloživa za prodaju, će biti ukinute.

Finansijska sredstva će se vrednovati po amortizovanoj vrednosti ako su ispunjena oba sledeća uslova i sredstva nisu označena kao FVTPL:

- Cilj poslovnog modela za upravljanje sredstvima je naplata ugovorenih tokova gotovine;
- Ugovoreni uslovi pružaju osnov za naplatu na određene datume tokova gotovine koji su isključivo naplata glavnice i kamate na preostalu glavicu.

Cilj poslovnog modela može biti držanje finansijskih sredstava u cilju naplate ugovorenih novčanih tokova, čak i kad se dese, ili se očekuju neke prodaje finansijskih sredstava. MSFI 9 daje sledeće primere prodaje koje mogu biti konzistentne sa poslovnim modelom “držanje radi naplate”;

- Prodaja usled povećanja kreditnog rizika finansijskog sredstva;
- Prodaje su retke (čak i ako su značajne), ili su beznačajne pojedinačno i u sumi (čak i ako su česte);
- Prodaja se sprovodi blizu roka dospeća finansijskog sredstva i priliv od prodaje približno odgovara naplati preostalih ugovorenih tokova gotovine.

Banku će prodaju više od 10% portfolia (knjigovodstvene vrednosti) tokom trogodišnjeg perioda smatrati “više nego retkom”, osim ako su te prodaje nematerijalne same po sebi.

“Blizu dospeća” će biti tumačeno slično kao u slučaju uputstva definisanih MRS 39 u pogledu prodaje finansijskih sredstava koja se drže do dospeća. Dospeće kraće od 3 meseca se može posmatrati kao „blizu dospeća“.

Finansijsko sredstvo se klasifikuje kao FVOCI, ako pripada poslovnom modelu čiji ciljevi su i naplata ugovorenih tokova gotovine i prodaja finansijskih sredstava; i ugovoreni uslovi finansijskog sredstva daju pravo na naplatu tokova gotovine na određene datume, pri čemu se tokovi gotovine odnose isključivo na naplatu glavnice i kamate na preostali deo glavnice.

Pri inicijalnom priznavanju vlasničkih instrumenata koji se ne drže radi trgovanja, Grupa može neopozivo izabrati opciju da naknadne promene u fer vrednosti prikazuje u ostalom rezultatu. Ovaj izbor se sprovodi za svaku pojedinačnu investiciju posebno i suštinski se primenjuje na strategijska ulaganja koja se ne konsoliduju metodom pune konsolidacije.

Sva druga finansijska sredstva – tj. finansijska sredstva koja ne ispunjavaju kriterijume klasifikacije koja podrazumevaju naknadno vrednovanje po amortizovanoj vrednosti ili FVOCI se klasifikuju kao finansijska sredstva koja se naknadno vrednuju po fer vrednosti, uz priznavanje promene fer vrednosti u bilansu uspeha. Dodatno, Grupa ima opciju da prilikom inicijalnog priznavanja finansijskog sredstva neopozivo opredeli to finansijsko sredstvo kao FVTPL, ako to eliminiše ili značajno umanjuje nekonzistentnost prilikom vrednovanja i priznavanja – tj. “računovodstveno neslaganje” – koje bi u suprotnom nastalo usled vrednovanja sredstava i obaveza, odnosno priznavanje dobitaka i gubitaka, na drugoj osnovi.

Finansijsko sredstvo će se klasifikovati u jednu od napred navedenih kategorija pri inicijalnom priznavanju.

Za finansijske obaveze inicijalno opredeljene po fer vrednosti kroz bilans uspeha, treba napomenuti da je Grupa izabrala da usvoji u ranoj fazi zahtev MSFI 9.7.1.2. koji se tiče prezentacije dobitaka i gubitaka i posledično promene u fer vrednosti ovih finansijskih obaveza usled promene u riziku default-a Grupa su knjižene u ostalom rezultatu u finansijskim izveštajima za 2017. godinu.

Identifikovanje poslovnog modela

Grupa će poslovni model utvrđivati na nivou grupe sredstava, budući da ovakav pristup najbolje odražava način upravljanja finansijskim sredstvima i način informisanja ključnog rukovodstva.

Sledeće će biti razmatrano kao dokaz kada se određuje koji poslovni model je relevantan:

- Kako se ocenjuju performanse poslovnog modela (i finansijskih sredstava u okviru tog modela) i kako se izveštava ključno rukovodstvo;
- Rizici koji utiču na performanse poslovnog modela (i finansijskih sredstava u okviru tog poslovnog modela) i način na koji se upravlja ovim rizicima;
- Kako se nagrađuju menadžeri – npr. da li se nadoknade određuju na bazi fer vrednosti sredstava kojima se upravlja ili na bazi naplate ugovornih tokova gotovine;
- Učestalost, vrednost i vreme prodaje finansijskih instrumenata u prethodnom periodu, razlozi za takvu prodaju i očekivanja Grupa o prodaji u budućnosti i
- Da li su prodajna aktivnost i prikupljanje ugovornih tokova gotovine regularni ili incidentalni za poslovni model (“hold-to-collect” vs “hold and sell” poslovni model).

Finansijska sredstva koja se drže radi trgovanja i ona kojima se upravlja i čije performanse se vrednuju po fer vrednosti, će biti vrednovana kao FVTPL.

Analize karakteristika ugovorenih tokova gotovine

Kada Grupa odredi da je poslovni model za određeni portfolio držanje finansijskog sredstva radi naplate ugovorenih tokova gotovine (ili i naplata ugovorenih tokova gotovine i prodaje finansijskih sredstava), potrebno je proceniti da li ugovorni uslovi finansijskog sredstva daju pravo na naplatu tokova gotovine na određene datume koji predstavljaju isključivo naplatu glavnice i kamate na preostali deo glavnice. Za ovu svrhu, glavnica je definisana kao fer vrednost finansijskog sredstva prilikom inicijalnog priznavanja. Kamata je definisana kao naknada za vremensku komponentu vrednosti novca i za kreditni rizik za preostali deo glavnice tokom određenog perioda vremena, druge osnovne rizike i troškove u vezi za kreditiranjem, kao i profitnu margin. Ova analiza će biti sprovedena na nivou pojedinačnog instrumenta prilikom inicijalnog priznavanja finansijskog sredstva.

Prilikom analize da li se ugovoreni tokovi gotovine odnose isključivo na naplatu glavnice i kamate, Grupa će razmotriti ugovorne uslove instrumenata. Ovakva analiza podrazumeva ocenu da li finansijsko sredstvo sadrži ugovorne uslove koji mogu da promene vreme ili iznos ugovorenog novčanog toka, koji uslovljavaju kršenje uslova da se ugovoreni tokovi gotovine odnose isključivo na naplatu glavnice i kamate. Grupa će razmotriti:

- Prevremene otplate, produženje roka instrumenta,
- „Leverage“;
- Naplata potraživanja je uslovljena specifičnim sredstvima ili tokovima gotovine;
- Ugovorne klauzule koje vezuju vrednost instrumenta za određenu varijablu (u nastavku: „linked“ instrumenti).

U 2018. godini, IASB je izdao izmenu MSFI 9 koji se odnosi na prevremene otplate sa negativnom naknadom. Negativna naknada nastaje kada ugovorni uslovi dopuštaju dužniku da isplati instrument pre njegove ugovorne dospelosti, ali iznos prevremene otplate može biti niži od preostalog iznosa glavnice i kamate. Da bi se kvalifikovao za merenje po amortizovanoj vrednosti, negativna naknada mora biti „razumna kompenzacija za prevremeno raskidanje ugovora“. Grupa ne očekuje značajan iznos prevremenih otplata sa negativnom naknadom, koji bi morali biti vrednovani obavezno po FVTPL.

Modifikacija vremenske vrednosti novca i Benchmark test

Vremenska vrednost novca je element kamate koji se odnosi samo na protok vremena (MSFI 9.B4.1.9A) tj. ne uzima u obzir druge rizike (kreditni, likvidnost itd.) ili troškove (administrativni itd.) povezane sa držanjem finansijskog sredstva.

U nekim slučajevima, vremenska vrednost novca može biti modifikovana. To će biti slučaj, na primer, ako se kamatna stopa finansijskog sredstva periodično menja, ali učestalost promene se ne poklapa sa periodom kamatne stope. U ovom slučaju, Grupa mora proveriti da li ugovoreni tokovi gotovine i dalje predstavljaju isključivo naplatu glavnice i kamate tj. da modifikacija ne menja značajno tokove gotovine u odnosu na tokove gotovine „perfektnog“ referentnog instrumenta. Ova procena nije opcija predviđena računovodstvenim politikama i ne može biti izbegnuta zaključkom da će instrument, u odsustvu takvog vrednovanja, biti vrednovan po fer vrednosti. Za sledeće navedene glavne ugovorne karakteristike, koje mogu potencijalno modifikovati vremensku vrednost novca, primeniće se benchmark test:

- Frekvencija resetovanja kamatne stope se ne poklapa sa periodom kamatne stope,
- „Lagging“ indikator,
- „Smoothing“ klauzula,
- Grejs period,
- Stopa prinosa sa sekundarnog tržišta.

Na dan 31. decembar 2017. godine, Grupa nema ugovore sa navedenim karakteristikama.

Procena efekata

MSFI 9 će uticati na klasifikaciju i vrednovanje finansijskih sredstava Grupa na dan 1. januara 2018. godine kao što sledi:

- Krediti i potraživanja od banka i komitenata koji su klasifikovani kao krediti i potraživanja koji se vrednuju po amortizovanoj vrednosti u skladu sa MRS 39 će generalno biti vrednovani po amortizovanoj vrednosti u skladu sa MSFI 9. Samo će neznatan deo portfolija, sa neto knjigovodstvenom vrednošću od RSD 154 miliona, biti vrednovan kao finansijska sredstva vrednovana obavezno po FVTPL, usled toga što nisu prošla SPPI test.
- Finansijska sredstva koja se drže do dospeća, vrednovana po amortizovanoj vrednosti u skladu sa MRS 39, će generalno biti vrednovana po amortizovanoj vrednosti u skladu sa MSFI 9.
- Dužnički instrumenti, klasifikovani kao raspoloživi za prodaju u skladu sa MRS 39, će generalno biti vrednovani kao FVOCI u skladu sa MSFI 9.

ii) Prestanak priznavanja i modifikacija ugovornih uslova

MSFI 9 inkorporira zahteve MRS 39 za prestanak priznavanja finansijskih sredstava i finansijskih obaveza, bez dodatnih izmena.

Međutim, MSFI 9 sadrži specifična pravila u pogledu računovodstvenog evidentiranja finansijskih instrumenata koji se ne vrednuju kao FVTPL u situacijama kada dođe do modifikacije ugovornih uslova, a modifikacija ne rezultira u prestanku priznavanja finansijskog instrumenta. U skladu sa MSFI 9, Grupa će rekalkulisati bruto knjigovodstvenu vrednost finansijskog sredstva (ili amortizovanu vrednost finansijske obaveze) diskontovanjem modifikovanog ugovorenog toka gotovine uz korišćenje originalne efektivne kamatne stope i eventualnu razliku će priznati kao dobitak ili gubitak po osnovu modifikacije u bilansu uspeha. U skladu sa MRS 39, grupa ne priznaje dobitke ili gubitke u bilansu uspeha pri modifikovanju uslova za finansijske obaveze ili non-distressed finansijskih sredstava, koji ne dovode do prestanka priznavanja.

Grupa ne očekuje materijalan efekat po osnovu ovih novih zahteva.

iii) Hedžing

MSFI 9 predviđa računovodstvenu opciju za računovodstvo hedžinga. Grupa planira da nastavi da primenjuje odredbe MRS 39 za računovodstvo hedžinga, uzimajući u obzir promene u obelodanjivanju definisane odredbama MSFI 7.

iv) Obezvredenje

Izračunavanje očekivanih kreditnih gubitaka zahteva korišćenje računovodstvenih procena koje će, po definiciji, retko biti jednake stvarnim rezultatima. Rukovodstvo takođe treba da primenjuje procene pri primeni računovodstvenih politika Grupe.

Uzimajući u obzir buduća kretanja, Grupa vrši procenu očekivanih kreditnih gubitaka za dužničke instrumente koji se vrednuju po amortizovanoj vrednosti i FVOCI, kao i po osnovu izloženosti koja proizilaze iz kreditnih potraživanja i ugovora o finansijskim garancijama. Grupa priznaje ispravku vrednosti po osnovu ovakvih gubitaka na svaki datum izveštavanja.

U nastavku je dat pregled onih aspekata MSFI 9 koji podrazumevaju veći stepen individualne procene ili složenosti, kao i glavne uzroke koji mogu uticati na pouzdanost procene i uslovljavaju značajan rizik koji rezultira u materijalnoj korekciji u narednoj finansijskoj godini.

v) Merenje očekivanih kreditnih gubitaka

Merenje očekivanih kreditnih gubitaka podrazumeva utvrđivanje nepristrasne i verovatnoćom ponderisane vrednosti kroz analizu niza mogućih ishoda, koja uključuje vremensku vrednost novca, a zasnovana je na razumnim i dokumentovanim informacijama o prošlim događajima, trenutnim uslovima i budućim ekonomskim uslovima, koje su dostupne uz prihvatljive troškove i napore na datum izveštavanja.

Merenje očekivanog kreditnog gubitka za finansijsku imovinu vrednovanu po amortizovanoj vrednosti i FVOCI predstavlja oblast koja zahteva upotrebu složenih modela i značajnih pretpostavki o budućim ekonomskim uslovima i kreditnom ponašanju. Primena računovodstvenih zahteva za merenje očekivanih kreditnih gubitaka podrazumeva sledeće značajne procene:

- Utvrđivanje kriterijuma za značajno povećanje kreditnog rizika;
- Izbor odgovarajućih modela i pretpostavki za merenje očekivanih kreditnih gubitaka;
- Uspostavljanje broja i relativnih pondera ka budućnosti orijentisanih scenarija za svaku vrstu proizvoda/tržišta i odnosnih očekivanih kreditnih gubitaka;
- Uspostavljanje grupa sličnih finansijskih sredstava radi merenja očekivanih kreditnih gubitaka.

Za Grupu kreditni rizik potiče od rizika finansijskog gubitka, ukoliko bilo koji od naših korisnika, klijenata ili ugovornih strana na tržištu ne ispunjava svoje ugovorne obaveze prema nama. Kreditni rizik proizlazi uglavnom od međubankarskih, komercijalnih i potrošačkih kredita i potraživanja, kao i kreditnih obaveza koje proizilaze iz takvih kreditnih aktivnosti, ali mogu takođe proizaći iz vanbilansnih obaveza kao što su finansijske garancije, akreditivi i akceptni nalozi.

Grupa je takođe izložena drugim kreditnim rizicima koji proizilaze iz investicija u dužničke hartije od vrednosti i druge izloženosti koje proizilaze iz aktivnosti trgovanja ("trading exposures"), uključujući portfolio finansijske aktive namenjene trgovanju i derivative, kao i poravnanja sa tržišnim ugovornim stranama i revers repo ugovore.

Procena kreditne izloženosti za potrebe upravljanja rizicima je složena i zahteva korišćenje modela, jer se izloženost menja sa promenama tržišnih uslova, očekivanih tokova gotovine i protoka vremena. Procena kreditnog rizika za određeni portfolio podrazumeva dodatne procene u vezi s verovatnoćom neizvršenja obaveza, odnosnih stopa gubitaka i korelacije default-a drugih ugovornih strana. Grupa meri kreditni rizik koristeći verovatnoću default-a (PD), izloženost (EAD) i gubitak po defaultu (LGD). Ovo je preovlađujući pristup koji se koristi u svrhu merenja očekivanih kreditnih gubitaka prema MSFI 9.

MSFI 9 propisuje trostepeni model obezvređenja na osnovu promena kreditnog kvaliteta u odnosu na inicijalno priznavanje. Ovaj model zahteva da se finansijski instrument koji nije obezvređen prilikom inicijalnog priznavanja klasifikuje u Nivo (dalje u tekstu: Stage) 1 i da mu se stalno prati kreditni rizik. Ako se identifikuje značajno povećanje kreditnog rizika u odnosu na inicijalno priznavanje, finansijski instrument se premešta u Stage 2, ali se još ne smatra obezvređenim. Ako je finansijski instrument obezvređen, onda se premešta u Stage 3.

Očekivani kreditni gubici za finansijski instrument u Stage 1 obračunavaju se u iznosu koji je jednak delu očekivanih životnih kreditnih gubitaka, koji se mogu rezultovati default-om u narednih 12 meseci. Očekivani kreditni gubici za finansijski instrument u Stage 2 ili 3 se obračunavaju na osnovu očekivanih kreditnih gubitaka tokom celog perioda trajanja finansijskog instrumenta, odnosno njegovog životnog veka. Prema MSFI 9 prilikom merenja očekivanih kreditnih gubitaka potrebno je razmotriti informacije koje se odnose na budućnost. Kupljeni ili plasirani kreditno-obežvređeni finansijski instrumenti predstavljaju ona finansijska sredstva koja su kreditno-obežvređena prilikom inicijalnog priznavanja i njihov očekivani kreditni gubitak se uvek obračunava na bazi očekivanih gubitaka za ceo period trajanja finansijskog instrumenta (Stage 3).

vi) Značajno povećanje kreditnog rizika

Grupa smatra da postoji značajno povećanje kreditnog rizika ako je ispunjen neki od sledećih kvantitativnih, kvalitativnih ili „back-stop“ kriterijuma:

Kvantitativni kriterijumi

Grupa koristi kvantitativne kriterijume kao primarni indikator značajnog povećanja kreditnog rizika za sva materijalno značajna portfolija. Za kvantitativno određivanje nivoa rizika, Grupa poredi „lifetime“ PD krivu na datum obračuna sa „lifetime“ PD krivom na datum inicijalnog priznavanja. Za PD krivu na datum inicijalnog priznavanja formulišu se pretpostavke o strukturi krive. S jedne strane, u slučaju visoko ocenjenih finansijskih instrumenata pretpostavlja se da će se PD kriva vremenom degradirati. Sa druge strane, za nisko ocenjene finansijske instrumente pretpostavlja se da će se PD kriva poboljšati tokom vremena. Stepenn poboljšanja ili pogoršanja zavisiće od nivoa početnog kreditnog rejtinga. Kako bi se ove krive učinile uporedivim, obe se skaliraju na anualizovane PD-eve.

U opštem slučaju, smatra se da je došlo do značajnog povećanja kreditnog rizika sa relativnim povećanjem PD-a od 250%, iako taj iznos može biti manji zbog nekoliko ograničavajućih faktora kao što su preostalo vreme trajanja finansijskog instrumenta i tip portfolija proizvoda.

Kvalitativni kriterijumi

Grupa koristi kvalitativne kriterijume kao sekundarni indikator značajnog povećanja kreditnog rizika za sva materijalno značajna portfolija. Prebacivanje u Stage 2 se odvija kada su ispunjeni kriterijumi navedeni u daljem tekstu.

Za države, banke, portfolija pravnih lica i projektnog finansiranja, ako klijent ispunjava jedan ili više od sledećih kriterijuma:

- Spoljni tržišni indikatori;
- Promene ugovornih uslova;
- Promene pristupa upravljanju;
- Stručna procena.

Procena značajnog povećanja kreditnog rizika uključuje informacije koje se odnose na budućnost i one se primenjuju na kvartalnoj osnovi na nivou pojedinačnog ugovora za sve grupe portfolija pravnih lica.

Za portfolio fizičkih lica, ako klijent ispunjava jedan ili više od sledećih kriterijuma: „Forbearance“ mere;

- Stručna procena.

Procena značajnog povećanja kreditnog rizika uključuje informacije koje se odnose na budućnost i one se primenjuju mesečno na nivou pojedinačnog ugovora za ceo portfolio fizičkih lica.

Ograničavajući faktor – „Backstop“

Smatra se da je došlo do značajnog pogoršanja kreditnog rizika ako je dužnik u docnji više od 30 dana. U nekim ograničenim slučajevima, pretpostavka da finansijsko sredstvo sa docnjom dužom od 30 dana treba da bude prikazano u Stage 2 može biti opovrgnuta. Ovi slučajevi se odnose na situacije kršenja praga od 30 dana kašnjenja, kada se za smatra da je došlo do značajnog povećanja kreditnog rizika za finansijski instrument. Budući da je ovo osporiva pretpostavka, neće biti automatskog transfera u Stage 2, ali će se vršiti ažuriranje rejtinga dužnika od strane Odeljenja za kreditnu analizu, odnosno Odeljenja za upravljanje kreditnim rizikom u poslovima sa malim preduzećima. Nakon pregleda rejtinga, da li je potreban transfer u Stage 2 će se odrediti na bazi kvantitativnih kriterijuma. Ukoliko se provera rejtinga ne izvrši do sledećeg izveštajnog perioda, izloženost će biti prenetu u Stage 2.

Izuzeće za nizak kreditni rizik

Grupa neće koristiti izuzeće za nizak kreditni rizik za bilo koji kreditni posao, ali selektivno koristi ovo izuzeće za dužničke hartija od vrednosti

vii) Definicija statusa neizmirenja obaveza („default“) i kreditno obezvređenog sredstva

Grupa će da definiše finansijski instrument kao instrument u statusu neizmirenja obaveza tj. default-u, koji je u potpunosti usklađen sa definicijom obezvređenja, kada je ispunjen neki od sledećih kriterijuma:

Kvantitativni kriterijumi

Klijent je u docnji više od 90 dana u odnosu na ugovorene uslove plaćanja. Ova pretpostavka nije osporiva, finansijsko sredstvo kod kojeg postoji docnja preko 90 dana biće svrstano u Stage 3.

Kvalitativni kriterijumi

Klijent neće biti u stanju da izmiri obaveze pravovremeno i/ili u celosti, što ukazuje na to da je klijent u značajnim finansijskim poteškoćama. Ovo su neki od pokazatelja:

- Klijent je u dugoročnom restrukturiranju;
- Klijent je preminuo;
- Klijent je nesolventan;
- Klijent ne poštuje finansijske uslove;
- Aktivno tržište za to finansijsko sredstvo je nestalo zbog finansijskih poteškoća;
- Ustupci su odobreni usled finansijskih poteškoća;
- Izgledno je da će klijent ući u stečaj;
- Finansijska sredstva se prodaju sa značajnim popustima („deep discount“) koji odražavaju nastale kreditne gubitke.

Gore navedeni kriterijumi primenjeni su na sve finansijske instrumente koje poseduje Grupa i usklađeni su sa definicijom neizmirenja obaveza (default) koja se koristi za potrebe internog upravljanja kreditnim rizikom. Default definicija dosledno se primenjuje na modeliranje verovatnoća default-a (PD), izloženosti po default-u (EAD) i gubitka po default-u (LGD) tokom obračuna očekivanih gubitaka Banke.

Smatra se da instrument više nije u statusu neizmirenja obaveza (tj. da je oporavljen) kada više ne ispunjava nijedan od osnovnih kriterijuma default-a u periodu od najmanje 3 meseca ili duže u slučaju restrukturiranja izazvanog finansijskim teškoćama. Period od 3 meseca određen je na osnovu analize koja razmatra verovatnoću da se finansijski instrument vrati u stanje statusa neizmirenja obaveza posle oporavka koristeći različite definicije oporavka.

viii) Objašnjenje inputa, pretpostavki i tehnika procene

Očekivani kreditni gubitak se meri bilo na 12 meseci ili za ceo životni vek u zavisnosti od toga da li je došlo do značajnog povećanja kreditnog rizika u odnosu na inicijalno priznavanje ili da li se neko sredstvo smatra kreditno-obezvređenim. Ekonomske informacije o budućim događajima su takođe uključene u određivanje 12-mesečnog i life-time PD, EAD i LGD. Ove pretpostavke variraju po tipu proizvoda. Očekivani kreditni gubici su diskontovani proizvod verovatnoće default-a (PD), gubitaka po default-u (LGD), izloženosti po default-u (EAD) i diskontnog faktora (D).

Verovatnoća default-a

Verovatnoća default-a predstavlja verovatnoću da dužnik neće ispuniti svoju finansijsku obavezu bilo u narednih 12 meseci ili tokom preostalog veka trajanja finansijskog instrumenta. Uopšteno, verovatnoća defaulta tokom životnog veka finansijskog instrumenta se izračunava na osnovu regulatorne 12-mesečne verovatnoće default-a, iz koje se uklanja margina konzervativizma, kao polazne tačke. Nakon toga različite statističke metode koriste se za generisanje procene kako će se default profil razvijati od inicijalnog priznavanja pa tokom trajanja kredita ili portfolija kredita. Profil je zasnovan na istorijskim posmatranim podacima i parametarskim funkcijama.

Različiti modeli su korišćeni za procenu default profila kreditnih obaveza i mogu se grupisati u sledeće kategorije:

- Država i organi lokalne samouprave, osiguravajuća društva i „collective investment undertakings“ - profil se generiše primenom pristupa matrica tranzicije. Informacije o budućnosti uključene su u verovatnoću default-a koristeći Vasičkov jednofaktorski model;
- Pravna lica, projektno finansiranje i finansijske institucije - profil se generiše pomoću pristupa parametrijske regresije preživljavanja (Weibull). Informacije o budućnosti uključene su u verovatnoću default-a koristeći Vasičkov jednofaktorski model;
- Stambeni i drugi krediti odobreni stanovništvu - profil se generiše koristeći parametrijsku regresiju preživljavanja u konkurentnim okvirima rizika. Informacije o budućnosti uključene su u verovatnoću neizvršavanja koristeći satelitske modele.

U limitiranim slučajevima, kada neki inputi nisu potpuno dostupni, vrši se grupisanje, uprosečavanje i benčmarking u cilju kreiranja inputa za kalkulaciju.

Gubitak usled statusa neizmirenja obaveza („Loss Given Default“ (dalje u tekstu: LGD))

LGD predstavlja očekivanje Grupe o iznosu gubitka po izloženosti koja ima default status. LGD varira u zavisnosti od tipa proizvoda i klijenta. LGD se prikazuje kao procenat gubitka prema izloženosti u trenutku ulaska u default status. LGD se izračunava na 12-mesečnoj ili life-time bazi, gde dvanaestomesečni LGD predstavlja procenat očekivanog gubitka ukoliko se default dogodi u periodu od 12 meseci, dok life-time LGD predstavlja procenat očekivanog gubitka ukoliko se default dogodi tokom preostalog očekivanog životnog veka kredita.

Različiti modeli se koriste za procenu LGD i oni se mogu podeliti na sledeće kategorije:

- Država: LGD se dobija korišćenjem informacija i izvora sa tržišta. Izvori sa tržišta su eksterni podaci o gubicima koji su u vezi sa default-ima država (otpisi duga usled restrukturiranja i slično);

- Pravna lica, projektno finansiranje i finansijske institucije, organi lokalne samouprave, osiguravajuće kompanije: LGD se generiše diskontovanjem tokova gotovine naplaćenih tokom workout procesa. Buduće informacije su inkorporirane u LGD korišćenjem Vasičekovog modela;
- Stambeni krediti i ostali proizvodi stanovništva: LGD se generiše tako što se isključuju periodi krize, kao i ostale margine konzervativizma iz regulatornog LGD modela. Buduće informacije se inkorporiraju korišćenjem različitih satelit modela;
- U limitiranih slučajevima, kada neki inputi nisu u potpunosti raspoloživi, alternativni modeli oporavka, referentne vrednosti i ekspertske vrednosti se mogu koristiti za obračun.

Izloženost u trenutku statusa neizmirenja obaveza (Exposure at Default ("EAD"))

EAD je zasnovan na iznosu koji Grupa očekuje, u trenutku default-a, da će se dugovati u periodu od 12 meseci ili tokom životnog veka instrumenta. Dvanaestomesečni i life-time EAD se utvrđuju na bazi očekivanog profila izmirenja obaveza, a variraju u zavisnosti od tipa proizvoda. Za proizvode sa amortizacionim planom otplate i jednokratnim otplatama, obračun se zasniva na ugovornim plaćanjima u periodu od 12 meseci ili tokom životnog veka. Gde je relevantno, pretpostavke o prevremenoj otplati ili refinansiranju takođe treba uzeti u obzir prilikom kalkulacije.

Kod revolving proizvoda EAD je određen polazeći od trenutnog povučenog iznosa i dodavanjem faktora konverzije, koji odražava očekivano povlačenje preostalog limita do trenutka nastanka statusa neizmirenja obaveza. Regulatorne margine su isključene iz faktora konverzije. Parametri koji se koriste u regulatorne svrhe, kao što su LGD i faktor kreditne konverzije koji se koriste u obračunu rizikom ponderisane aktive, obračunavaju se uz korišćenje margine konzervativizma. Za potrebe MSFI 9, koriste se isti parametri, ali bez margine konzervativizma. U ograničenom broju slučajeva kada podaci nisu dostupni, referentne vrednosti se mogu koristiti za obračun.

Diskontni faktor

Generalno, za bilansne izloženost koje nisu kreditno obezvređene na inicijalnom priznavanju tj. POCI, stopa korišćena za kalkulaciju očekivanog gubitka je efektivna kamatna stopa ili njena aproksimacija.

Kalkulacija

Očekivani kreditni gubitak je proizvod PD, LGD i EAD parametara pomnožen verovatnoćom neulaska u status neizmirenja obaveza pre razmatranog perioda. Ovo je prikazano kao funkcija preživljavanja. Obračun praktično predstavlja sumirane buduće očekivane gubitke diskontovane na datum izveštavanja. Ovako izračunati očekivani gubici su ponderisani scenarijima orijentisanih ka budućim događajima.

Različiti modeli se koriste za procenu Stage 3 ispravke vrednosti i isti mogu biti svrstani u tri različite grupe:

- Država, pravna lica, projektno finansiranje i finansijske institucije, organi lokalne samouprave, osiguravajuće kompanije, „collective investment undertakings“: Obračun ispravke vrednosti za Stage 3 se vrši od strane workout zaposlenih, koji diskontuju očekivani tok gotovine odgovarajućom efektivnom kamatnom stopom;
- Stambeni krediti: Stage 3 ispravka vrednosti se generiše izračunavanjem diskontovane realizovane vrednosti kolaterala;
- Ostali proizvodi stanovništva: Stage 3 ispravka vrednosti se generiše računajući statistički određen očekivani gubitak oslobođen od indirektnih troškova.

Sva finansijska sredstva koja su u kašnjenju više od 90 dana su u Stage 3 i ta pretpostavka ne može biti pobijena.

ix) Informacije o budućnosti

Procena značajnog povećanja kreditnog rizika i kalkulacije očekivanog kreditnog gubitka podrazumevaju korišćenje informacija o budućnosti. Grupa je izvršila istorijske analize i utvrdila ključne ekonomske varijable koje imaju uticaj na kreditni rizik i očekivani kreditni gubitak za svaki portfolio.

Ove ekonomske varijable i njihov uticaj na verovatnoću ulaska u status neizmirenja obaveza, gubitak usled statusa neizmirenja obaveza i izloženost u trenutku nastupanja statusa neizmirenja obaveza se razlikuju po kategorijama. U ovom procesu je takođe korišćeno i ekspertsko mišljenje. Predviđanja ovih ekonomskih varijabli („osnovni ekonomski scenario“) obezbeđuju se kvartalno od strane Raiffeisen Research-a, što obezbeđuje najbolji predviđeni pogled na ekonomske prilike za naredne tri godine. Za period nakon tri godine, da bi se projektovale ekonomske varijable za ostatak životnog veka proizvoda, korišćen je pristup srednje reversije – što znači da ekonomske varijable dugoročno teže prosečnoj stopi ili prosečnoj stopi rasta do zrelosti. Uticaj ovih ekonomskih varijabli na verovatnoću ulaska u default status, gubitak usled statusa neizmirenja obaveza i izloženost u trenutku ulaska u default status se utvrđuju koristeći statističku regresiju pomoću koje se dolazi do saznanja kakav su uticaj pomenute varijable imale istorijski na stope ulaska u default status i na komponente gubitka usled default statusa i izloženost u trenutku ulaska u default status.

Pored osnovnog ekonomskog scenarija, Raiffeisen Research obezbeđuje i najbolji i najgori mogući scenario, kao i ponderisani scenario - da bi se osiguralo da su sve nelinearnosti uhvaćene. Grupa je utvrdila da tri scenarija odgovarajuće opisuju nelinearnosti.

Ponderisani scenario je utvrđen kombinacijom statističkih analiza i ekspertskog mišljenja, uzimajući u obzir čitav spektar mogućih ishoda koje svaki scenario opisuje. Verovatnoćom ponderisani očekivani kreditni gubitak se utvrđuje tako što se svaki scenario provuče kroz odgovarajući model za očekivani kreditni gubitak i na kraju pomnoži sa odgovarajućim ponderima iz samog scenarija.

Kao i sa svakim ekonomskih predviđanjem, projekcije i verovatnoće događaja su podložne visokom stepenu inherentne nepouzdanosti i zbog toga se stvarni ishodi mogu značajno razlikovati od predviđenih. Grupa smatra da ove prognoze predstavljaju njenu najbolju procenu svih mogućih ishoda i pokrivaju sve moguće nelinearnosti i asimetrije u okviru različitih portfolija koji postoje u Grupi.

Analiza senzitivnosti

Najznačajnije pretpostavke koje utiču na očekivani gubitak su navedene kao što sledi:

- Portfolio preduzeća:
 - Bruto domaći proizvod;
 - Stopa nezaposlenosti;
 - Kamatna stopa na dugoročne državne obveznice;
 - Stopa inflacije.
- Portfolio stanovništva:
 - Bruto domaći proizvod;
 - Stopa nezaposlenosti;
 - Cene nekretnina.

Prelazne odredbe

Promene u računovodstvenim politikama koje proističu iz primene MSFI 9 standarda će generalno biti primenjene retroaktivno izuzev u sledećim slučajevima:

- Grupa će iskoristiti mogućnost izuzeća koje dozvoljava da se ne koriguju uporedne informacije za prethodne periode u pogledu izmena koje se tiču klasifikacije i vrednovanja (uključujući obezvređenje). Razlike u knjigovodstvenoj vrednosti finansijskih sredstava i finansijskih obaveza koje proističu iz primene MSFI 9 će biti priznate na teret neraspoređene dobiti sa 1. januarom 2018. godine;
- Sledeće pretpostavke moraju da se utvrde na bazi činjenica i okolnosti koje postoje na dan inicijalne primene:
 - Utvrđivanje poslovnog modela za upravljanje finansijskim sredstvom;
 - Inicijalno opredeljivanje i ukidanje prethodnog inicijalnog opredeljivanja za vrednovanje određenih finansijskih sredstava i obaveza po FVTPL;
 - Opredeljivanje određenih strategijskih investicija, koje se ne drže radi trgovine, kao FVOCI.

Pored MSFI 9, na datum ovih finansijskih izveštaja, sledeći standardi, izmene i interpretacije su izdati, ali još nisu stupili na snagu:

- MSFI 15 „Prihodi iz ugovora sa kupcima”, koji definiše okvir za priznavanje prihoda. MSFI 15 zamenjuje MRS 18 „Prihodi”, MRS 11 „Ugovori o izgradnji”, IFRIC13 „Programi lojalnosti klijenata”, IFRIC15 „Sporazumi za izgradnju nekretnina” i IFRIC18 „Prenosi sredstava od kupaca”. MSFI 15 je na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2018. godine, uz dozvoljenu raniju primenu;

Grupa ne očekuje značajne efekte po osnovu implementacije MSFI 15 „Prihodi iz ugovora sa kupcima”.

- Izmene MSFI 2 „Klasifikacija i vrednovanje transakcija plaćanje akcijama”, koji je na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2018. godine;
- Izmene MRS 40 „Investicione nekretnine”, kojim se detaljnije uređuje transfer investicionih nekretnina i koji je na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2018. godine;
- IFRIC 22 “Transakcije u stranoj valuti i avansna plaćanja” pojašnjava računovodstveni tretman za transakcije koje uključuju avansnu naplatu ili avansna plaćanja u stranoj valuti. Interpretacija se odnosi na transakcije u stranoj valuti kada entitet priznaje nemonetarno sredstvo ili nemonetarnu obavezu po osnovu avansne naplate ili avansnog plaćanja pre priznavanja odnosnog sredstva, troška ili prihoda. Interpretacija se ne primenjuje kada entitet vrednuje odnosna sredstva, trošak ili prihod pri inicijalnom priznavanju po fer vrednosti ili po fer vrednosti primljene ili date nadoknade na datum koji je različit od datuma inicijalnog priznavanja nemonetarnog sredstva ili nemonetarne obaveze. Takođe, Interpretacija se ne primenjuje na porez na dobit, ugovore o osiguranju ili ugovore o reosiguranju. Ova interpretacija stupa na snagu za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2018. godine, uz dozvoljenu raniju primenu;
- Izmene MSFI 4 “Ugovori o osiguranju” – Izmene standarda predviđaju dve opcije za entitete koji izdaju ugovore o osiguranju koji su u delokrugu MSFI 4:
 - opcija koja dozvoljava entitetu da reklasifikuje, iz bilansa uspeha u ukupan ostali rezultat, deo prihoda ili rashoda koji proizilaze iz odnosnog finansijskog sredstva (tzv. "overlay" pristup);
 - opciju privremenog izuzeća od primene MSFI 9 za entitete čija je dominantna aktivnost izdavanje ugovora o osiguranju u skladu sa MSFI 4 (tzv. "odložen pristup").

- Godišnja poboljšanja MSFI za period od 2014. do 2016. godine (Izmene MSFI 1 „Prva primena MSFI“ i izmene MRS 28 „Ulaganja u pridružene entitete i zajedničke poduhvate“) - na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2018. godine;
- MSFI 16 „Lizing“ – Osnovni princip MSFI 16 je da svi lizing ugovori treba da budu prikazani u bilansu stanja, iako postoje izuzeća za ugovore o lizingu male vrednosti i za ugovore gde je period lizinga 12 meseci ili kraći. Korisnik lizinga priznaje pravo korišćenja sredstva, koje predstavlja njegovo pravo da koristi predmeta lizing, kao i obavezu po osnovu lizinga, odnosno obavezu da izvršava plaćanja po osnovu lizing naknada. MSFI 16 je na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2019. godine. Ranija primena je dozvoljena za entitete koji primenjuju MSFI 15 na datum ili pre inicijalne primene MSFI 16;
- IFRIC 23 Neizvesnosti oko tretmana poreza na dobi - na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2019. godine;
- Dugoročna ulaganja u zavisna društva i zajedničke poduhvate (Izmena IAS 28) - na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2019. godine;
- Godišnja poboljšanja MSFI za period od 2015. do 2017. godine - na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2019. godine;
- Plan izmena, ograničenja ili poravnanja (Izmena MRS 19) - na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2019. godine;
- Prevremene otplate sa negativnom naknadom (Izmena MSFI 9) - na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2019. godine;
- MSFI 17 Ugovori o osiguranju – ranija primena je dozvoljena samo za entitete koji primenjuju MSFI 9 „Finansijski instrumenti“ i MSFI 15 „Prihodi iz ugovora sa kupcima“, - na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2019. godine;
- Izmena MSFI 10 Konsolidovani finansijski izveštaji i MRS 28 Investicije u pridružena društva i zajedničke poduhvate – prodaja ili doprinos u sredstvima između investitora i pridruženog društva ili zajedničkog poduhvata. Datum inicijalne primene tek treba da bude određen, s tim da je ranija primena dozvoljena.

U toku je proces procene uticaja gore navedenih izmena od strane rukovodstva Banke i zavisnih društava.

(g) Načelo stalnosti poslovanja (“going concern“)

Finansijski izveštaji su pripremljeni u skladu sa načelom stalnosti poslovanja (“going concern” konceptom), koje podrazumeva da će Grupa nastaviti da posluje u neograničenom periodu u predvidljivoj budućnosti.

(h) Usaglašenost potraživanja i obaveza

U skladu sa važećom zakonskom regulativom, Grupa je izvršila usaglašavanje međusobnih potraživanja i obaveza sa poveriocima i dužnicima Grupa na dan 31. oktobar 2017. godine. Iznos neusaglašenih potraživanja iznosi RSD 97.588 hiljada, dok iznos neusaglašenih obaveza iznosi RSD 565 hiljada.

3. Pregled osnovnih računovodstvenih politika

Grupa konzistentno primenjuje usvojene računovodstvene politike u svim periodima prezentiranim u finansijskim izveštajima. Osnovne računovodstvene politike primenjene kod sastavljanja finansijskih izveštaja za 2017. godinu navedene su dalje u tekstu.

(a) Konsolidacija

Grupa obuhvata matično pravno lice sa svim svojim zavisnim pravnim licima.

Zavisna pravna lica su privredna društva koje su pod kontrolom matičnog pravnog lica. Kontrola postoji ako matično pravno lice ima moć, neposrednu ili posrednu, da upravlja finansijskom i poslovnom politikom privrednog društva u cilju ostvarivanja koristi od njegove delatnosti. Matično pravno lice ili njegovo zavisno pravno lice može biti investitor u pridruženo pravno lice ili u zajednički kontrolisano pravno lice.

Finansijski izveštaji zavisnih preduzeća su uključeni u konsolidovane finansijske izveštaje Grupe od dana početka kontrole.

Konsolidovani finansijski izveštaji obuhvataju aktivnosti matičnog pravnog lica Raiffeisen banke a.d. Beograd i sledećih povezanih pravnih lica:

Naziv privrednog društva	% učešća u kapitalu	Tip učešća	Metod konsolidacije
Raiffeisen Leasing d.o.o. Beograd Društvo za upravljanje dobrovoljnim penzijskim fondom Raiffeisen Future a.d. Beograd	100	Direktno	Metod pune konsolidacije
Društvo za upravljanje investicionim fondovima Raiffeisen Invest d.o.o. Beograd	100	Direktno	Metod pune konsolidacije
	100	Direktno	Metod pune konsolidacije

U skladu sa Zakonom o računovodstvu, Banka je u obavezi da sastavlja pojedinačne i konsolidovane finansijske izveštaje u skladu sa MSFI. Banka je sastavila pojedinačne i konsolidovane finansijske izveštaje u skladu sa MSFI pod istim datumom. Konsolidovani finansijski izveštaji Banke predstavljaju sub-konsolidovne finansijske izveštaje, budući da matična kompanija Banke priprema konsolidovane finansijske izveštaje Grupe (Napomena 2.a).

U skladu sa članom 30. Zakona o računovodstvu, Banka je odlučila da izvrši spajanje pojedinačnog godišnjeg izveštaja o poslovanju i konsolidovanog izveštaja o poslovanju u jedan izveštaj. U skladu sa navedenim, Banka kao matično lice se odlučila da godišnji pojedinačni izveštaj o poslovanju i konsolidovani godišnji izveštaj o poslovanju prikaže kao jedan izveštaj, koji će sadržati informacije od značaja za ekonomsku celinu u okviru konsolidovanih finansijskih izveštaja.

(b) Poslovne promene u stranoj valuti

Poslovne promene u stranoj valuti su preračunate u dinare po srednjem kursu valute utvrđenom na međubankarskom tržištu deviza, na način utvrđen propisima Narodne banke Srbije. Monetarne pozicije iskazane u stranoj valuti na dan bilansa stanja, preračunate su u dinare prema srednjem kursu utvrđenom na međubankarskom tržištu deviza, koji je važio na dan bilansa. Nemonetarne pozicije preračunate su u dinare prema srednjem kursu valute koji je važio na dan poslovne promene.

Pozitivne i negativne kursne razlike nastale po osnovu izvršenih plaćanja i naplata u stranim sredstvima plaćanja u toku godine, kao i kursne razlike nastale prilikom prevođenja sredstava i obaveza iskazanih u stranoj valuti na dan bilansa, iskazane su u bilansu uspeha Grupe kao prihodi/rashodi od kursnih razlika i efekata valutne klauzule.

Potencijalne obaveze Grupe u stranoj valuti na dan bilansa, preračunate su u dinare prema srednjem kursu valute koji je važio na dan bilansa.

Potraživanja i obaveze u koje je ugrađena valutna klauzula preračunata su u dinare po srednjem kursu valute, koji je važio na dan bilansa. Pozitivni i negativni efekti nastali po ovom osnovu iskazani su u bilansu uspeha Grupe, kao prihodi/rashodi od kursnih razlika i efekata valutne klauzule.

Kursevi najznačajnijih valuta koji su korišćeni prilikom preračuna pozicija bilansa stanja obuhvataju:

Valuta	31.12.2017.	31.12.2016.
CHF	101,2847	114,8473
USD	99,1155	117,1353
EUR	118,4727	123,4723

(c) Prihodi i rashodi kamata

Prihodi i rashodi kamata se iskazuju u bilansu uspeha primenom metode efektivne kamatne stope. Efektivna kamatna stopa predstavlja stopu koja tačno diskontuje buduće prilive i odlive tokom očekivanog roka trajanja finansijskog instrumenta, ili gde je prikladno, tokom kraćeg perioda ne neto knjigovodstvenu vrednost finansijskog sredstva ili finansijske obaveze. Efektivna kamatna stopa se utvrđuje kod inicijalnog priznavanja finansijskog sredstva ili obaveze i ne menja se naknadno.

U obračun efektivne kamatne stope uključuju se sve naplaćene ili plaćene naknade, koje su deo efektivne kamatne stope, transakcioni troškovi i sve druge premije ili diskonti. Transakcioni troškovi su inkrementalni troškovi koji se mogu direktno pripisati sticanju, emitovanju ili otuđenju nekog finansijskog sredstva ili finansijske obaveze. Inkrementalni trošak predstavlja onaj trošak koji ne bi nastao da Grupa nije stekla, emitovala ili otuđila finansijski instrument.

Prihodi od kamata i rashodi od kamata prikazani u bilansu uspeha predstavljaju kamatu na finansijska sredstva i finansijske obaveze, koja se vrednuje po amortizovanoj vrednosti, uz korišćenje metoda efektivne kamatne stope.

(d) Prihodi i rashodi od naknada i provizija

Prihodi i rashodi od naknada i provizija koji su sastavni deo efektivne kamatne stope finansijskog sredstva ili finansijske obaveze su uključeni u obračun prihoda i rashoda od kamate uz primenu metode efektivne kamatne stope.

Prihodi od naknada i provizija se priznaju u trenutku kada je korespondentna usluga izvršena. Prihodi od naknada i provizija obuhvataju naknade koje Grupa obračunava i naplaćuje za obavljanje usluga platnog prometa u stranoj valuti i u dinarima, poslove garancija i akreditiva, kao i drugih usluga.

Rashodi naknada i provizija uglavnom se odnose na naknade za obavljanje usluga platnog prometa u zemlji i inostranstvu i naknade za ostale usluge, koje se priznaju kao rashod u trenutku kada je korespondentna usluga izvršena.

(e) Neto dobitak/(gubitak) po osnovu finansijskih sredstava namenjenih trgovanju

Neto dobitak/(gubitak) po osnovu finansijskih sredstava namenjenih trgovanju uključuje dobitke umanjene za gubitke po osnovu finansijskih sredstava i finansijskih obaveza namenjenih trgovanju, uključujući i sve realizovane i nerealizovane promene fer vrednosti.

(f) Neto dobitak/(gubitak) po osnovu zaštite od rizika

Neto dobitak/(gubitak) po osnovu zaštite od rizika uključuje dobitke umanjene za gubitke po osnovu efekata promene vrednosti derivata namenjenih zaštiti od rizika.

(g) Neto dobitak po osnovu finansijskih sredstava koja se inicijalno priznaju po fer vrednosti kroz bilans uspeha

Neto dobitak po osnovu finansijskih sredstava koja se inicijalno priznaju po fer vrednosti kroz bilans uspeha uključuje dobitke umanjene za gubitke po osnovu finansijskih sredstava i finansijskih obaveza koje se inicijalno priznaju po fer vrednosti kroz bilans uspeha, uključujući i sve realizovane i nerealizovane promene fer vrednosti.

(h) Prihod od dividendi

Prihodi od dividendi se priznaju u trenutku kada se ustanovi pravo Grupe da primi dividendu. Prihod od dividendi se iskazuje u okviru pozicije Ostali poslovni prihodi.

(i) Lizing

Lizing je klasifikovan kao finansijski u slučaju kada su sve koristi i rizici koji proističu iz vlasništva nad predmetom lizinga preneti na Grupu. Lizing je klasifikovan kao operativni u slučaju kada koristi i rizici koji proističu iz vlasništva nad predmetom lizinga nisu preneti na Grupu. Banka ne daje sredstva u finansijski ili operativni lizing, odnosno javlja se isključivo kao korisnik finansijskog ili operativnog lizinga.

(i) Obaveze po osnovu lizinga

Sva plaćanja po osnovu operativnog lizinga evidentiraju se kao trošak u bilansu uspeha, ravnomerno pravolinijski tokom trajanja lizinga. Primljeni podsticaji se priznaju kao sastavni deo ukupnih troškova lizinga, tokom trajanja lizinga.

Minimalna plaćanja po osnovu lizinga se dele između troška kamata i smanjenja neizmerene obaveze. Trošak kamate po osnovu finansijskog lizinga se alocira na period trajanja lizinga, tako da se ostvaruje konstantna periodična kamatna stopa na preostali saldo obaveza.

Potencijalne zakupnine se obuhvataju tako što se minimalna plaćanja po osnovu lizinga koriguju tokom preostalog perioda lizinga, kada se potvrdi korekcija lizinga.

(ii) Sredstva uzeta na lizing

Sredstva koje Grupa koristi po osnovu lizinga kod koga su sve koristi i rizici koji proističu iz vlasništva nad predmetom lizinga preneti na Grupu su iskazana u bilansu stanja Grupe. Sredstva uzeta na finansijski lizing se inicijalno vrednuju po vrednosti koja je jednaka fer vrednosti sredstava-predmeta lizinga, ili po sadašnjoj vrednosti minimalnih plaćanja lizinga, ukoliko je ova vrednost niža. Naknadno vrednovanje sredstava uzetih na finansijski lizing se vrši po računovodstvenoj politici koja se primenjuje za konkretno sredstvo.

Zakupi prostora koji se koristi za filijale i ekspoziture se prvenstveno obuhvataju kao operativni lizing. Ukupna plaćanja po osnovu operativnog lizinga se priznaju u bilansu uspeha ravnomerno pravolinijski tokom trajanja lizinga. Sredstva koja Grupa koristi po osnovu operativnog lizinga se klasifikuju kao operativni lizing i ne iskazuju se u bilansu stanja Grupe.

(j) Porezi i doprinosi

(i) Porez na dobitak

Porez na dobitak predstavlja iznos koji se obračunava i plaća u skladu sa Zakonom o porezu na dobit pravnih lica. Shodno važećim zakonskim propisima obveznik poreza na dobit je dužan da sam obračuna porez na dobit za poreski period za koji se podnosi i poreska prijava. Članice Grupe Poreskoj Upravi podnose odvojene poreske prijave. Način obračuna konsolidovanog Poreza na dobit je prikazan u Napomeni 13. Prilikom obračuna poreza na dobit za 2017. godinu primenjena je stopa poreza na dobit od 15% (2016.: 15%).

Poreska osnovica iskazana u poreskom bilansu, se utvrđuje usklađivanjem dobiti iskazane u bilansu uspeha. Za utvrđivanje oporezive dobiti Grupa je izvršila usklađivanje rashoda i prihoda, koji su prikazani u bilansu uspeha, u skladu sa odredbama Zakona o porezu na dobit pravnih lica.

(ii) Odloženi porez na dobitak

Odloženi porez obračunava se korišćenjem metoda utvrđivanja obaveza prema bilansu stanja, za privremene razlike nastale iz razlike između poreske osnove potraživanja i obaveza u bilansu stanja i njihove knjigovodstvene vrednosti.

Odložene poreske obaveze se priznaju za sve oporezive privremene razlike.

Odložena poreska sredstva se priznaju za sve odbitne privremene razlike i efekte poreskih gubitaka i poreskih kredita, koji se mogu prenositi u naredne fiskalne periode, do stepena do kojeg će verovatno postojati oporeziva dobit od koje se prenosi poreski gubitak i krediti mogu umanjiti. Na kraju svakog izveštajnog perioda Grupa ponovno procenjuje priznata odložena poreska sredstva i umanjuje ih za iznos za koji ne postoji verovatna oporeziva dobit od koje se odložena poreska sredstva mogu umanjiti.

Na kraju svakog izveštajnog perioda, Grupa ponovo procenjuje nepriznata odložena poreska sredstva i priznaje prethodno nepriznato odloženo poresko sredstvo u meri u kojoj je postalo verovatno da će budući oporezivi dobitak dozvoliti povraćaj odloženog poreskog sredstva.

Odložena poreska sredstva i obaveze se obračunavaju po poreskoj stopi čija se primena očekuje u periodu kada će se sredstvo realizovati odnosno obaveza izmiriti. Na dan 31. decembra 2017. godine, odložena poreska sredstva i obaveze obračunati su po stopi od 15% (31. decembar 2016. godine: 15%). Odloženi porez se knjiži na teret ili u korist bilansa uspeha, osim kada se odnosi na pozicije koje se evidentira direktno u korist ili na teret kapitala, i u tom slučaju se odloženi porez takođe raspoređuje u okviru kapitala.

(iii) Porezi i doprinosi koji ne zavise od rezultata

Porezi i doprinosi koji ne zavise od rezultata uključuju porez na imovinu, poreze i doprinose na zarade na teret poslodavca, kao i druge poreze i doprinose u skladu sa republičkim, poreskim i opštim propisima. Ovi porezi i doprinosi su prikazani u okviru ostalih rashoda.

(k) Finansijski instrumenti

(i) Priznavanje

Kupovina ili prodaja finansijskog sredstva ili obaveze se evidentira korišćenjem računovodstvenog obuhvatanja na datum saldiranja transakcije.

Finansijski instrumenti inicijalno se vrednuju po fer vrednosti koja uključuje transakcione troškove kod svih finansijskih sredstava ili obaveza osim onih koja se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha. Finansijska sredstva po fer vrednosti čiji se efekti promena u fer vrednosti iskazuju u bilansu uspeha inicijalno se priznaju po fer vrednosti, a transakcioni troškovi terete troškove poslovanja u bilansu uspeha.

(ii) Klasifikacija

Finansijska sredstva

Grupa klasifikuje finansijska sredstva u momentu inicijalnog priznavanja u jednu od sledećih kategorija:

- Krediti i potraživanja
- Finansijska sredstva koja se drže do dospeća
- Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju i
- Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha, koja se dalje dele na:
 - namenjena trgovanju
 - koja se inicijalno priznaju po fer vrednosti kroz bilans uspeha.

Videti napomene 3 (m), (n), (o) i (p).

Finansijske obaveze

Grupe klasifikuje finansijske obaveze, izuzev garancija i preuzetih obaveza, kao finansijske obaveze po amortizovanoj vrednosti ili po fer vrednosti kroz bilans uspeha.

(iii) Prestanak priznavanja

Finansijska sredstva

Grupa prestaje sa priznavanjem finansijskog sredstva kada je ugovoreno pravo na prilive gotovine po osnovu tog finansijskog sredstva isteklo, ili kada Grupa prenese finansijsko sredstvo na drugo lice u transakciji u kojoj su u značajnoj meri sve koristi i rizici koji proističu iz vlasništva nad finansijskim sredstvom preneti ili u kojim Grupa niti prenosi niti zadržava u značajnoj meri sve koristi i rizike koji proističu iz vlasništva nad finansijskim sredstvom i ne zadržava kontrolu nad finansijskim sredstvom. Svako pravo po prenetoj finansijskoj aktivi, kreirano ili zadržano od strane Grupe, priznaje se kao posebno sredstvo ili obaveza.

Kod prestanka priznavanja finansijskog sredstva, razlika između knjigovodstvene vrednosti sredstva (ili knjigovodstvene vrednosti alocirane na deo sredstva koji prestaje da se priznaje) i zbira (i) dobijene naknade (uključujući i svako novo dobijeno sredstvo umanjeno za novu preuzetu obavezu) i (ii) svakog akumuliranog dobitka ili gubitka, koji je priznat u ukupnom ostalom rezultatu, priznaje se u bilansu uspeha.

Grupa ulazi u transakcije kod kojim prenosi finansijsko sredstvo priznato u bilansu stanja, ali zadržava sve, ili u značajnoj meri sve koristi i rizike koji proizilaze iz vlasništva nad prenetim sredstvom ili delom sredstva. Ukoliko Grupa zadržava sve, ili u značajnoj meri sve koristi i rizike koji proizilaze iz vlasništva nad prenetim sredstvom, Grupa ne prestaje sa priznavanjem prenetog sredstva.

Kod transakcija u kojim Grupa niti zadržava niti prenosi sve, ili u značajnoj meri sve koristi ili rizike koji proističu iz vlasništva nad finansijskim sredstvom i zadržava kontrolu nad sredstvom. Grupa nastavlja sa priznavanjem sredstva u meri u kojoj je Grupa kontinuirano angažovana u kontroli nad sredstvom. Step en kontinuiranog angažovanja u prenetom sredstvu se određuje na bazi stepena izloženosti Grupe promenama vrednosti prenetog sredstva.

Finansijske obaveze

Grupa prestaje sa priznavanjem finansijske obaveze kada je obaveza izmirena, ukinuta ili kada je prenet na drugo lice.

(iv) Netiranje

Finansijska sredstva i obaveze se netiraju i neto iznos se prikazuje u bilansu stanja samo u slučajevima kada Grupa ima pravni osnov za netiranje priznatih iznosa i kada namerava da plaćanje i naplatu sprovede na neto bazi ili pak da zatvori sredstvo i izmiri obavezu istovremeno.

Prihodi i rashodi se prikazuju na neto osnovi samo ukoliko je to dozvoljeno određenim MSFI-a, ili pak za dobitke i gubitke koji proističu iz grupe sličnih transakcija, kao što je slučaj sa transakcijama sa finansijskim instrumentima namenjenim trgovanju.

(v) Vrednovanje po amortizovanoj vrednosti

Amortizovana vrednost finansijskog sredstva ili finansijske obaveze predstavlja vrednost koja se dobija kada se inicijalna vrednost finansijskog sredstva ili obaveze umanji za otplatu glavnice i uveća, odnosno umanji za akumuliranu amortizaciju, obračunatu primenom metoda efektivne kamatne stope na razliku između inicijalne vrednosti i nominalne vrednosti na dan dospeća, umanjen za obezvređenje.

(vi) Vrednovanje po fer vrednosti

Fer vrednost finansijskih instrumenata je iznos za koji sredstvo može biti razmenjeno, ili obaveza izmirena, između obaveštenih, voljnih strana u okviru nezavisne transakcije.

Fer vrednost se određuje primenom kotiranih cena na aktivnom tržištu za određeni finansijski instrument na dan izveštavanja. Tržište se smatra aktivnim tržištem ukoliko transakcije sa sredstvima i obavezama imaju takvu frekvenciju i obim da omogućavaju informacije o cenama na kontinuiranoj osnovi.

Ukoliko tržište za određeni finansijski instrument nije aktivno, fer vrednost se utvrđuje na bazi dostupnih tržišnih informacija i modela vrednovanja koje Grupa koristi. Cilj korišćenja modela vrednovanja je da se utvrdi cena po kojoj bi se redovna transakcija prodaje sredstva ili transfera obaveza sproveda između učesnika na tržištu na dan vrednovanja po trenutno važećim tržišnim uslovima. Tri najčešće korišćena modela vrednovanja su tržišni model, troškovni model i prihodni model. U nekim slučajevima može se koristiti samo jedan model vrednovanja, dok je u nekim slučajevima neophodno korišćenje više različitih modela vrednovanja. Ukoliko se za procenu fer vrednosti koristi više različitih modela vrednovanja, rezultati (tj. indikativni iznosi za fer vrednost) se ocenjuju uzimajući u obzir prihvatljivost raspona vrednosti dobijenih primenom tih modela. Fer vrednost se utvrđuje kao iznos u okviru dobijenog raspona koja na najbolji način odražava fer vrednost u datim uslovima. Inputi koji se koriste pri primene modela vrednovanja predstavljaju tržišna očekivanja i odražavaju kombinaciju rizika i prinosa koji su svojstveni određenom finansijskom instrumentu. Grupa prilagođava modele vrednovanja i testira njihovu adekvatnost korišćenjem cena ostvarenih u tržišnim transakcijama za isti instrument ili pak na bazi drugih raspoloživih tržišnih informacija.

Najbolji indikator fer vrednosti finansijskog instrumenta kod inicijalnog priznavanja je cena koja proističe iz same transakcije tj. fer vrednost dobijene ili date naknade, izuzev u slučaju kada je fer vrednost instrumenta određena na bazi cena postignutih u drugim transakcijama na tržištu za isti taj instrument (tj. bez modifikovanja ili prilagođavanja) ili na bazi modela vrednovanja koji koriste isključivo tržišne podatke.

(vii) Obezvredjenje

Finansijska sredstva Grupe, izuzev finansijskih sredstava po fer vrednosti kroz bilans uspeha, se procenjuju na dan bilansa kako bi se utvrdilo da li postoje objektivni dokazi obezvredjenja. Finansijsko sredstvo ili grupa finansijskih sredstava se smatraju obezvredjenim kada postojanje objektivnih dokaza ukazuje da je nakon inicijalnog priznavanja sredstva nastao događaj koji ukazuje da je došlo do umanjenja vrednosti sredstva („nastanak gubitka“) i taj nastanak gubitka ima uticaja na procenjene buduće tokove gotovine od finansijskog sredstva ili grupe finansijskih sredstava koji se mogu pouzdano proceniti.

Objektivan dokaz da je finansijsko sredstvo (uključujući učešća u kapitalu) obezvredjeno uključuje:

- značajne finansijske teškoće dužnika ili emitenta,
- kršenje ugovora, kao što je neispunjenje obaveza ili kašnjenje u plaćanju kamate ili glavnice,
- restrukturiranje obaveza od strane Grupe po uslovima koje Grupa inače ne bi ponudila dužniku,
- indikatori koji ukazuju da će dužnik ili emitent bankrotirati,
- nestanak aktivnog tržišta za određeno finansijsko sredstvo ili
- drugi raspoloživi podaci koji se odnose na grupu finansijskih sredstava, kao na primer negativna promena u platežnoj sposobnosti dužnika ili emitenata u određenoj grupi, ili ekonomski uslovi koji su u korelaciji sa kašnjenjem u izmirenju obaveza u određenoj grupi dužnika ili emitenata.

Dodatno, za učešća u kapitalu, značajan ili kontinuiran pad u fer vrednosti ispod inicijalnog uloga predstavlja objektivan dokaz obezvredjenja.

Rukovodstvo razmatra postojanje objektivnih dokaza obezvredjenja za kredite i potraživanja i finansijska sredstva koja se drže do dospeća na pojedinačnoj i grupnoj osnovi. Svi pojedinačno značajni krediti i potraživanja i finansijska sredstva koja se drže do dospeća se procenjuju na pojedinačnoj osnovi. Za sve pojedinačno značajne kredite i potraživanja i finansijska sredstva koja se drže do dospeća za koje nije identifikovan objektivni dokaz obezvredjenja na bazi procene na pojedinačnoj osnovi, vrši se procena na grupnoj osnovi u cilju identifikacije obezvredjenja koje je nastalo ali još ne može biti identifikovano. Obezvredjenje za kredite i potraživanja i finansijska sredstva koja se drže do dospeća koja nisu pojedinačno značajna se procenjuje na grupnoj osnovi grupisanjem kredita i potraživanja i finansijskih sredstava koja se drže do dospeća na bazi jedne ili većeg broja karakteristika koji ukazuju na sličan rizični profil sredstava. Prihvatljivi su različiti metodi u grupisanju plasmana u cilju procene gubitaka i izračunavanja istorijskih i očekivanih stopa gubitka. kao na primer na bazi: (a) tipa plasmana (npr. stambeni kredit, kreditna kartica); (b) procenjene verovatnoće ulaska u default; (c) kreditnog rejtinga dužnika; (d) geografske lokacije; (e) kvaliteta obezbeđenja; (f) tipa dužnika; (g) broja dana kašnjenja; (h) ročnosti plasmana itd.

Grupa za portfolio fizičkih lica i mikro preduzeća koristi dve metodologije:

- Metodologiju za obračun rezervisanja na bazi internog rejtinga koristi za izloženosti po gotovinskim kreditima, stambenim kreditima i Visa revolving kreditnim karticama - Metodologija bazirana na internom rejtingu ili "Internal rating based" metodologija i ona predstavlja napredniju metodologiju koja se razvija na osnovu default baze, risk parametara i rejtinga. Prednosti ove metodologije u odnosu na dosadašnju su precizniji obračun rezervisanja kao posledica korišćenja više parametara/alata (PD, LGD, BEEL(Best Estimation of Expected Loss / Najbolja procena očekivanog gubitka), rating), a ne samo broja dana kašnjenja, kao i preciznija procena kreditnog rizika na nivou partije. Kao momenat nastanka gubitka i prelazak na rezervisanje na individualnoj osnovi smatra se prelazak računa u status neizmirenja obaveza (kašnjenje 90+ dana);

- Metodologiju za obračun rezervisanja na bazi korpa kašnjenja tj. tranzicionih matrica, koja se koristi za preostala portfolija. Pri proceni obezvređenja na grupnoj osnovi, Grupa koristi model tranzicione matrice koji opisuje verovatnoću prelaska potraživanja iz jednog stanja docnije u drugo u posmatranom vremenskom periodu. Ovaj pristup posmatra kretanje računa u okviru korpa kašnjenja na osnovu čega se formiraju tranzicione matrice koje se dalje koriste za rezervisanja na nivou portfolija (PLLP). Kao momenat nastanka gubitka i prelazak na rezervisanje na individualnoj osnovi smatra se prelazak računa u korpu 180+ (kašnjenje 180+ dana).

Za non-retail portfolio koriste se istorijske stope default-a i istorijski podaci o stopi naplate potraživanja u default-u. Za izračunavanje istorijskih stopa default-a formira se tabela migracija u cilju poređenja strukture na prethodni bilans stanja s postojećom strukturom (obezbeđuje se informacija o početnom skupu, dužnicima koji su napustili skup, novim dužnicima, kolone za rejtinge po migraciji, broju dužnika na izveštajni datum itd.).

Ukoliko Grupa ne raspolaže dovoljno dugom istorijom da sama odredi istorijske stope default-a (ili je broj klijenata u pojedinim rejting kategorijama nedovoljan za postizanje prihvatljivog nivoa granularnosti). Grupa koristi istorijske stope definisane od strane Raiffeisen Bank International (dalje u tekstu: RBI) grupe, pri čemu su podaci podvrgnuti stalnom testiranju, sve dok se ne prikupe odgovarajući podaci u Grupi.

Obezvređenje finansijskih sredstava koja se vrednuju po amortizovanoj vrednosti se utvrđuje kao razlika između knjigovodstvene vrednosti sredstva i sadašnje vrednosti procenjenih budućih tokova gotovine, pri čemu se za diskont koristi efektivna kamatna stopa utvrđena kod inicijalnog priznavanja sredstva. Gubici se priznaju u bilansu uspeha, a u bilansu stanja se prikazuju kao ispravka vrednosti. Ako se u kasnijim periodima utvrdi da je došlo do smanjenja vrednosti obezvređenja, umanj enje obezvređenja se vrši u korist prihoda u bilansu uspeha.

U slučaju modifikacije ili izmene inicijalnih uslova pod kojim je finansijsko sredstvo plasirano ili u slučajevima kada je postojeće finansijsko sredstvo zamenjeno novim usled finansijskih teškoća dužnika, vrši se procena da li je potrebno prestati sa priznavanjem finansijskog sredstva. Ukoliko su tokovi gotovine po osnovu novog finansijskog sredstva značajno drugačiji, smatra se da su ugovorna prava na tokove gotovine od postojećeg finansijskog sredstva istekla i prestaje se sa njegovim priznavanjem, a priznaje se novo finansijsko sredstvo po fer vrednosti. Obezvređenje pre restrukturiranja se procenjuje na sledeći način:

- ukoliko očekivano restrukturiranje neće rezultirati u prestanku priznavanja postojećeg sredstva, onda se očekivani tokove gotovine od modifikovanog finansijskog sredstva uključuju u vrednovanje postojećeg finansijskog sredstva na bazi očekivanog iznosa i dinamike plaćanja, a diskontovanje se vrši uz korišćenje originalne efektivne kamatne stope za postojeće finansijsko sredstvo;
- ukoliko će očekivano restrukturiranje rezultirati u prestanku priznavanja postojećeg sredstva, onda se očekivana fer vrednost novog sredstva tretira kao konačni iznos novčanih priliva od postojećeg finansijskog sredstva u trenutku isknjižavanja. Ovaj iznos se diskontuje od očekivanog trenutka isknjižavanja do izveštajnog datuma, uz korišćenje originalne efektivne kamatne stope postojećeg finansijskog sredstva.

Obezvređenje se priznaje u bilansu uspeha, a u bilansu stanja se evidentira kao ispravka vrednosti kredita i potraživanja ili finansijskih instrumenata koja se drže do dospeća. Ukoliko nakon priznavanja obezvređenja nastupe okolnosti koje dovedu do smanjenja iznosa obezvređenja, ovo umanj enje obezvređenja se evidentira kao ukidanje kroz bilans uspeha.

Obezvređenje finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju se priznaje reklasifikacijom akumuliranih gubitaka koji su bili priznati u ukupnom ostalom rezultatu u bilans uspeha. Akumulirani gubitak koji se reklasifikuje iz ukupnog ostalog rezultata u bilans uspeha predstavlja razliku između nabavne vrednosti, umanj ene za otplatu i amortizaciju kamate i trenutne fer vrednosti, umanj ene za obezvređenje koje je u prethodnom periodu priznato u bilansu uspeha.

Ako se u narednom periodu fer vrednost dužničkih hartija od vrednosti klasifikovanih kao finansijska sredstva raspoloživa za prodaju poveća i ako se to povećanje može dovesti u vezi sa događajem koji se odigrao nakon što je gubitak po osnovu obezvređenja priznat u bilansu uspeha, gubitak od obezvređenja se ukida, pri čemu se umanjenje obezvređenja vrši u korist prihoda bilansu uspeha. Kada se radi o vlasničkim hartijama od vrednosti koje su klasifikovane kao finansijska sredstva raspoloživa za prodaju, svako povećanje fer vrednosti ovakvih instrumenata koji su obezvređeni u prethodnom periodu se priznaje kroz ostali ukupan rezultat.

(l) Gotovina i gotovinski ekvivalenti

U izveštaju o tokovima gotovine pod gotovinom i gotovinskim ekvivalentima se podrazumevaju gotovina u blagajni, sredstva na računima kod banaka na kojima nema bilo kakvih ograničenja i ostala novčana sredstva.

Gotovina i gotovinski ekvivalenti se vrednuju po amortizovanoj vrednosti u bilansu stanja.

(m) Finansijska sredstva i obaveze po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjena trgovanju

Finansijska sredstva i obaveze po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjena trgovanju su finansijska sredstva i obaveze koje se drže radi trgovanja. Finansijski instrumenti se klasifikuju u ovu kategoriju ukoliko su pribavljeni prvenstveno radi prodaje u kratkom roku ili predstavljaju deo portfolija kojim se zajedno upravlja u cilju sticanja profita u kratkom roku.

Finansijska sredstva i obaveze namenjene trgovanju se inicijalno priznaju i naknadno vrednuju po fer vrednosti, uz priznavanje transakcionih troškova direktno u bilansu uspeha. Finansijska sredstva namenjena trgovanju se nakon početnog priznavanja ne reklasifikuju iz ove pozicije, osim nederivatnih sredstava namenjenih trgovini koja nisu inicijalno priznata po fer vrednosti kroz bilans uspeha, koja mogu biti reklasifikovana iz kategorije po fer vrednosti kroz bilans uspeha tj. kategorije namenjene trgovanju ukoliko više nisu namenjena prvenstveno radi prodaje u kratkom roku, pod uslovom da su ispunjeni sledeći kriterijumi:

- ukoliko sredstvo zadovoljava definiciju kredita i potraživanja, onda može biti reklasifikovano van kategorije po fer vrednosti kroz bilans uspeha, ukoliko Banka ima nameru ili sposobnost da drži to finansijsko sredstvo u doglednoj budućnosti ili do dospeća;
- ukoliko sredstvo ne zadovoljava definiciju kredita i potraživanja, onda može biti reklasifikovano van kategorije po fer vrednosti kroz bilans uspeha samo u izuzetnim okolnostima.

Derivati se takođe klasifikuju kao sredstva koja se drže radi trgovanja, osim ako su određeni kao instrument zaštite od rizika.

(n) Derivati koji su predmet zaštite od rizika

Derivati koji su predmet zaštite od rizika uključuju sva derivatna sredstva i obaveze koji nisu klasifikovani kao finansijska sredstva i finansijske obaveze po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjena trgovanju. Derivati koji su predmet zaštite od rizika se vrednuju po fer vrednosti u bilansu stanja.

Grupa inicijalno opredeljuje određene derivate kao instrumente hedžinga u kvalifikovanom hedžing odnosu. Kod inicijalnog priznavanja hedžinga, Grupa formalno dokumentuje odnos između instrumenata hedžinga i sa njim(a) povezane stavke hedžinga, uključujući ciljeve upravljanja rizicima i strategiju vršenja hedžinga, kao i metodologiju koja će se koristiti za procenu efektivnosti hedžinga. Grupa vrši procenu efektivnosti hedžinga kako kod inicijalnog priznavanja, tako i na regularnoj bazi, tj. vrši procenu da li se očekuje da će instrument hedžinga biti visoko efikasan u netiranju efekata promene u fer vrednosti ili promene u tokovima gotovine od odnosne stavke hedžinga u definisanom periodu i da li su stvarni rezultati svakog hedžinga u okviru raspona od 80% do 125%. Za hedžing novčanih

tokova Grupa vrši procenu očekivane transakcija, tj. procenjuje da li postoji velika verovatnoća da će se očekivana transakcija desiti i prikazuje izloženost na promene u novčanim tokovima koje mogu uticati na bilans uspeha.

Računovodstveno evidentiranje hedžinga je prikazano u nastavku:

(i) Hedžng novčanih tokova

Hedžing novčanih tokova predstavlja hedžing izloženosti varijabilnosti tokova gotovine koje se može pripisati određenom riziku u vezi sa priznatim sredstvom ili obavezom i koji bi mogao da utiče na bilans uspeha.

Kada se derivat inicijalno opredeli kao instrument hedžinga u hedžingu novčanih tokova koji je karakterističan za rizike promene novčanih tokova za priznato sredstvo ili obavezu, koja može uticati na bilans uspeha, efektivni deo promene u fer vrednosti derivata se priznaje u ukupnom ostalom rezultatu, a u bilansu stanja se evidentira kao deo rezervi hedžinga u okviru kapitala. Neefektivni deo promene u fer vrednosti derivata se priznaje u bilansu uspeha u trenutku nastanka. Iznos priznat u ukupnom ostalom rezultatu se reklasifikuje u bilans uspeha u istom periodu u periodu u kome hedžovani tokovi gotovine utiču na bilans uspeha i priznaje se u okviru iste pozicije u bilansu uspeha i ukupnom ostalom rezultatu.

Ukoliko instrument hedžinga istekne ili se proda, ili se zatvori ili izvrši, ili ukoliko više nisu ispunjeni uslovi za hedžing novčanih tokova, ili ukoliko se hedžing odnos raskine. Grupa prospektivno prekida računovodstvo hedžinga. Međutim, ukoliko je derivat zanovljen (promenjen) kao rezultat izmene u zakonskim odredbama bez promene u uslovima, izuzev promene onih uslova koji su neophodni zbog izmene u zakonskoj regulativi, onda se ne smatra da je derivat istekao ili prekinut.

(ii) Hedžing fer vrednosti – portfolio hedžing

Hedžing fer vrednosti predstavlja hedžing izloženosti promenama fer vrednosti priznatog sredstva ili obaveze, ili nepriznatu utvrđenu obavezu, ili identifikovani deo takvog sredstva, odnosno obaveze, ili utvrđene obaveze koji se može pripisati određenom riziku i koji može uticati na bilans uspeha. Grupa je ušla u transakciju portfolio hedžinga tj. makro hedžinga fer vrednosti.

Grupa vrednuje promenu u fer vrednosti stavke hedžinga koja je svojstvena riziku koji je hedžovan. Efekat se priznaje u bilansu uspeha. U okviru bilansa stanja se ovaj iznos priznaje kao sredstvo ili obaveza. Grupa vrednuje promene u fer vrednosti instrumenta hedžinga i ovaj iznos se priznaje kao dobitak ili gubitak u bilansu uspeha. Fer vrednost instrumenta hedžinga se priznaje kao sredstvo ili obaveza u bilansu stanja.

(o) Krediti i potraživanja

Kredit i potraživanja su nederivatna finansijska sredstva sa fiksnim ili odredivim isplatama koja nisu kotirana na aktivnom tržištu i koje Grupa nema nameru da proda odmah ili u kratkom periodu. Kredit i potraživanja nastaju kada Grupa plasira novac direktno dužnicima bez namere da proda takvo potraživanje. Kredit i potraživanja obuhvataju kredite i potraživanja od banka i drugih finansijskih institucija i kredite i potraživanja od komitenata.

Kredit i potraživanja se inicijalno vrednuju po fer vrednosti uvećanoj za transakcione troškove. Naknadno vrednovanje kredita i potraživanja vrši se po amortizovanoj vrednosti, uz korišćenje metoda efektivne kamatne stope. Pri obračunu amortizovane vrednosti u obzir se uzimaju sve plaćanja i primanja između ugovornih strana, transakcioni troškovi, kao i premije i diskonti.

Kreditni odobreni u dinarima, za koje je ugovorena zaštita od rizika putem vezivanja za kurs dinara u odnosu na EUR, CHF i USD, preračunati su na dan bilansa po srednjem kursu. Efekti promene kursa su iskazani u okviru Neto prihoda/(rashoda) od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule.

Kreditni i potraživanja su prikazani u visini odobrenog plasmana umanjenog za iznos otplaćene glavnice kao i za iznos potencijalnih gubitaka koji je zasnovan na proceni identifikovanih rizika po pojedinačnim plasmanima Grupe u skladu sa Metodologijom za obračun ispravke vrednosti bilansne aktive i rezervisanja za gubitke po vanbilansnim stavkama.

Bruto vrednost plasmana je umanjena za pojedinačnu i grupnu ispravku vrednosti kredita i potraživanja koji su identifikovani kao obezvređeni, u cilju svođenja njihove vrednosti na nadoknadi iznos. Ukoliko u narednom periodu dođe do smanjenja iznosa obezvređenja i obezvređenje se može objektivno vezati za događaj nastao nakon što je obezvređenje priznato (kao što je poboljšanje u kreditnom rejtingu), prethodno priznato obezvređenje se ukida putem umanjenja formirane ispravke vrednosti. Ukinut iznos obezvređenja se priznaje u bilansu uspeha na poziciji Neto prihod/(rashod) po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava i kreditno rizičnih vanbilansnih stavki.

(p) Investicione hartije od vrednosti

Investicione hartije od vrednosti se inicijalno vrednuju po fer vrednosti koja se uvećava za transakcione troškove za sva sredstva izuzev finansijskih sredstava koja se inicijalno priznaju po fer vrednosti kroz bilans uspeha. Naknadno vrednovanje investicionih hartija od vrednosti zavisi od kategorije u koju su klasifikovane: finansijska sredstva koja se drže do dospeća, finansijska sredstva koja se inicijalno priznaju po fer vrednosti kroz bilans uspeha ili finansijska sredstva raspoloživa za prodaju.

(i) Finansijska sredstva koja se drže do dospeća

Finansijska sredstva koja se drže do dospeća su nederivatna finansijska sredstva sa fiksnim ili utvrdivim rokovima plaćanja i fiksnim rokovima dospeća, koje Grupa ima nameru i mogućnost da drži do roka dospeća i koja nisu klasifikovana kao finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha ili finansijska sredstva raspoloživa za prodaju.

Finansijska sredstva koja se drže do dospeća inicijalno se naknadno vrednuju po amortizovanoj vrednosti, odnosno sadašnjoj vrednosti budućih tokova gotovine utvrđenih primenom efektivne kamatne stope sadržane u instrumentu.

U slučaju da Grupa odluči da proda značajan deo finansijskih sredstava koja se drže do dospeća, cela kategorija će biti reklasifikovana kao raspoloživa za prodaju. U ovim slučajevima Grupa ne bi mogla da klasifikuje finansijska sredstva u kategoriju finansijskih sredstava koja se drže do dospeća u tekućoj i naredne dve izveštajne godine. Ukoliko su ispunjeni sledeći uslovi, prodaja ili reklasifikacija ne bi uzrokovala reklasifikaciju celog portfolija klasifikovanih u ovu kategoriju:

- prodaja ili reklasifikacija je veoma blizu roku dospeća sredstva, tako da promene u tržišnim stopama nemaju značajan uticaj na fer vrednost finansijskog sredstva;
- prodaja ili reklasifikacija nakon što je Grupa naplatila najveći deo inicijalne glavnice po osnovu odnosnog sredstva i
- prodaja ili reklasifikacija koje su rezultat izolovanog, jednokratnog događaja van kontrole Grupe, koji se nije mogao razumno predvideti.

(ii) Finansijska sredstva koja se inicijalno priznaju ("designated") po fer vrednosti kroz bilans uspeha

Grupa inicijalno priznaje određena ulaganja u investicione hartije od vrednosti po fer vrednosti, uz priznavanje promene u fer vrednosti u bilansu uspeha, kao što je opisano u Napomeni 3 (k) (ii).

(iii) Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju

Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju su nederivatna finansijska sredstva koja su naznačena kao raspoloživa za prodaju i nisu klasifikovana kao krediti i potraživanja. finansijska sredstva koja se drže do dospeća ili finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha. Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju su plasmani za koje postoji namera držanja u neodređenom vremenskom periodu, koji mogu biti prodate zbog potrebe za likvidnošću ili usled promene kamatnih stopa, deviznih kurseva ili tržišnih cena. Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju sadrže dužničke i vlasničke hartije od vrednosti. Vlasničke hartije od vrednosti koje se ne kotiraju na berzi se vrednuju po nabavnoj vrednosti, umanjenoj za eventualno obezvređenje. Sva ostala finansijska sredstva raspoloživa za prodaju se vrednuju po fer vrednosti nakon inicijalnog priznavanja.

Prihodi od kamate se priznaju u bilansu uspeha uz korišćenje metoda efektivne kamatne stope. Prihod od dividende se priznaje u bilansu uspeha kada Grupa stekne pravo na dividendu. Dobici i gubici od promene vrednosti kursa za finansijska sredstva raspoloživa za prodaju se priznaju u bilansu uspeha. Obezvređenje po osnovu finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju se priznaju u bilansu uspeha.

Ostale promene u fer vrednosti se priznaju u ostalom ukupnom rezultatu sve do otuđenja tih hartija od vrednosti. kada se kumulirani dobiti i gubici prethodno evidentirani u okviru ostalog ukupnog rezultata reklasifikuju u bilans uspeha, kao reklasifikaciona korekcija.

Nederivatna finansijska sredstva mogu biti reklasifikovana iz kategorije finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju u kategoriju kredita i potraživanja ukoliko bi zadovoljavala definiciju kredita i potraživanja i ukoliko Grupa ima sposobnost i nameru da drži to sredstvo u doglednoj budućnosti ili do dospeća.

(q) Nematerijalna ulaganja

Nematerijalna ulaganja se vrednuju po nabavnoj vrednosti ili ceni koštanja. Nakon početnog priznavanja, nematerijalna ulaganja se iskazuju po nabavnoj vrednosti umanjenoj za ispravku vrednosti i gubitke usled obezvređenja. Nematerijalna ulaganja Grupe obuhvataju licence i ostala nematerijalna ulaganja.

Nematerijalna ulaganja su nemonetarna sredstva (ne predstavljaju opipljiva fizička sredstva) kao što su goodwill, patenti, licence, koncesije, zaštitni znakovi, žigovi, računovodstveni softveri, franšize ulaganja u razvoj novih proizvoda, procesa i uređaja, autorskih prava i drugo. Za ova sredstva postoji verovatnoća da će u periodu dužem od jedne godine generisati ekonomske koristi u iznosu koji premašuje troškove.

Obračun amortizacije nematerijalnih ulaganja počinje od narednog meseca u odnosu na mesec u kojem je nematerijalno ulaganje raspoloživo za upotrebu.

Osnovicu za obračun amortizacije čini nabavna vrednost umanjena za preostalu (rezidualnu) vrednost. Ako preostala vrednost nije materijalno značajna, ne uzima se u obzir prilikom obračuna amortizacije, odnosno ne umanjuje osnovicu za amortizaciju.

Nematerijalna ulaganja amortizuju se putem proporcionalne metode. Preporučeni period za amortizaciju nematerijalnih ulaganja za ulaganja u standardni softver je 4 do 6 godina. a svako odstupanje od preporučenog roka se mora adekvatno dokumentovati. Tokom 2017. godine upotrební vek za sva nematerijalna ulaganja je pet godina. a amortizacija je obračunavana po stopi od 20% (2016.: 20%).

Najmanje jednom godišnje, za potrebe sastavljanja godišnjih finansijskih izveštaja. radi se procena adekvatnosti definisanog metoda amortizacije i veka upotrebe nematerijalnog ulaganja i po potrebi, vrši se korekcija.

(r) Nekretnine, postrojenja i oprema

(i) Priznavanje i vrednovanje

Nekretnine, postrojenja i oprema se vrednuju po nabavnoj vrednosti umanjenoj za ispravku vrednosti i gubitke usled obezvređenja. Nekretnine, postrojenja i oprema Grupe obuhvataju građevinske objekte, zemljište, opremu, ulaganja u tuđa osnovna sredstva i opremu u pripremi.

Početno merenje nekretnine, postrojenja i oprema vrši se po nabavnoj vrednosti ili po ceni koštanja.

Nabavna vrednost uključuje izdatke koji se direktno mogu pripisati nabavci sredstva. Kupljeni softver koji je sastavni deo neophodan za funkcionalnu upotrebljivost opreme, kapitalizuje se kao deo te opreme.

Kada delovi nekretnina, postrojenja ili opreme imaju različite korisne vekove trajanja, oni se vode kao zasebne stavke (glavne komponente).

Za naknadno merenje nekretnina, postrojenja i opreme nakon početnog priznavanja Banka primenjuje model nabavne vrednosti.

(ii) Naknadni troškovi

Troškovi zamene dela nekretnine, postrojenja ili opreme priznaju se po knjigovodstvenoj vrednosti ukoliko je verovatno da će se buduće ekonomske koristi povezane sa tim delom prilivati u Grupi i ako se cena koštanja tog dela sredstva može pouzdano izmeriti. Rezervni delovi i oprema za servisiranje evidentiraju se kroz bilans uspeha kada se potroše.

(iii) Amortizacija

Amortizacija nekretnina, postrojenja i oprema obračunava se po proporcionalnom metodu primenom minimalnih stopa koje su određene tako da se nabavna vrednost stalnih sredstava amortizuje u jednakim godišnjim iznosima u toku veka upotrebe.

Upotrební vek nekretnina, postrojenja i opreme za tekuću i uporednu godinu je prikazan u narednoj tabeli:

	Upotrební vek (u godinama)	%
Građevinski objekti	25 - 50	2 – 4
IT oprema	3 - 5	20 - 33
Telefonske centrale	5 - 15	6,67 - 20
Oprema za saobraćaj i transportna mehanizacija	6,4 - 7	14,3 – 15,6
Nameštaj i ostala oprema	5 - 10	10 – 20
Ulaganja u poslovne objekte u zakupu	5 - 10	10 - 20

Najmanje jednom godišnje, za potrebe sastavljanja godišnjih finansijskih izveštaja, radi se procena adekvatnosti definisanog metoda amortizacije, veka upotrebe i reži dualne vrednosti nekretnina, postrojenja i opreme i po potrebi, vrši se korekcija.

Troškovi popravke i održavanja osnovnih sredstava, iskazuju se kao rashod u momentu nastanka.

Pozitivna razlika nastala prilikom prodaje osnovnih sredstava iskazuje se u okviru ostalih poslovnih prihoda. Neotpisana vrednost otuđenih i rashodovanih osnovnih sredstava naknađuje se na teret ostalih rashoda.

(s) Umanjenje vrednosti (nefinansijske) imovine

Na kraju svakog izveštajnog perioda Grupa procenjuje da li postoje indicije da je knjigovodstvene vrednosti (nefinansijske) imovine umanjena. Ukoliko postoje indicije umanjenja vrednost, utvrđuje se nadoknadiiva vrednost takvog sredstva.

Nadoknadiiva vrednost imovine se određuje kao viša između upotrebne vrednosti i fer vrednosti sredstva umanjene za troškove prodaje. Pri proceni upotrebne vrednosti, procenjeni budući tokovi gotovine koje Grupa očekuje da će dobiti od sredstva se diskontuju uz korišćenje kamatne stope pre poreza koja odražava tekuće tržišne procene vremenske vrednosti novca i rizike specifične za sredstvo.

Ukoliko je knjigovodstvena vrednost sredstva veća od njegove nadoknadiive vrednosti, gubitak od umanjenja vrednosti imovine se priznaje u bilansu uspeha.

Na kraju svakog izveštajnog perioda, vrši se procena gubitaka od umanjenja vrednosti koji su priznati u prethodnim obračunskim periodima da bi se utvrdilo da li se umanjenje vrednosti smanjilo ili da li umanjenje vrednosti više ne postoji. Ako takva naznaka postoji, Grupa procenjuje nadoknadiivu vrednost sredstva i ukida umanjenje vrednosti pod uslovom da je došlo do promene pretpostavki koje su korišćene pri proceni nadoknadiive vrednosti. Vrednost sredstva se uvećava tako da knjigovodstvena vrednost sredstva ne premaši knjigovodstvenu vrednost tog sredstva koja bi bila utvrđena, umanjena za iznos amortizacije, da u prethodnim godinama nije bilo priznavanja gubitaka od umanjenja vrednosti.

(t) Depoziti i subordinirane obaveze

Depoziti, izdate hartije od vrednosti i subordinirane obaveze predstavljaju značajan izvor finansiranja za Grupu.

Grupa klasifikuje instrumente kapitala kao finansijske obaveze ili kao kapital u zavisnosti od ugovornih uslova definisanih za određeni finansijski instrument.

Depoziti, izdate hartije od vrednosti i subordinirane obaveze se inicijalno vrednuju po fer vrednosti uvećanoj za transakcione troškove, a naknadno se vrednuju po amortizovanoj vrednosti, uz primenu efektivne kamatne stope.

Devizni depoziti se prikazuju u dinarima prema srednjem kursu valuta važećem na dan bilansa.

(u) Rezervisanja

Rezervisanje se priznaje ukoliko Grupa, kao posledicu događaja iz prošlosti, ima sadašnju obavezu, zakonsku ili izvedenu, koja se može pouzdano proceniti i ako je verovatno da će biti potreban odliv resursa za izmirenje obaveze. Iznos rezervisanja se utvrđuje u visini diskontovanih očekivanih budućih odliva gotovine, uz korišćenje diskontne stope pre poreza koja odražava tekuće tržišne procene vremenske vrednosti novca i rizike specifične za obavezu.

(v) Finansijske garancije

Finansijska garancija je ugovor koji od Grupe zahteva određene isplate kojima se nadoknađuje gubitak vlasnika garancije nastao usled neizvršenja plaćanja određenog dužnika koje je dospelo u saldu sa prvobitnim ili izmenjenim uslovima dužničkog instrumenta.

Finansijske garancije se inicijalno vrednuju po fer vrednosti, a inicijalna fer vrednost se amortizuje tokom perioda na koji glasi garancija. Naknadno vrednovanje finansijskih garancije se vrši po višoj vrednosti između amortizovane vrednosti i sadašnje vrednosti očekivanih plaćanja po osnovu finansijske garancije, ukoliko je takvo plaćanje postalo verovatno. Finansijske garancije su prikazane u okviru vanbilansnih stavki.

(w) Kapital

Kapital Grupe obuhvata osnivački udeo, akcije narednih emisija, rezerve, akumulirani rezultat i rezultat tekućeg perioda.

Kapital Grupe formiran je iz uložених sredstava osnivača Grupe u novčanom obliku. Osnivač ne može povlačiti sredstva uložena u kapital Grupe.

(x) Beneficije zaposlenih

Beneficije zaposlenih su svi oblici naknada koje Grupa daje u razmenu za usluge zaposlenih. Beneficije zaposlenih obuhvataju:

- kratkoročne beneficije zaposlenih, kao što su zarade, plate i doprinosi za socijalno osiguranje, plaćen godišnji odmor i plaćeno bolovanje, učešća u dobiti i bonuse (ako dospevaju za plaćanje u roku od 12 meseci od kraja obračunskog perioda) i nemonetarna primanja (npr. korišćenje automobila) za trenutno zaposlene;
- ostale dugoročne beneficije zaposlenih, kao što su primanja na osnovu dužine radnog odnosa, koja ne dospevaju u potpunosti za plaćanje u toku 12 meseci nakon kraja obračunskog perioda.

/i/ Kratkoročne beneficije zaposlenih

Na dan 31. decembar 2017. godine, kratkoročne beneficije zaposlenih Grupe obuhvataju poreze i doprinose za obavezno socijalno osiguranje, beneficije po osnovu neiskorišćenih godišnjih odmora zaposlenih i bonuse.

Kratkoročne beneficije zaposlenih se priznaju kao trošak u obračunskom periodu na koji se odnose u visini nediskontovanog iznosa kratkoročnih primanja zaposlenog za koji se očekuje da će biti uplaćen u zamenu za tu uslugu.

U skladu sa propisima koji se primenjuju u Republici Srbiji, Grupa je obavezna da uplaćuje doprinose raznim državnim fondovima za socijalnu zaštitu. Ove obaveze uključuju doprinose na teret zaposlenih i na teret poslodavca u iznosima koji se obračunavaju primenom zakonom propisanih stopa. Grupa ima zakonsku obavezu da izvrši obustavu obračunatih doprinosa iz bruto zarada zaposlenih i da za njihov račun izvrši prenos obustavljenih sredstava u korist odgovarajućih državnih fondova. Doprinosi na teret zaposlenih i na teret poslodavca priznaje se na teret troškova u periodu na koji se odnose.

Beneficije po osnovu akumuliranih plaćena odsustva mogu da se prenose i koriste u narednim periodima, ukoliko u tekućem periodu nisu iskorišćena u potpunosti. Očekivani troškovi plaćenih odsustava se priznaju u iznosu kumuliranih neiskorišćenih prava na dan bilansa, za koje se očekuje da će biti iskorišćeni u narednom periodu. U slučaju neakumuliranog plaćenog odsustva, obaveza ili trošak se ne priznaju do momenta kada se odsustvo iskoristi.

Grupa priznaje očekivane troškove bonusa kada ima sadašnju zakonsku ili izvedenu obavezu da izvrši takve isplate kao rezultat prošlih događaja i kada se može izvršiti pouzdana procena takve obaveze. Sadašnja obaveza postoji ako Grupa nema realnu alternativu osim da izvrši data plaćanja.

/ii/ Dugoročne beneficije zaposlenih

Na dan 31. decembar 2017 godine, ostale dugoročne beneficije zaposlenih Grupe obuhvataju rezervisanja po osnovu zakonskih otpremnina pri odlasku u penziju.

Ostale dugoročne beneficije zaposlenih se priznaju kao trošak u visini sadašnje vrednosti obaveza po osnovu definisanih primanja na datum bilansa stanja.

U skladu sa Zakonom o radu, kao i članom 92. Pravilnika o radu, zaposleni imaju pravo na otpremnine prilikom odlaska u penziju u visini dvostruke zarade zaposlenog u mesecu pre odlaska u penziju ili dvostruke prosečne zarade, isplaćene u Republici Srbiji prema poslednjem objavljenom podatku republičkog organa nadležnog za poslove statistike, u zavisnosti od toga šta je za zaposlenog najpovoljnije.

Grupa koristi najbolje moguće procene varijabli prilikom određivanja ukupnog troška rezervisanja za naknade prilikom odlaska u penziju. Osnovne pretpostavke korišćene pri proceni dugoročnih beneficija zaposlenima uključuje sledeće:

Za zarade indeksirane u evrima:

- 1% povećanje zarada;
- diskontna stopa od 1,6%, koja predstavlja kamatnu stopu za korporativne obveznice;

Za zarade u dinarima:

- 1% povećanje zarade i povećanje po osnovu stope inflacije i to u 2018. godini – 3,5%, i u periodu nakon toga – 3,5%
- diskontna stopa od 5,75%, utvrđena kao 12-mesečni prosek vrednosti hartije Ministarstva Finansija na 10 godina uvećan za trošak likvidnosti za najduži raspoloživi period (kamatna stope će se menjati svakog meseca).

Beneficije zaposlenih po prestanku zaposlenja obuhvataju planove definisanih doprinosa i planove definisanih primanja. Grupa nema planove definisanih doprinosa i planove definisanih primanja i po tom osnovu nema identifikovanih obaveza na dan 31. decembra 2017. godine. Takođe, budući da ne postoji plan za okončanje zaposlenja pre uobičajenog datuma penzionisanja, ne postoje obaveze za otpremnine po osnovu prestanka radnog odnosa.

4. Računovodstvene procene i pretpostavke

Rukovodstvo vrši procene i donosi pretpostavke koje utiču na vrednost sredstava i obaveza u narednoj finansijskoj godini. Računovodstvene procene i pretpostavke se kontinuirano vrednuju i zasnivaju se na istorijskom iskustvu i drugim faktorima, uključujući očekivanja budućih događaja za koje se veruje da će u datim okolnostima biti razumna.

Rukovodstvo vrši procene i pretpostavke koje se odnose na budućnost. Rezultirajuće računovodstvene procene će, po definiciji, retko biti jednake ostvarenim rezultatima. Procene i pretpostavke koje sadrže rizik da će prouzrokovati materijalno značajne korekcije knjigovodstvene vrednosti sredstava i obaveza u toku naredne finansijske godine su prikazane u daljem tekstu.

(i) Ispravka vrednosti

Grupa vrši pregled potraživanja i drugih plasmana u cilju procene ispravke vrednosti i rezervisanja na mesečnom nivou. Kod utvrđivanja da li gubitke po osnovu obezvređenja potraživanja i drugih plasmana treba priznati u bilansu uspeha. Grupa procenjuje da li postoje informacije/dokazi koje ukazuju na postojanje merljivog smanjenja procenjenih budućih tokova gotovine na grupnom nivo, pre nego što je takve gubitke moguće identifikovati na nivou pojedinačnog potraživanja, odnosno plasmana. Informacije koje mogu ukazati na gubitke po osnovu potraživanja i plasmana uključuju: neredovnost i kašnjenje u izmirivanju obaveza, tržišni i ekonomski uslovi na lokalnom nivou koji uslovljavaju kašnjenja u izmirivanju obaveza i slično. Procene rukovodstva o obezvređenju potraživanja i drugih plasmana putem procene budućih tokova gotovine se baziraju na stvarnim gubicima iz prošlosti, koji su realizovani na finansijskim sredstvima sa sličnim rizikom i sličnim uzrocima obezvređenja. Metodologija i pretpostavke od kojih se polazi pri definisanju iznosa i perioda priliva gotovine po osnovu plasmana su predmet redovne provere u cilju svođenja na minimum razlike između procenjenih gubitaka i stvarnih gubitaka.

(ii) Fer vrednost

Utvrđivanje fer vrednosti finansijskih sredstava i obaveza za koje ne postoji tržišna cena zahteva korišćenje različitih modela i tehnika. Kod finansijskih instrumenata koji imaju manji obim trgovine i čije tržišne cene su samim tim manje transparentne, utvrđivanje fer vrednosti je subjektivnije, odnosno zahteva veći stepen korišćenja procene u zavisnosti od likvidnosti instrumenta, koncentracije rizika, nesigurnosti na tržištu, pretpostavki vezanih za cenu i ostalih faktora koji utiču na konkretan finansijski instrument.

Za utvrđivanje fer vrednosti trezorskih zapisa Ministarstva finansija Republike Srbije koji ulaze u knjigu trgovanja Grupa primenjuje alternativnu metodu. Alternativna metoda podrazumeva utvrđivanje neto sadašnje vrednosti diskontovanjem budućih novčanih tokova za datu poziciju i izloženost, pri čemu se u obračunu kao diskontna stopa koristi poslednja poznata/postignuta stopa na javnoj aukciji za trezorske zapise sa istim/sličnim rokom dospeća (preostali rok dospeća).

5. Upravljanje finansijskim rizicima

(a) Uvod

Grupa je u svom poslovanju izložena ili može biti izložena sledećim vrstama rizika:

- Kreditni rizik, koji predstavlja mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Grupe usled neizvršavanja obaveza dužnika prema Grupi, uključujući i sledeće:
 - Rizik izmirenja/ispоруke, koji predstavlja mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Grupe po osnovu neizmerenih transakcija ili usled neizvršavanja obaveza druge ugovorne strane po transakcijama slobodne isporuke na ugovoreni datum izmirenja/ispоруke;
 - Rizik druge ugovorne strane, koji predstavlja mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Grupe po osnovu neizmirenja obaveze druge ugovorne strane u transakciji pre konačnog poravnanja novčanih tokova transakcije;
 - Rezidualni rizik, koji predstavlja mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Grupe usled toga što su tehnike ublažavanja kreditnog rizika manje efikasne nego što se očekuje ili njihova primena nedovoljno utiče na umanjenje rizika kojima je Grupa izložena;
 - Rizik smanjenja vrednosti potraživanja, koji predstavlja mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Grupe po osnovu smanjenja vrednosti otkupljenih potraživanja usled gotovinskih ili negotovinskih obaveza prethodnog poverioca prema dužniku;
 - Kreditno-devizni rizik, koji predstavlja mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Grupe usled pogoršanja finansijske sposobnosti dužnika uzrokovane promenom deviznih kurseva;
 - Rizik koncentracije, koji predstavlja mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Grupe usled koncentracije izloženosti Grupe prema istom ili sličnom izvoru nastanka rizika (dužnika, odnosno grupa povezanih dužnika, privrednih sektori, geografska područja i sl.).
- Tržišni rizici, koji predstavljaju mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Grupe po osnovu promena vrednosti bilansnih pozicija i vanbilansnih stavki Grupe koje nastaju usled kretanja cena na tržištu. Ovi rizici uključuju:
 - Devizni rizik, koji predstavlja mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Grupe usled promene vrednosti deviznih kurseva;
 - Cenovni rizik po osnovu dužničkih i vlasničkih hartija od vrednosti, koji predstavlja rizik promene cene ovih hartija usled promene kamatnih stopa i obuhvata specifični i opšti cenovni rizik:
 - Specifični cenovni rizik je rizik od promene cene hartije usled činilaca koji se odnose na njenog emitenta;
 - Opšti cenovni rizik je rizik promene cene hartije usled promene opšteg nivoa kamatnih stopa/cena tih hartija;
 - Robni rizik, koji predstavlja mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Grupe usled promena cena roba koje se nalaze u pozicijama Grupe;
- Kamatni rizik, koji predstavlja mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Grupe usled promene u nivou kamatnih stopa;
- Rizik likvidnosti, koji predstavlja mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Grupe usled nesposobnosti Grupe da ispunjava svoje dospele obaveze i to usled:
 - Neusklađenosti rokova dospeća aktive i pasive;
 - Povlačenja postojećih izvora finansiranja, odnosno nemogućnosti pribavljanja novih izvora finansiranja (rizik likvidnosti izvora sredstava);
 - Otežanog pretvaranja imovine u likvidna sredstva zbog poremećaja na tržištu (tržišni rizik likvidnosti);

- Operativni rizik, koji predstavlja rizik nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Grupe usled propusta u radu zaposlenih, neodgovarajućih unutrašnjih procedura i procesa, neadekvatnog upravljanja informacionim i drugim sistemima, kao i usled nastupanja nepredvidivih eksternih događaja. Definicija uključuje pravni rizik, a isključuje strateški i rizik reputacije;
- Rizici zemlje, koji predstavljaju mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Grupe zbog nemogućnosti da se naplate potraživanja od dužnika iz razloga koji su posledica političkih, ekonomskih ili socijalnih prilika u zemlji porekla tog lica, uključujući:
 - Političko-ekonomski rizik, pod kojim se podrazumeva mogućnost nastanka gubitaka usled sprečenosti Grupe da naplati potraživanja usled ograničenja utvrđenih aktima državnih i drugih organa države porekla dužnika, kao i opštih i sistemskih prilika u toj državi;
 - Rizik transfera, pod kojim se podrazumeva mogućnost ostvarenja gubitaka zbog sprečenosti Grupe da naplati potraživanja iskazana u valuti koja nije zvanična valuta države porekla dužnika i to usled ograničenja plaćanja obaveza prema poveriocima iz drugih država u određenoj valuti koja su utvrđena aktima državnih i drugih organa države porekla dužnika;
- Rizik usklađenosti poslovanja, koji predstavlja mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Grupe usled propuštanja usklađivanja poslovanja Grupe sa zakonima i drugim propisima, standardima poslovanja, procedurama o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorizma, kao i s drugim aktima kojima se uređuje poslovanje a posebno obuhvata rizik od sankcija regulatornog tela, rizik od finansijskih gubitaka, kao i reputacioni rizik, koji predstavlja mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Grupe usled stvaranja negativnog stava javnosti koji utiče na tržišno pozicioniranje Grupe;
- Rizik od pranja novca i finansiranja terorizma je rizik mogućeg nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat, kapital ili reputaciju Grupe usled korišćenja Grupe (neposrednog ili posrednog korišćenja poslovnog odnosa s bankom, transakcije, usluge ili proizvoda Grupe) za pranje novca i/ili finansiranje terorizma;
- Strateški rizik, koji predstavlja mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Grupe usled nepostojanja odgovarajućih strategija i politika, te njihovog neadekvatnog sprovođenja, kao i usled promena u okruženju u kome Grupa posluje ili izostanka odgovarajućeg reagovanja Grupe na te promene;
- Rizici ulaganja, koji obuhvataju rizike njenih ulaganja u druga pravna lica i osnovna sredstva.

Upravni odbor ima kompletnu odgovornost za uspostavljanje i nadzor okvirom upravljanja rizikom Grupe. Upravni odbor je osnovao Odbor za upravljanje aktivom i pasivom (ALCO), Kreditni odbor i Komisiju za upravljanje operativnim rizikom koji su zaduženi za kreiranje i praćenje politika za upravljanje rizikom Grupe u njihovim konkretnim oblastima.

Politike Grupe za upravljanje rizikom imaju za cilj da identifikuju i analiziraju rizik sa kojim se Grupa suočava, utvrđivanje odgovarajućih limita rizika i kontrola, kao i praćenje rizika i poštovanje limita. Politike i sistemi za upravljanje rizikom redovno se revidiraju kako bi uključili promene tržišnih uslova, proizvoda i usluga koje se nude.

Odbor za reviziju Banke je odgovoran za praćenje usklađenosti poslovanja sa politikama i procedurama za upravljanje rizikom i za revidiranje adekvatnosti okvira za upravljanje rizikom u pogledu rizika sa kojima se Grupa suočava. Odboru za reviziju Banke pomaže Interna revizija. Interna revizija preduzima redovne i ad-hoc revizije kontrola i procedura za upravljanje rizikom, o čijim rezultatima se izveštava Odbor za reviziju.

(b) Kreditni rizik

Pri merenju kreditnog rizika na nivou dužnika. Grupa procenjuje rizik mogućih gubitaka usled pogoršanja kreditne sposobnosti dužnika. Kreditni rizik predstavlja mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Grupe usled neizvršavanja obaveza dužnika prema Banci. uključujući i;

- rizik izmirenja/ispоруke, koji predstavlja mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Grupe po osnovu neizmerenih transakcija ili usled neizvršavanja obaveza druge ugovorne strane po transakcijama slobodne isporuke na ugovoreni datum izmirenja/ispоруke;
- rizik druge ugovorne strane, koji predstavlja mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Grupe po osnovu neizmirenja obaveza druge ugovorne strane u transakciji pre konačnog poravnanja novčanih tokova transakcije;
- rezidualni rizik, koji predstavlja mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Grupe usled toga što su tehnike ublažavanja kreditnog rizika manje efikasne nego što se očekuje ili njihova primena nedovoljno utiče na umanjenje rizika kojima je Grupa izložena;
- rizik smanjenja vrednosti potraživanja, koji predstavlja mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Grupe po osnovu smanjenja vrednosti otkupljenih potraživanja usled gotovinskih ili negotovinskih obaveza prethodnog poverioca prema dužniku;
- kreditno-devizni rizik, koji predstavlja mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Grupe usled pogoršanja finansijske sposobnosti dužnika uzrokovane promenom deviznih kurseva;
- rizik koncentracije, koji predstavlja mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Grupe usled koncentracije izloženosti banke prema istom ili sličnom izvoru nastanka rizika (dužnika, odnosno grupa povezanih dužnika, privrednih sektori, geografska područja i sl.).

Grupa primenjuje rejting sistem korporativnih dužnika usklađen sa sistemom RBI grupe. Ovaj sistem razmatra kvantitativne i kvalitativne parametre za određivanje rejtinga dužnika.

Korporativni rejting model razlikuje sledeće ocene:

- 1C - minimalni rizik
- 2A, 2B, 2C - odlična kreditna sposobnost
- 3A, 3B, 3C - vrlo dobra kreditna sposobnost
- 4A, 4B, 4C - dobra kreditna sposobnost
- 5A, 5B, 5C - solidna kreditna sposobnost
- 6A, 6B, 6C - prihvatljiva kreditna sposobnost
- 7A, 7B, 7C - granična kreditna sposobnost
- 8A, 8B, 8C - slaba kreditna sposobnost/ispod standarda
- 9A, 9B, 9C - veoma slaba kreditna sposobnost
- 10 – default.

Rejting 10 je rezervisan samo za klijente koji nisu u mogućnosti da izmiruju svoje obaveze (default).

Osim korporativnog rejtinga, Grupa koristi i rejtinge za mala preduzeća, lokalne i regionalne samouprave, finansijske institucije, osiguravajuće kuće, finansiranje projekata, kao i scoring modele za sektor stanovništva.

U nastavku je prikazana veza između rejting modela koje Grupe koristi i nivoa kreditnog kvaliteta korišćena za svrhe objavljivanja:

Kreditni rejting							
Kreditni kvalitet		Korporativni klijenti i Finansijske institucije	SMB	Projektno finansiranje	Osiguravajuće kuće	Država	Sektor stanovništva (stambeni. gotovinski kredit i visa revolving kartice) ¹
Visok kvaliteta	nivo	1C – 4C	4B – 5B	6.1-6.2	0.5-2.5	A1-B2	0.5-2.5
Srednji kvaliteta	nivo	5A – 7C	6A – 7C	6.3	3.0-3.5	B3-B4	3.0-3.5
Nizak kvaliteta	nivo	8A – 9C	8A – 9B	6.4	4.0-4.5	B5	4.0-4.5
Default		10	10	6.5	5.0	D	5.0

Grupa upravlja, ograničava i kontroliše koncentraciju kreditnog rizika gde god ga identifikuje, posebno prema jednom dužniku ili grupi povezanih lica, kao i prema industrijskim granama i zemljama. Grupa strukturira nivoe kreditnog rizika koji preuzima uspostavljanjem limita na izloženost prema jednom dužniku, grupi dužnika, industrijskom sektoru, geografskim područjima. Ove vrste rizika se posmatraju kontinuirano i predmet su godišnje provere (ili češće, ukoliko se ukaže potreba). Izloženost prema bilo kom dužniku, uključujući banke i brokerske kuće se dodatno kontroliše sistemom pod-limita kojima se ograničavaju iznosi bilansne i vanbilansne izloženosti kao i dnevne limite rizika u pogledu trgovinskih poslova kao što su devizni forward ugovori.

Poštovanje limita proverava se na dnevnom nivou. Izloženost kreditnom riziku takođe se prati kroz redovne analize sposobnosti dužnika i potencijalnih dužnika da ispune svoje finansijske obaveze i kroz izmenu limita kada je to neophodno. Uspostavljanje limita vrši se za sve tipove plasmana. Ulazak u transakciju bez definisanih limita nije dozvoljeno. Svako probijanje limita mora odmah biti prijavljeno nadležnim službama.

Vanbilansni plasmani

Garancije i stand by akreditivi nose isti kreditni rizik kao i krediti. Pokriveni i trgovinski akreditivi – koji predstavljaju pismenu saglasnost Grupe da treće lice povuče određeni iznos sredstava sa računa Grupe radi naplate potraživanja od dužnika Grupe u skladu sa unapred definisanim uslovima – su obezbeđeni robom na koju se transakcija odnosi i stoga obično nose manji kreditni rizik od standardnog kredita.

Potencijalne obaveze predstavljaju neiskorišćene delove okvirnih linija kojim se dozvoljava izdavanje kredita, garancije ili akreditiva. U pogledu kreditnog rizika kojem je Grupa izložena u vezi potencijalnih obaveza, mogući gubitak jednak je visini potencijalne obaveze tj. iznosa koji je odobren, a nije povučen. Ipak, razumno je pretpostaviti da je iznos mogućeg gubitka manji od ukupnih potencijalnih obaveza jer kod najvećeg dela potencijalnih obaveza povlačenje sredstava moguće je samo u slučaju da je dužnik zadovoljio određene uslove. Grupa kontroliše ročnost potencijalnih obaveza jer dugoročne obaveze po pravilu nose veći stepen kreditnog rizika od kratkoročnih.

¹ Podela kod sektora stanovništva za koje se ne primenjuje rejting model kao i za mikro preduzeća je pripremljena u skladu sa urednošću u izmirenju obaveza.

Pozicija bilansa stanja (u hiljadama RSD)	31.12.2017.					31.12.2016.				
	Imovina po osnovu koje je banka izložena kreditnom riziku			Imovina po osnovu koje banka nije izložena kreditnom riziku	Vrednost iz bilansa stanja	Imovina po osnovu koje je banka izložena kreditnom riziku			Imovina po osnovu koje banka nije izložena kreditnom riziku	Vrednost iz bilansa stanja
	Bruto vrednost	Akumulirane ispravke vrednosti/ rezervisanja	Neto vrednost			Bruto vrednost	Akumulirane ispravke vrednosti/ rezervisanja	Neto vrednost		
	1	2	3 (1-2)			1	2	3 (1-2)		
Gotovina i sredstva kod centralne banke	19.231.058	-	19.231.058	42.657.234	61.888.292	6.739	5	6.734	56.502.081	56.508.815
Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjena trgovanju	-	-	-	330.751	330.751	-	-	-	291.656	291.656
Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	12.995.016	-	12.995.016	-	12.995.016	13.666.763	-	13.666.763	-	13.666.763
Finansijska sredstva koja se drže do dospeća	30.347.240	-	30.347.240	-	30.347.240	32.172.022	-	32.172.022	1.654.587	33.826.609
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	9.340.019	17.565	9.322.454	55	9.322.509	13.892.668	19.365	13.873.303	279	13.873.582
Kredit i potraživanja od komitenata	144.698.642	7.013.064	137.685.578	7.508	137.693.086	137.318.877	12.673.303	124.645.574	3.122	124.648.696
Potraživanja po osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od rizika	30.689	-	30.689	45.841	76.530	52.738	-	52.738	34.337	87.075
Investicije u pridružena društva i zajedničke poduhvate	-	-	-	107	107	-	-	-	107	107
Investicije u zavisna društva	30	-	30	-	30	30	-	30	-	30
Nematerijalna ulaganja	-	-	-	620.556	620.556	-	-	-	525.773	525.773
Nekretnine, postrojenja i oprema	-	-	-	4.698.917	4.698.917	-	-	-	4.580.407	4.580.407
Tekuća poreska sredstva	-	-	-	18.256	18.256	-	-	-	3.334	3.334
Odložena poreska sredstva	-	-	-	365.324	365.324	-	-	-	335.730	335.730
Ostala sredstva	919.748	59.700	860.048	313.105	1.173.153	1.088.628	118.445	970.183	324.445	1.294.628
Leasing	9.606.514	549.148	9.057.366	-	9.057.366	8.093.900	806.875	7.287.025	-	7.287.025
Bilansna izloženost	227.168.956	7.639.477	219.529.479	49.057.654	268.587.133	206.292.365	13.617.993	192.674.372	64.255.858	256.930.230
Date garancije i jemstva	41.926.458	294.703	41.631.755	-	41.631.755	34.926.235	306.085	34.620.150	-	34.620.150
Preuzete buduće obaveze	74.521.494	41.001	74.480.493	7.279.564	81.760.057	70.769.046	46.272	70.722.774	5.154.856	75.877.630
Ostale vanbilansne izloženosti*	-	-	-	1.487.110.231	1.487.110.231	-	-	-	1.618.096.457	1.618.096.457
Vanbilansna izloženost	116.447.952	335.704	116.112.248	1.494.389.795	1.610.502.043	105.695.281	352.357	105.342.924	1.623.251.313	1.728.594.237
Ukupna izloženost	343.616.908	7.975.181	335.641.727	1.543.447.449	1.879.089.176	311.987.646	13.970.350	298.017.296	1.687.507.171	1.985.524.467

Podaci o ukupnoj kreditnoj izloženosti prikazani su u nastavku:

*Ostale vanbilansne izloženosti se uglavnom odnose na evidencije Banke o primeljn timer kolateralima.

Što se tiče regionalne izloženosti. Grupa kredite i potraživanja, kao i vanbilansne plasmane plasira skoro isključivo na teritoriji Republike Srbije. Grupa nije plasirala sredstva komitentima iz visoko rizičnih područja, tako da Grupa nije izložena riziku koncentracije po osnovu ulaganja u visoko rizične zemlje.

Podaci o granskoj i geografskoj koncentraciji bilansnih i vanbilansnih izloženosti su prikazani u nastavku:

U hiljadama RSD

Bilansna potraživanja, 31.12.2017.	Region Beograd 1		Region Beograd 2		Region Sever		Region Jug		Ukupno	Ukupno	Ukupna bruto potraživanja
	neproblematična potraživanja	problematična potraživanja	neproblematična potraživanja	problematična potraživanja	neproblematična potraživanja	problematična potraživanja	neproblematična potraživanja	problematična potraživanja	neproblematična potraživanja	problematična potraživanja	
Potraživanja od stanovništva	18.338.337	874.263	14.426.969	673.596	9.211.863	442.085	9.524.240	500.273	51.501.409	2.490.217	53.991.626
Stambeni krediti	9.067.990	427.014	6.721.728	329.469	4.050.135	199.758	2.867.771	164.895	22.707.624	1.121.136	23.828.760
Potrošački i gotovinski krediti	6.968.266	378.547	5.715.594	279.668	3.879.289	204.760	4.746.879	279.866	21.310.028	1.142.841	22.452.869
Transakcioni i kreditne kartice	2.300.309	62.380	1.983.955	62.462	1.276.778	36.353	1.896.935	53.409	7.457.977	214.604	7.672.581
Ostala potraživanja	1.772	6.322	5.692	1.997	5.661	1.214	12.655	2.103	25.780	11.636	37.416
Potraživanja od privrede	25.924.522	1.474.798	57.142.979	442.135	21.282.265	2.750.242	13.310.058	1.360.579	117.659.824	6.027.754	123.687.578
Poljoprivreda, šumarstvo, ribarstvo	629.304	2	836.705	14	2.516.573	15	675.592	1	4.658.174	32	4.658.206
Rudarstvo, prerađivačka industrija, snabdevanje vodom, upravljanje otpadnim vodama, kontrolisanje procesa uklanjanja otpada i slične aktivnosti	8.672.123	35.944	6.605.592	313.175	7.066.816	8.197	5.078.515	1.250.241	27.423.046	1.607.557	29.030.603
Snabdevanje električnom energijom, gasom i parom i klimatizacija	1	-	3	-	5.922	-	75	-	6.001	-	6.001
Građevinarstvo	604.687	891.643	1.579.333	6.534	514.600	1.260.242	847.362	249	3.545.982	2.158.668	5.704.650
Trgovina na veliko i trgovina na malo, popravka motornih vozila i motocikala	7.508.086	171.295	7.631.937	112.393	9.725.927	106.232	5.292.638	46.354	30.158.588	436.274	30.594.862
Saobraćaj i skladištenje, usluge smeštaja i ishrane, informisanje i komunikacije	434.201	3.373	2.921.692	427	812.727	2.808	675.025	26.478	4.843.645	33.086	4.876.731
Poslovanje nekretninama, stručne, naučne, inovacione i tehničke delatnosti, administrativne i pomoćne uslužne delatnosti, umetnost	2.622.071	371.866	1.739.458	3.748	197.422	1.182.861	176.750	7	4.735.701	1.558.482	6.294.183
Ostalo	5.454.049	675	35.828.259	5.844	442.278	189.887	564.101	37.249	42.288.687	233.655	42.522.342
Potraživanja od ostalih klijenata	34.274.014	-	5.512.169	95.096	559	-	1.400	-	39.788.142	95.096	39.883.238
Leasing	2.572.262	75.365	3.486.815	54.797	1.959.799	139.534	1.018.620	299.322	9.037.496	569.018	9.606.514
leasing - potraživanja od stanovništva	178.276	606	73.138	2.941	43.639	515	28.320	1.172	323.373	5.234	328.607
leasing - potraživanja od privrede	2.393.986	74.759	3.413.677	51.856	1.916.160	139.019	990.300	298.150	8.714.123	563.784	9.277.907
Ukupna izloženost	81.109.135	2.424.426	80.568.932	1.265.624	32.454.486	3.331.861	23.854.318	2.160.174	217.986.871	9.182.085	227.168.956

Napomene uz konsolidovane finansijske izveštaje
za godinu koja se završava na dan 31.12.2017.

RAIFFEISEN BANKA A.D. BEOGRAD

U hiljadama RSD

Vanbilansna potraživanja, 31.12.2017.	Region Beograd 1		Region Beograd 2		Region Sever		Region Jug		Ukupno neproblem atična potraživanja	Ukupno problem atična potraživanja	Ukupna bruto potraživanja
	neproblematična potraživanja	problematična potraživanja	neproblematična potraživanja	problematična potraživanja	neproblematična potraživanja	problematična potraživanja	neproblematična potraživanja	problematična potraživanja			
Potraživanja od stanovništva	3.238.484	19.741	2.520.150	16.826	1.588.922	11.226	2.219.980	15.861	9.567.536	63.654	9.631.190
Stambeni krediti	12	-	-	-	-	-	-	-	12	-	12
Potrošački i gotovinski krediti	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Transakcioni i kreditne kartice	3.237.287	19.149	2.515.826	16.826	1.588.892	11.226	2.219.980	15.861	9.561.985	63.062	9.625.047
Ostala potraživanja	1.185	592	4.324	-	30	-	-	-	5.539	592	6.131
Potraživanja od privrede	24.033.627	156.169	47.346.459	295.043	16.246.313	302	15.994.647	3.246	103.621.046	454.760	104.075.806
Poljoprivreda, šumarstvo, ribarstvo	18.259	-	241.821	-	97.519	-	255.838	-	613.437	-	613.437
Rudarstvo, prerađivačka industrija, snabdevanje vodom, upravljanje otpadnim vodama, kontrolisanje procesa uklanjanja otpada i slične aktivnosti	3.803.530	-	12.157.327	89.220	7.610.247	-	9.021.810	1.575	32.592.914	90.795	32.683.709
Snadbevanje električnom energijom, gasom i parom i klimatizacija	-	-	21.326	-	860	-	330	-	22.516	-	22.516
Građevinarstvo	1.955.290	151.643	10.337.928	175.010	1.223.332	-	3.709.152	1.671	17.225.702	328.324	17.554.026
Trgovina na veliko i trgovina na malo, popravka motornih vozila i motocikala	13.472.260	-	12.797.763	30.802	6.733.252	-	2.350.934	-	35.354.209	30.802	35.385.011
Saobraćaj i skladištenje, usluge smeštaja i ishrane, informisanje i komunikacije	847.722	126	4.762.308	-	336.588	297	381.154	-	6.327.772	423	6.328.195
Poslovanje nekretninama, stručne, naučne, inovacione i tehničke delatnosti, administrativne i pomoćne uslužne delatnosti, umetnost	3.613.848	4.400	1.153.219	2	79.709	-	127.082	-	4.973.858	4.402	4.978.260
Ostalo	322.718	-	5.874.767	9	164.806	5	148.347	-	6.510.638	14	6.510.652
Potraživanja od ostalih klijenata	12.241	-	2.728.715	-	-	-	-	-	2.740.956	-	2.740.956
Ukupna izloženost	27.284.352	175.910	52.595.324	311.869	17.835.235	11.528	18.214.627	19.107	115.929.538	518.414	116.447.952

U hiljadama RSD

Bilansna potraživanja. 31.12.2016.	Region Beograd 1		Region Beograd 2		Region Sever		Region Jug		Ukupno neproblematična potraživanja	Ukupno problematična potraživanja	Ukupno potraživanja
	neproblematična potraživanja	problematična potraživanja	neproblematična potraživanja	problematič a potraživanja	neproblematična potraživanja	problematična potraživanja	neproblematična potraživanja	problematič a potraživanja			
Potraživanja od stanovništva	18.077.750	1.343.633	13.783.732	1.094.052	9.190.272	722.148	9.168.503	853.408	50.220.257	4.013.241	54.233.498
Stambeni krediti	9.413.392	780.388	6.781.488	619.019	4.391.169	383.528	3.116.306	416.623	23.702.355	2.199.558	25.901.913
Potrošački i gotovinski krediti	6.558.661	428.031	5.274.010	346.526	3.657.499	254.785	4.424.936	327.120	19.915.106	1.356.462	21.271.568
Transakcioni i kreditne kartice	2.099.261	134.623	1.721.308	128.443	1.135.678	83.716	1.614.031	109.144	6.570.278	455.926	7.026.204
Ostala potraživanja	6.436	591	6.926	64	5.926	119	13.230	521	32.518	1.295	33.813
Potraživanja od privrede	17.343.974	3.995.564	43.046.579	928.979	19.852.940	5.085.000	10.082.447	2.085.009	90.325.940	12.094.552	102.420.492
Poljoprivreda, šumarstvo, ribarstvo	698.919	3.189	743.018	116	2.527.378	67.886	475.525	21	4.444.840	71.212	4.516.052
Rudarstvo, prerađivačka industrija, snabdevanje vodom, upravljanje otpadnim vodama, kontrolisanje procesa uklanjanja otpada i slične aktivnosti	5.826.829	232.008	6.135.931	426.856	7.225.057	167.358	3.655.294	1.719.666	22.843.111	2.545.888	25.388.999
Snabdevanje električnom energijom, gasom i parom i klimatizacija	14	-	13	1	6.178	-	91	-	6.296	1	6.297
Građevinarstvo	521.814	2.644.016	882.237	69.395	682.301	2.259.625	1.155.784	3.184	3.242.136	4.976.220	8.218.356
Trgovina na veliko i trgovina na malo, popravka motornih vozila i motocikala	6.818.633	217.559	8.172.135	243.350	8.482.239	181.938	3.625.418	122.984	27.098.425	765.831	27.864.256
Saobraćaj i skladištenje, usluge smeštaja i ishrane, informisanje i komunikacije	431.131	1.613	3.288.571	4.561	589.415	63.351	507.882	77.570	4.816.999	147.095	4.964.094
Poslovanje nekretninama, stručne, naučne, inovacione i tehničke delatnosti, administrativne i pomoćne uslužne delatnosti, umetnost	1.460.596	372.447	1.812.732	16.068	76.254	1.400.046	249.548	45	3.599.130	1.788.606	5.387.736
Ostalo	1.586.038	524.732	22.011.942	168.632	264.118	944.796	412.905	161.539	24.275.003	1.799.699	26.074.702
Potraživanja od ostalih klijenata	31.727.293	-	9.623.951	192.431	228	-	572	-	41.352.044	192.431	41.544.475
Leasing	1.958.115	107.030	2.641.756	73.212	1.806.254	194.679	879.816	433.038	7.285.941	807.959	8.093.900
leasing - potraživanja od stanovništva	114.772	1.794	35.789	2.236	11.254	536	20.207	1.224	182.022	5.790	187.812
leasing - potraživanja od privrede	1.843.343	105.236	2.605.967	70.976	1.795.000	194.143	859.609	431.814	7.103.919	802.169	7.906.088
Ukupna izloženost	69.107.132	5.446.227	69.096.018	2.288.674	30.849.694	6.001.827	20.131.338	3.371.455	189.184.182	17.108.183	206.292.365

Napomene uz konsolidovane finansijske izveštaje
za godinu koja se završava na dan 31.12.2017.

RAIFFEISEN BANKA A.D. BEOGRAD

U hiljadama RSD

Vanbilansna potraživanja. 31.12.2016.	Region Beograd 1		Region Beograd 2		Region Sever		Region Jug		Ukupno neproblematična potraživanja	Ukupno problematič. potraživanja	Ukupno potraživanja
	neproblematična potraživanja	problematična potraživanja	neproblematična potraživanja	problematična potraživanja	neproblematična potraživanja	problematična potraživanja	neproblematična potraživanja	problematična potraživanja			
Potraživanja od stanovništva	3.126.631	21.079	2.324.813	17.349	1.444.730	11.508	1.880.170	17.243	8.776.344	67.179	8.843.523
Stambeni krediti	-	-	2.150	-	-	-	-	-	2.150	-	2.150
Potrošački i gotovinski krediti	32	-	-	-	-	-	-	-	32	-	32
Transakcioni i kreditne kartice	3.124.130	21.079	2.314.336	17.349	1.444.083	11.508	1.880.170	17.243	8.762.719	67.179	8.829.898
Ostala potraživanja	2.469	-	8.327	-	647	-	-	-	11.443	-	11.443
Potraživanja od privrede	23.126.232	184.673	40.636.392	249.258	12.709.830	353	18.147.286	1.490	94.619.740	435.774	95.055.514
Poljoprivreda, šumarstvo, ribarstvo	10.063	-	256.759	-	371.254	353	194.506	-	832.582	353	832.935
Rudarstvo, prerađivačka industrija, snabdevanje vodom, upravljanje otpadnim vodama, kontrolisanje procesa uklanjanja otpada i slične aktivnosti	6.170.356	-	10.805.213	-	6.964.558	-	9.643.335	1.410	33.583.462	1.410	33.584.872
Snabdevanje električnom energijom, gasom i parom i klimatizacija	37.042	-	959	-	-	-	325	-	38.326	-	38.326
Građevinarstvo	1.998.387	158.042	6.325.965	209.449	1.421.619	-	4.530.549	-	14.276.520	367.491	14.644.011
Trgovina na veliko i trgovina na malo, popravka motornih vozila i motocikala	10.749.533	26.512	10.451.925	39.809	3.417.064	-	2.976.608	-	27.595.130	66.321	27.661.451
Saobraćaj i skladištenje, usluge smeštaja i ishrane, informisanje i komunikacije	973.166	119	6.193.139	-	323.165	-	363.344	-	7.852.814	119	7.852.933
Poslovanje nekretninama, stručne, naučne, inovacione i tehničke delatnosti, administrativne i pomoćne uslužne delatnosti, umetnost	2.704.895	-	1.093.450	-	126.315	-	219.886	-	4.144.546	-	4.144.546
Ostalo	482.790	-	5.508.982	-	85.855	-	218.733	80	6.296.360	80	6.296.440
Potraživanja od ostalih klijenata	392.220	-	1.404.024	-	-	-	-	-	1.796.244	-	1.796.244
Ukupna izloženost	26.645.083	205.752	44.365.229	266.607	14.154.560	11.861	20.027.456	18.733	105.192.328	502.953	105.695.281

Granska koncentracija, uključujući podatke o strukturi problematičnih plasmana je prikazana u nastavku. Pod problematičnim potraživanjima Grupa smatra potraživanja od dužnika koji su zadovoljili neki od „default“ indikatora navedenih u tabeli „Indikatori defaulta“. u daljem tekstu (u skladu sa internim pravilima RBI grupe).

Podaci o problematičnim bilansnim i vanbilansnim plasmanima su prikazani u nastavku:

U hiljadama RSD

Bilansna potraživanja, 31.12.2017.	Bruto vrednost ukupnih potraživanja	Akumulirane ispravke vrednosti ukupnih potraživanja	Bruto vrednost problematičnih potraživanja		Akumulirane ispravke vrednosti problematičnih potraživanja	% problematičnih potraživanja	Vrednost sredstava obezbeđenja problematičnih potraživanja*
				od čega: restrukturirana potraživanja			
	1	2	3	4	5	6 (3/1)	7
Potraživanja od stanovništva	53.991.626	1.859.197	2.490.217	487.123	1.345.906	4,6%	672.871
Stambeni krediti	23.828.760	562.424	1.121.136	415.809	471.437	4,7%	671.555
Potrošački i gotovinski krediti	22.452.869	1.064.035	1.142.841	71.314	726.531	5,1%	557
Transakcioni i kreditne kartice	7.672.581	218.348	214.604	-	146.370	2,8%	751
Ostala potraživanja	37.416	14.390	11.636	-	1.568	31,1%	8
Potraživanja od privrede	123.687.578	5.173.031	6.027.754	5.368.871	4.819.246	4,9%	899.177
Poljoprivreda, šumarstvo, ribarstvo	4.658.206	21.547	32	-	7	0,0%	-
Rudarstvo, prerađivačka industrija, snabdevanje vodom, upravljanje otpadnim vodama, kontrolisanje procesa uklanjanja otpada i slične aktivnosti	29.030.603	1.253.918	1.607.557	1.414.085	1.140.293	5,5%	575.412
Snadbevanje električnom energijom, gasom i parom i klimatizacija	6.001	1	-	-	-	-	-
Građevinarstvo	5.704.650	1.823.964	2.158.668	2.141.040	1.801.738	37,8%	149.619
Trgovina na veliko i trgovina na malo, popravka motornih vozila i motocikala	30.594.862	456.065	436.274	250.331	336.082	1,4%	144.881
Saobraćaj i skladištenje, usluge smeštaja i ishrane, informisanje i komunikacije	4.876.731	51.656	33.086	23.887	26.267	0,7%	613
Poslovanje nekretninama, stručne, naučne, inovacione i tehničke delatnosti, administrativne i pomoćne uslužne delatnosti, umetnost	6.294.183	1.334.703	1.558.482	1.539.528	1.316.414	24,8%	5.039
Ostalo	42.522.342	231.177	233.655	-	198.445	0,6%	23.613
Potraživanja od ostalih klijenata	39.883.238	58.101	95.096	-	38.378	0,2%	-
Leasing	9.606.514	549.148	569.018	-	515.471	5,9%	46.222
leasing - potraživanja od stanovništva	328.607	4.644	5.233	-	4.361	1,6%	855
leasing - potraživanja od privrede	9.277.907	544.504	563.785	-	511.110	6,1%	45.367
Ukupna izloženost	227.168.956	7.639.477	9.182.085	5.855.994	6.719.001	4,0%	1.618.270

*Ponderisana vrednost kolaterala

U hiljadama RSD

Vanbilansna potraživanja, 31.12.2017.	Bruto vrednost ukupnih potraživanja	Akumulirane ispravke vrednosti ukupnih potraživanja	Bruto vrednost problematičnih potraživanja		Akumulirane ispravke vrednosti problematičnih potraživanja	% problematičnih potraživanja	Vrednost sredstava obezbeđenja problematičnih potraživanja *
	1	2	3	od čega: restrukturirana potraživanja 4	5	6 (3/1)	7
Potraživanja od stanovništva	9.631.190	37.077	63.654	-	24.574	0,7%	741
Stambeni krediti	12	-	-	-	-	0,0%	-
Potrošački i gotovinski krediti	-	-	-	-	-	0,0%	-
Transakcioni i kreditne kartice	9.625.047	37.075	63.062	-	24.574	0,7%	149
Ostala potraživanja	6.131	2	592	-	-	9,7%	592
Potraživanja od privrede	104.075.806	298.229	454.760	-	203.306	0,4%	36.525
Poljoprivreda, šumarstvo, ribarstvo	613.437	208	-	-	-	0,0%	-
Rudarstvo, prerađivačka industrija, snabdevanje vodom, upravljanje otpadnim vodama, kontrolisanje procesa uklanjanja otpada i slične aktivnosti	32.683.709	54.065	90.795	-	39.663	0,3%	4.632
Snabdevanje električnom energijom, gasom i parom i klimatizacija	22.516	2	-	-	-	0,0%	-
Građevinarstvo	17.554.026	188.258	328.324	-	163.579	1,9%	18.712
Trgovina na veliko i trgovina na malo, popravka motornih vozila i motocikala	35.385.011	45.217	30.802	-	-	0,1%	13.181
Saobraćaj i skladištenje, usluge smeštaja i ishrane, informisanje i komunikacije	6.328.195	4.479	423	-	64	0,0%	-
Poslovanje nekretninama, stručne, naučne, inovacione i tehničke delatnosti, administrativne i pomoćne uslužne delatnosti, umetnost	4.978.260	4.955	4.402	-	-	0,1%	-
Ostalo	6.510.652	1.045	14	-	-	0,0%	-
Potraživanja od ostalih klijenata	2.740.956	398	-	-	-	0,0%	-
Ukupna izloženost	116.447.952	335.704	518.414	-	227.880	0,4%	37.266

*Ponderisana vrednost kolaterala

U hiljadama RSD

Bilansna potraživanja. 31.12.2016.	Bruto vrednost ukupnih potraživanja	Akumulirane ispravke vrednosti ukupnih potraživanja	Bruto vrednost problematičnih potraživanja		Akumulirane ispravke vrednosti problematičnih potraživanja	% problematičnih potraživanja	Vrednost sredstava obezbeđenja problematičnih potraživanja*
				od čega: restrukturirana potraživanja			
	1	2	3	4	5	6 (3/1)	7
Potraživanja od stanovništva	54.233.498	3.321.957	4.013.241	652.557	2.633.929	7,4%	928.955
Stambeni krediti	25.901.913	1.553.475	2.199.558	557.233	1.361.412	8,5%	918.137
Potrošački i gotovinski krediti	21.271.568	1.302.411	1.356.462	95.324	898.195	6,4%	10.730
Transakcioni i kreditne kartice	7.026.204	451.688	455.926	-	373.694	6,5%	88
Ostala potraživanja	33.813	14.383	1.295	-	628	3,8%	-
Potraživanja od privrede	102.420.492	9.392.333	12.094.552	9.883.962	9.012.096	11,8%	2.062.670
Poljoprivreda, šumarstvo, ribarstvo	4.516.052	44.911	71.212	51.721	20.777	1,6%	-
Rudarstvo, prerađivačka industrija, snabdevanje vodom, upravljanje otpadnim vodama, kontrolisanje procesa uklanjanja otpada i slične aktivnosti	25.388.999	2.157.273	2.545.888	2.400.692	2.056.109	10,0%	492.454
Snabdevanje električnom energijom, gasom i parom i klimatizacija	6.297	129	1	-	-	0,0%	-
Građevinarstvo	8.218.356	2.846.274	4.976.220	4.829.111	2.818.462	60,6%	1.397.108
Trgovina na veliko i trgovina na malo, popravka motornih vozila i motocikala	27.864.256	888.266	765.831	375.048	734.275	2,7%	116.926
Saobraćaj i skladištenje, usluge smeštaja i ishrane, informisanje i komunikacije	4.964.094	168.909	147.095	30.982	143.019	3,0%	14.304
Poslovanje nekretninama, stručne, naučne, inovacione i tehničke delatnosti, administrativne i pomoćne uslužne delatnosti, umetnost	5.387.736	1.474.749	1.788.606	1.782.953	1.460.269	33,2%	-
Ostalo	26.074.702	1.811.822	1.799.699	413.455	1.779.185	6,9%	41.878
Potraživanja od ostalih klijenata	41.544.475	96.828	192.431	-	64.609	0,5%	-
Leasing	8.093.900	806.875	807.960	202.145	779.647	10%	15.654
leasing - potraživanja od stanovništva	187.811	5.991	5.790	-	5.790	3,1%	1.132
leasing - potraživanja od privrede	7.906.089	800.884	802.170	202.145	773.857	10,1%	14.522
Ukupna izloženost	206.292.365	13.617.993	17.108.184	10.738.664	12.490.281	8,3%	3.007.279

*Ponderisana vrednost kolaterala

U hiljadama RSD

Vanbilansna potraživanja. 31.12.2016.	Bruto vrednost ukupnih potraživanja	Akumulirane ispravke vrednosti ukupnih potraživanja	Bruto vrednost problematičnih potraživanja		Akumulirane ispravke vrednosti problematičnih potraživanja	% problematičnih potraživanja	Vrednost sredstava obežbeđenja problematičnih potraživanja*
				od čega: restrukturirana potraživanja			
	1	2	3	4	5	6 (3/1)	7
Potraživanja od stanovništva	8.843.523	42.775	67.179	-	26.555	0,8%	55
Stambeni krediti	2.150	-	-	-	-	-	-
Potrošački i gotovinski krediti	32	-	-	-	-	-	-
Transakcioni i kreditne kartice	8.829.898	42.773	67.179	-	26.555	0,8%	55
Ostala potraživanja	11.443	2	-	-	-	-	-
Potraživanja od privrede	95.055.514	308.490	435.774	-	186.192	0,5%	8.720
Poljoprivreda, šumarstvo, ribarstvo	832.935	1.083	353	-	-	-	-
Rudarstvo, prerađivačka industrija, snabdevanje vodom, upravljanje otpadnim vodama, kontrolisanje procesa uklanjanja otpada i slične aktivnosti	33.584.872	21.182	1.410	-	-	-	1.410
Snabdevanje električnom energijom, gasom i parom i klimatizacija	38.326	-	-	-	-	-	-
Građevinarstvo	14.644.011	215.465	367.491	-	186.121	2,5%	4.125
Trgovina na veliko i trgovina na malo, popravka motornih vozila i motocikala	27.661.451	52.795	66.321	-	-	0,2%	3.185
Saobraćaj i skladištenje, usluge smeštaja i ishrane, informisanje i komunikacije	7.852.933	9.643	119	-	60	0,0%	-
Poslovanje nekretninama, stručne, naučne, inovacione i tehničke delatnosti, administrativne i pomoćne uslužne delatnosti, umetnost	4.144.546	4.614	-	-	-	-	-
Ostalo	6.296.440	3.708	80	-	11	0,0%	-
Potraživanja od ostalih klijenata	1.796.244	1.092	-	-	-	-	-
Ukupna izloženost	105.695.281	352.357	502.953	-	212.747	0,5%	8.775

*Ponderisana vrednost kolaterala

Podaci o promenama problematičnih bilansnih potraživanja u 2017. godini su prikazani u nastavku:

U hiljadama RSD

	Bruto vrednost na početku perioda	Nova problematična potraživanja		Promene problematičnih potraživanja			Ostale promene	Bruto vrednost na kraju perioda	Neto vrednost na kraju godine
			od čega: kupljeno		od čega: prodato	od čega: otpisano			
	1	2	3	4	5	6	7	8(1+2+4+7)	9
Potraživanja od stanovništva	4.013.241	1.279.387	-	(2.647.036)	-	1.539.434	(155.375)	2.490.217	1.144.311
Potraživanja od privrede	12.094.552	2.068.059	9.147	(7.858.604)	2.203.223	3.136.565	(276.253)	6.027.754	1.208.509
Velika preduzeća	11.276.690	1.746.761	-	(7.025.385)	2.203.223	2.459.612	(312.202)	5.685.864	1.071.943
Mala i srednja preduzeća	519.946	261.943	9.147	(492.609)	-	369.398	11.409	300.689	109.749
Mikro preduzeća i preduzetnici	297.916	59.355	-	(340.610)	-	307.555	24.540	41.201	26.817
Finansijke institucije	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ostalo	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od ostalih klijenata	192.431	-	-	(92.343)	-	20	(4.992)	95.096	56.718
Leasing	807.960	-	-	(238.942)	-	-	-	569.018	53.547
leasing - potraživanja od stanovništva	5.790	-	-	(557)	-	-	-	5.233	872
leasing - potraživanja od privrede	802.170	-	-	(238.385)	-	-	-	563.785	52.675
Ukupna potraživanja	17.108.184	3.347.446	9.147	(10.836.925)	2.203.223	4.676.019	(436.620)	9.182.085	2.463.085

Podaci o promenama problematičnih vanbilansnih potraživanja u 2017. godini su prikazani u nastavku:

U hiljadama RSD

	Bruto vrednost na početku perioda	Nova problematična potraživanja		Promene problematičnih potraživanja			Ostale promene	Bruto vrednost na kraju perioda	Neto vrednost na kraju godine
			od čega: kupljeno		od čega: prodato	od čega: otpisano			
	1	2	3	4	5	6	7	8 (1+2+4+7)	9
Potraživanja od stanovništva	67.179	39.340	-	(32.253)	-	-	(10.612)	63.654	39.080
Potraživanja od privrede	435.774	248.877	-	(229.872)	-	-	(19)	454.760	251.454
Velika preduzeća	407.968	238.006	-	(197.181)	-	-	-	448.793	245.552
Mala i srednja preduzeća	27.608	10.520	-	(32.581)	-	-	(19)	5.528	5.528
Mikro preduzeća i preduzetnici	198	351	-	(110)	-	-	-	439	374
Finansijke institucije	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ostalo	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od ostalih klijenata	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ukupna potraživanja	502.953	288.217	-	(262.125)	-	-	(10.631)	518.414	290.534

Politika obračuna ispravke vrednosti bilansne aktive i rezervisanja za gubitke po vanbilansnim stavkama

Ispravka vrednosti bilansne aktive i rezervisanja za gubitke po vanbilansnim stavkama se vrši samo za gubitke koji su se desili na dan bilansa i za koje postoje objektivni dokazi nepotpune naplativosti.

Politika Grupe nalaže analizu pojedinačnih materijalno značajnih plasmana najmanje jednom mesečno. Individualno obračunata ispravka vrednosti utvrđuje se procenom pretrpljenog gubitka za sva pojedinačno značajna potraživanja na dan bilansa. Individualno obračunata ispravka se utvrđuje kao razlika knjigovodstvene vrednosti potraživanja i sadašnje vrednosti očekivanih novčanih priliva, uključujući i prilive od realizacije sredstava obezbeđenja. Grupno obračunata ispravka vrednosti određuje se za gubitke koji su pretrpljeni, ali još nisu identifikovani na nivou pojedinačnog potraživanja, korišćenjem raspoloživog istorijskog iskustva, stručne ocene i statističkih tehnika.

Problematici plasmani su u nadležnosti Komisije za rešavanje problematičnih kredita (Problem Loan Committee - PLC). Predlozi PLC-a u vezi iznosa ispravke vrednosti, kao i ukupan iznos ispravke izveštava se rukovodstvu Banke kao i nadležnim strukturama na nivou RBI grupe.

Utvrđivanje obezvređenja – pravna lica

Utvrđivanje obezvređenja prema IAS 39/IAS 37 podrazumeva dva osnovna koraka:

- utvrđivanje postojanja objektivnog dokaza obezvređenja („loss event“);
- utvrđivanje iznosa obezvređenja:
 - o na pojedinačnoj osnovi ukoliko je objektivni dokaz obezvređenja prisutan, odnosno
 - o na grupnoj osnovi u slučaju da objektivni dokaz obezvređenja nije moguće potvrditi na pojedinačnoj osnovi (ili nije utvrđen iznos obezvređenja na pojedinačnoj osnovi).

Indikatori postojanja objektivnih dokaza obezvređenja

Pod objektivnim dokazom obezvređenja podrazumevaju se podaci o jednom ili više nastalih događaja koji negativno utiču na sposobnost dužnika da uredno izmiruje svoje obaveze prema Grupi.

U opštem slučaju, objektivni dokaz da je finansijsko sredstvo ili grupa sredstava obezvređena uključuje sledeće:

- značajne finansijske teškoće dužnika;
- kršenje odredbi ugovora, poput nepotpunog i/ili neredovnog izmirivanja obaveza u otplati kamate i/ili glavnice;
- zajmodavac, iz ekonomskih ili pravnih razloga vezanih za finansijske teškoće dužnika, odobrava dužniku materijalan ustupak koji inače ne bi odobrio;
- verovatno je da će dužnik otići u stečaj ili drugi vid finansijske reorganizacije koji može ugroziti potpunost i/ili pravovremenost u izmirenju obaveza;
- nestanak aktivnog tržišta za dato finansijsko sredstvo zbog finansijskih poteškoća, ili
- raspoloživi podaci ukazuju da postoji merljivo smanjenje u procenjenim budućim novčanim tokovima od grupe finansijskih sredstava u odnosu na period njihovog inicijalnog priznavanja, iako smanjenje ne može još uvek da se identifikuje na pojedinačnim finansijskim sredstvima iz grupe uključujući pojave poput:
- nepovoljnih promena vezanih za grupu dužnika (npr. povećana neurednost u izmirivanju obaveza ili povećanje broja dužnika kod kojih je dostignut kreditni limit na kreditnim karticama i koji plaćaju minimalni mesečni iznos) ili
- pogoršanja uslova privređivanja koji su u visokoj meri korelisani sa neizmirivanjem obaveza po osnovu plasmana određenog tipa (npr. značajan rast nezaposlenosti u oblasti u kojoj dužnik posluje, smanjenje cene nekretnina, smanjenje cena nafte u slučaju kreditiranja proizvođača nafte, i slične promene koje mogu imati nepovoljan uticaj na poslovanje dužnika).

Grupa je široko definisane indikatore obezvređenja navedene u MRS 39.58 operacionalizovala kroz:

- „Non-default indikatore obezvređenja za pravna lica“ i
- „Indikatore default-a“.

Non-default indikatori obezvređenja

Non-default indikatori obezvređenja prate se za sve pojedinačno značajne dužnike.

Definicija pojedinačno značajnog dužnika određena je u skladu sa uspostavljenim sistemom za rano otkrivanje problematičnih plasmana. Pod pojedinačno značajnim dužnicima Grupa podrazumeva dužnike kojima se dodeljuju „statusi rizika“. Osim njih, Grupa pojedinačno značajnim dužnicima smatra dužnike kojima se ne dodeljuju „statusi rizika“, ali im je kreditna izloženost iznad praga individualne značajnosti. Prag individualne značajnosti iznosi 100 hiljada evra u dinarskoj protivvrednosti (zvanični srednji kurs NBS).

Izloženost od približno 100 hiljada evra predstavlja graničnu izloženost koja u standardnom kreditnom procesu banke razdvaja non-retail dužnike od retail dužnika, u skladu sa direktivama o segmentaciji dužnika. usklađenim sa RBI grupom.

Takođe, Grupa pojedinačno značajnim dužnicima smatra pravna lica povezana s Grupom prema kojima postoji kreditna izloženost iznad praga individualne značajnosti.

Pojedinačno značajna potraživanja su potraživanja od pojedinačno značajnog dužnika.

Prepoznavanje bilo kojeg od non-default indikatora podrazumeva da se sprovede NPV test u cilju potvrđivanja postojanja obezvređenja.

Indikatori default-a

Indikatori defaulta prate se za sve dužnike sa kreditnom izloženošću.

Indikatori default-a, proces njihovog praćenja, nadležnosti u ovom procesu i postupanje u slučaju da je neki od default indikatora prepoznat definisan je internim aktom „Procedura za default proces za non-retail klijente“.

Za razliku od non-default indikatora obezvređenja, kod kojih se nakon identifikacije indikatora sprovodi NPV test u cilju potvrđivanja postojanja obezvređenja, prepoznavanje default indikatora znači i automatsko potvrđivanje postojanja objektivnih dokaza obezvređenja i uključivanje dužnika u proces utvrđivanja iznosa obezvređenja na pojedinačnoj osnovi.

	Non-default indikator obezvređenja
1	Zahtev za ustupcima koji vode Forborne NPE statusu prema Proceduri za forbearance i non-performing plasmane
2	Materijalno značajna docnja preko 60 dana (prema brojaču definisanom Procedurom za default proces za non-retail klijente)
3	Interni rejting dužnika je pao na rejting blizak defaultnom rejtingu (9A-9C za Corporate, 9B za SMB, 8A-9C za FI, 4.5 za Insurance, 6.4 za PF)
4	Kapital dužnika je smanjen za preko 50% usled gubitaka tokom prethodna dva perioda izveštavanja.
5	Dužnik kasni u izmirenju obaveza prema državi, drugim poveriocima ili prema zaposlenima ili neredovno izvršava obaveze po osnovu poreza i doprinosa za socijalno osiguranje zaposlenih, u značajnom iznosu (iznad kvartalnog proseka u uobičajenim uslovima, isključiti specijalne mesece i transakcije, uz jasno obrazloženje).
6	Prisutno je značajno i kontinuirano smanjenje poslovnih prihoda (više od 1/3 kada se poredi uzastopne godine) ili gubitak značajnog kupca koji se ne može lako nadomestiti.
7	Postoji materijalno značajno smanjenje vrednosti imovine/kolaterala (umanjenje za 1/3 od poslednje raspoložive procene tržišne vrednosti), pri čemu otplata plasmana zavisi od prodaje te imovine/kolaterala
8	Postoji dokaz materijalno značajnog smanjenja u procenjenim budućim tokovima gotovine.
9	Postoji zahtev dužnika za hitno finansiranje u materijalno značajnom iznosu (iznad 10% mesečnog prometa)
10	Tekući pokazatelj kapaciteta servisiranja duga je ispod 1.0 u dva uzastopna kvartala
11	Odsustva tržišta za opcije refinansiranja
12	Dužnik je u blokadi duže od 60 dana na dan procene
13	Nad dužnikom je pokrenut predstečajni postupak ili je u toku stečajni postupak nad bilo kojom strateški značajnom članicom ekonomske celine kojoj pripada dužnik
14	Dužnik je u postupku pripreme plana reorganizacije / poverioci su prihvatili predloženi plan reorganizacije / dužnik posluje po usvojenom planu reorganizacije
15	Dužnik je u postupku sporazumnog finansijskog restrukturiranja u skladu s relevantnim propisom
16	Dužnik je problematičan u skladu sa Odlukom o izveštavanju banaka
17	Ostalo

	Non-default indikator obezvređenja
1	Stečaj
2	Direktan otpis
3	Otpis uz prethodno kreiranu pojedinačnu ispravku vrednosti
4	Potraživanje proglašeno dospelim
5	Restrukturiranje
6	Prestanak obračunavanja kamate
7	Potraživanje prodato uz gubitak
8	Kašnjenje u izmirenju obaveza
9	Povučena dozvola za rad
10	Moratorijum na plaćanje dugova
11	Očekivan gubitak
12	Cross Default

Procena obezvređenja bilansne aktive i verovatnog gubitka po vanbilansnim stavkama na pojedinačnoj osnovi

Procena obezvređenja bilansne aktive na pojedinačnoj osnovi obuhvata utvrđivanje postojanja objektivnog dokaza obezvređenja, procenu sadašnje vrednosti budućih novčanih tokova i obračun iznosa obezvređenja za svako pojedinačno potraživanje od dužnika koje je uključeno u procenu.

Procena verovatnog gubitka po osnovu vanbilansnih stavki na pojedinačnoj osnovi obuhvata procenu nadoknadivosti budućih novčanih odliva za svaku preuzetu vanbilansnu obavezu koja ulazi u individualni obračun i obračun iznosa verovatnog gubitka za te vanbilansne stavke.

Metod obračuna iznosa obezvređenja

Grupa primenjuje standardnu IAS 39 proceduru utvrđivanja iznosa obezvređenja:

- + iznos izloženosti koja ulazi u osnovicu za obračun
(= uključujući: glavnice, kamate, ostalo)
- sadašnja vrednost očekivanih budućih tokova gotovine
diskontovanih po prvobitnoj efektivnoj kamatnoj stopi finansijskog instrumenta (=procenjen nadoknadiivi iznos), odnosno trenutnoj efektivnoj kamatnoj stopi sadržanoj u ugovoru (IAS39, AG84 i A83) ili tržišna vrednost (u slučaju da se može odrediti na sekundarnom tržištu)
- fer vrednost kolaterala (ako ih ima, umanjeno za troškove pribavljanja i prodaje kolaterala)
- = iznos ispravke (pod uslovom da je >0)

Opšti principi projektovanja novčanih tokova

Bez obzira na to koji se scenario koristi pri utvrđivanju obezvređenja, pri projektovanju novčanih tokova poštuju se sledeći principi:

- Individualna procena novčanih tokova mora uključiti sve dostupne informacije u vezi analizirane transakcije/dužnika. Procena se zasniva na postojećim informacijama o dužniku kao i ekspertskom mišljenju i prethodnom iskustvu;
- Procena tokova može biti data na nivou dužnika kao i na nivou transakcije;
- Za dokumentovanje očekivanih novčanih tokova koji ne dolaze iz realizacije kolaterala (očekivani datumi naplate, iznosi, valute) mogu da se koriste planirani ili potpisani sporazumi o restrukturiranju u kojima je naveden novi otplatni plan;
- Svi tipovi kolaterala koji su u skladu sa politikama upravljanja kreditnim rizikom su prihvatljivi kao izvor budućih novčanih tokova. Očekivani datumi naplate, iznosi, valute za novčane tokove koji dolaze iz realizacije kolaterala moraju biti zasnovani na pouzdanim i dokumentovanim procenama vrednosti kolaterala i na razumnim pretpostavkama o vremenu naplate (u skladu sa sopstvenim iskustvom/dostupnim statističkim podacima);
- Potrebno je uključiti i direktne troškove naplate;
- Sve informacije i pretpostavke koje se koriste pri procenjivanju budućih novčanih tokova moraju biti dokumentovane i jasno obrazložene. Dokumenti koji se periodično dostavljaju od strane dužnika (npr. budžet, planovi prodaje i sl.) moraju biti provereni od strane nadležnih službi;
- Očekivani novčani tokovi moraju biti verodostojni u pogledu vremena naplate: u principu, najduži prihvatljivi period naplate jednak je roku ugovora. S druge strane, uobičajeni period u kojem projekcije imaju ekonomski smisao ne prelazi 5 godina. Stoga, ukoliko je krajnji rok dospeća plasmana preko 5 godina, prilive iz perioda nakon 5 godina treba uzeti u obzir samo u izuzetnim slučajevima, tamo gde mogu biti valjano dokumentovani. U principu, za plasmane kod kojih je krajnji rok dospeća duži od 5 godina, za period nakon 5 godina je potrebno utvrditi terminalnu vrednost.

Specifični aspekti uključivanja novčanih tokova iz različitih izvora u obračun iznosa obezvređenja

Pri obračunu ispravki vrednosti i rezervisanja, nadležni službe dužne su da se pridržavaju i sledećih pravila:

- Tokovi gotovine iz osnovnog operativnog poslovanja: mogu da se uzmu u obzir u slučaju da nadležna služba procenjuje da su ekonomske teškoće dužnika privremenog karaktera („going-concern“); iznosi koji potiču iz ove kategorije moraju pratiti otplatni plan dogovoren u procesu restrukturiranja/reprograma, sve dok se ono smatra izvodljivim;
- „Obećanje plaćanja“ („promise-to-pay“ ili PTP), odnosno gotovinski tokovi iz sporednih poslovnih aktivnosti i drugih neidentifikovanih izvora mogu da budu uključeni u obračun pod uslovom da:
 - o postoji pisana saglasnost dužnika vezano za iznose i rokove plaćanja;
 - o dok postoji pozitivno iskustvo u odnosima sa datim dužnikom vezano za PTP.
 - o Shodno tome, kada dužnik prekorači PTP za više od 30 dana, te tokove gotovine treba isključiti iz obračuna ispravki;
 - o tokovi gotovine od prodaje „non-core“ aktive i/ili ostale aktive, koja nije deo kolateral strukture za Grupu, mogu biti uključeni u obračun pod ograničenjima koja važe za PTP, s tim da nadležna služba mora dodatno obezbediti internu ili eksternu procenu te aktive, koja podrazumeva „on-site“ posetu i pribavljanje mišljenja službi nadležnih za upravljanje instrumentima obezbeđenja;
- Fer vrednost kolaterala: kolateral mora da se vrednuje po fer vrednosti umanjenoj za troškove pribavljanja i prodaje kolaterala prema IFRS;
- Tokovi gotovine predviđeni u postupku stečaja se uključuju u obračun u skladu sa rokovima definisanim sudskim odlukama tj. odlukama donesenim od strane nadležnih organa;
- Ostali izvori mogu da se uključe u slučaju da su adekvatno dokumentovani (naplate iz polisa osiguranja, prihodi od tužbi i sl.).

Procena obezvređenja bilansne aktive i verovatnog gubitka po vanbilansnim stavkama na grupnoj osnovi

Grupa vrši grupnu procenu obezvređenja bilansne aktive i verovatnog gubitka po vanbilansnim stavkama za sva potraživanja kod kojih obezvređenja ili gubici ne mogu biti direktno povezani sa tim potraživanjima, ali kod kojih se na osnovu iskustva može proceniti da postoje u kreditnom portfoliju.

Ovu procenu Grupa vrši za potraživanja kod kojih ne postoji objektivni dokaz o obezvređenju. Takođe, grupna procena se vrši za pojedinačno značajne dužnike sa utvrđenim gubitkom iznad visine kapitala koji nisu u default-u, ukoliko pri obračunu na individualnoj osnovi nije utvrđeno obezvređenje.

Grupa grupiše potraživanja na osnovu sličnih karakteristika kreditnog rizika koji odražavaju sposobnost dužnika da izmiruje svoje obaveze u skladu sa ugovorenim uslovima. Grupisanje se vrši na bazi rejtinga dužnika („Customer Rating“). Rejting dužnika određuje se prema sistemu definisanom od strane RBI Grupe. U određivanju rejtinga u obzir se uzima niz kvantitativnih i kvalitativnih faktora (Industrijska grana, primenjenost računovodstvenih standarda pri sastavljanju finansijskih izveštaja, diversifikacija dobavljača i kupaca, tehnologija, uvozni/izvozni rizik, poslovno okruženje, tržišna pozicija, stepen konkurencije, trendovi u industrijskoj grani, zavisnost od ekonomskih ciklusa, rizici vezani za zaštitu okoline, devizni rizik, uticaj regulative, stručnost menadžmenta, fluktuacija, kvalitet interne kontrole i računovodstva, broj godina poslovanja, veličina kompanije, predviđanja, nedavna događanja i sl.) koji rejting čine pouzdanom osnovom za definisanje grupa plasmana homogenih sa aspekta kreditnog rizika.

Istorijske stope default-a („HDR“)

Za izvođenje istorijskih stopa defaulta koristi se sledeći algoritam:

Kreće se od strukture rejtinga dužnika na prethodni datum bilansa stanja. Time se obezbeđuje poštovanje zabrane prikazivanja obezvređenja pri inicijalnom priznavanju aktive (kao što se zahteva u MRS 39.AG92).

Dužnici koji još uvek nisu rejtingovani formiraju posebnu kategoriju.

Formira se tabela migracija u cilju poređenja strukture na prethodni bilans stanja s postojećom strukturom (obezbeđuje se informacija o početnom skupu, dužnicima koji su napustili skup, novim dužnicima, kolone za rejtinge po migraciji, broju dužnika na izveštajni datum itd.).

Na bazi posmatranih migracija se kreira tranziciona matrica za posmatrani period i određuju se stope migracije. Broj defaultiranih dužnika po rejting kategoriji na kraju perioda se deli sa brojem dužnika koji su postojali u početnom periodu (umanjeno za dužnike koji su izmirili sve obaveze), što odgovara stopi defaulta za posmatranu godinu.

Potrebno je vršiti ažuriranje izračunatih istorijskih stopa defaulta („historical default rates“ – HDR) najmanje jednom godišnje. Ovo ažuriranje se vrši u četvrtom kvartalu, ne pre septembra tekuće godine. Za izračunavanje HDR-ova u sledećim godinama treba koristiti isti izabrani mesec.

Najmanje tri godine posmatranja su potrebne da bi se izračunala prosečna stopa defaulta koja se koristi u obračunu. Ukoliko je na raspolaganju pet godina istorijskih podataka umesto trogodišnjih koriste se petogodišnji proseci. U skladu s ovim, HDR-ovi koji se trenutno koristi u okviru RBI grupe predstavljaju petogodišnji prosek.

Pri strukturiranju istorijskih podataka u tranzicionu matricu i pri izračunavanju stopa migracije dozvoljeno je uzeti u obzir samo one prelaze koji pokazuju direktne migracije u default.

Korekcija matematički izračunatih HDR-ova („smoothing“) se primenjuje samo u retkim slučajevima kada je moguće jasno argumentovati i dokazati u skladu sa MRS 39. AG 89 i MRS 39.BC124 da čisto matematički izvedeni HDR-ovi ne odražavaju trenutne uslove na tržištu.

Odeljenje za kontrolu rizika priprema predlog „smoothing“-a, ukoliko proceni da je neophodna, a ona se razmatra od strane Komisije za rešavanje problematičnih plasmana.

Ukoliko Grupa ne raspolaže dovoljno dugom istorijom da sama odredi HDR-ove ili je broj klijenata u pojedinim rejting kategorijama nedovoljan za postizanje prihvatljivog nivoa granularnosti, Grupa koristi HDR-ove definisane od strane RBI-a.

Stopa naplate

Stopa naplate na neobezbeđeni deo koja se primenjuje u obračunu grupne ispravke se određuje najmanje jednom godišnje, usaglašava sa nadležnim službama RBI Grupe i odobrava od strane Komisije za rešavanje problematičnih plasmana.

Period identifikacije gubitka („LIP“)

Period identifikacije gubitka je jedna godina.

Utvrđivanje obezvređenja – fizička lica

Utvrđivanje obezvređenja podrazumeva dva osnovna koraka:

- Utvrđivanje postojanja objektivnog dokaza obezvređenja („loss event“);
- Utvrđivanje iznosa obezvređenja:
 - Na pojedinačnoj osnovi ukoliko je objektivni dokaz obezvređenja prisutan. odnosno
 - Na grupnoj osnovi u slučaju da objektivni dokaz obezvređenja nije moguće potvrditi na pojedinačnoj osnovi (ili nije utvrđen iznos obezvređenja na pojedinačnoj osnovi).

Indikatori postojanja objektivnih dokaza obezvređenja

Pod objektivnim dokazom obezvređenja podrazumevaju se podaci o jednom ili više nastalih događaja koji negativno utiču na sposobnost dužnika da uredno izmiruje svoje obaveze prema Grupi.

U opštem slučaju, objektivni dokaz da je finansijsko sredstvo ili grupa sredstava obezvređena uključuje sledeće:

- Značajne finansijske teškoće dužnika (npr. gubitak posla);
- Kršenje odredbi ugovora, poput nepotpunog i/ili neredovnog izmirivanja obaveza u otplati kamate i/ili glavnice;
- Zajmodavac, iz ekonomskih ili pravnih razloga vezanih za finansijske teškoće dužnika, odobrava dužniku materijalan ustupak koji inače ne bi odobrio.

Indikatori default-a

Indikatori defaulta prate se za sve dužnike sa kreditnom izloženošću.

	Indikatori obezvređenja
1	Materijalno značajna docnja preko 90 dana
2	Postoji dokaz za učinjenu prevaru – svi aktivni računi će biti prebačeni u „default“ bez obzira na prag materijalnosti
3	U slučaju smrti klijenta svi aktivni računi će biti prebačeni u „default“ bez obzira na prag materijalnosti
4	Dužnik je u postupku restrukturiranja kod kojeg su novi novčani tokovi manji za minimum 2.5% od prvobitno ugovorenih kao i kada se restrukturiranje radi za plasmane koji imaju materijalno značajnu docnju preko 60 dana („distressed restructuring“)
5	Dužnik kasni u izmirenju obaveza prema državi, drugim poveriocima ili prema zaposlenima ili neredovno izvršava obaveze po osnovu poreza i doprinosa za socijalno osiguranje zaposlenih, u značajnom iznosu (iznad kvartalnog proseka u uobičajenim uslovima, isključiti specijalne mesece i transakcije, uz jasno obrazloženje)
6	U slučaju da klijent ostane bez posla svi aktivni računi će biti prebačeni u „default“ bez obzira na prag materijalnosti
7	„Cross default“ – kada plasman koji je u default-u povlači za sobom i ostale plasmane iz iste grupe proizvoda – npr. ako klijent ima dva gotovinska kredita i po jednom kreditu se ispune uslovi za default (npr. materijalno značajna docnja preko 90 dana) to će za posledicu imati da se i drugi plasman prebaci u default
8	Ostalo

Procena obezvređenja pri individualnoj proceni

Grupa primenjuje standardnu IAS 39 proceduru utvrđivanja iznosa obezvređenja:

+ iznos izloženosti koja ulazi u osnovicu za obračun

(= uključujući: glavnice, kamate, ostalo)

- sadašnja vrednost očekivanih budućih tokova gotovine

diskontovanih po prvobitnoj efektivnoj kamatnoj stopi finansijskog instrumenta (=procenjen nadoknadiivi iznos). odnosno trenutnoj efektivnoj kamatnoj stopi sadržanoj u ugovoru (MRS39. AG84 i A83) ili tržišna vrednost (u slučaju da se može odrediti na sekundarnom tržištu)

- fer vrednost kolaterala (ako ih ima, umanjeno za troškove pribavljanja i prodaje kolaterala)

= iznos ispravke (pod uslovom da je >0)

Procena obezvređenja bilansne aktive i verovatnog gubitka po vanbilansnim stavkama na grupnoj osnovi

Grupa vrši grupnu procenu obezvređenja bilansne aktive i verovatnog gubitka po vanbilansnim stavkama za sva potraživanja kod kojih obezvređenja ili gubici ne mogu biti direktno povezani sa tim potraživanjima, ali kod kojih se na osnovu iskustva može proceniti da postoje u kreditnom portfoliju.

Ovu procenu Grupa vrši za potraživanja kod kojih ne postoji objektivni dokaz o obezvređenju. Takođe, grupna procena se vrši za pojedinačno značajne dužnike sa utvrđenim gubitkom iznad visine kapitala koji nisu u default-u, ukoliko pri obračunu na individualnoj osnovi nije utvrđeno obezvređenje.

Grupa grupiše potraživanja na osnovu sličnih karakteristika kreditnog rizika koji odražavaju sposobnost dužnika da izmiruje svoje obaveze u skladu sa ugovorenim uslovima.

Da bi se dobila najbolja procena budućih gubitaka portfolio mora da bude podeljen u grupe sa sličnim karakteristikama kreditnog rizika. Minimalni uslovi za segmentaciju za pravljenje određenog modela su:

- Vrsta klijenata (fizička lica i mikro klijenti);
- Tip proizvoda.

Grupna procena obezvređenja predstavlja proizvod stvarnog stanja kredita i izračunate stope verovatnoće gubitka koja se računa za svaku korpu kašnjenja.

Za obračun grupne procene obezvređenja koriste se dva metodološka pristupa u okviru Grupe u segmentu kreditiranja stanovništva i malih preduzeća i preduzetnika (dve metodologije):

- „*Delinquency Bucket Based*“ metodologija (kretanje računa u okviru korpa kašnjenja na osnovu čega se formiraju tranzicione matrice koje se dalje koriste za obračun grupne procene obezvređenja)
- „*Internal Rating Based*“ metodologija (metodologiju koja se razvija na osnovu default baze, risk parametara i rejtinga klijenata).

Podaci o bruto i neto izloženosti bilansnih i vanbilansnih potraživanja kreditnom riziku po sektorima i kategorijama potraživanja, prema načinu obezvređenja, dospelosti i vrednosti sredstava obezbeđenja su prikazani u nastavku:

U hiljadama dinara

Bilansna potraživanja, 31.12.2017.	Neobezvređena potraživanja		Obezvređena potraživanja		Ukupna bruto potraživanja	Akumulirane ispravke vrednosti		Ukupna neto potraživanja	Vrednost sredstava obezbeđenja*	
	nije dospelo	dospelo	na pojedinačnoj osnovi	na grupnoj osnovi		na pojedinačnoj osnovi	na grupnoj osnovi		neobezvređenih potraživanja	obezvređenih potraživanja
Prema sektorima										
Potraživanja od stanovništva	50.720.307	739.586	2.494.019	37.714	53.991.626	1.354.888	504.309	52.132.429	15.254.883	687.857
Stambeni krediti	22.552.347	57.903	1.218.510	-	23.828.760	473.894	88.530	23.266.336	15.220.279	686.893
Potrošački i gotovinski krediti	21.162.208	187.062	1.092.970	10.629	22.452.869	728.643	335.392	21.388.834	20.470	557
Transakcioni i kreditne kartice	6.992.870	484.461	168.165	27.085	7.672.581	137.978	80.370	7.454.233	14.119	407
Ostala potraživanja	12.882	10.160	14.374	-	37.416	14.373	17	23.026	15	-
Potraživanja od privrede	117.221.243	445.032	6.011.584	9.719	123.687.578	4.814.220	358.811	118.514.547	43.612.596	899.177
Velika preduzeća	71.473.325	171.282	5.685.864	-	77.330.471	4.613.921	284.500	72.432.050	21.025.388	758.503
Mala i srednja preduzeća	9.653.228	156.670	300.689	-	10.110.587	190.939	32.921	9.886.727	3.048.945	123.560
Mikro preduzeća i preduzetnici	3.354.217	96.876	25.031	9.719	3.485.843	9.360	40.880	3.435.603	305.593	17.114
Finansijske institucije	32.740.473	20.204	-	-	32.760.677	-	510	32.760.167	19.232.670	-
Ostalo	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od ostalih klijenata	39.763.666	24.476	95.096	-	39.883.238	38.378	19.723	39.825.137	-	-
Leasing	8.532.079	421.053	650.844	2.538	9.606.514	515.129	34.019	9.057.366	5.804.129	96.165
leasing - potraživanja od stanovništva	298.859	8.756	20.110	882	328.607	4.351	293	323.963	267.723	15.197
leasing - potraživanja od privrede	8.233.220	412.297	630.734	1.656	9.277.907	510.778	33.726	8.733.403	5.536.406	80.968
Ukupna izloženost	216.237.295	1.630.147	9.251.543	49.971	227.168.956	6.722.615	916.862	219.529.479	64.671.608	1.683.199
Prema kategorijama potraživanja										
Neproblematična potraživanja	207.634.097	1.192.460	122.816	2	208.949.375	22.365	864.434	208.062.576	58.867.127	15.338
od čega:restrukturirana	877.322	7.348	85.918	-	970.588	6.930	16.335	947.323	448.492	308
Problematična potraživanja	71.119	16.634	8.477.883	47.431	8.613.067	6.185.121	18.409	2.409.537	352	1.571.696
od čega:restrukturirana	47.944	851	5.799.770	7.429	5.855.994	4.561.904	3.233	1.290.857	-	956.815
Leasing	8.532.079	421.053	650.844	2.538	9.606.514	515.129	34.019	9.057.366	5.804.129	96.165
Neproblematična potraživanja	8.532.079	421.053	84.364	-	9.037.496	-	33.675	9.003.821	5.804.129	49.943
od čega:restrukturirana	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Problematična potraživanja	-	-	566.480	2.538	569.018	515.129	344	53.545	-	46.222
od čega:restrukturirana	-	-	96.870	-	96.870	90.485	-	6.385	-	-
Ukupna izloženost	216.237.295	1.630.147	9.251.543	49.971	227.168.956	6.722.615	916.862	219.529.479	64.671.608	1.683.199

*Ponderisana vrednost kolaterala

Napomene uz uz konsolidovane finansijske izveštaje
za godinu koja se završava na dan 31.12.2017.

RAIFFEISEN BANKA A.D. BEOGRAD

U hiljadama dinara

Vanbilansna potraživanja, 31.12.2017.	Neobezvređena potraživanja		Obezvređena potraživanja		Ukupna bruto potraživanja	Akumulirane ispravke vrednosti		Ukupna neto potraživanja	Vrednost sredstava obezbeđenja*	
	nije dospelo	dospelo	na pojedinačnoj osnovi	na grupnoj osnovi		na pojedinačnoj osnovi	na grupnoj osnovi		neobezvređenih potraživanja	obezvređenih potraživanja
Prema sektorima										
Potraživanja od stanovništva	9.581.847	-	39.005	10.338	9.631.190	23.419	13.658	9.594.113	36.193	73
Stambeni krediti	12	-	-	-	12	-	-	12	11	-
Potrošački i gotovinski krediti	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Transakcioni i kreditne kartice	9.575.704	-	39.005	10.338	9.625.047	23.419	13.656	9.587.972	30.051	73
Ostala potraživanja	6.131	-	-	-	6.131	-	2	6.129	6.131	-
Potraživanja od privrede	103.647.067	-	428.727	12	104.075.806	203.304	94.925	103.777.577	10.949.257	36.525
Velika preduzeća	91.701.747	-	423.815	-	92.125.562	203.242	90.966	91.831.354	7.179.388	36.525
Mala i srednja preduzeća	5.105.975	-	4.786	-	5.110.761	-	2.994	5.107.767	574.276	-
Mikro preduzeća i preduzetnici	1.408.201	-	126	12	1.408.339	62	931	1.407.346	62.744	-
Finansijske institucije	5.431.144	-	-	-	5.431.144	-	34	5.431.110	3.132.849	-
Ostalo	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od ostalih klijenata	2.740.956	-	-	-	2.740.956	-	398	2.740.558	616.945	-
Ukupna izloženost	115.969.870	-	467.732	10.350	116.447.952	226.723	108.981	116.112.248	11.602.395	36.598
Prema kategorijama potraživanja										
Neproblematična potraživanja	115.928.477	-	1.056	5	115.929.538	596	107.228	115.821.714	11.601.727	-
od čega:restrukturirana	97.608	-	-	-	97.608	-	1	97.607	-	-
Problematična potraživanja	41.393	-	466.676	10.345	518.414	226.127	1.753	290.534	668	36.598
od čega:restrukturirana	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ukupna izloženost	115.969.870	-	467.732	10.350	116.447.952	226.723	108.981	116.112.248	11.602.395	36.598

*Ponderisana vrednost kolaterala

U hiljadama dinara

Bilansna potraživanja. 31.12.2016.	Neobezvređena potraživanja		Obezvređena potraživanja		Ukupna bruto potraživanja	Akumulirane ispravke vrednosti		Ukupna neto potraživanja	Vrednost sredstava obezbeđenja*	
	nije dospelo	dospelo	na pojedinačnoj osnovi	na grupnoj osnovi		na pojedinačnoj osnovi	na grupnoj osnovi		neobezvređenih potraživanja	obezvređenih potraživanja
Prema sektorima										
Potraživanja od stanovništva	49.444.938	691.418	4.027.322	69.820	54.233.498	2.652.440	669.517	50.911.541	14.681.913	948.606
Stambeni krediti	23.523.149	62.908	2.315.856	-	25.901.913	1.384.332	169.143	24.348.438	14.628.784	937.788
Potrošački i gotovinski krediti	19.773.135	174.024	1.306.295	18.114	21.271.568	901.514	400.897	19.969.157	45.543	10.730
Transakcioni i kreditne kartice	6.136.867	446.835	390.796	51.706	7.026.204	352.219	99.469	6.574.516	7.582	88
Ostala potraživanja	11.787	7.651	14.375	-	33.813	14.375	8	19.430	4	-
Potraživanja od privrede	89.924.705	387.774	12.106.667	1.346	102.420.492	9.034.167	358.166	93.028.159	25.255.224	2.060.714
Velika preduzeća	58.060.817	128.712	11.276.677	-	69.466.206	8.253.671	291.853	60.920.682	21.841.056	1.903.328
Mala i srednja preduzeća	9.178.897	157.848	519.946	-	9.856.691	500.858	39.300	9.316.533	3.173.774	67.017
Mikro preduzeća i preduzetnici	2.507.905	62.960	310.044	1.346	2.882.255	279.638	25.562	2.577.055	238.824	90.369
Finansijske institucije	20.177.086	38.254	-	-	20.215.340	0	1.451	20.213.889	1.570	-
Ostalo	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od ostalih klijenata	41.302.058	49.986	192.431	-	41.544.475	64.609	32.219	41.447.647	-	-
Leasing	6.987.976	246.798	858.422	704	8.093.900	779.500	27.375	7.287.025	4.693.621	53.922
leasing - potraživanja od stanovništva	167.812	8.143	11.856	-	187.811	5.790	201	181.820	156.886	6.696
leasing - potraživanja od privrede	6.820.164	238.655	846.566	704	7.906.089	773.710	27.174	7.105.205	4.536.735	47.226
Ukupna izloženost	187.659.677	1.375.976	17.184.842	71.870	206.292.365	12.530.716	1.087.277	192.674.372	44.630.758	3.063.242
Prema kategorijama potraživanja										
Neproblematična potraživanja	180.605.029	1.123.064	169.522	626	181.898.241	68.482	1.032.002	180.797.757	39.935.181	19.651
od čega: restrukturirana	4.582.444	18.880	109.069	-	4.710.393	31.076	51.768	4.627.549	3.231.530	19.651
Problematična potraživanja	66.672	6.114	16.156.898	70.540	16.300.224	11.682.734	27.900	4.589.590	1.956	2.989.669
od čega: restrukturirana	44.181	576	10.484.880	6.882	10.536.519	7.209.609	1.993	3.324.917	1.956	2.173.844
Leasing	6.987.976	246.798	858.422	704	8.093.900	779.500	27.375	7.287.025	4.693.621	53.922
Neproblematična potraživanja	6.987.976	246.798	51.167	-	7.285.941	-	27.229	7.258.712	4.693.621	38.268
od čega: restrukturirana	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Problematična potraživanja	-	-	807.255	704	807.959	779.500	146	28.313	-	15.654
od čega: restrukturirana	-	-	202.145	-	202.145	186.962	-	15.183	-	-
Ukupna izloženost	187.659.677	1.375.976	17.184.842	71.870	206.292.365	12.530.716	1.087.277	192.674.372	44.630.758	3.063.242

*Ponderisana vrednost kolaterala

U hiljadama dinara

Vanbilansna potraživanja. 31.12.2016.	Neobezvređena potraživanja		Obezvređena potraživanja		Ukupna bruto potraživanja	Akumulirane ispravke vrednosti		Ukupna neto potraživanja	Vrednost sredstava obezbeđenja*	
	nije dospelo	dospelo	na pojedinačnoj osnovi	na grupnoj osnovi		na pojedinačnoj osnovi	na grupnoj osnovi		neobezvređenih potraživanja	obezvređenih potraživanja
Prema sektorima										
Potraživanja od stanovništva	8.783.948	-	39.670	19.905	8.843.523	23.099	19.676	8.800.748	33.350	55
Stambeni krediti	2.150	-	-	-	2.150	-	-	2.150	753	-
Potrošački i gotovinski krediti	32	-	-	-	32	-	-	32	-	-
Transakcioni i kreditne kartice	8.770.323	-	39.670	19.905	8.829.898	23.099	19.674	8.787.125	21.404	55
Ostala potraživanja	11.443	-	-	-	11.443	-	2	11.441	11.193	-
Potraživanja od privrede	94.681.837	-	373.677	-	95.055.514	186.180	122.310	94.747.024	11.974.226	8.720
Velika preduzeća	84.199.763	-	372.462	-	84.572.225	186.120	114.850	84.271.255	8.556.107	8.720
Mala i srednja preduzeća	4.846.306	-	1.096	-	4.847.402	-	5.285	4.842.117	404.845	-
Mikro preduzeća i preduzetnici	1.259.056	-	119	-	1.259.175	60	905	1.258.210	71.713	-
Finansijske institucije	4.376.712	-	-	-	4.376.712	-	1.270	4.375.442	2.941.561	-
Ostalo	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od ostalih klijenata	1.796.244	-	-	-	1.796.244	-	1.092	1.795.152	-	-
Ukupna izloženost	105.262.029	-	413.347	19.905	105.695.281	209.279	143.078	105.342.924	12.007.576	8.775
Prema kategorijama potraživanja										
Neproblematična potraživanja	105.190.937	-	1.391	-	105.192.328	760	138.851	105.052.717	12.007.576	-
od čega: restrukturirana	6.742	-	-	-	6.742	-	-	6.742	-	-
Problematična potraživanja	71.092	-	411.956	19.905	502.953	208.519	4.227	290.207	-	8.775
od čega: restrukturirana	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ukupna izloženost	105.262.029	-	413.347	19.905	105.695.281	209.279	143.078	105.342.924	12.007.576	8.775

*Ponderisana vrednost kolaterala

Podaci o promenama obezvređenih bilansnih potraživanja u 2017. godini su prikazani u nastavku:

U hiljadama dinara

Bilansna potraživanja	Bruto vrednost na početku godine	Potraživanja koja su obezvređena u toku godine		Potraživanja koja su prestala da budu obezvređena u toku godine		Uticaj kursa	Druge promene	Bruto vrednost na kraju perioda	Neto vrednost na k kraju perioda
			od čega: obezvređena na pojedinačnoj osnovi		od čega: obezvređena na pojedinačnoj osnovi				
	1	2	3	4	5	6	7	8 (1+2-4+6+7)	9
Potraživanja od stanovništva	4.097.142	858.713	823.896	2.084.965	2.016.418	(70.346)	(268.811)	2.531.733	1.166.547
Stambeni krediti	2.315.856	262.138	262.138	1.187.310	1.187.310	(70.848)	(101.326)	1.218.510	744.616
Potrošački i gotovinski krediti	1.324.409	482.123	471.836	524.113	506.908	(373)	(178.447)	1.103.599	372.647
Transakcioni i kreditne kartice	442.502	113.828	89.298	352.368	301.149	840	(9.552)	195.250	49.283
Ostala potraživanja	14.375	624	624	21.174	21.051	35	20.514	14.374	1
Potraživanja od privrede	12.108.013	826.153	816.482	3.810.264	3.808.917	(1.053.322)	(2.049.277)	6.021.303	1.202.097
Velika preduzeća	11.276.677	557.594	557.594	3.060.450	3.060.450	(117.670)	(2.970.287)	5.685.864	1.071.943
Mala i srednja preduzeća	519.946	254.908	254.908	461.034	461.034	(22.108)	8.977	300.689	109.749
Mikro preduzeća i preduzetnici	311.390	13.651	3.980	288.780	287.433	14.581	(16.092)	34.750	20.405
Finansijske institucije	-	-	-	-	-	(928.125)	928.125	-	-
Ostalo	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od ostalih klijenata	192.431	-	-	63.744	63.744	54.446	(88.037)	95.096	56.718
Leasing	859.126	132.923	130.385	64.103	64.103	-	(274.563)	653.382	7.675.935
leasing - potraživanja od stanovništva	11.856	16.837	15.956	1.372	1.372	-	(6.328)	20.992	308.203
leasing - potraživanja od privrede	847.270	116.086	114.430	62.731	62.731	-	(268.235)	632.390	7.367.732
Ukupna potraživanja	17.256.712	1.817.789	1.770.763	6.023.076	5.953.182	(1.069.222)	(2.680.688)	9.301.514	10.101.297

Podaci o promenama obezvređenih vanbilansnih potraživanja u 2017. godini su prikazani u nastavku:

U hiljadama dinara

Vanbilansna potraživanja	Bruto vrednost na početku godine	Potraživanja koja su obezvređena u toku godine		Potraživanja koja su prestala da budu obezvređena u toku godine		Uticaj kursa	Druge promene	Bruto vrednost na kraju perioda	Neto vrednost na kraju perioda
			od čega: obezvređena na pojedinačnoj osnovi		od čega: obezvređena na pojedinačnoj osnovi				
	1	2	3	4	5	6	7	8 (1+2-4+6+7)	9
Potraživanja od stanovništva	59.575	33.370	23.139	40.205	20.402	-	(3.397)	49.343	24.506
Stambeni krediti	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Potrošački i gotovinski krediti	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Transakcioni i kreditne kartice	59.575	33.370	23.139	40.205	20.402	-	(3.397)	49.343	24.506
Ostala potraživanja	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od privrede	373.677	148.438	148.426	81.713	81.713	-	(11.663)	428.739	225.435
Velika preduzeća	372.462	143.646	143.646	80.659	80.659	-	(11.634)	423.815	220.574
Mala i srednja preduzeća	1.096	4.780	4.780	1.054	1.054	-	(36)	4.786	4.786
Mikro preduzeća i preduzetnici	119	12	-	-	-	-	7	138	75
Finansijske institucije	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ostalo	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od ostalih klijenata	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ukupna potraživanja	433.252	181.808	171.565	121.918	102.115	-	(15.060)	478.082	249.941

Podaci o kreditnom kvalitetu neproblematičnih bilansnih i vanbilansnih potraživanja i vrednosti sredstava obezbeđenja kojima su obezbeđena ta potraživanja je prikazana u nastavku:

U hiljadama dinara

Bilansna potraživanja, 31.12.2017.	Kreditni kvalitet neproblematičnih potraživanja			Problematična potraživanja	Vrednost sredstava obezbeđenja*		Ukupno neproblematična potraživanja	Ukupno
	Visok	Srednji	Nizak		Neproblematičnih potraživanja	Problematičnih potraživanja		
Potraživanja od stanovništva	41.816.566	7.889.709	1.795.134	2.490.217	15.269.868	672.871	51.501.409	53.991.626
Stambeni krediti	19.053.458	2.808.816	845.350	1.121.136	15.235.617	671.555	22.707.624	23.828.760
Potrošački i gotovinski krediti	16.058.887	4.463.850	787.291	1.142.841	20.470	557	21.310.028	22.452.869
Transakcioni i kreditne kartice	6.678.451	617.037	162.489	214.604	13.775	751	7.457.977	7.672.581
Ostala potraživanja	25.770	6	4	11.636	6	8	25.780	37.416
Potraživanja od privrede	32.013.082	84.543.107	1.103.635	6.027.754	43.612.597	899.177	117.659.824	123.687.578
Velika preduzeća	13.457.377	57.435.550	751.680	5.685.864	21.025.389	758.503	71.644.607	77.330.471
Mala i srednja preduzeća	5.875.106	3.585.902	348.890	300.689	3.048.945	123.560	9.809.898	10.110.587
Mikro preduzeća i preduzetnici	3.400.935	41.804	1.903	41.201	305.593	17.114	3.444.642	3.485.843
Finansijske institucije	9.279.664	23.479.851	1.162	-	19.232.670	-	32.760.677	32.760.677
Ostalo	-	-	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od ostalih klijenata	5.159.419	34.627.933	790	95.096	-	-	39.788.142	39.883.238
Leasing	1.802.197	6.728.143	507.156	569.018	5.854.072	46.222	9.037.496	9.606.514
leasing - potraživanja od stanovništva	318.986	4.388	-	5.233	282.065	855	323.374	328.607
leasing - potraživanja od privrede	1.483.211	6.723.755	507.156	563.785	5.572.007	45.367	8.714.122	9.277.907
Ukupna potraživanja	80.791.264	133.788.892	3.406.715	9.182.085	64.736.537	1.618.270	217.986.871	227.168.956

*Ponderisana vrednost kolaterala

Napomene uz uz konsolidovane finansijske izveštaje
za godinu koja se završava na dan 31.12.2017.

RAIFFEISEN BANKA A.D. BEOGRAD

U hiljadama dinara

Vanbilansna potraživanja. 31.12.2017.	Kreditni kvalitet neproblematičnih potraživanja			Problematična potraživanja	Vrednost sredstava obezbeđenja*		Ukupno neproblematična potraživanja	Ukupno
	Visok	Srednji	Nizak		Neproblematičnih potraživanja	Problematičnih potraživanja		
Potraživanja od stanovništva	9.262.243	263.484	41.810	63.654	35.525	741	9.567.536	9.631.190
Stambeni krediti	12	-	-	-	11	-	12	12
Potrošački i gotovinski krediti	-	-	-	-	-	-	-	-
Transakcioni i kreditne kartice	9.256.692	263.484	41.810	63.062	29.975	149	9.561.985	9.625.047
Ostala potraživanja	5.539	-	-	592	5.539	592	5.539	6.131
Potraživanja od privrede	38.006.516	65.257.985	356.544	454.760	10.949.257	36.525	103.621.045	104.075.805
Velika preduzeća	28.572.493	62.789.095	315.180	448.793	7.179.388	36.525	91.676.768	92.125.561
Mala i srednja preduzeća	3.745.356	1.319.023	40.854	5.528	574.276	-	5.105.233	5.110.761
Mikro preduzeća i preduzetnici	1.405.898	1.492	510	439	62.744	-	1.407.900	1.408.339
Finansijske institucije	4.282.769	1.148.375	-	-	3.132.849	-	5.431.144	5.431.144
Ostalo	-	-	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od ostalih klijenata	736.792	2.003.975	189	-	616.945	-	2.740.956	2.740.956
Ukupna potraživanja	48.005.551	67.525.444	398.543	518.414	11.601.727	37.266	115.929.538	116.447.952

*Ponderisana vrednost kolaterala

U hiljadama dinara

Bilansna potraživanja. 31.12.2016.	Kreditni kvalitet neproblematičnih potraživanja			Problematična potraživanja	Vrednost sredstava obezbeđenja*		Ukupno neproblematična potraživanja	Ukupno
	Visok	Srednji	Nizak		Neproblematičnih potraživanja	Problematičnih potraživanja		
Potraživanja od stanovništva	36.117.427	10.705.823	3.397.007	4.013.241	14.701.564	928.955	50.220.257	54.233.498
Stambeni krediti	16.834.240	4.640.593	2.227.522	2.199.558	14.648.435	918.137	23.702.355	25.901.913
Potrošački i gotovinski krediti	13.490.093	5.421.215	1.003.798	1.356.462	45.543	10.730	19.915.106	21.271.568
Transakcioni i kreditne kartice	5.763.602	643.916	162.760	455.926	7.582	88	6.570.278	7.026.204
Ostala potraživanja	29.492	99	2.927	1.295	4	-	32.518	33.813
Potraživanja od privrede	36.947.137	51.978.980	1.399.823	12.094.552	25.253.268	2.062.670	90.325.940	102.420.492
Velika preduzeća	9.818.610	47.473.232	897.671	11.276.690	21.841.056	1.903.328	58.189.513	69.466.203
Mala i srednja preduzeća	5.389.052	3.458.442	489.252	519.946	3.173.774	67.017	9.336.746	9.856.692
Mikro preduzeća i preduzetnici	2.539.039	34.041	11.260	297.916	236.868	92.325	2.584.340	2.882.256
Finansijske institucije	19.200.436	1.013.265	1.640	-	1.570	-	20.215.341	20.215.341
Ostalo	-	-	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od ostalih klijenata	9.259.922	32.091.071	1.051	192.431	-	-	41.352.044	41.544.475
Leasing	1.217.456	5.750.383	318.102	807.959	4.731.889	15.654	7.285.941	8.093.900
leasing - potraživanja od stanovništva	176.837	5.184	-	5.790	162.450	1.132	182.021	187.811
leasing - potraživanja od privrede	1.040.619	5.745.199	318.102	802.169	4.569.439	14.522	7.103.920	7.906.089
Ukupna potraživanja	83.541.942	100.526.257	5.115.983	17.108.183	44.686.721	3.007.279	189.184.182	206.292.365

*Ponderisana vrednost kolaterala

U hiljadama dinara

Vanbilansna potraživanja. 31.12.2016.	Kreditni kvalitet neproblematičnih potraživanja			Problematična potraživanja	Vrednost sredstava obezbeđenja*		Ukupno neproblematična potraživanja	Ukupno
	Visok	Srednji	Nizak		Neproblematičnih potraživanja	Problematičnih potraživanja		
Potraživanja od stanovništva	8.449.055	275.729	51.560	67.179	33.350	55	8.776.344	8.843.523
Stambeni krediti	2.150	-	-	-	753	-	2.150	2.150
Potrošački i gotovinski krediti	32	-	-	-	-	-	32	32
Transakcioni i kreditne kartice	8.435.460	275.729	51.530	67.179	21.404	55	8.762.719	8.829.898
Ostala potraživanja	11.413	-	30	-	11.193	-	11.443	11.443
Potraživanja od privrede	39.826.617	52.510.634	2.282.489	435.774	11.974.226	8.720	94.619.740	95.055.514
Velika preduzeća	32.462.035	49.559.590	2.142.630	407.968	8.556.107	8.720	84.164.255	84.572.223
Mala i srednja preduzeća	3.123.208	1.569.591	126.997	27.608	404.845	-	4.819.796	4.847.404
Mikro preduzeća i preduzetnici	1.244.098	2.017	12.862	198	71.713	-	1.258.977	1.259.175
Finansijske institucije	2.997.276	1.379.436	-	-	2.941.561	-	4.376.712	4.376.712
Ostalo	-	-	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od ostalih klijenata	124.241	1.671.830	173	-	-	-	1.796.244	1.796.244
Ukupna potraživanja	48.399.913	54.458.193	2.334.222	502.953	12.007.576	8.775	105.192.328	105.695.281

*Ponderisana vrednost kolaterala

Podaci o izloženosti kreditnom riziku po sektorima i kategorijama potraživanja, prema statusu obezvređenja i broju dana docnje su prikazani u nastavku:

U hiljadama dinara

Bilansna potraživanja, 31.12.2017.	Neobezvređena potraživanja					Obezvređena potraživanja					Ukupno neobezvređen a potraživanja	Ukupno obezvređena potraživanja	Ukupno bruto potraživanja
	nije u docnji	do 30 dana	od 31 do 60 dana	od 61 do 90 dana	preko 90 dana	nije u docnji	do 90 dana	od 91 do 180 dana	od 181 do 360 dana	preko 360 dana			
Prema sektorima													
Potraživanja od stanovništva	33.378.198	16.460.578	1.219.768	401.349	-	84.602	1.152.694	416.471	267.095	610.871	51.459.893	2.531.733	53.991.626
Stambeni krediti	14.364.186	7.474.840	591.713	179.511	-	36.709	939.837	157.240	42.809	41.915	22.610.250	1.218.510	23.828.760
Potrošački i gotovinski krediti	13.404.019	7.296.530	484.138	164.583	-	25.935	191.614	196.384	197.744	491.922	21.349.270	1.103.599	22.452.869
Transakcioni i kreditne kartice	5.586.957	1.689.208	143.915	57.251	-	7.592	21.243	62.847	26.539	77.029	7.477.331	195.250	7.672.581
Ostala potraživanja	23.036	-	2	4	-	14.366	-	-	3	5	23.042	14.374	37.416
Potraživanja od privrede	116.037.698	1.576.648	37.367	11.702	2.860	2.932.048	101.543	142.844	35.865	2.809.003	117.666.275	6.021.303	123.687.578
Velika preduzeća	71.359.725	284.882	-	-	-	2.767.041	66.816	72.475	35.668	2.743.864	71.644.607	5.685.864	77.330.471
Mala i srednja preduzeća	9.751.456	49.206	9.236	-	-	164.422	33.226	58.702	-	44.339	9.809.898	300.689	10.110.587
Mikro preduzeća i preduzetnici	2.165.929	1.242.560	28.042	11.702	2.860	585	1.501	11.667	197	20.800	3.451.093	34.750	3.485.843
Finansijske institucije	32.760.588	-	89	-	-	-	-	-	-	-	32.760.677	-	32.760.677
Ostalo	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od ostalih klijenata	39.785.155	2.987	-	-	-	95.096	-	-	-	-	39.788.142	95.096	39.883.238
Leasing	8.532.079	287.475	125.220	8.358	-	200.258	18.286	17.895	4.708	412.235	8.953.132	653.382	9.606.514
leasing - potraživanja od stanovništva	298.859	4.368	4.160	228	-	11.582	4.177	194	882	4.157	307.615	20.992	328.607
leasing - potraživanja od privrede	8.233.220	283.107	121.060	8.130	-	188.676	14.109	17.701	3.826	408.078	8.645.517	632.390	9.277.907
Ukupna izloženost	197.733.130	18.327.688	1.382.355	421.409	2.860	3.312.004	1.272.523	577.210	307.668	3.832.109	217.867.442	9.301.514	227.168.956
Prema kategorijama potraživanja													
Neproblematična potraživanja	189.171.458	18.017.989	1.240.750	394.525	1.835	17.443	105.344	2	-	29	208.826.557	122.818	208.949.375
od čega:restrukturirana	432.057	308.376	109.391	34.847	-	2.748	83.171	-	-	-	884.671	85.919	970.590
Problematična potraživanja	29.593	22.224	16.385	18.526	1.025	3.094.303	1.148.893	559.313	302.960	3.419.845	87.753	8.525.314	8.613.067
od čega:restrukturirana	10.842	15.635	10.202	12.115	-	2.772.312	362.125	115.697	54.984	2.502.080	48.794	5.807.198	5.855.992
Leasing	8.532.079	287.475	125.220	8.358	-	200.258	18.286	17.895	4.708	412.235	8.953.132	653.382	9.606.514
Neproblematična potraživanja	8.532.079	287.475	125.220	8.358	-	66.078	18.286	-	-	-	8.953.132	84.364	9.037.496
od čega: restrukturirana	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Problematična potraživanja	-	-	-	-	-	134.180	-	17.895	4.708	412.235	-	569.018	569.018
od čega: restrukturirana	-	-	-	-	-	69.859	-	933	-	26.078	-	96.870	96.870
Ukupna izloženost	197.733.130	18.327.688	1.382.355	421.409	2.860	3.312.004	1.272.523	577.210	307.668	3.832.109	217.867.442	9.301.514	227.168.956

Napomene uz uz konsolidovane finansijske izveštaje
za godinu koja se završava na dan 31.12.2017.

RAIFFEISEN BANKA A.D. BEOGRAD

U hiljadama dinara

Vanbilansna potraživanja. 31.12.2017.	Neobezvređena potraživanja					Obezvređena potraživanja					Ukupno neobezvređen a potraživanja	Ukupno obezvređena potraživanja	Ukupno bruto potraživanja
	nije u docnji	do 30 dana	od 31 do 60 dana	od 61 do 90 dana	preko 90 dana	nije u docnji	do 90 dana	od 91 do 180 dana	od 181 do 360 dana	preko 360 dana			
Prema sektorima													
Potraživanja od stanovništva	8.760.947	739.518	62.065	19.317	-	27.355	9.297	12.691	-	-	9.581.847	49.343	9.631.190
Stambeni krediti	12	-	-	-	-	-	-	-	-	-	12	-	12
Potrošački i gotovinski krediti	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Transakcioni i kreditne kartice	8.754.804	739.518	62.065	19.317	-	27.355	9.297	12.691	-	-	9.575.704	49.343	9.625.047
Ostala potraživanja	6.131	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6.131	-	6.131
Potraživanja od privrede	103.350.851	292.701	3.252	102	161	276.252	707	12	-	151.768	103.647.067	428.739	104.075.806
Velika preduzeća	91.432.546	269.201	-	-	-	272.173	-	-	-	151.642	91.701.747	423.815	92.125.562
Mala i srednja preduzeća	5.102.591	3.382	2	-	-	4.079	707	-	-	-	5.105.975	4.786	5.110.761
Mikro preduzeća i preduzetnici	1.387.062	20.118	758	102	161	-	-	12	-	126	1.408.201	138	1.408.339
Finansijske institucije	5.428.652	-	2.492	-	-	-	-	-	-	-	5.431.144	-	5.431.144
Ostalo	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od ostalih klijenata	2.740.956	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2.740.956	-	2.740.956
Ukupna izloženost	114.852.754	1.032.219	65.317	19.419	161	303.607	10.004	12.703	-	151.768	115.969.870	478.082	116.447.952
Prema kategorijama potraživanja													
Neproblematična potraživanja	114.819.268	1.030.275	62.425	16.348	161	743	313	5	-	-	115.928.477	1.061	115.929.538
od čega: restrukturirana	97.608	-	-	-	-	-	-	-	-	-	97.608	-	97.608
Problematična potraživanja	33.486	1.944	2.892	3.071	-	302.864	9.691	12.698	-	151.768	41.393	477.021	518.414
od čega: restrukturirana	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ukupna izloženost	114.852.754	1.032.219	65.317	19.419	161	303.607	10.004	12.703	-	151.768	115.969.870	478.082	116.447.952

Napomene uz uz konsolidovane finansijske izveštaje
za godinu koja se završava na dan 31.12.2017.

RAIFFEISEN BANKA A.D. BEOGRAD

U hiljadama dinara

Bilansna potraživanja. 31.12.2016.	Neobezvređena potraživanja					Obezvređena potraživanja					Ukupno neobezvređena potraživanja	Ukupno obezvređena potraživanja	Ukupno potraživanja
	nije u docnji	do 30 dana	od 31 do 60 dana	od 61 do 90 dana	preko 90 dana	nije u docnji	do 30 dana	od 31 do 60 dana	od 61 do 90 dana	preko 90 dana			
Prema sektorima													
Potraživanja od stanovništva	31.243.658	17.010.055	1.347.846	534.797	-	122.631	712.634	1.170.221	499.376	1.592.280	50.136.356	4.097.142	54.233.498
Stambeni krediti	14.118.614	8.445.543	692.745	329.155	-	65.162	510.370	794.479	204.331	741.514	23.586.057	2.315.856	25.901.913
Potrošački i gotovinski krediti	12.391.335	6.922.088	483.932	149.804	-	36.548	183.613	289.546	196.538	618.164	19.947.159	1.324.409	21.271.568
Transakcioni i kreditne kartice	4.714.278	1.642.424	171.164	55.836	-	6.623	18.651	86.196	98.499	232.533	6.583.702	442.502	7.026.204
Ostala potraživanja	19.431	-	5	2	-	14.298	-	-	8	69	19.438	14.375	33.813
Potraživanja od privrede	88.777.806	1.488.640	10.146	34.587	1.300	4.687.526	302.023	74.185	35.921	7.008.358	90.312.479	12.108.013	102.420.492
Velika preduzeća	57.647.715	541.814	-	-	-	4.640.566	250.262	30.547	-	6.355.302	58.189.529	11.276.677	69.466.206
Mala i srednja preduzeća	9.262.780	51.880	-	22.085	-	29.188	50.406	20.743	3.861	415.748	9.336.745	519.946	9.856.691
Mikro preduzeća i preduzetnici	1.652.064	894.946	10.053	12.502	1.300	17.772	1.355	22.895	32.060	237.308	2.570.865	311.390	2.882.255
Finansijske institucije	20.215.247	-	93	-	-	-	-	-	-	-	20.215.340	-	20.215.340
Ostalo	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od ostalih klijenata	41.352.044	-	-	-	-	192.431	-	-	-	-	41.352.044	192.431	41.544.475
Leasing	6.987.976	97.230	143.996	5.572	-	186.102	15.427	7.530	78.177	571.890	7.234.774	859.126	8.093.900
leasing - potraživanja od stanovništva	167.812	4.648	2.116	1.380	-	3.821	2.508	-	-	5.526	175.956	11.855	187.811
leasing - potraživanja od privrede	6.820.164	92.582	141.880	4.192	-	182.281	12.919	7.530	78.177	566.364	7.058.818	847.271	7.906.089
Ukupna izloženost	168.361.484	18.595.925	1.501.988	574.956	1.300	5.188.690	1.030.084	1.251.936	613.474	9.172.528	189.035.653	17.256.712	206.292.365
Prema kategorijama potraživanja													
Neproblematična potraživanja	161.354.804	18.467.894	1.347.980	556.119	1.296	77.639	82.768	796	155	8.790	181.728.093	170.148	181.898.241
od čega: restrukturirana	3.055.614	1.245.993	215.399	84.212	105	49.612	59.458	-	-	-	4.601.323	109.070	4.710.393
Problematična potraživanja	18.704	30.801	10.012	13.265	4	4.924.949	931.889	1.243.610	535.142	8.591.848	72.786	16.227.438	16.300.224
od čega: restrukturirana	11.036	23.745	5.589	4.388	-	4.640.732	435.006	238.856	61.043	5.116.124	44.758	10.491.761	10.536.519
Leasing	6.987.976	97.230	143.996	5.572	-	186.102	15.427	7.530	78.177	571.890	7.234.774	859.126	8.093.900
Neproblematična potraživanja	6.987.976	97.230	143.996	5.572	-	36.692	14.475	-	-	-	7.234.774	51.167	7.285.941
od čega: restrukturirana	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Problematična potraživanja	-	-	-	-	-	149.410	952	7.530	78.177	571.890	-	807.959	807.959
od čega: restrukturirana	-	-	-	-	-	94.445	-	-	-	29.523	-	123.968	123.968
Ukupna izloženost	168.361.484	18.595.925	1.501.988	574.956	1.300	5.188.690	1.030.084	1.251.936	613.474	9.172.528	189.035.653	17.256.712	206.292.365

Napomene uz uz konsolidovane finansijske izveštaje
za godinu koja se završava na dan 31.12.2017.

RAIFFEISEN BANKA A.D. BEOGRAD

U hiljadama dinara

Vanbilansna potraživanja. 31.12.2016.	Neobezvređena potraživanja					Obezvređena potraživanja					Ukupno neobezvređena potraživanja	Ukupno obezvređena potraživanja	Ukupno potraživanja
	nije u docnji	do 30 dana	od 31 do 60 dana	od 61 do 90 dana	preko 90 dana	nije u docnji	do 30 dana	od 31 do 60 dana	od 61 do 90 dana	preko 90 dana			
Prema sektorima													
Potraživanja od stanovništva	7.931.039	752.652	78.213	22.044	-	24.299	8.334	26.942	-	-	8.783.948	59.575	8.843.523
Stambeni krediti	2.150	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2.150	-	2.150
Potrošački i gotovinski krediti	32	-	-	-	-	-	-	-	-	-	32	-	32
Transakcioni i kreditne kartice	7.917.414	752.652	78.213	22.044	-	24.299	8.334	26.942	-	-	8.770.323	59.575	8.829.898
Ostala potraživanja	11.443	-	-	-	-	-	-	-	-	-	11.443	-	11.443
Potraživanja od privrede	94.472.598	166.320	6.068	469	36.382	210.861	743	3.559	-	158.514	94.681.837	373.677	95.055.514
Velika preduzeća	84.038.533	125.723	-	-	35.507	210.860	-	3.559	-	158.043	84.199.763	372.462	84.572.225
Mala i srednja preduzeća	4.829.151	17.155	-	-	-	1	743	-	-	352	4.846.306	1.096	4.847.402
Mikro preduzeća i preduzetnici	1.230.799	23.442	3.471	469	875	-	-	-	-	119	1.259.056	119	1.259.175
Finansijske institucije	4.374.115	-	2.597	-	-	-	-	-	-	-	4.376.712	-	4.376.712
Ostalo	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od ostalih klijenata	1.796.244	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1.796.244	-	1.796.244
Ukupna izloženost	104.199.881	918.972	84.281	22.513	36.382	235.160	9.077	30.501	-	158.514	105.262.029	433.252	105.695.281
Prema kategorijama potraživanja													
Neproblematična potraživanja	104.169.589	918.147	82.412	19.914	875	1.238	153	-	-	-	105.190.937	1.391	105.192.328
Od čega: restrukturirana	6.742	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6.742	-	6.742
Problematična potraživanja	30.292	825	1.869	2.599	35.507	233.922	8.924	30.501	-	158.514	71.092	431.861	502.953
od čega: restrukturirana	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ukupna izloženost	104.199.881	918.972	84.281	22.513	36.382	235.160	9.077	30.501	-	158.514	105.262.029	433.252	105.695.281

Sve investicione hartije od vrednosti se nalaze u grupi plasmana koja nisu u kašnjenju i nisu obezvređena, a po osnovu ovih ulaganja nije formirana ispravka vrednosti.

Restrukturiranje

Grupa nema restrukturiranih kredita i potraživanja od banaka, niti restrukturirana ulaganja u investicione hartije od vrednosti.

Restrukturiranje dužnika pravnog lica se inicira/sprovodi ukoliko Grupa proceni da su finansijske poteškoće dužnika privremenog karaktera tj. ukoliko proceni da bi se izmenom uslova finansiranja obezbedilo dugoročno održivo poslovanje dužnika. U procesu restrukturiranja Banka se vodi sledećim principima:

- Aktivnosti koje se preduzimaju osmišljavaju se na način da osiguraju opstanak preduzeća i ne ugroze likvidnost dužnika (eventualno smanjenje izloženosti mora da bude pažljivo isplanirano i primenjeno samo ukoliko ne ugrožava poslovni plan);
- Pri kreiranju plana finansijskog restrukturiranja fokus je na stabilizaciji neposrednih gotovinskih tokova i poboljšanju pokazatelja bilansa stanja (poput korišćenja neposlovne imovine, povećanja kapitala, restrukturiranja obaveza uključujući inter kompanijske kredite i van-bilansne pozicije), sa srednjoročnim i dugoročnim ciljem ostvarivanja poboljšanog nivoa i održive EBITDA tj. poboljšanja otplatnog kapaciteta i povećanja vrednosti preduzeća;
- U složenim slučajevima, uključuju se spoljni savetnici kako bi se obradio što širi aspekt procesa restrukturiranja: pravna pitanja, poreski i operativni preporuke i/ili supervizije, osmišljavanje i implementacija reorganizacije/šeme restrukturiranja);
- Obezbeđuje se saradnja sa drugim finansijerima sa ciljem održavanja preduzeća dužnika u "životu" i prevazilaženja njegovih trenutnih poteškoća: oblik i nivo saradnje mora biti razmatran od slučaja do slučaja (sprovođenje refinansiranja kroz organizovanje sindikata, objedinjavanje kolaterala, sagledavanje koje su banke voljne da pomognu proces restrukturiranja a koje ne, određivanje vođe u procesu ili osnivanje odbora za rukovođenje, smanjenje broja uključenih kreditora. itd.);
- Ukoliko dužnik pokaže spremnost, potražiti novog investitora (uz saglasnost/u saradnji /zajedno sa dužnikom);
- Zahteva se i podržava reorganizacija preduzeća dužnika, operativna i poslovno strateška poboljšanja (promena rukovodstva i strateških koncepata, modifikacija procesa i organizacionih struktura, (re)fokusiranje na osnovni posao, smanjenje operativnih troškova, pravljenje prioriteta u investiranju i/ili smanjenje nivoa troškova vezanih za investicije, itd.).

U procesu **restrukturiranja dužnika pravnih lica**. Grupa primenjuje različite mere. uvek insistirajući na principu odgovornosti kreditora. Navodimo neke od mera restrukturiranja koja Grupa primenjuje (spisak nije sveobuhvatan. s obzirom da su slučajevi restrukturiranja pravnih lica specifični i uvek zahtevaju individualni pristup):

- Modifikacija proizvoda kroz: (i) refinansiranje izloženosti prema klijentu kroz odobravanje drugačijeg proizvoda koji je ili prilagođeniji načinu poslovanja dužnika ili je prihvatljiviji banci s aspekta rizika (npr. Faktoring, lizing), (ii) zahtevati plaćanje unapred, (iii) promenu iznosa rata ili rokova njihovog dospeća (iv) promena kamatne stope itd.
- "Pojačavanje" ugovornih uslova: prilagođavanje ugovornih odredbi sa ciljem da: (i) se ojača pozicija Grupe (ii) uspostavi sistem finansijske discipline (iii) pomogne izvršenje plana restrukturiranja, obezbedi dodatnu obavezu vlasnika preduzeća dužnika, itd.;
- Stupanje u kontakt sa drugim poveriocima i ukoliko je potrebno organizovanje odbora poverilaca (ovaj korak mora biti pažljivo razmotren i u skladu sa direktnih ugovornim okvirom zaključenim sa dužnikom kao i ciljem koji treba da bude ostvaren kroz preduzimanje ovakvih radnji);
- Usmeravanje gotovinskih tokova dužnika preko Grupe koji obuhvataju i tokove vezane za postojeće zaloge na potraživanjima dužnika kao i njihovo ažuriranje ukoliko je potrebno;
- Uključivanje novih zainteresovanih strana (investitora, dobavljača i kupaca) itd.

Upravljanje plasmanima sa povećanim rizikom zahteva visoku proaktivnost i striktno praćenje implementacije definisane strategije u cilju sprečavanja gubitaka za Grupu i omogućavanja maksimalnog povraćaja postojeće izloženosti prema dužniku. S tim u vezi, obezbeđuje se interni (između više odeljenja i sektora unutar Grupe) i eksterni (između Grupe i klijenta, Grupe i drugih kreditora itd.) protok informacija kako bi Grupa raspolagala sa ažurnim informacijama na osnovu kojih se donose odluke vezano za sprovođenje definisane strategije restrukturiranja i odnosa sa dužnikom. Postoji jasan lanac nadležnosti unutar nadležnog Sektora za upravljanje plasmanima sa povećanim rizikom u kome svaki dužnik ima osobu koja je nadležna za svakodnevno praćenje i kontakt kao i njoj nadređenih instanci koje su odgovorne za odobrenje/korekciju predloženih koraka u procesu restrukturiranja.

Svaki aspekt međusobnih odnosa Grupe i dužnika se definiše kroz potpisivanje neophodne pravne dokumentacije (koju pre potpisivanja kontroliše pravna služba Grupe) čime se obezbeđuje transparentnost dogovorenog ali i uspostavljaju obaveze obe strane. Pravna služba je i nakon sprovođenja ugovorene strategije nadležna za sva pravna pitanja i postupke koji mogu proisteći iz odnosa Grupe i dužnika.

Kontrola ugovorenih i sprovedenih mera restrukturiranja se vrši kroz definisanje kontrolnih tačaka implementacije i postavljanje odgovarajućih mehanizama kontrole ispunjenja definisanih uslova a parametri stabilne kontrolne aktivnosti su definisani od slučaja do slučaja (uvažavajući specifičnost svakog pojedinačnog slučaja odnosno predmeta restrukturiranja) i mogu uključivati ali i ne treba da su ograničeni na:

- Izradu review aplikacija (minimalno jednom u šest meseci) u kojima se organima odlučivanja predstavlja uspešnost sprovođenja definisane strategije (redovnost izmirenja obaveza prema Grupi, poštovanje dogovorene i ugovorene strategije, postojanost u poslovanju dužnika. itd.) i predlažu korektivne mere (ukoliko situacija to nalaže);
- Redovno praćenje prometa preko računa klijenta otvorenog kod Grupe (prilivi i odlivi, realan obim u poređenju sa očekivanjima i ugovorenim procentom prometa preko Grupe, praćenje priliva vezanih za zaloge na potraživanjima i/ili asignacije ukoliko iste predstavljaju deo instrumenata obezbeđenja); brzu reakciju u slučaju nestandardnih/neuobičajenih transakcija (ili njihovog odsustva) itd.;
- Praćenje dužnikovih poslovnih aktivnosti (kao i članica grupe povezanih lica kojoj on pripada) / ostvarenja – bilo na osnovu redovnih podataka dostavljenih od strane dužnika i/ili izveštaja koje će dostaviti lice koje je dužnik ovlastio i/ili iz izveštaja eksternom supervizora (ukoliko je angažovan);
- Fizički obilazak dužnika u zavisnosti od potrebe, složenosti dužnikovog načina poslovanja i definisane strategije restrukturiranja;
- Redovno praćenje i ažuriranje vrednosti instrumenata obezbeđenja;
- Redovno praćenje javnih registra kao i javno dostupnih informacija kako bi se moglo brzo reagovati u slučaju neuobičajenih dešavanja;
- Praćenje i brzo reagovanje na eventualne blokade računa klijenta (o čemu Grupa istovremeno obaveštava NBS);
- Praćenje ispunjenja bilo kog drugog ugovornog uslova i odredbe a u skladu sa definisanim rokovima.

Kao deo RBI grupe, Grupa je u obavezi da pored regulative propisane od strane Narodne banke Srbije poštuje i regulativu nadležnih organa Evropske Unije, među kojima i Evropskog nadzornog tela za bankarstvo. Jedna od regulativa koja je od velike važnosti za upravljanje plasmanima sa povećanim rizikom jeste i direktiva koja definiše "Forbearance" proces i odnosi se na sve klase izloženosti.

Pod "Forborne" plasmanima se podrazumevaju krediti (izloženosti) kod kojih su primenjene "forbearance" mere (koje obuhvataju koncesije/ustupke date dužniku koji ima ili će imati poteškoće u izmirenju svojih finansijskih obaveza prema Grupi). Na osnovu navedenog, "forbearance" status definišu dva faktora:

- Finansijske poteškoće i
- Izmene/modifikacije opštih uslova kredita, koje se smatraju koncesijom/ustupkom dužniku.

”Forbearance“ klasifikacija će prestati kada svi navedeni uslovi budu ispunjeni:

- Plasman se smatra “Performing“, uključujući i one koji su reklasifikovani iz “Non-Performing“ kategorije posle analize finansijskog stanja dužnika. koja dokazuje da plasman više nije “Non-Performing“.
- Prošlo je minimum 2 godine probnog perioda od dana:
 - od kada se ”Forborne” izloženost smatrala kao “Performing“ (za plasmane reklasifikovane iz „Non-Performing“ statusa);
 - od kada je odobrena „forbearance“ mera (za plasmane koji nisu klasifikovani kao „Non-performing“ na dan implementacije „forbearance“ mere ili „forbearance“ mere nisu uticale da plasman bude klasifikovan kao „Non-performing“)
- Redovna otpлата značajnog dela glavnice ili kamate tokom najmanje polovine probnog perioda;
- Ni jedna izloženost prema dužniku nije u docnji duže od 30 dana na kraju probnog perioda.

Restrukturiranje dužnika fizičkog lica se inicira/sprovodi ukoliko Grupa proceni da su finansijske poteškoće dužnika privremenog karaktera i da će datim olakšicama pomoći klijentu da prevaziđe trenutne finansijske probleme i vrati plasman u redovnu otpлату. U procesu restrukturiranja Grupa se vodi sledećim principima:

- Osigurati bolje razumevanje klijentovih potreba i trenutnog finansijskog stanja;
- Poboljšavanje motivacije klijenta da redovno izmiruje svoje obaveze.

Osnovna načela kojih se Grupa pridržava prilikom kalkulacije osnovnih elemenata novog kredita za restrukturiranje su:

- Obuhvatiti sva bilansna potraživanja od komitenta u jednu partiju. uz moguće izuzetke.
- Plan otpлате novog kredita za restrukturiranje treba biti u vidu mesečnih anuiteta. sa rokom koji se određuje prema izloženosti klijenta i proizvodima koje ima u korišćenju. Produženje perioda otpлате, tj. novi period otpлате novog kredita za restrukturiranje, kojom su objedinjene sve ostale partije (osim stambenog kredita i gotovinskog kredita sa hipotekom), se definiše u odnosu na vrstu kreditnih proizvoda koji se restrukturiraju (kredit. kartica ,pozajmica..) i prema izloženosti;
- Kamatna stopa - Detaljan način određivanja kamatne stope, ali i provizija za obradu kredita za restrukturiranje je predmet odobrenja Komisije za utvrđivanje kamatnih stopa. tarifa i naknada za usluge;
- Obezbeđenje novog kredita treba da bude minimum istovetno postojećem obezbeđenju po kreditnim partijama klijenta koje su u otpлати;
- Ukupne mesečne obaveze klijenta nakon restrukturiranja treba da budu umanjene za najmanje 20% u odnosu na postojeće mesečne obaveze klijenta u Grupи;
- Modeli restrukturiranja koji se koriste (u procesu restrukturiranja dužnika fizičkih lica. Grupa primenjuje različite mere. uvek insistirajući na principu odgovornosti klijenta.

Navodimo osnovne modele (mere) restrukturiranja koja Grupa primenjuje:

- Produženje roka i korekcije mesečnih anuiteta u odnosu na inicijalne u skladu potrebama klijenta. mogućnostima otpлате, gore postavljenim uslovima i Kreditnom politikom Grupe;
- ”Grace period” od maksimalno 12 meseci. po postojećem stambenom kreditu ili gotovinskom kreditu sa hipotekom (uz zadržavanje datuma dospeća). U toku grace perioda klijent plaća samo ugovoreni iznos kamate;
- Privremeno umanjene kamatne u periodu od maksimum 12 meseci;
- Negativna amortizacija. U ovim slučajevima kamatna stopa po stambenom kreditu ostaje nepromenjena, ali u „grace periodu“ od 9 meseci klijent plaća samo 50% obračunate kamate. Po isteku „grace perioda“ vrši se pripis svih neplaćenih obaveza po ovakvom planu otpлате glavnici duga. uz zadržavanje originalne valute kredita.

Klijent dobija status „Izlečen“ („cured“) po ispunjenju sledećih uslova:

- Potpuna otpлата restrukturiranog kredita; ili
- Poslednje dve godine nakon izvršenog restrukturiranja nije bio u defaultu (ukoliko u toku perioda od dve godine klijent uđe u default pa nakon nekog vremena izađe iz default-a. period od dve godine koje je potrebno za izlečenje i ispunjenje uslova se računa od datuma izlaska iz default-a);

- Poslednja dve godine nakon izvršenog restrukturiranja nije imao docnju 30+ po bilo kom kreditnom proizvodu (ukoliko u toku perioda od dve godine klijent uđe u 30+ pa nakon nekog vremena izađe iz docnje 30+ , period od dve godine koje je potrebno za izlečenje i ispunjenje uslova se računa od datuma izlaska iz 30+).

Podaci o restrukturiranim potraživanjima su prikazani u nastavku:

U hiljadama dinara

Bilansna izloženost 31.12.2017.	Bruto vrednost ukupnih potraživanja	Akumulirane ispravke vrednosti ukupnih potraživanja	Bruto vrednost restrukturiranih potraživanja		Akumulirane ispravke vrednosti restrukturiranih potraživanja	% restrukturiranih potraživanja	Vrednost sredstava obezbeđenja restrukturiranih potraživanja*
	1	2	3	4 od čega: problematična potraživanja	5	6 (3/1)	7
Potraživanja od stanovništva	53.991.626	1.859.197	1.165.557	487.123	228.142	2,2%	530.038
Stambeni krediti	23.828.760	562.424	1.018.646	415.809	209.136	4,3%	529.514
Potrošački i gotovinski krediti	22.452.869	1.064.035	146.911	71.314	19.006	0,7%	524
Transakcioni i kreditne kartice	7.672.581	218.348	-	-	-	-	-
Ostala potraživanja	37.416	14.390	-	-	-	-	-
Potraživanja od privrede	123.687.578	5.173.031	5.661.025	5.368.871	4.360.260	4,6%	875.577
Poljoprivreda, šumarstvo, ribarstvo	4.658.206	21.547	-	-	-	-	-
Rudarstvo, prerađivačka industrija, snabdevanje vodom, upravljanje otpadnim vodama, kontrolisanje procesa uklanjanja otpada i slične aktivnosti	29.030.603	1.253.918	1.679.989	1.414.085	1.045.375	5,8%	636.479
Snadbevanje električnom energijom, gasom i parom i klimatizacija	6.001	1	-	-	-	-	-
Građevinarstvo	5.704.650	1.823.964	2.141.041	2.141.040	1.789.983	37,5%	143.864
Trgovina na veliko i trgovina na malo, popravka motornih vozila i motocikala	30.594.862	456.065	271.920	250.331	202.489	0,9%	91.432
Saobraćaj i skladištenje, usluge smeštaja i ishrane, informisanje i komunikacije	4.876.731	51.656	23.952	23.887	20.333	0,5%	-
Poslovanje nekretninama, stručne, naučne, inovacione i tehničke delatnosti, administrativne i pomoćne uslužne delatnosti, umetnost	6.294.183	1.334.703	1.539.528	1.539.528	1.302.072	24,5%	-
Ostalo	42.522.342	231.177	4.595	-	8	0,0%	3.802
Potraživanja od ostalih klijenata	39.883.238	58.101	-	-	-	-	-
Leasing	9.606.514	549.148	96.870	-	90.486	1,0%	-
leasing - potraživanja od stanovništva	328.607	4.644	-	-	-	-	-
leasing - potraživanja od privrede	9.277.907	544.504	96.870	-	90.486	1,0%	-
Ukupna izloženost	227.168.956	7.639.477	6.923.452	5.855.994	4.678.888	3,0%	1.405.615

*Ponderisana vrednost kolateralna

U hiljadama dinara

Vanbilansna izloženost 31.12.2017.	Bruto vrednost ukupnih potraživanja	Akumulirane ispravke vrednosti ukupnih potraživanja	Bruto vrednost restrukturiranih potraživanja		Akumulirane ispravke vrednosti restrukturiranih potraživanja	% restrukturiranih potraživanja	Vrednost sredstava obezbeđenja restrukturiranih potraživanja*
	1	2	3	od čega: problematičn a potraživanja 4	5	6 (3/1)	7
Potraživanja od stanovništva	9.631.190	37.077	-	-	-	-	-
Stambeni krediti	12	-	-	-	-	-	-
Potrošački i gotovinski krediti	-	-	-	-	-	-	-
Transakcioni i kreditne kartice	9.625.047	37.075	-	-	-	-	-
Ostala potraživanja	6.131	2	-	-	-	-	-
Potraživanja od privrede	104.075.806	298.229	97.608	-	1	0,1%	-
Poljoprivreda, šumarstvo, ribarstvo	613.437	208	-	-	-	-	-
Rudarstvo, prerađivačka industrija, snabdevanje vodom, upravljanje otpadnim vodama, kontrolisanje procesa uklanjanja otpada i slične aktivnosti	32.683.709	54.065	92.789	-	1	0,3%	-
Snabdevanje električnom energijom, gasom i parom i klimatizacija	22.516	2	-	-	-	-	-
Građevinarstvo	17.554.026	188.258	-	-	-	-	-
Trgovina na veliko i trgovina na malo, popravka motornih vozila i motocikala	35.385.011	45.217	4.819	-	-	-	-
Saobraćaj i skladištenje, usluge smeštaja i ishrane, informisanje i komunikacije	6.328.195	4.479	-	-	-	-	-
Poslovanje nekretninama, stručne, naučne, inovacione i tehničke delatnosti, administrativne i pomoćne uslužne delatnosti, umetnost	4.978.260	4.955	-	-	-	-	-
Ostalo	6.510.652	1.045	-	-	-	-	-
Potraživanja od ostalih klijenata	2.740.956	398	-	-	-	-	-
Ukupna izloženost	116.447.952	335.704	97.608	-	1	0,1%	-

*Ponderisana vrednost kolateralna

U hiljadama dinara

Bilansna izloženost. 31.12.2016.	Bruto vrednost ukupnih potraživanja	Akumulirane ispravke vrednosti ukupnih potraživanja	Bruto vrednost restrukturiranih potraživanja		Akumulirane ispravke vrednosti restrukturiranih potraživanja	% restrukturiranih potraživanja	Vrednost sredstava obezbeđenja restrukturiranih potraživanja*
				od čega: problematič na potraživanja			
	1	2	3	4	5	6 (3/1)	7
Potraživanja od stanovništva	54.233.498	3.321.957	3.327.899	652.557	443.687	6,14%	1.645.257
Stambeni krediti	25.901.913	1.553.475	3.127.043	557.233	396.469	12,07%	1.640.530
Potrošački i gotovinski krediti	21.271.568	1.302.411	200.856	95.324	47.218	0,94%	4.727
Transakcioni i kreditne kartice	7.026.204	451.688	-	-	-	-	-
Ostala potraživanja	33.813	14.383	-	-	-	-	-
Potraživanja od privrede	102.420.492	9.392.333	11.919.013	9.883.962	6.850.759	11,64%	3.781.724
Poljoprivreda, šumarstvo, ribarstvo	4.516.052	44.911	51.721	51.721	1.293	1,15%	-
Rudarstvo, prerađivačka industrija, snabdevanje vodom, upravljanje otpadnim vodama, kontrolisanje procesa uklanjanja otpada i slične aktivnosti	25.388.999	2.157.273	2.440.148	2.400.692	1.913.480	9,61%	496.028
Snabdevanje električnom energijom, gasom i parom i klimatizacija	6.297	129	-	-	-	-	-
Građevinarstvo	8.218.356	2.846.274	4.894.249	4.829.111	2.677.997	59,55%	1.436.702
Trgovina na veliko i trgovina na malo, popravka motornih vozila i motocikala	27.864.256	888.266	2.272.659	375.048	362.162	8,16%	1.834.373
Saobraćaj i skladištenje, usluge smeštaja i ishrane, informisanje i komunikacije	4.964.094	168.909	31.247	30.982	30.983	0,63%	-
Poslovanje nekretninama, stručne, naučne, inovacione i tehničke delatnosti, administrativne i pomoćne uslužne delatnosti, umetnost	5.387.736	1.474.749	1.801.539	1.782.953	1.454.677	33,44%	-
Ostalo	26.074.702	1.811.822	427.450	413.455	410.167	1,64%	14.621
Potraživanja od ostalih klijenata	41.544.475	96.828	-	-	-	0,00%	-
Leasing	8.093.900	806.875	202.145	202.145	186.962	2,50%	-
leasing - potraživanja od stanovništva	187.811	5.991	-	-	-	-	-
leasing - potraživanja od privrede	7.906.089	800.884	202.145	202.145	186.962	2,56%	-
Ukupna izloženost	206.292.365	13.617.993	15.449.057	10.738.664	7.481.408	7,49%	5.426.981

*Ponderisana vrednost kolaterala

U hiljadama dinara

Vanbilansna izloženost. 31.12.2016.	Bruto vrednost ukupnih potraživanja	Akumulirane ispravke vrednosti ukupnih potraživanja	Bruto vrednost restrukturiranih potraživanja		Akumulirane ispravke vrednosti restrukturiranih potraživanja	% restrukturiranih potraživanja	Vrednost sredstava obezbeđenja restrukturiranih potraživanja*
				od čega: problematič na potraživanja			
	1	2	3	4	5	6 (3/1)	7
Potraživanja od stanovništva	8.843.523	42.775	-	-	-	-	-
Stambeni krediti	2.150	-	-	-	-	-	-
Potrošački i gotovinski krediti	32	-	-	-	-	-	-
Transakcioni i kreditne kartice	8.829.898	42.773	-	-	-	-	-
Ostala potraživanja	11.443	2	-	-	-	-	-
Potraživanja od privrede	95.055.514	308.490	6.742	-	-	0,01%	-
Poljoprivreda, šumarstvo, ribarstvo	832.935	1.083	423	-	-	0,05%	-
Rudarstvo, prerađivačka industrija, snabdevanje vodom, upravljanje otpadnim vodama, kontrolisanje procesa uklanjanja otpada i slične aktivnosti	33.584.872	21.182	3.763	-	-	0,01%	-
Snabdevanje električnom energijom, gasom i parom i klimatizacija	38.326	-	-	-	-	-	-
Građevinarstvo	14.644.011	215.465	-	-	-	-	-
Trgovina na veliko i trgovina na malo, popravka motornih vozila i motocikala	27.661.451	52.795	2.556	-	-	0,01%	-
Saobraćaj i skladištenje, usluge smeštaja i ishrane, informisanje i komunikacije	7.852.933	9.643	-	-	-	-	-
Poslovanje nekretninama, stručne, naučne, inovacione i tehničke delatnosti, administrativne i pomoćne uslužne delatnosti, umetnost	4.144.546	4.614	-	-	-	-	-
Ostalo	6.296.440	3.708	-	-	-	-	-
Potraživanja od ostalih klijenata	1.796.244	1.092	-	-	-	-	-
Ukupna izloženost	105.695.281	352.357	6.742	-	-	0,01%	-

*Ponderisana vrednost kolaterala

Podaci o promenama restrukturiranih bilansnih i vanbilansnih potraživanja u 2017. godini su prikazani u nastavku:

U hiljadama dinara

Bilansna izloženost	Bruto vrednost na početku perioda	Potraživanja koja su restrukturirana u toku perioda	Potraživanja koja su u toku perioda prestala da se smatraju restrukturiranim	Uticaj kursa	Druge promene	Bruto vrednost na kraju godine	Neto vrednost na kraju godine
	1	2	3	4	5	6 (1+2-3+4+5)	7
Potraživanja od stanovništva	3.327.899	217.519	2.205.539	(234.505)	60.183	1.165.557	937.415
Stambeni krediti	3.127.043	165.917	2.122.317	(234.038)	82.041	1.018.646	809.510
Potrošački i gotovinski krediti	200.856	51.602	83.222	(471)	(21.854)	146.911	127.905
Transakcioni i kreditne kartice	-	-	-	-	-	-	-
Ostala potraživanja	-	-	-	4	(4)	-	-
Potraživanje od privrede	11.919.013	765.604	3.184.271	(85.597)	(3.753.724)	5.661.025	1.300.765
Velika preduzeća	11.655.078	717.480	2.962.316	(81.789)	(3.739.217)	5.589.236	1.273.808
Mala i srednja preduzeća	213.962	46.255	181.617	(3.669)	(10.205)	64.726	21.157
Mikro preduzeća i preduzetnici	49.973	1.869	40.338	(139)	(4.302)	7.063	5.800
Finansijske institucije	-	-	-	-	-	-	-
Ostalo	-	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od ostalih klijenata	-	-	-	-	-	-	-
Leasing	202.145	933	-	-	(106.208)	96.870	6.384
leasing - potraživanja od stanovništva	-	-	-	-	-	-	-
leasing - potraživanja od privrede	202.145	933	-	-	(106.208)	96.870	6.384
Ukupna potraživanja	15.449.057	984.056	5.389.810	(320.102)	(3.799.749)	6.923.452	2.244.564

U hiljadama dinara

Vanbilansna izloženost	Bruto vrednost na početku perioda	Potraživanja koja su restrukturirana u toku perioda	Potraživanja koja su u toku perioda prestala da se smatraju restrukturiranim	Uticaj kursa	Druge promene	Bruto vrednost na kraju godine	Neto vrednost na kraju godine
	1	2	3	4	5	6 (1+2-3+4+5)	7
Potraživanja od stanovništva	-	-	-	-	-	-	-
Stambeni krediti	-	-	-	-	-	-	-
Potrošački i gotovinski krediti	-	-	-	-	-	-	-
Transakcioni i kreditne kartice	-	-	-	-	-	-	-
Ostala potraživanja	-	-	-	-	-	-	-
Potraživanje od privrede	6.742	92.624	423	-	(1.335)	97.608	97.607
Velika preduzeća	6.319	92.397	-	-	(1.335)	97.381	97.381
Mala i srednja preduzeća	423	227	423	-	-	227	226
Mikro preduzeća i preduzetnici	-	-	-	-	-	-	-
Finansijske institucije	-	-	-	-	-	-	-
Ostalo	-	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od ostalih klijenata	-	-	-	-	-	-	-
Ukupna potraživanja	6.742	92.624	423	-	(1.335)	97.608	97.607

Politika otpisa

Grupa otpisuje kredite i potraživanja ili investicione hartije od vrednosti i bilo koje rezerve za potencijalne gubitke nakon što Kreditno odeljenje utvrdi da su kredit ili obezbeđenje nenaplativi. Ovakva odluka se donosi nakon razmatranja informacija kao što su nastanak značajnih izmena u finansijskom položaju dužnika/izdavaoca hartija od vrednosti tako da dužnik/izdavalac hartija od vrednosti ne može više da plaća obaveze ili da prihod od kolaterala neće biti dovoljan za otplatu celokupne izloženosti. Za manje, standardizovane kredite, odluke o otpisu generalno se baziraju na statusu kašnjenja proizvoda.

U knjizi trgovanja se nalaze akcije u iznosu od RSD 139 hiljada (2015.: RSD 404 hiljade) i one nemaju rejting.

Potraživanja po osnovu ulaganja u investicione jedinice predstavljaju kupovinu investicionih jedinica otvorenih investicionih fondova Raiffeisen Cash i Raiffeisen Euro Cash u iznosu od RSD 329.876 hiljada (2016.: RSD 273.511 hiljade). Investicione jedinice nemaju rejting.

Tabela u nastavku prikazuje analizu izloženosti kreditnom riziku koja proističe iz transakcije sa derivatima:

U hiljadama RSD

	Over-the-counter	
	Nominalna vrednost	Fer vrednost
31. decembar 2017.		
Potraživanja po osnovu derivata	15.215.855	736
Obaveze po osnovu derivata	(15.243.405)	(619)
31. decembar 2016.		
Potraživanja po osnovu derivata	6.144.051	17.741
Obaveze po osnovu derivata	(6.133.143)	(6.807)

Sredstva obezbeđenja kao instrument umanjenja kreditnog rizika

Grupa drži instrumente obezbeđenja po osnovu kredita i avansa datih klijentima u obliku hipoteke na nepokretnostima i ostalim sredstvima materijalne i nematerijalne kreditne zaštite. Procene tržišne vrednosti baziraju se na vrednosti instrumenata obezbeđenja procenjenih u vreme zaduženja i po pravilu se ažuriraju na godišnjem nivou. Na postojeće instrumente obezbeđenja se primenjuju minimalni i po potrebi dodatni faktori umanjenja (haircut), propisani grupnom politikom Raiffeisen grupacije za svaku vrstu instrumenata kreditne zaštite, koja uzima u obzir specifičnosti vrste instrumenata, tržišnih fluktuacija i lokalnih specifičnosti.

Podaci o vrsti i vrednosti sredstava obezbeđenja i pružaocima garancija po sektoru i kategorijama potraživanja na dan 31. decembar 2017. godine su prikazana u nastavku:

U hiljadama dinara

Bilansna potraživanja, 31.12.2017.	Vrste sredstava obezbeđenja						Ukupna sredstva obezbeđenja
	Depoziti	Stambene nepokretnosti	Druge nepokretnosti	Ostala sredstva	Garancije čiji je izdavalac		
					Banka	Drugo lice	
Prema sektorima							
Potraživanja od stanovništva	124.687	15.764.573	46.466	930	-	6.084	15.942.740
Stambeni krediti	90.049	15.764.573	46.466	-	-	6.084	15.907.172
Potrošački i gotovinski krediti	20.097	-	-	930	-	-	21.027
Transakcioni i kreditne kartice	14.526	-	-	-	-	-	14.526
Ostala potraživanja	15	-	-	-	-	-	15
Potraživanja od privrede	717.950	1.308.755	17.191.002	2.888.772	19.247.677	3.157.617	44.511.773
Velika preduzeća	364.116	358.320	15.230.507	2.701.165	15.007	3.114.776	21.783.891
Mala i srednja preduzeća	334.679	742.283	1.878.950	173.752	-	42.841	3.172.505
Mikro preduzeća i preduzetnici	19.155	208.152	81.545	13.855	-	-	322.707
Poljoprivrednici	-	-	-	-	19.232.670	-	19.232.670
Javna preduzeća	-	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od ostalih klijenata	-	-	-	-	-	-	-
Leasing	-	-	-	5.900.294	-	-	5.900.294
leasing - potraživanja od stanovništva	-	-	-	282.920	-	-	282.920
leasing - potraživanja od privrede	-	-	-	5.617.374	-	-	5.617.374
Ukupna izloženost	842.637	17.073.328	17.237.468	8.789.996	19.247.677	3.163.701	66.354.807
Prema kategorijama potraživanja							
Neproblematična potraživanja	837.044	16.400.949	16.413.352	2.820.355	19.247.677	3.163.088	58.882.465
od čega: restrukturirana	2.762	300.558	18.162	123.516	-	3.802	448.800
Problematična potraživanja	5.593	672.379	824.116	69.347	-	613	1.572.048
od čega: restrukturirana	1.228	207.953	679.729	67.905	-	-	956.815
Leasing	-	-	-	5.900.294	-	-	5.900.294
Neproblematična potraživanja	-	-	-	5.854.072	-	-	5.854.072
od čega: restrukturirana	-	-	-	-	-	-	-
Problematična potraživanja	-	-	-	46.222	-	-	46.222
od čega: restrukturirana	-	-	-	-	-	-	-
Ukupna potraživanja	842.637	17.073.328	17.237.468	8.789.996	19.247.677	3.163.701	66.354.807

U hiljadama dinara

Vanbilansna potraživanja. 31.12.2017.	Vrste sredstava obezbeđenja						Ukupna sredstva obezbeđenja
	Depoziti	Stambene nepokretnosti	Druge nepokretnosti	Ostala sredstva	Garancije čiji je izdavalac		
					Banka	Drugo lice	
Prema sektorima							
Potraživanja od stanovništva	36.255	11	-	-	-	-	36.266
Stambeni krediti	-	11	-	-	-	-	11
Potrošački i gotovinski krediti	-	-	-	-	-	-	-
Transakcioni i kreditne kartice	30.124	-	-	-	-	-	30.124
Ostala potraživanja	6.131	-	-	-	-	-	6.131
Potraživanja od privrede	644.452	311.841	2.620.288	444.754	3.326.730	3.637.717	10.985.782
Velika preduzeća	547.710	78.637	2.366.755	436.263	193.881	3.592.667	7.215.913
Mala i srednja preduzeća	65.262	207.453	248.020	8.491	-	45.050	574.276
Mikro preduzeća i preduzetnici	31.480	25.751	5.513	-	-	-	62.744
Poljoprivrednici	-	-	-	-	3.132.849	-	3.132.849
Javna preduzeća	-	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od ostalih klijenata	-	-	-	-	616.945	-	616.945
Ukupna izloženost	680.707	311.852	2.620.288	444.754	3.943.675	3.637.717	11.638.993
Prema kategorijama potraživanja							
Neproblematična potraživanja	667.185	311.852	2.596.544	444.754	3.943.675	3.637.717	11.601.727
od čega: restrukturirana	-	-	-	-	-	-	-
Problematična potraživanja	13.522	-	23.744	-	-	-	37.266
od čega: restrukturirana	-	-	-	-	-	-	-
Ukupna potraživanja	680.707	311.852	2.620.288	444.754	3.943.675	3.637.717	11.638.993

Podaci o vrsti i vrednosti sredstava obezbeđenja i pružaoima garancija po sektoru i kategorijama potraživanja na dan 31. decembar 2016. godine su prikazana u nastavku:

U hiljadama dinara

Bilansna potraživanja	Vrste sredstava obezbeđenja							Ukupna sredstva obezbeđenja
	Depoziti	Stambene nepokretnosti	Druge nepokretnosti	Ostala sredstva	Garancije čiji je izdavalac			
					Banka	Lice povezano s dužnikom	Drugo lice	
Prema sektorima								
Potraživanja od stanovništva	168.820	15.283.732	58.324	3.394	-	25.894	90.355	15.630.519
Stambeni krediti	114.932	15.277.190	58.324	-	-	25.771	90.355	15.566.572
Potrošački i gotovinski krediti	46.214	6.542	-	3.394	-	123	-	56.273
Transakcioni i kreditne kartice	7.670	-	-	-	-	-	-	7.670
Ostala potraživanja	4	-	-	-	-	-	-	4
Potraživanja od privrede	688.153	1.793.301	18.176.559	3.509.753	124.196	2.806.113	217.863	27.315.938
Velika preduzeća	310.283	1.075.694	16.144.651	3.213.523	122.626	2.662.925	214.682	23.744.384
Mala i srednja preduzeća	334.551	575.804	1.974.931	276.582	-	75.743	3.180	3.240.791
Mikro preduzeća i preduzetnici	43.319	141.803	56.977	19.648	-	67.445	1	329.193
Poljoprivrednici	-	-	-	-	1.570	-	-	1.570
Javna preduzeća	-	-	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od ostalih klijenata	-	-	-	-	-	-	-	-
Leasing	-	-	-	4.747.543	-	-	-	4.747.543
leasing - potraživanja od stanovništva	-	-	-	163.582	-	-	-	163.582
leasing - potraživanja od privrede	-	-	-	4.583.961	-	-	-	4.583.961
Ukupna potraživanja	856.973	17.077.033	18.234.883	8.260.690	124.196	2.832.007	308.218	47.694.000
Prema kategorijama potraživanja								
Neproblematična potraživanja	841.678	15.548.017	17.031.137	3.425.792	124.196	2.734.663	249.349	39.954.832
od čega: restrukturirana	8.352	1.369.604	1.816.338	18.262	-	13.296	25.329	3.251.181
Problematična potraživanja	15.295	1.529.016	1.203.746	87.355	-	97.344	58.869	2.991.625
od čega: restrukturirana	3.451	899.159	1.179.472	87.355	-	4.102	2.261	2.175.800
Leasing	-	-	-	4.747.543	-	-	-	4.747.543
Neproblematična potraživanja	-	-	-	4.731.889	-	-	-	4.731.889
od čega: restrukturirana	-	-	-	-	-	-	-	-
Problematična potraživanja	-	-	-	15.654	-	-	-	15.654
od čega: restrukturirana	-	-	-	-	-	-	-	-
Ukupna potraživanja	856.973	17.077.033	18.234.883	8.260.690	124.196	2.832.007	308.218	47.694.000

U hiljadama dinara

Vanbilansna potraživanja	Vrste sredstava obezbeđenja							Ukupna sredstva obezbeđenja
	Depoziti	Stambene nepokretnosti	Druge nepokretnosti	Ostala sredstva	Garancije čiji je izdavalac			
					Banka	Lice povezano s dužnikom	Drugo lice	
Prema sektorima								
Potraživanja od stanovništva	32.652	753	-	-	-	-	-	33.405
Stambeni krediti	-	753	-	-	-	-	-	753
Potrošački i gotovinski krediti	-	-	-	-	-	-	-	-
Transakcioni i kreditne kartice	21.459	-	-	-	-	-	-	21.459
Ostala potraživanja	11.193	-	-	-	-	-	-	11.193
Potraživanja od privrede	1.017.207	234.462	1.439.580	604.261	3.132.376	5.212.526	342.534	11.982.946
Velika preduzeća	856.428	134.649	1.297.799	600.064	190.815	5.151.394	333.678	8.564.827
Mala i srednja preduzeća	124.582	70.616	139.929	4.197	-	56.665	8.856	404.845
Mikro preduzeća i preduzetnici	36.197	29.197	1.852	-	-	4.467	-	71.713
Poljoprivrednici	-	-	-	-	2.941.561	-	-	2.941.561
Javna preduzeća	-	-	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od ostalih klijenata	-	-	-	-	-	-	-	-
Ukupna potraživanja	1.049.859	235.215	1.439.580	604.261	3.132.376	5.212.526	342.534	12.016.351
Prema kategorijama potraživanja								
Neproblematična potraživanja	1.048.626	235.215	1.432.038	604.261	3.132.376	5.212.526	342.534	12.007.576
od čega: restrukturirana	-	-	-	-	-	-	-	-
Problematična potraživanja	1.233	-	7.542	-	-	-	-	8.775
od čega: restrukturirana	-	-	-	-	-	-	-	-
Ukupna potraživanja	1.049.859	235.215	1.439.580	604.261	3.132.376	5.212.526	342.534	12.016.351

U prethodnim tabelama, nepokretnosti su prikazane po alociranim vrednostima koje se koriste pri obračunu obezvređenja, dok su garancije prikazane u vrednosti koja nije veća od knjigovodstvene vrednosti potraživanja koje služe kao obezbeđenje. Ponderisana vrednost kolaterala (WCV) je obračunata kao nominalna vrednost kolaterala (NCV) umanjena za haircut (diskont) i izloženosti pokrivene istim kolateralom prioritetnog ranga i limitirana je na iznos definisan u ugovoru o uspostavljanju sredstva obezbeđenja, kao i iznosom obezbeđenim odnosnim kolateralom. NCV je fer tržišna vrednost kolaterala (FMV), vrednost bazirana na proceni stručnjaka ili kupoprodajna vrednost nekretnine.

Politika Grupe je da vrši blagovremenu realizaciju kolaterala na pravi način. Grupa generalno ne koristi negotovinski kolateral za svoje vlastito poslovanje.

LTV racio

LTV pokazatelj predstavlja odnos bruto vrednosti potraživanja i tržišne vrednosti nepokretnosti kojom/ima je to potraživanje obezbeđeno.

Podaci o potraživanjima koja su obezbeđena hipotekom na nepokretnostima prema LTV raciju su prikazana u nastavku:

	Vrednost potraživanja koja su obezbeđena hipotekom na nepokretnostima u hiljadama RSD	
LTV racio	31.12.2017.	31.12.2016
Ispod 50%	23.857.022	21.686.305
Od 50% do 70%	11.677.626	10.122.643
Od 70% do 90%	4.868.380	7.976.443
Od 90% do 100%	1.050.415	1.759.897
Od 100% do 120%	1.924.550	2.067.515
Od 120% do 150%	978.486	968.189
Preko 150%	2.643.195	2.187.661
Ukupno	46.999.674	46.768.653
Prosečan LTV pokazatelj	22%	26%

Grupa upravlja limitima i kontroliše rizik koncentracije i rizik druge ugovorene strane na nivou klijenta. Investiranje u hartije od vrednosti i blagajničke zapise emitovane od strane države ili državnih institucija (Narodne banke Srbije i Ministarstva Finansija Republike Srbije) vrši se u cilju postizanja što boljeg kvaliteta portfolija plasmana sa aspekta rizika i profitabilnosti.

Rizici koji se odnose na ove plasmane kontinuirano se prate i podležu godišnjoj reviziji. Limiti se analiziraju na inicijativu i predlog Sektora sredstava Banke, odnosno odgovarajućih organizacionih delova članica Grupe, preporuke Sektora rizika Banke (nakon urađene analize klijenata i dobijenog preliminarog odobrenja od RBI), odnosno odgovarajućih organizacionih delova članica Grupe, i odobravaju na Kreditnom odboru Banke, odnosno odgovarajućih organa upravljanja članica Grupe, i to kao maksimum izloženosti u definisanom roku prema instrumentu; jednom klijentu; grupi povezanih lica. Stvarna izloženost u okviru limita se prati na dnevnom nivou.

Tokom 2017. i 2016. godine. Grupa je u svom portfoliju imala sledeće dužničke hartije i zapise:

- Trezorske zapise i obveznice Ministarstva Finansija Republike Srbije,
- Obveznice koje je izdala država US,
- Obveznice koje je izdala Raiffeisen banka A.S. Prag i
- Obveznice međunarodnih finansijskih organizacija (IFC, EBRD i KfW).

Grupa je tokom 2017. i 2016. godine sprovodila revers-repo transakcije sa Narodnom bankom Srbije (na osnovu zapisa NBS).

Derivati

Tokom 2017. i 2016. godine. Grupa je obavljala transakcije sa sledećim derivatima:

- FX forward i slični ugovori (kvazi FX Forward).
- FX swap ugovori.
- kamatni swap.

Grupa koristi navedene proizvode za upravljanje deviznim rizikom i rizikom kamatne stope.

FX forward i FX swap transakcije kreiraju kreditnu izloženost Grupe (rizik da druga strana neće ispuniti u celosti svoju obavezu bilo o dospeću bilo kasnije) i rizik od neispunjenja obaveza druge ugovorne strane (rizik da će jedna strana u deviznoj transakciji isplatiti valutu koju je prodala ali neće dobiti valutu koju je kupila).

Rizik od neispunjenja obaveza druge ugovorene strane javlja se u bilo kojoj situaciji kada se plaćanje vrši u očekivanju odgovarajućeg primanja. Kontrola i praćenje izloženosti ovom riziku vrši se u okviru ukupnih kreditnih limita koji se odobravaju klijentima.

Grupa vrši strogu kontrolu limita na otvorenim pozicijama derivata.

Hedge Accounting metodologija

U cilju zaštite od kamatnog rizika, koriste se derivati među kojima je najzastupljeniji kamatni svop. Ovaj instrument u svom osnovnom obliku omogućava razmenu kamatnih novčanih tokova pri čemu jedan tok ima fiksnu a drugi varijabilnu kamatnu stopu. Ovaj instrument poseduje osobine koje omogućavaju transformaciju fiksnih kamatnih izloženosti u varijabilne i obrnuto, i kao takav je idealan za ublažavanje-anuliranje kamatnih rizika. Hedge Accounting metodologija modifikuje uobičajeni knjigovodstveni tretman instrumenta (kamatni svop) i objekta hedge-a, i omogućava da se rezultati instrumenta u bilansu uspeha prepoznaju u istim vremenskim periodima kao i rezultati objekata hedge-a, ofsetujući ih istovremeno. Ovo se naziva „matching concept“.

Cash Flow Hedge

Grupa je započela sa zaključenjem Cash Flow Hedge transakcija tokom 2011. godine u cilju smanjenja izloženosti riziku neusklađenosti novčanih tokova, a koji su prouzrokovani promenama kamatnih stopa.

Cilj zaključenja Cash Flow Hedge transakcija je eliminisanje varijabiliteta u iznosima kamate koju će Grupa plaćati na izvore sredstava, a koji proizilazi iz promene referentnog kamatnog indeksa.

Namera je da se minimizira rizik promene kamatne stope kod kredita na koje Grupa plaća promenljivu kamatnu stopu i na taj način zatvara gap kamatnih stopa koristeći se svopom kao instrumentom (Grupa prima kamatu po promenljivoj stopi, a plaća po fiksnoj). Na ovaj način kamatna stopa koju Grupa ima u odnosu na kreditora bi se transformisala u fiksnu, čime bi se unapredila usaglašenost izvora sredstava sa postojećim plasmanima Grupe koji su na bazi fiksne kamatne stope.

Grupa u postupku ocene efektivnosti zaključenih transakcija koristi „dollar offset“ metod. Oba testa – retrospektivni i prospektivni – obavljeni na kraju godine, pokazali su visok stepen efektivnosti zaključenih transakcija.

Nerealizovani dobiti priznati u ostalom rezultatu tokom periodu za cash flow hedge (neto vrednost – korigovana za odloženi porez) iznose RSD 25.633 hiljade (2016.: RSD 17.882 hiljade).

Gubici reklasifikovani iz kapitala u bilans uspeha po osnovu cash flow hedge iznose RSD 19.696 hiljada (2016.: 0).

Nismo reklasifikovali bilo koji iznos iz kapitala da bismo ga uključili u inicijalne troškove ili knjigovodstvenu vrednost finansijskog sredstva ili finansijske obaveze, čija nabavka ili izdavanje je hedžovano forecast transakcijom sa visokom verovatnoćom nastanka.

Portfolio Hedge

U nastavku je prikazana Portfolio Hedge metodologija (Macro Fair Value Hedge).

Cilj zaključenja Fair Value Hedge transakcija je zaštita od kamatnog rizika pozicija koje su ugovorene sa fiksnom kamatnom stopom. U okviru ove metodologije, realizuje se transformacija fiksne kamatne stope u varijabilnu upotrebom kamatnog svopa. Ceo efekat merenja fer vrednosti instrumenta i objekta zaštite se odražava na bilans uspeha. Dobici od hedžing instrumenta u portfolio hedžu za 2017. godinu iznose RSD 17.685 hiljada (2016.: RSD 18.793 hiljada), dok gubici po osnovu objekta hedžinga, koji se mogu pripisati hedžovanom rizikom iznose RSD 7.576 hiljada (2016.: RSD 23. 495 hiljada).

Predmet Macro Fair Value Hedge-a (Portfolio hedge-a) je ceo portfolio ili deo portfolija koji se sastoji od instrumenata koji mogu biti na strani aktive ili na strani pasive. Ova metodologija uzima u obzir dva najbitnija aspekta koji su posledica promene kamatne stope:

- promena kamatne stope menja sadašnju vrednost novčanih tokova finansijskih instrumenata
- promena kamatne stope dovodi do promene načina otplate clijenata (rizik prevremene otplate ili default-a).

U cilju utvrđivanja efektivnosti, kod ove metodologije se koristi „dollar offset“ metoda.

(c) Rizik likvidnosti

Rizik likvidnosti je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Grupe usled nesposobnosti Grupe da ispunjava svoje dospele obaveze. Nastaje usled neusklađenosti rokova dospeća aktive i pasive; uključuje i rizik nemogućnosti finansiranja sredstava po odgovarajućim stopama, kao i rizik pretvaranja drugih oblika imovine u gotovinu po razumnoj ceni i u odgovarajućem roku. Grupa u svom poslovanju obezbeđuje pristup različitim izvorima sredstava:

- depozitima sa različitim rokovima dospeća (po broju i vrsti deponenata).
- dugoročnim sredstvima finansijskih tržišta.
- subordiniranim obavezama i
- akcijskom kapitalu.

Diversifikacijom izvora sredstava obezbeđuje se stabilan i dugoročan izvor finansiranja. Grupa kontinuirano procenjuje rizik likvidnosti tako što identifikuje i prati promene u pogledu sredstava koja su potrebna za ispunjenje ciljeva postavljenih u skladu sa celokupnom strategijom Grupe.

U narednoj tabeli prikazane su informacije o racijima likvidnosti:

%	2017.	2016.
Pokazatelj likvidnosti-dnevni	2,00	2,28
Pokazatelj likvidnosti-trodnevni	1,98	2,28
Pokazatelj likvidnosti-mesečni	2,04	2,31
Uži pokazatelj likvidnosti-dnevni	1,57	1,64
Uži pokazatelj likvidnosti-trodnevni	1,55	1,61
Uži pokazatelj likvidnosti-mesečni	1,60	1,63
Pokazatelj pokriva likvidnom aktivom (LCR)	251,65	n/p

U sledećim tabelama prikazana su sredstva i obaveze Banke po grupisanim pozicijama u skladu sa rokovima dospeća od datuma bilansa stanja do ugovorenog roka dospeća.

<u>U hiljadama RSD</u>	<u>Iznos</u>	<u>Bruto iznos</u>	<u>do 1 meseca</u>	<u>od 1 do 3 meseca</u>	<u>od 3 meseca do godinu dana</u>	<u>od 1 do 5 godina</u>	<u>preko 5 godina</u>
Finansijska imovina							
Gotovina i sredstva kod centralne banke	61.888.292	61.888.292	61.888.292	-	-	-	-
Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjena trgovanju	330.751	330.751	330.751	-	-	-	-
Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	12.995.016	12.995.016	-	1.868.939	5.341.304	5.073.093	711.680
Finansijska sredstva koja se drže do dospeća	30.347.240	30.347.240	-	5.013.442	3.781.017	21.552.781	-
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih institucija	9.322.509	9.323.319	8.808.092	238.591	276.636	-	-
Kredit i potraživanja od komitenata	146.750.452	154.312.658	17.090.912	7.567.322	37.638.796	67.996.540	24.019.088
Potraživanja po osnovu finansijskih derivate namenjenih zaštiti od rizika	76.530	76.530	76.530	-	-	-	-
Investicije u zajedničke poduhvate i ostale investicije	137	137	-	-	-	-	137
Ukupno	261.710.927	269.273.943	88.194.577	14.688.294	47.037.753	94.622.414	24.730.905
Finansijske obaveze							
Finansijske obaveze po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjene trgovini	619	619	619	-	-	-	-
Obaveze po osnovu finansijskih derivate namenjenih zaštiti od rizika	121.632	121.632	121.632	-	-	-	-
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	6.386.573	6.386.573	1.501.757	196.031	1.168.172	3.520.613	-
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	200.930.868	200.930.868	187.240.529	1.188.306	3.409.060	5.464.573	3.628.400
Ukupno	207.439.692	207.439.692	188.864.537	1.384.337	4.577.232	8.985.186	3.628.400
Neto gep likvidnosti na 31. decembar 2017. godine	54.271.235	61.834.251	(100.669.960)	13.303.957	42.460.521	85.637.228	21.102.505
Kumulativni gep likvidnosti na 31. decembar 2017. godine			(100.669.960)	(87.366.003)	(44.905.482)	40.731.746	61.834.251

Negativni neto gep likvidnosti na korpi do 1 meseca rezultat je uključenja svih depozita po viđenju za koje Grupa ne očekuje da će biti povučeni u narednih mesec dana, već za koje postoji „stickiness“, tj. za koje Grupa, u skladu sa internim modelom, očekuje odlive u narednih 5 godina. Takođe, Grupa poseduje dužničke hartije od vrednosti Ministarstva finansija Republike Srbije koje mogu biti osnov (zaloga) za dodatnu likvidnost, tj. kratkoročni izvor finansiranja.

U hiljadama RSD	Iznos	Bruto iznos	do 1 meseca	od 1 do 3 meseca	od 3 meseca do godinu dana	od 1 do 5 godina	preko 5 godina
Finansijska imovina							
Gotovina i sredstva kod centralne banke	56.508.815	56.508.820	56.508.820	-	-	-	-
Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjena trgovanju	291.656	291.656	291.656	-	-	-	-
Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	13.666.763	13.666.763	-	-	1.172.733	12.494.030	-
Finansijska sredstva koja se drže do dospeća	33.826.609	33.826.609	3.098.173	3.492.337	5.944.166	19.500.592	1.791.341
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih institucija	13.873.582	13.892.947	13.892.947	-	-	-	-
Kredit i potraživanja od komitenata	131.935.721	145.415.899	24.944.659	6.410.644	32.245.496	60.279.708	21.535.392
Potraživanja po osnovu finansijskih derivate namenjenih zaštiti od rizika	87.075	87.075	87.075	-	-	-	-
Investicije u zajedničke poduhvate i ostale investicije	137	137	-	-	-	-	137
Ukupno	250.190.358	263.689.906	98.823.330	9.902.981	39.362.395	92.274.330	23.326.870
Finansijske obaveze							
Finansijske obaveze po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjene trgovini	6.807	6.807	6.807	-	-	-	-
Obaveze po osnovu finansijskih derivate namenjenih zaštiti od rizika	114.902	114.902	114.902	-	-	-	-
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	5.749.278	5.749.278	1.436.517	121.104	960.128	3.231.529	-
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	191.682.141	191.682.141	172.172.135	2.694.445	5.779.480	6.655.453	4.380.628
Ukupno	197.553.128	197.553.128	173.730.361	2.815.549	6.739.608	9.886.982	4.380.628
Neto gep likvidnosti na 31. decembar 2016. godine	52.637.230	66.136.778	(74.907.031)	7.087.432	32.622.787	82.387.348	18.946.242
Kumulativni gep likvidnosti na 31. decembar 2016. godine	-	-	(74.907.031)	(67.819.599)	(35.196.812)	47.190.536	66.136.778

U narednoj tabeli prikazani su neto iznos nederivativnih finansijskih sredstava i obaveza sa dospećem u roku od 12 meseci od dana izveštaja:

<u>U hiljadama RSD</u>	<u>2017.</u>	<u>2016.</u>
Finansijska imovina		
Kredit i potraživanja od komitenata	54.734.824	50.120.621
Finansijska sredstva koja se drže do dospeća	8.794.459	12.534.676
Finansijske obaveze		
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	191.837.895	180.646.060

U narednoj tabeli prikazane su komponente rezervi likvidnosti Grupe:

<u>U hiljadama RSD</u>	<u>2017.</u>		<u>2016.</u>	
	<u>Iznos</u>	<u>Fer vrednost</u>	<u>Iznos</u>	<u>Fer vrednost</u>
Stanje na računu kod centralne banke	38.120.738	38.120.738	30.607.463	30.607.463
Ostali gotovinski ekvivalenti	23.767.554	23.767.554	25.901.352	25.901.352
Nezaložene državne obveznice	30.347.240	30.347.240	33.826.609	33.826.609

U narednoj tabeli prikazana su finansijska sredstva Grupe na dan 31. decembar 2017. godine koja mogu biti na raspolaganju za buduće finansiranje:

<u>U hiljadama RSD</u>	<u>Založene</u>		<u>Nezaložene</u>		<u>Ukupno</u>
	<u>Založene kao obezbeđenje</u>	<u>Ostalo</u>	<u>Raspoložive za obezbeđenje</u>	<u>Ostalo</u>	
Gotovina i sredstva kod centralne banke	-	-	-	61.888.292	61.888.292
Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjena trgovanju	-	-	-	330.751	330.751
Kredit i potraživanja	-	-	-	156.072.961	156.072.961
Finansijska sredstva koja se drže do dospeća	-	-	30.347.240	-	30.347.240
Ukupno aktiva	-	-	30.347.240	218.292.004	248.639.244

U narednoj tabeli prikazana su finansijska sredstva Grupe na dan 31. decembar 2016. godine koja su bila na raspolaganju za buduće finansiranje:

<u>U hiljadama RSD</u>	<u>Založene</u>		<u>Nezaložene</u>		<u>Ukupno</u>
	<u>Založene kao obezbeđenje</u>	<u>Ostalo</u>	<u>Raspoložive za obezbeđenje</u>	<u>Ostalo</u>	
Gotovina i sredstva kod centralne banke	-	-	-	56.508.815	56.508.815
Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjena trgovanju	-	-	-	291.656	291.656
Kredit i potraživanja	-	-	-	145.809.303	145.809.303
Finansijska sredstva koja se drže do dospeća	-	-	33.826.609	-	33.826.609
Ukupno aktiva	-	-	33.826.609	202.609.774	236.436.383

(d) Tržišni rizici

Tržišni rizici su rizici nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Grupe usled neočekivanih i nepovoljnih kretanja na tržištu (u smislu volatilnosti kamatne stope, deviznog kursa, kreditne marže tržišnih cena vlasničkih hartija od vrednosti). Tržišni rizici nastaju iz rizika promene vrednosti otvorenih pozicija koje Grupa zauzima u svom poslovanju: uključuje promene vrednosti portfolija raspoređenih u knjigu trgovanja i bankarsku knjigu.

Cilj upravljanja tržišnim rizikom podrazumeva upravljanje i kontrolu izloženosti Grupe tržišnom riziku u okviru prihvatljivih parametara uz optimizaciju prihoda od izloženosti riziku.

Tabela u nastavku prikazuje alokaciju finansijskih sredstava i obaveza, koje su izložene tržišnim rizicima, na portfolio namenjen trgovanju i portfolio koji nije namenjen trgovanju:

U hiljadama RSD	Napomena	Knjigovodstvena vrednost	Portfolio namenjen trgovanju	Portfolio kojim se ne trguje
31. decembar 2017. godine				
Aktiva izložena tržišnim rizicima				
Gotovina i sredstva kod centralne banke	14	61.888.292	-	61.888.292
Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjena trgovanju	15	330.751	330.751	-
Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	16	12.995.016	-	12.995.016
Finansijska sredstva koja se drže do dospeća	17	30.347.240	-	30.347.240
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	18	9.322.509	-	9.322.509
Kredit i potraživanja od komitenata	19	146.750.452	-	146.750.452
Potraživanja po osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od rizika		76.530	-	76.530
Obaveze izložene tržišnim rizicima				
Finansijske obaveze po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjene trgovanju		619	619	-
Obaveze po osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od rizika		121.632	-	121.632
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	25	6.386.573	-	6.386.573
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	26	200.930.868	-	200.930.868
31. decembar 2016. godine				
Aktiva izložena tržišnim rizicima				
Gotovina i sredstva kod centralne banke	14	56.508.815	-	56.508.815
Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjena trgovanju	15	291.656	291.656	-
Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	16	13.666.763	-	13.666.763
Finansijska sredstva koja se drže do dospeća	17	33.826.609	-	33.826.609
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	18	13.873.582	-	13.873.582
Kredit i potraživanja od komitenata	19	131.935.721	-	131.935.721
Potraživanja po osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od rizika		87.075	-	87.075
Obaveze izložene tržišnim rizicima				
Finansijske obaveze po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjene trgovanju		6.807	6.807	-
Obaveze po osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od rizika		114.902	-	114.902
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	25	5.749.278	-	5.749.278
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	26	191.682.141	-	191.682.141

Kamatni rizik

Kamatni rizik je rizik od nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Grupe usled promene u nivou kamatnih stopa. Promena kamatnih stopa direktno utiče na generisanje prihoda od kamata usled neusaglašenosti ukupne kamatonosne aktive i pasive ili perioda fiksiranja cene kamatonosnih instrumenata. Razlikujemo:

- „outright“ kamatni rizik – rizik koji proizilazi iz osetljivosti promene kamate u odnosu na vertikalno kretanje krive prinosa.
- „yield curve risk“ (strukturni rizik kamatne stope) – rizik koji proizilazi iz osetljivosti na promenu oblika i nagiba krive prinosa (horizontalno kretanje) i
- „basis risk“ (osnovni rizik) – rizik koji proizilazi iz osetljivosti na promenu u rasponu (spread-u) između različitih kamatnih stopa.

Kamatni rizik identifikuje se na nivou svake pojedinačne transakcije i na nivou banke. Grupa prati i kontroliše izloženost riziku promene kamatne stope kamatonosno osetljivih instrumenta raspoređenih i u knjigu trgovanja i u bankarsku knjigu.

/i/ Knjiga trgovanja

Grupa na dan 31.12.2017. godine i 31.12.2016. godine nije imala kamatonosno osetljivih instrumenata raspoređenih u knjizi trgovanja.

/ii/ Bankarska knjiga

Metodologija koja se koristi za procenu rizika kamatne stope u bankarskoj knjizi je „Gap/Duration“ analiza. U analizu su uključeni svi kamatonosni proizvodi u skladu sa:

- a) periodom promene kamatnih stopa (repricing period/floating interest rate)
- b) finalnim periodom dospeća.

Razlika između kamatonosne aktive i kamatonosne pasive unutar definisanih vremenskih odrednica „korpi“ pokazuje kako dve strane bilansa različito reaguju na promene kamatnih stopa:

- kada je GAP pozitivan. Grupa je izložena riziku gubitka u slučaju pada kamatnih stopa u posmatranoj valuti odgovarajuće ročnosti
- kada je GAP negativan. Grupa je izložena riziku gubitka u slučaju rasta kamatnih stopa u posmatranoj valuti odgovarajuće ročnosti.

Broj korpi i ročnost definišu se na nivou ALCO-a.

Rezultirajuće kratke i duge pozicije po svim vremenskim odrednicama. ponderišu se „faktorima“ dizajniranim tako da odražavaju osetljivost pozicija u različitim vremenskim korpama na pretpostavljenu promenu kamatnih stopa od 200 b.p. i procenu njihovog modifikovanog trajanja.

U hiljadama RSD	31. decembar 2017.		31. decembar 2016.	
	Nominalni Gap	Efekat promene	Nominalni Gap	Efekat promene
	Duration	Kamatne stope 200bp	Duration	Kamatne stope 200bp
RSD	62.168.246	1.243.365	62.933.112	1.258.662
EUR	88.535.178	1.770.704	75.009.898	1.500.198
USD	12.640.253	252.805	17.199.805	343.996
GBP	26.528	531	42.695	854
CHF	38.121.097	762.422	34.037.488	680.750
JPY	2	-	1	-
CAD	105.910	2.118	14.135	283
AUD	115.944	2.319	12.812	256
DKK	15.104	302	12	-
NOK	3	-	22	-
SEK	24.505	490	12.859	257
RUB	6	-	5	-
Ukupan efekat	201.752.776	4.035.056	189.262.844	3.785.256

Scenarija osetljivosti na promenu kamatne stope su prikazana u nastavku:

		Scenarija					
Valute		I	II	III	IV	V	VI
RSD	Aktiva		bp -175	bp -125	bp +50	bp +150	
	Obaveze		bp -200	bp -150	bp +30	bp +75	
EUR - USD - CHF - Ostale	Aktiva	bp -50	bp -35	bp -25	bp +25	bp +75	bp +125
	Obaveze	bp -100	bp -75	bp -55	bp +15	bp +30	bp +60

Scenario osetljivosti na promenu kamatne stope 31. decembar 2017. godine:

	I	II	III	IV	V	VI
RSD	0	48.963	67.448	109.414	396.440	0
EUR	817.964	641.135	477.542	70.942	418.507	560.390
USD	118.104	92.099	68.479	6.936	49.088	62.959
CHF	60.251	46.367	34.316	-790	10.203	8.624
Ostale	22.787	17.702	13.145	868	7.857	9.593
Ukupno	1.019.106	846.266	660.930	187.370	882.095	641.566

Scenario osetljivosti na promenu kamatne stope 31. decembar 2016. godine:

	I	II	III	IV	V	VI
RSD	-	(60.312)	(13.364)	130.152	452.858	-
EUR	722.765	567.596	423.043	70.242	395.707	536.191
USD	160.304	122.014	89.953	(11.543)	(5.224)	(28.309)
CHF	61.052	46.599	34.388	(3.493)	1.107	(5.879)
Ostale	18.136	13.996	10.369	38	4.016	4.092
Ukupno	962.257	689.893	544.389	185.396	848.464	506.095

Scenario osetljivosti u različitim vremenskim korpama na pretpostavljenu promenu kamatnih stopa od 100 b.p. i procenu njihovog modifikovanog trajanja:

	31. decembar 2017.		31. decembar 2016.	
	Efekat povećanja kamatne stope za 100		Efekat povećanja kamatne stope za 100	
	Nominalni Gep	bp	Nominalni Gep	bp
RSD	33.968.833	36.970	25.134.579	93.895
EUR	59.627.048	(264.717)	67.625.696	(212.318)
Ostale	34.040.166	(94.899)	23.294.607	(177.092)
Ukupni efekat	127.636.047	(322.646)	116.054.882	(295.515)

Pregled izloženosti Grupe riziku od promene kamatnih stopa na dan 31. decembar 2017. godine prikazan je narednom tabelom:

U hiljadama RSD	Ukupno	do 1 meseca	od 1 do 3 meseca	od 3 meseca do godinu dana	od 1 do 5 godina	preko 5 godina	Nekamatonosno
Finansijska aktiva							
Gotovina i sredstva kod centralne banke	61.888.292	19.230.827	-	-	-	-	42.657.465
Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjena trgovanju	330.751	-	-	-	-	-	330.751
Potraživanja po osnovu finansijskih derivata namenjena zaštiti od rizika	76.530	-	76.530	-	-	-	-
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih institucija	9.322.509	9.028.326	148.473	131.138	-	-	14.572
Kredit i potraživanja od komitenata	146.750.452	16.449.914	52.332.951	54.165.771	17.748.993	5.485.454	567.369
Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	12.995.016	-	1.868.939	5.341.304	5.073.093	711.680	-
Finansijska sredstva koja se drže do dospeća	30.347.240	-	6.577.351	3.781.017	19.988.872	-	-
Investicije u zajedničke poduhvate i ostale investicije	137	-	-	-	-	-	137
Ukupno	261.710.927	44.709.067	61.004.244	63.419.230	42.810.958	6.197.134	43.570.294
Finansijske obaveze							
Finansijske obaveze po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjena trgovini	619	-	-	-	-	-	619
Obaveze po osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od rizika	121.632	-	121.632	-	-	-	-
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	6.386.573	1.490.453	695.472	670.587	3.520.613	-	9.448
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	200.930.868	187.222.608	1.188.455	3.926.163	4.955.894	3.628.400	9.348
Ukupno	207.439.692	188.713.061	2.005.559	4.596.750	8.476.507	3.628.400	19.415
Vanbilansne stavke	(257.342)	(24.808)	4.108.446	11.126	-	(4.352.106)	-
Derivati namenjeni zaštiti od rizika							
Neto kamatna neusklađenost 31. decembar 2017. godine	54.013.893	(144.028.802)	63.107.131	58.833.606	34.334.451	(1.783.372)	43.550.879

Pregled izloženosti Grupe riziku od promene kamatnih stopa na dan 31. decembar 2016. godine prikazan je narednom tabelom:

U hiljadama RSD	Ukupno	do 1 meseca	od 1 do 3 meseca	od 3 meseca do godinu dana	od 1 do 5 godina	preko 5 godina	Nekamatonosno
Finansijska aktiva							
Gotovina i sredstva kod centralne banke	56.508.815	14.183.515	-	-	-	-	42.325.300
Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjena trgovanju	291.656	273.511	-	-	-	-	18.145
Potraživanja po osnovu finansijskih derivata namenjena zaštiti od rizika	87.075	-	87.075	-	-	-	-
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih institucija	13.873.582	13.868.364	-	-	-	-	5.218
Kredit i potraživanja od komitenata	131.935.721	55.494.032	29.761.190	25.910.689	14.059.205	6.485.733	224.872
Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	13.666.763	-	-	1.172.733	12.494.030	-	-
Finansijska sredstva koja se drže do dospeća	33.826.609	3.098.173	4.996.465	5.944.166	17.996.464	1.791.341	-
Investicije u zajedničke poduhvate i ostale investicije	137	-	-	-	-	-	137
Ukupno	250.190.358	86.917.595	34.844.730	33.027.588	44.549.699	8.277.074	42.573.672
Finansijske obaveze							
Finansijske obaveze po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjena trgovini	6.807	-	-	-	-	-	6.807
Obaveze po osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od rizika	114.902	-	114.902	-	-	-	-
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	5.749.278	1.444.079	709.086	3.594.341	-	-	1.772
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	191.682.141	173.522.542	10.420.880	5.759.640	1.725.615	214.301	39.163
Ukupno	197.553.128	174.966.621	11.244.868	9.353.981	1.725.615	214.301	47.742
Vanbilansne stavke	(267.235)	-	4.287.374	-	-	(4.554.609)	-
Derivati namenjeni zaštiti od rizika							
Neto kamatna neusklađenost 31. decembar 2016. godine	52.369.995	(88.049.026)	27.887.236	23.673.607	42.824.084	3.508.164	42.525.930

/iii/ Cenovni rizik po osnovu vlasničkih hartija od vrednosti

Akcije koje je Grupa nabavila sa osnovnim ciljem dalje prodaje raspoređene su u knjigu trgovanja (Equity TradingBook) i izložene su opštem i specifičnom riziku.

Opšti rizik je rizik promene cene akcije kao posledice opšteg stanja i promena na određenom tržištu. Specifični rizik je rizik promene cene akcije kao posledica promene činilaca vezanih za izdavaoca akcije.

Mark-to-Model vrednost akcija raspoređenih u knjizi trgovanja na dan 31. decembar 2017. godine iznosila je 139 hiljada RSD (31. decembar 2016. godine iznosila je 404 hiljade RSD).

Imajući u vidu vrednost i strukturu portfolija akcija kao i kretanja cena akcija na Beogradskoj berzi-Belex, nije rađena dodatna analiza osetljivosti ovog portfolija jer je procenjeno da moguće promene u cenama akcija nemaju materijalni značaj na finansijski rezultat Grupe.

/iv/ Devizni rizik

Devizni rizik predstavlja rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital banke usled promene deviznog kursa. Deviznom riziku Grupa je izložena po osnovu stavki koje se vode u bankarskoj i knjizi trgovanja. Devizni rizik se izražava i meri otvorenom deviznom pozicijom.

Otvorena devizna pozicija Grupe predstavlja razliku između potraživanja i obaveza banke u stranoj valuti kao i potraživanja i obaveza u dinarima indeksiranim valutnom klauzulom (uključujući i apsolutnu vrednost neto otvorene pozicije u zlatu).

Analiza osetljivosti, koja se sastoji iz dva scenarija sačinjenih na osnovu pretpostavljenih mogućih promena deviznog kursa pri čemu sve druge varijable ostaju konstantne pokazuje mogući efekat na finansijski rezultat.

- a) Proporcionalno kretanje deviznog kursa od +10% (apresijacija strane valute)
- b) Proporcionalno kretanje deviznog kursa od -5% (apresijacija RSD)

	USD	EUR	CHF	Ostale valute	Ukupno
Neto devizna pozicija (gap)					
31. decembar 2017	28.143	608.887	(1.764)	14.764	-
Efekat+10% (apresijacija strane valute)	2.814	60.889	(176)	1.476	65.003
Efekat – 5% (RSD apresijacija)	(1.407)	(30.444)	88	(738)	(32.501)
Neto devizna pozicija (gap)					
31. decembar 2016	41.960	785.635	(3.991)	13.665	-
Efekat+10% (apresijacija strane valute)	4.196	78.563	(399)	1.366	83.726
Efekat – 5% (RSD apresijacija)	(2.098)	(39.282)	200	(683)	(41.863)

Devizni rizik nastaje u slučajevima neusklađenosti aktive i pasive denominovane u stranim valutama. Grupa bi trebalo da obezbedi da njena devizna pozicija bude što manja.

Grupa nastoji da umani rizik promene kursa valute putem odobravanja kredita sa deviznom klauzulom.

Sledeća tabela prikazuje neto deviznu poziciju aktive i pasive Grupe na dan 31. decembar 2017. godine:

U hiljadama RSD	USD	EUR*	CHF	Ostale	RSI	Ukupno
Finansijska imovina						
Gotovina i sredstva kod centralne banke	450.121	38.213.859	587.125	901.826	21.735.361	61.888.292
Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjena trgovanju	-	-	-	-	330.751	330.751
Finansijska imovina raspoloživa za prodaju	6.334.267	1.196.374	-	-	5.464.375	12.995.016
Finansijska sredstva koja se drže do dospeća	-	4.891.424	-	-	25.455.816	30.347.240
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	4.028.794	2.897.956	89.435	135.345	2.170.979	9.322.509
Kredit i potraživanja od komitenata	2.870	95.844.904	5.324.186	699	45.577.793	146.750.452
Potraživanja p osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od rizika	-	56.310	-	-	20.220	76.530
Investicije u zajedničke poduhvate i ostale investicije	-	-	-	-	137	137
Ukupno finansijska imovina	10.816.052	143.100.827	6.000.746	1.037.870	100.755.432	261.710.927
Finansijske obaveze						
Finansijske obaveze po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjene trgovini	-	-	-	-	619	619
Obaveze po osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od rizika	-	38.919	-	-	82.713	121.632
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	49.822	5.328.574	18.982	2.670	986.525	6.386.573
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	17.430.355	127.275.393	8.542.335	2.877.550	44.805.235	200.930.868
Ukupno finansijske obaveze	17.480.177	132.642.886	8.561.317	2.880.220	45.875.092	207.439.692
Vanbilans - netirano						
FX Spot	(418.853)	1.795.885	-	(74.347)	(1.275.135)	27.550
FX SWAP	7.111.121	(11.644.939)	2.558.807	1.931.461	16.000	(27.550)
Ukupno	6.692.268	(9.849.054)	2.558.807	1.857.114	(1.259.135)	-
Devizna pozicija na dan 31.12.2017.	28.143	608.887	(1.764)	14.764	53.621.205	54.271.235

* Iznos obuhvata i valutnu klauzulu

Sledeća tabela prikazuje neto deviznu poziciju aktive i pasive Grupe na dan 31. decembar 2016. godine:

U hiljadama RSD	USD	EUR*	CHF	Ostale	RSD	Ukupno
Finansijska imovina						
Gotovina i sredstva kod centralne banke	840.706	33.899.530	1.308.641	1.094.771	19.365.167	56.508.815
Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjena trgovanju	-	-	-	-	291.656	291.656
Finansijska imovina raspoloživa za prodaju	12.428.792	1.237.971	-	-	-	13.666.763
Finansijska sredstva koja se drže do dospeća	-	4.764.379	-	-	29.062.230	33.826.609
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	6.544.145	6.632.629	12.437	37.623	646.748	13.873.582
Kredit i potraživanja od komitenata	87.107	80.613.195	6.768.626	45	44.466.748	131.935.721
Potraživanja p osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od rizika	-	87.075	-	-	-	87.075
Investicije u zajedničke poduhvate i ostale investicije	-	-	-	-	137	137
Ukupno finansijska imovina	19.900.750	127.234.779	8.089.704	1.132.439	93.832.686	250.190.358
Finansijske obaveze						
Finansijske obaveze po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjene trgovini	-	-	-	-	6.807	6.807
Obaveze po osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od rizika	-	114.902	-	-	-	114.902
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	68.924	4.996.307	7.700	2.566	673.781	5.749.278
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	14.707.478	123.544.107	8.120.449	2.460.888	42.849.219	191.682.141
Ukupno finansijske obaveze	14.776.402	128.655.316	8.128.149	2.463.454	43.529.807	197.553.128
Vanbilans - netirano						
FX Spot	(567.497)	(15.454)	5.742	(35.780)	602.082	(10.907)
FX SWAP	(4.514.891)	2.221.626	28.712	1.380.460	895.000	10.907
Ukupno	(5.082.388)	2.206.172	34.454	1.344.680	1.497.082	-
Devizna pozicija na dan 31.12.2016.	41.960	785.635	(3.991)	13.665	51.799.961	52.637.230

* Iznos obuhvata i valutnu klauzulu

(e) Operativni rizik

Operativni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Grupe usled propusta u radu zaposlenih, neodgovarajućih unutrašnjih procedura i procesa, neadekvatnog upravljanja i drugim sistemima, kao i usled nepredvidivih eksternih događaja. Definicija uključuje pravni, ali isključuje strateški i rizik reputacije.

Cilj upravljanja operativnim rizikom je svodenje izloženosti Grupe operativnom riziku na minimum, odnosno do nivoa koji je prihvatljiv za Grupu sa aspekta odnosa troškova i rizika, a kroz dosledno i prudenčno upravljanje finansijskom organizacijom i kroz unapređenje poslovnih aktivnosti i sistema unutrašnjih kontrola.

Prioriteti upravljanja rizikom identifikuju se kroz kombinaciju iskustva i opservaciju, procenu i znanje interne revizije, interne kontrole, detaljnu procenu rizika, izmene procedura za upravljanje, izveštaje o incidentima, ako i na osnovu zdravog razuma.

Ocena nivoa operativnih rizika zavisi od vrste događaja, frekvencije pojavljivanja i finansijskog uticaja na poslovanje Grupe.

Kontrola, praćenje, izveštavanje o uočenim i procenjenim izvorima rizika, kao i preduzimanje mera za ublažavanje mogućih negativnih posledica, predstavljaju sastavni deo procesa upravljanja operativnim rizikom.

Aktivnosti upravljanja rizikom imaju za cilj identifikaciju kako postojećih, tako i potencijalnih izvora rizika koji može nastati uvođenjem novih poslovnih proizvoda, sistema ili aktivnosti.

Identifikacija rizika obuhvata:

- interne prevare i zloupotrebu;
- eksterne prevare i zloupotrebu;
- propuste u politici zapošljavanja i sistema bezbednosti na radnom mestu;
- probleme u upravljanju odnosima sa klijentima, uvođenju proizvoda i poslovnim procedurama – ukoliko su neadekvatni;
- štete nastale na imovini Grupe usled prirodnih nepogoda i drugih događaja;
- poremećaje i greške u organizaciji i funkcionisanju informacionih sistema;
- probleme u implementaciji i realizaciji poslovnih procesa, procedura i odluka.

Grupa prati izvore operativnog rizika u skladu sa organizacijom i poslovnim aktivnostima, a što se odnosi na finansiranje privrede, realizaciju transakcija trgovine i prodaje sa privrednim entitetima i finansijskim institucijama, poslovanje sa stanovništvom, poslovanje sa privredom, realizaciju transakcija obračuna i plaćanja, usluge zastupanja, upravljanje sredstvima i brokersko dilersko poslovanje.

(f) Upravljanje kapitalom

Ciljevi Grupe u pogledu upravljanja kapitalom su sledeći:

- usklađivanje sa zahtevima propisanim od strane Narodne banke Srbije, kao regulatora za bankarski sektor, u vezi sa kapitalom i kapitalnim zahtevima;
- poslovanje Grupe u skladu sa načelom stalnosti poslovanja, na način da Grupa i dalje obezbeđuje prinos za svoje akcionare, kao i stabilno i sigurno poslovanje u cilju ispunjenja obaveza prema poveriocima i drugih vidova koristi za ostale tržišne subjekte;
- da održava jaku kapitalnu bazu, koja će omogućiti razvoj poslovanja Grupe.

Adekvatnost kapitala i korišćenje regulatornog kapitala su predmet redovnog nadzora od strane rukovodstva, na bazi tehnika i instrumenata razvijenih u skladu sa instrukcijama Bazelskog komiteta, na način na koji ih je implementirala Narodna banka Srbije za potrebe nadzora bankarskog sektora. Narodna banka Srbije, kao regulator za bankarski sektor, definiše i vrši nadzor nad ispunjenošću propisa u vezi sa kapitalnim zahtevima za Grupu. Informacije se Narodnoj banci Srbije dostavljaju na kvartalnom nivou. Narodna banka Srbije vrši neposredan nadzor Grupe

Grupa je u obavezi da se usaglasi sa zahtevima iz okvira definisanog od strane Bazelskog komiteta, na način na koji ih je primenila Narodna banka Srbije. Grupa koristi standardizovani pristup za obračun kapitalnih zahteva za kreditni i operativni rizik. Kapitalni zahtev za tržišne rizike se obračunava na način propisan regulativom Narodne banke Srbije u Odluci o adekvatnosti kapitala banke (Sl.glasnik RS, br. 103/2016).

Narodna banka Srbije je propisala određene zahteve sa kojima svaka banka mora da se uskladi i to:

- Banka je dužna da održava novčani deo osnivačkog kapital na nivou koji ne može biti manji od EUR 10 miliona u dinarskoj protivvrednosti, a minimalni iznos kapitala je propisan i za ostale članice Grupe;
- Grupa je dužna da odražava pokazatelj adekvatnosti osnovnog akcijskog kapitala na nivou koji ne može biti manji od 4,5%, što predstavlja minimalni iznos pokazatelja adekvatnosti osnovnog akcijskog kapitala propisan od strane Narodne banke Srbije;
- Grupa je dužna da odražava pokazatelj adekvatnosti osnovnog kapitala na nivou koji ne može biti manji od 6%, što predstavlja minimalni iznos pokazatelja adekvatnosti osnovnog kapitala propisan od strane Narodne banke Srbije;
- Grupa je dužna da odražava pokazatelj adekvatnosti kapitala na nivou koji ne može biti manji od 8%, što predstavlja minimalni iznos pokazatelja adekvatnosti kapitala propisan od strane Narodne banke Srbije;

Regulatorni kapital Banke je zbir osnovnog kapitala i dopunskog kapitala, pri čemu osnovni kapital Banke čini zbir osnovnog akcijskog kapitala i dodatnog osnovnog kapitala

Osnovni akcijski kapital je zbir sledećih elemenata korigovanih za regulatorna prilagođavanja i umanjen za odbitne stavke:

- Akcija i drugih instrumenata kapitala koji ispunjavaju uslove za uključivanje u instrumente osnovnog akcijskog kapitala;
- Emisione premije za instrumente osnovnog akcijskog kapitala;
- Dobiti banke;
- Revalorizacionih rezervi i ostalih nerealizovanih dobitaka;
- Rezervi iz dobiti i ostalih rezervi banke;
- Rezervi za opšte bankarske rizike.

Dobit, revalorizacione rezerve i ostali nerealizovani dobici, rezerve iz dobiti i ostale rezerve, kao i rezerve za opšte bankarske rizike će biti uključene u osnovni akcijski kapital samo ako Grupa može da ih koristi bezuslovno, u celosti i bez odlaganja za pokriće rizika ili gubitaka čim do njih dođe.

Dobit Grupe koja se uključuje u osnovni akcijski kapital čini dobit iz ranijih godina koja nije opterećena nikakvim budućim obavezama.

Grupa može u osnovni akcijski kapital da uključi dobit tekuće godine koja nije opterećena nikakvim budućim obavezama samo uz prethodnu saglasnost Upravnog odbora. U ovom slučaju, dobit tekuće godine treba da bude umanjena za projektovan iznos poreza na dobit, obaveze za dividende i sve druge obaveze iz dobiti (druga učešća u raspodeli dobiti, sve obaveze ili okolnosti koje su nastale tokom izveštajnog perioda i za koje je verovatno da će dovesti do smanjenja dobiti Grupe) koje se mogu predvideti u vreme uključivanja dobiti u osnovni akcijski kapital.

Regulatorna prilagođavanja osnovnog akcijskog kapitala su:

- Povećanja kapitala koja rezultiraju iz sekjuritizacije izloženosti;
- Fer vrednost rezervi u vezi sa dobicima ili gubicima po osnovu instrumenata zaštite od rizika novčanog toka za finansijske instrumente koji se ne vrednuju po fer vrednosti, uključujući i projektovane novčane tokove;
- Dobitke ili gubitke po osnovu obaveza Grupe vrednovanih po fer vrednosti koji su posledica promene kreditne sposobnosti Grupe;
- Dobitke ili gubitke koji proizlaze iz kreditnog rizika Grupe po osnovu obaveza po derivatima vrednovanim po fer vrednosti, pri čemu Grupa ne može ove dobitke ili gubitke da netira s onima koji proizlaze iz kreditnog rizika druge ugovorne strane.

Odbitne stavke osnovnog akcijskog kapitala su:

- Gubitak tekuće godine i ranijih godina, kao i nerealizovani gubici;
- Nematerijalna ulaganja, uključujući gudvil (goodwill), umanjena za iznos odloženih poreskih obaveza koje bi prestale da postoje u slučaju obezvređenja ili prestanka priznavanja nematerijalnih ulaganja u skladu sa MSFI/MRS;
- Odložena poreska sredstva koja zavise od buduće profitabilnosti Grupe;
- Imovina u penzijskom fondu sa definisanim naknadama u bilansu stanja Grupe;
- Direktna, indirektna i sintetička ulaganja Grupe u sopstvene instrumente osnovnog akcijskog kapitala, uključujući i sopstvene instrumente osnovnog akcijskog kapitala koje je Grupa dužna ili može biti dužna da otkupi na osnovu ugovorne obaveze;
- Direktna, indirektna i sintetička ulaganja u instrumente osnovnog akcijskog kapitala lica u finansijskom sektoru koja imaju uzajamna ulaganja u Grupi, a koja su izvršena radi prikazivanja većeg iznosa kapitala banke;
- Primenljivi iznos direktnih, indirektnih i sintetičkih ulaganja Grupe u instrumente osnovnog akcijskog kapitala lica u finansijskom sektoru u kojem Grupa nema značajno ulaganje;
- Primenljivi iznos direktnih, indirektnih i sintetičkih ulaganja Grupe u instrumente osnovnog akcijskog kapitala lica u finansijskom sektoru u kojem Grupa ima značajno ulaganje;
- Iznos za koji odbitne stavke od dodatnog osnovnog kapitala Grupe premašuju iznos dodatnog osnovnog kapitala Grupe;
- Iznos izloženosti koje ispunjavaju uslove za primenu pondera rizika od 1.250 %, a koje Grupa odluči da odbije od osnovnog akcijskog kapitala umesto da primeni taj ponder;
- Iznos poreza u vezi sa elementima osnovnog akcijskog kapitala koji se može predvideti u vreme obračuna kapitala, osim ako je Grupa prethodno korigovala iznos elemenata osnovnog akcijskog kapitala u iznosu u kojem ti porezi smanjuju iznos do kojeg se elementi osnovnog akcijskog kapitala mogu koristiti za pokriće rizika ili gubitaka;
- Potrebna rezerva za kreditne gubitke, uz ograničenje da će se ova stavka tretirati kao odbitna stavka osnovnog akcijskog kapitala do 31. decembra 2018. godine.

Dodatni osnovni kapital je zbir sledećih elemenata umanjenih za odbitne stavke:

- Akcija i drugih instrumenata kapitala koji ispunjavaju uslove za uključivanje u instrumente dodatnog osnovnog kapitala;
- Emisione premije za instrumente dodatnog osnovnog kapitala.

Odbitne stavke od dodatnog osnovnog kapitala su:

- Direktna, indirektna i sintetička ulaganja Grupe u sopstvene instrumente dodatnog osnovnog kapitala, uključujući i instrumente koje je Grupa dužna da otkupi na osnovu postojeće ugovorne obaveze;
- Direktna, indirektna i sintetička ulaganja u instrumente dodatnog osnovnog kapitala lica u finansijskom sektoru koja imaju uzajamna ulaganja u Grupi koja su izvršena radi prikazivanja većeg iznosa kapitala grupe;
- Primenljivi iznos direktnih, indirektnih i sintetičkih ulaganja Grupe u instrumente dodatnog osnovnog kapitala lica u finansijskom sektoru u kojem Grupa nema značajno ulaganje;

- Direktna, indirektna i sintetička ulaganja grupe u instrumente dodatnog osnovnog kapitala lica u finansijskom sektoru u kojem Grupa ima značajno ulaganje, isključujući pozicije po osnovu vršenja pokroviteljstva emisije hartija od vrednosti koje se drže pet radnih dana ili kraće;
- Iznos za koji odbitne stavke od dopunskog kapitala Grupe premašuju iznos dopunskog kapitala Grupe;
- Iznos svih poreza u vezi sa elementima dodatnog osnovnog kapitala koji se može predvideti u vreme obračuna kapitala, osim ako je Grupa prethodno korigovala iznos tih elemenata - u iznosu u kojem ti porezi umanjuju iznos do kojeg se elementi dodatnog osnovnog kapitala mogu koristiti za pokriće rizika ili gubitaka.

Dopunski kapital Grupe čini zbir sledećih elemenata, umanjen za odbitne stavke:

- Akcija i drugih instrumenata kapitala i obaveza po subordiniranim kreditima i zajmovima, koji ispunjavaju uslove za uključivanje u instrumente dopunskog kapitala;
- Emisione premije za instrumente dopunskog kapitala;
- Opšta prilagođavanja za kreditne rizike koja nisu umanjena za poreske efekte, u visini od najviše 1,25% iznosa rizikom ponderisanih izloženosti za kreditne rizike.

Iznos u kojem se instrumenti dopunskog kapitala, odnosno subordiniranih obaveza uključuju u obračun dopunskog kapitala Banke tokom poslednjih pet godina pre roka njihovog dospeća dobija se tako što se količnik njihove nominalne vrednosti, odnosno glavnice, na prvi dan poslednjeg petogodišnjeg perioda pre roka dospeća i broja kalendarskih dana u tom periodu pomnoži sa brojem preostalih kalendarskih dana do dospeća instrumenata ili subordiniranih obaveza na dan vršenja obračuna.

Odbitne stavke od dodatnog osnovnog kapitala:

- Direktna, indirektna i sintetička ulaganja Banke u sopstvene instrumente dopunskog kapitala i subordinirane obaveze, uključujući i instrumente koje je Banka dužna da otkupi na osnovu postojeće ugovorne obaveze;
- Direktna, indirektna i sintetička ulaganja u instrumente dopunskog kapitala i subordiniranih obaveza lica u finansijskom sektoru koja imaju uzajamna ulaganja u Banci koja su izvršena radi prikazivanja većeg iznosa kapitala Banke;
- Primenljivi iznos direktnih, indirektnih i sintetičkih ulaganja Banke u instrumente dopunskog kapitala i subordiniranih obaveza lica u finansijskom sektoru u kojem Banka nema značajno ulaganje;
- Direktna, indirektna i sintetička ulaganja Banke u instrumente dopunskog kapitala i subordinirane obaveze lica u finansijskom sektoru u kojem Banka ima značajno ulaganje, isključujući pozicije po osnovu vršenja pokroviteljstva emisije hartija od vrednosti koje se drže pet radnih dana ili kraće.

Poslovne transakcije Grupe se svrstavaju ili u knjigu trgovanja ili u bankarsku knjigu, i rizična aktiva se utvrđuje na bazi specifičnih zahteva koji teže da odražavaju različiti nivo rizika za određenu aktivu i izloženosti koje nisu priznate u bilansu stanja.

Politika Grupe je da održava jaku kapitalnu bazu, koja će obezbediti prinos za akcionare, stabilno i sigurno poslovanje u cilju ispunjenja obaveza prema poveriocima i drugih vidova koristi za ostale tržišne subjekte, i koja će omogućiti rast Banke. Uticaj iznosa kapitala na nivo prinosa investitora je takođe prepoznat i Banka priznaje potrebu održavanja balansa između mogućih viših stopa prinosa i prednosti koje pruža sigurno poslovanje, uslovljeno jakom kapitalnom pozicijom.

Grupa ispunjava sve kapitalne zahteve koje je propisala Narodna banka Srbije u posmatranom izveštajnom periodu.

Tabela u nastavku prikazuje komponente regulatornog kapitala i racija koja je Banka ostvarila u izveštajnom periodu koji se završava na dan 31. decembar:

<u>U hiljadama RSD</u>	<u>2017.</u>	<u>2016.</u>
Instrumenti osnovnog akcijskog kapitala i pripadajuće emisione premije	27.466.158	27.466.158
Revalorizacione rezerve i ostali nerealizovani dobiti / gubici	(2.904)	-
Rezerve iz dobiti, ostale rezerve i rezerve za opšte bankarske rizike	23.353.465	23.353.465
Regulatorna prilagođavanja vrednosti elemenata osnovnog akcijskog kapitala	(6.928)	(92.800)
Ostala nematerijalna ulaganja umanjena za povezane odložene poreske obaveze	(620.556)	(560.887)
Direktna ili indirektna ulaganja u banke i druga lica u finansijskom sektoru u iznosu većem od 10% kapitala tih banaka, odnosno drugih lica	-	(498.535)
Iznos za koji su prekoračena kvalifikovana učešća u licima koja nisu u finansijskom sektoru	-	(28)
Iznos potrebne rezerve za procenjene gubitke po bilansnoj aktivi i vanbilansnim stavkama koji se odbija od osnovnog akcijskog kapitala	(13.595.934)	(14.951.422)
Osnovni akcijski kapital	36.593.301	34.715.951
Dodatni osnovni kapital	-	-
Osnovni kapital	36.593.301	34.715.951
Dopunski kapital	-	-
Ukupno regulatorni kapital	36.593.301	34.715.951
 Kapitalni zahtevi		
Kreditni rizik	11.968.045	16.440.696
Devizni rizik	-	-
Cenovni rizik	22	14.052
Operativni rizik	2.258.003	2.291.257
Pokazatelj adekvatnosti kapitala	20,58%	22,22%

Usaglašenost sa pokazateljima poslovanja, propisanim od strane Narodne banke Srbije, sa stanjem na dan 31. decembar je prikazana kao što sledi:

	Propisano	2017.	2016.
Adekvatnost kapitala	Min. 12%	n/p	21,99%
Pokazatelj adekvatnosti osnovnog akcijskog kapitala	Min 4,5%	20,58%	n/p
Pokazatelj adekvatnosti osnovnog kapitala	Min. 6%	20,58%	n/p
Pokazatelj adekvatnosti kapitala	Min. 8%	20,58%	n/p
Regulatorni kapital	min. EUR 10 mil.	EUR 309 mil.	EUR 281 mil.
Ulaganja banke u nefinansijski sektor i u osnovna sredstva			
Ulaganja banke u nefinansijski sektor i u osnovna sredstva	Max. 60%	12,84%	13.06%
Zbir velikih izloženosti banke	maks. 400%	69,10%	80,57%
Pokazatelj deviznog rizika	maks. 20%	0,92%	0,84%
Izloženost prema jednom licu ili grupi povezanih lica*	maks. 25%	16,74%	17,41%

*Pojedinačno najveća izloženost

Grupa koristi regulatorni pokazatelj adekvatnosti kapitala za potrebe praćenja adekvatnosti kapitalne baze. Pristup Narodne banke Srbije, koji u svojoj osnovi ima bazelsku metodologiju, primarno je baziran na praćenju odnosa kapitalnih zahteva i raspoloživih izvora kapitala.

Alokacija kapitala na različite poslovne aktivnosti je, u velikoj meri, određena optimizacijom prinosa koji se ostvari na bazi izvršene alokacije. Iznos alociranog kapitala na određenu poslovnu aktivnost je primarno baziran na regulatornom kapitalu, ali u nekim slučajevima regulatorni zahtevi ne odražavaju u punoj meri varirajući stepen rizika koji je svojstven različitim poslovnim aktivnostima. U takvim slučajevima, kapitalni zahtevi mogu biti varijabilni da bi reflektovali različite rizične profile, uz uslov da ukupan iznos kapitala za određenu poslovnu aktivnost ne padne ispod minimalnog iznosa propisanog od strane regulatora.

Iako je optimizacija prinosa na kapital, koji je prilagođen za efekte koji proističu iz rizika kojima je Grupa izložena, primarni faktor koji se koristi u procesu alokacije kapitala na pojedine poslovne aktivnosti, to ipak nije jedini princip koji se koristi u procesu donošenja odluka od strane rukovodstva Grupe. U obzir se uzimaju i drugi faktori, kao na primer sinergija sa drugim poslovnim aktivnostima, raspoloživost rukovodećeg kadra i drugih resursa za određenu poslovnu aktivnost, stepen u kome se određena poslovna aktivnost uklapa u dugoročne strateške ciljeve Grupe i sl. Politika Grupe u pogledu upravljanja kapitalom i alokacijom kapitala je predmet redovnog razmatranja od strane rukovodstva.

6. Fer vrednost

Fer vrednost finansijskih instrumenata je iznos za koji sredstvo može biti razmenjeno, ili obaveza izmirena, između obaveštenih, voljnih strana u okviru nezavisne tržišne transakcije.

Fer vrednost se određuje primenom raspoloživih tržišnih podataka na dan izveštavanja i modela vrednovanja koje Grupa koristi.

Fer vrednost pojedinih finansijskih instrumenata iskazanih po nominalnoj vrednosti odgovara njihovoj knjigovodstvenoj vrednosti. Ovi instrumenti obuhvataju gotovinu, kao i potraživanja i obaveze koje nemaju ugovoreno dospeće, ni ugovorenu fiksnu kamatnu stopu. Ostala potraživanja i obaveze se svode na sadašnju vrednost diskontovanjem budućih novčanih tokova uz korišćenje tekućih kamatnih stopa. Imajući u vidu da su za najveći deo finansijskih sredstava i obaveza Grupe ugovorene varijabilne kamatne stope, promene u tekućim kamatnim stopama dovode do promena u ugovorenim kamatnim stopama. Rukovodstvo je mišljenja da usled prirode poslovanja Grupe i njenih opštih politika, nema značajnih razlika između knjigovodstvene i fer vrednosti finansijskih sredstava i obaveza.

Za hartije od vrednosti kojima se trguje na aktivnom tržištu za određivanje fer vrednosti se koriste kotacije sa tržišta. Fer vrednosti ostalih hartija od vrednosti se određuje kao neto sadašnja vrednost procenjenih budućih tokova gotovine.

Fer vrednost valutnih svopova se obračunava na bazi diskontovanja procenjenih budućih tokova gotovine. Za diskontovanje Grupa koristi tržišne kamatne stope za finansijske instrumente sa istim preostalim rokom dospeća.

Fer vrednost forvarda se obračunava korišćenjem važećih forvard stopa.

Fer vrednost preuzetih neopozivih obaveza i potencijalnih obaveza jednaka je njihovoj knjigovodstvenoj vrednosti.

Vrednovanje finansijskih instrumenata

Računovodstvena politika za vrednovanje po fer vrednosti koju Grupa koristi opisana je u okviru računovodstvenih politika u napomeni 3(k)(vi).

Grupa pri određivanju fer vrednosti koristi sledeću hijerarhiju, koja odražava značaj inputa koji se koriste pri vrednovanju:

- * Nivo 1: Kotirane tržišne cene (nemodifikovane) sa aktivnog tržišta za identičan finansijski instrument;
- * Nivo 2: Modeli vrednovanja koji se baziraju na korišćenju dostupnih inputa, osim kotiranih tržišnih cena, direktno (tj. kao cene) ili indirektno (tj. izvedeni iz cena). Ova kategorija uključuje vrednovanje instrumenata uz korišćenje sledećih inputa: kotirane cene sa aktivnog tržišta sličnih instrumenata; kotirane cene za iste ili slične instrumente sa tržišta koja se ne smatraju aktivnim; ili druge tehnike vrednovanja gde su svi značajni inputi direktno ili indirektno dostupnih tržišnih podataka;
- * Nivo 3: Model vrednovanja: Modeli vrednovanja koji se baziraju na korišćenju nedostupnih podataka. Ova kategorija uključuje sve finansijske instrumente gde modeli vrednovanja koriste inpute koji se ne baziraju na korišćenju dostupnih podataka i nedostupni podaci imaju značajan uticaj na vrednovanje instrumenta. Ova kategorija uključuje instrumente koji se vrednuju na bazi kotiranih cena sličnih instrumenata, gde su potrebna značajna prilagođavanja ili pretpostavke da bi se odrazila razlika između instrumenata.

Fer vrednost finansijskih sredstava i finansijskih obaveza kojim se trguje na aktivnom tržištu se bazira na kotiranim tržišnim cenama ili kotacijama dilera. Za sve ostale finansijske instrumente Grupa utvrđuje fer vrednost korišćenjem modela vrednovanja.

Modeli vrednovanja uključuju neto sadašnju vrednost i model diskontovanja novčanih tokova, poređenje sa sličnim instrumentima za koje postoje dostupne tržišne cene i drugi modeli vrednovanja. Pretpostavke i inputi koji se koriste kod primene modela vrednovanja uključuju nerizične i referentne kamatne stope, kreditne spreadove i druge premije koje se koriste pri određivanju diskontne stope, cene akcija i obveznica, devizne kurseve, cenovne indekse i očekivanu volatilitet i korelaciju cena. Cilj primene modela vrednovanja je utvrđivanje fer vrednosti koja odražava cenu finansijskog instrumenta na izveštajni datum koja i bila utvrđena između tržišnih učesnika u nezavisnoj tržišnoj transakciji.

Grupa koristi opšteprihvaćene modele vrednovanja za određivanje fer vrednosti uobičajenih i jednostavnijih finansijskih instrumenata, kao što su kamatni i valutni svopovi, kod kojih se koriste samo dostupni tržišni podaci i gde nisu potrebne značajne računovodstvene pretpostavke i procene rukovodstva. Dostupne cene i drugi inputi su obično dostupni na tržištu za listirane dužničke i vlasničke hartije od vrednosti, derivate sa kojima se trguje na berzi i jednostavne OTC derivate, kao što su na primer kamatni svopovi.

Raspoloživost dostupnih tržišnih cena i drugih inputa smanjuje potrebu za korišćenje procena i pretpostavki od strane rukovodstva i smanjuje neizvesnost kod definisanja fer vrednosti. Raspoloživost dostupnih tržišnih cena i drugih inputa varira u zavisnosti od proizvoda i tržišta i zavisi od promena uslovljenih specifičnim i opštim uslovima na tržištima.

U tabeli u nastavku prikazana je analiza finansijskih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti na kraju obračunskog perioda po hijerarhijskim nivoima u koje je fer vrednost klasifikovana:

U hiljadama RSD	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno
31.12.2017.				
Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjena trgovanju	330.612	139	-	330.751
Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	7.530.641	5.464.375	-	12.995.016
	7.861.253	5.464.514	-	13.325.767
 Finansijske obaveze po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjena trgovanju	619	-	-	619
Obaveze po osnovu finansijskih derivata namenjena zaštiti od rizika	121.632	-	-	121.632
	122.251	-	-	122.251
 31.12.2016.				
Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjena trgovanju	291.252	404	-	291.656
Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	13.666.763	-	-	13.666.763
	13.958.015	404	-	13.958.419
 Finansijske obaveze po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjena trgovanju	6.807	-	-	6.807
Obaveze po osnovu finansijskih derivata namenjena zaštiti od rizika	114.902	-	-	114.902
	121.709	-	-	121.709

Efekti promene u fer vrednosti finansijskih instrumenata vrednovanih po fer vrednosti u bilansu uspeha su sledeći:

Nivo 1: RSD 20.290 hiljada (2016.: RSD 43.052 hiljada)

Nivo 2: RSD 265 hiljada (2016.: RSD 38 hiljada).

U narednoj tabeli su prikazane fer vrednosti finansijskih instrumenata koji se ne vrednuju po fer vrednosti sa analizom po hijerarhijskim nivoima u koje je fer vrednost klasifikovana:

<u>U hiljadama RSD</u>	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno	Knj. vrednost
Stanje na dan 31. decembar 2017.					
Gotovina i sredstva kod centralne banke	-	61.888.292	-	61.888.292	61.888.292
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	-	-	9.322.509	9.322.509	9.322.509
Kredit i potraživanja od komitenata	-	-	148.517.743	148.517.743	146.750.452
Finansijska sredstva koja se drže do dospeća	-	28.276.272	-	28.276.272	30.347.240
	-	90.164.564	157.840.252	248.004.816	248.308.493
Depoziti i ostale obaveze prema bankama i drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	-	-	6.386.573	6.386.573	6.386.573
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	-	-	200.945.351	200.945.351	200.930.868
	-		207.331.924	207.331.924	207.317.441
Stanje na dan 31. decembar 2016.					
Gotovina i sredstva kod centralne banke	-	56.508.815	-	56.508.815	56.508.815
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	-	-	13.873.582	13.873.582	13.873.582
Kredit i potraživanja od komitenata	-	-	133.109.016	133.109.016	131.935.721
Finansijska sredstva koja se drže do dospeća	-	36.584.845	-	36.584.845	33.826.609
	-	93.093.660	146.982.598	240.076.258	236.144.727
Depoziti i ostale obaveze prema bankama i drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	-	-	5.749.278	5.749.278	5.749.278
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	-	-	191.702.518	191.702.518	191.682.141
	-	-	197.451.796	197.451.796	197.431.419

Kada je to bilo moguće, fer vrednost kredita i potraživanja bazirana na dostupnim podacima iz tržišnih transakcija. Kada ovakvi podaci nisu raspoloživi, fer vrednost se određuje na bazi primene modela vrednovanja, na primer korišćenjem modela diskontovanja tokova gotovine. Inputi koji su korišćeni pri vrednovanju uključuju preostali rok dospeća, kreditni gubici, kamatne stope i sl. Za obezvređene kredite obezbeđene kolateralima, fer vrednost se određuje na bazi fer vrednosti kolaterala koji služi kao obezbeđenje kredita.

Da bi se unapredila tačnost procena vrednosti za kredite plasirane stanovništvu i slične komercijalne kredite, krediti su grupisani u homogene grupe sa sličnim karakteristikama kao što su vrsta proizvoda, tip dužnika, valuta, preostala ročnost i sl.

Fer vrednost depozita banaka i komitenata je određena korišćenjem metode diskontovanih tokova gotovine, uz korišćenje važećih kamatnih stopa za depozite iste vrste, valute, tipa komitenta i iste ili slične preostale ročnosti, Fer vrednost depozita po viđenju je jednaka knjigovodstvenoj vrednosti.

Nije obelodanjena fer vrednost ostalih investicija od RSD 137 hiljade u 2017. godini. Ne postoji tržište za ove investicije, niti se one mogu preneti. Grupa ne namerava da otuđi ove investicije.

U nastavku su opisane metodologije i pretpostavke koje se koriste za utvrđivanje fer vrednosti za one finansijske instrumente koji nisu evidentirani po fer vrednostima u finansijskim izveštajima.

Aktiva čija fer vrednost približno odgovara knjigovodstvenoj

Za finansijsku aktivu i finansijsku pasivu koja je likvidna ili ima kratak rok dospeća (manje od jedne godine) pretpostavlja se da knjigovodstvena vrednost približno odgovara njenoj fer vrednosti. Ova pretpostavka se takođe primenjuje na depozite po viđenju, štedne račune bez određenog dospeća i finansijske instrumente sa varijabilnom kamatnom stopom.

Finansijski instrumenti sa fiksnom stopom

Fer vrednost finansijske aktive i pasive sa fiksnom kamatnom stopom koja se vodi po amortizovanim troškovima procenjuje se upoređivanjem tržišnih kamatnih stopa koje su bile prvobitno iskazane i trenutnih tržišnih stopa koje se nude za slične finansijske instrumente. Procenjena fer vrednost depozita koji nose fiksnu kamatu zasniva se na diskontovanim gotovinskim tokovima, uz korišćenje preovlađujućih kamatnih stopa za depozite sličnih karakteristika, kao što su na primer tip depozita, tip komitenta, preostali rok dospeća i valuta.

7. Neto prihod po osnovu kamata

Neto prihod po osnovu kamata obuhvata:

<u>U hiljadama RSD</u>	<u>2017.</u>	<u>2016.</u>
Prihodi od kamata		
Narodna Banka Srbije	407.634	517.021
Banke		
- domaće	12.207	4.499
- strane	35.110	31.024
Privreda	2.621.509	2.760.167
Javni sektor	12	281
Stanovništvo	5.280.159	5.212.370
Hartije od vrednosti	1.685.739	1.703.599
Strana lica	48.082	14.190
	<u>10.090.452</u>	<u>10.243.151</u>
Rashodi od kamata		
Banke	(53.886)	(61.657)
- domaće	(8.509)	(1.534)
- strane	(45.377)	(60.123)
Privreda	(33.352)	(192.212)
Javni sektor	(21.340)	(36.109)
Stanovništvo	(48.976)	(135.812)
Hartije od vrednosti	(24.263)	(29.108)
Strana lica	(46.116)	(36.922)
	<u>(227.933)</u>	<u>(491.820)</u>
Neto prihod po osnovu kamata	<u>9.862.519</u>	<u>9.751.331</u>

Od ukupnog prihoda po osnovu kamata za 2017. godinu iznos od RSD 46.394 hiljade (2016.: RSD 51.673 hiljada) se odnosi na prihode od kamate po osnovu obezvređenih plasmana.

8. Neto prihod po osnovu naknada i provizija

<u>U hiljadama RSD</u>	<u>2017.</u>	<u>2016.</u>
Prihodi od naknada i provizija		
Naknade od zastupanja u osiguranju	320.186	322.058
Naknade po osnovu korišćenja kartica i održavanja tekućih računa	2.222.336	1.966.065
Naknade po osnovu platnog prometa	812.819	733.691
Naknade po osnovu garancija	309.823	304.274
Naknade za nostro i loro doznake	285.614	272.195
Naknade za odobravanje, obradu i administriranje (okvirne linije) i prevremenu otplatu	435.668	420.442
Naknada od učešća u prodaju na POS terminalima	196.055	163.812
Naknade za troškove opomena	164.397	112.930
Naknade za gotovinske uplate/isplate	85.577	93.115
Naknade po osnovu posredovanja – lizing i investicioni fondovi	77.483	85.435
Naknade za usluge trgovanja hartijama od vrednosti	49.796	54.669
Naknade za Kreditni biro	55.124	49.017
Ostale naknade i provizije	427.108	500.210
	<u>5.441.986</u>	<u>5.077.913</u>
Rashodi naknada i provizija		
Naknade po osnovu platnog prometa u zemlji	(230.721)	(203.805)
Naknade po osnovu platnog prometa u inostranstvu	(720.649)	(685.987)
Naknade po osnovu osiguranja kredita	(144.561)	(96.898)
Naknade po osnovu MIGA garancije	(127.989)	(102.907)
Naknade za Kreditni biro	(79.750)	(69.139)
Naknada za slanje SMS poruka klijentima	(34.906)	(31.849)
Ostale naknade i provizije	(120.453)	(89.590)
	<u>(1.459.029)</u>	<u>(1.280.175)</u>
Neto prihod po osnovu naknada i provizija	<u>3.982.957</u>	<u>3.797.738</u>

9. Neto prihod od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule

Neto prihod od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule uključuje:

U hiljadama dinara	2017.	2016.
Neto dobitak po kursnim razlikama i efekat devizne klauzule		
Derivati	1.273.775	2.659.468
Spot transakcije	1.937.027	1.728.679
Gotovina u trezoru, devizni računi	654.041	1.122.042
Obavezna rezerva	118.815	410.416
Kredit i druga potraživanja u stranoj valuti	1.507.866	3.741.606
Kredit i druga potraživanja povezana sa stranom valutom	1.324.009	2.820.062
Depoziti i pozajmice u stranoj valuti	12.025.124	2.818.112
Hartije od vrednosti	381.412	1.141.568
Ostalo	14.588	1.481
	19.236.657	16.443.434
Neto gubitak po kursnim razlikama i efekat devizne klauzule		
Derivati	(1.416.174)	(2.757.951)
Spot transakcije	(803.384)	(664.700)
Gotovina u trezoru, devizni računi	(1.541.600)	(527.935)
Obavezna rezerva	(889.682)	(149.030)
Kredit i druga potraživanja u stranoj valuti	(2.905.756)	(3.353.621)
Kredit i druga potraživanja povezana sa stranom valutom	(5.605.961)	(1.475.722)
Depoziti i pozajmice u stranoj valuti	(1.908.342)	(5.581.598)
Hartije od vrednosti	(2.523.895)	(535.624)
Ostalo	(4.517)	(57.581)
	(17.599.311)	(15.103.762)
Neto prihod od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule	1.637.346	1.339.672

10. Neto prihod/(rashod) po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava i kreditno rizičnih vanbilansnih stavki

Neto prihodi/(rashodi) po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava i kreditno rizičnih vanbilansnih stavki obuhvataju:

<u>U hiljadama RSD</u>	<u>2017.</u>	<u>2016.</u>
Prihodi po osnovu umanjenja obezvređenja finansijskih sredstava i kreditno rizičnih vanbilansnih stavki		
Prihodi po osnovu umanjenja obezvređenja finansijskih sredstava	9.174.139	8.572.036
Prihodi po osnovu umanjenja obezvređenja kreditno rizičnih vanbilansnih stavki	380.143	408.919
Prihodi od naplaćene kamate po obezvređenim kreditima	46.394	51.673
Prihodi od naplaćenih otpisanih potraživanja	469.886	359.047
	10.070.562	9.391.675
Rashodi po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava i kreditno rizičnih vanbilansnih stavki		
Rashodi obezvređenja finansijskih sredstava	(8.406.876)	(9.142.347)
Rashodi obezvređenja kreditno rizičnih vanbilansnih stavki	(371.775)	(528.803)
Rashodi po osnovu obezvređenih kredita	(28.557)	(32.781)
Rashodi po osnovu otpisa nenaplativih potraživanja	(234.928)	(4.995)
	(9.042.136)	(9.708.926)
Neto prihod/(rashodi) po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava i kreditno rizičnih vanbilansnih stavki	1.028.426	(317.251)

11. Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi

Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi obuhvataju:

<u>U hiljadama RSD</u>	<u>2017.</u>	<u>2016.</u>
Troškovi zarada	2.355.136	2.218.826
Troškovi poreza na zarade i naknade zarada	297.256	279.164
Troškovi doprinosa na zarade i naknade zarada	557.017	519.028
Rashodi rezervisanja za bonus, penzije, godišnje odmore i druga primanja zaposlenih	263.802	271.537
Prihodi od ukidanja rezervisanja za bonus, penzije, godišnje odmore i druga primanja zaposlenih	(347.812)	(188.074)
Ostali lični rashodi	30.841	36.062
Ukupno	3.156.240	3.136.543

12. Ostali prihodi i rashodi

12.1. Ostali poslovni prihodi

Ostali poslovni prihodi obuhvataju:

<u>U hiljadama RSD</u>	<u>2017.</u>	<u>2016.</u>
Dobici po osnovu prodaje ostalih plasmana (kredita)	301.132	202.033
Ostali prihodi operativnog poslovanja	93.559	83.705
Prihodi od ukidanja neiskorišćenih rezervisanja za obaveze	3.907	260
Dobici od prodaje osnovnih sredstava i nematerijalnih obaveza	5.333	9.084
Prihodi od smanjenja obaveza	5.847	134
Prihodi od prihodovanja negativnog goodwill-a	-	42.023
Viškovi	754	577
Dobitak po osnovu investicija u zajedničke poduhvate	-	44.402
Ostali prihodi	113.811	88.110
Ukupno	524.343	470.328

12.2. Ostali rashodi

Ostali rashodi obuhvataju:

<u>U hiljadama RSD</u>	<u>2017.</u>	<u>2016.</u>
Troškovi zakupnine	586.954	628.764
Troškovi doprinosa na teret poslodavca	561.502	521.051
Troškovi reklame i propagande	234.474	292.388
Troškovi održavanja stalnih sredstava	688.428	657.091
Ostali nematerijalni troškovi	588.759	504.167
Troškovi stručnog osposobljavanja radnika	35.170	30.591
Troškovi kancelarijskog materijala	109.641	118.468
Troškovi intelektualnih usluga i revizije	339.798	323.634
Troškovi poštarine i iznajmljivanja linija	165.496	166.563
Troškovi čuvanja imovine	130.194	128.711
Ostali materijalni troškovi i usluge	103.046	100.840
Troškovi službenih putovanja – dnevnice i ostali troškovi	47.020	39.031
Troškovi PTT usluga	24.726	23.625
Troškovi ostalog materijala	157.711	154.739
Troškovi premija osiguranja	982.352	887.276
Troškovi poreza	143.961	67.446
Troškovi dovođenja u funkciju poslovnog prostora	14.744	34.206
Troškovi reprezentacije	42.709	46.916
Troškovi članarina	6.091	2.788
Ostalo	167.205	181.150
Rashodi po osnovu rezervisanja za obaveze	390.044	38.700
Ukupno	5.520.025	4.948.145

Od ukupnog iznosa rezervisanja za obaveze od RSD 390.044 hiljada, iznos od 385.602 hiljada se odnosi na rezervisanja za sudske sporove (Napomena 27.4).

13. Porez na dobitak

Kao što je navedeno u Napomeni 3/(j)/(i), shodno važećim zakonskim propisima obveznik poreza na dobit je dužan da sam obračuna porez na dobit za poreski period za koji se podnosi i poreska prijava. Članice Grupe Poreskoj Upravi podnose odvojene poreske prijave. Način obračuna konsolidovanog poreza na dobit je prikazan u nastavku:

13.1 Porez na dobitak za 2017. godinu se sastoji od:

U hiljadama RSD	2017.	2016.
Porez na dobitak	1.002.789	772.254
Dobitak od kreiranja odloženog poreskog sredstva i smanjenja odloženih poreskih obaveza	(45.459)	(1.832)
Ukupno	957.330	770.422

13.2 Usaglašavanje efektivne poreske stope je prikazano kao što sledi:

U hiljadama RSD	2017.	2016.
Dobitak pre oporezivanja	7.676.215	6.404.903
Obračunati porez po stopi od 15%	1.151.432	960.735
Usaglašavanje efektivne kamatne stope:		
Gubitak ranijeg perioda	-	(7.834)
Troškovi koji se ne priznaju u poreskom bilansu	13.380	11.295
Korekcije po osnovu transfernih cena	30.892	42.279
Umanjenje po osnovu korišćenja poreskog kredita po osnovu ulaganja u osnovna sredstva	(223.525)	-
Usklađivanje prihoda	-	(249.868)
Privremena razlika između vrednosti osnovnih sredstava u poreskom bilansu i finansijskim izveštajima	(18.255)	18.255
Rezervisanja po osnovu beneficija zaposlenih	(7.484)	10.500
Poreski kredit po osnovu ulaganja u osnovna sredstva	-	(66)
Efekti konsolidacije	-	(15.676)
Ostalo	10.890	802
Poreski rashod	957.330	770.422
<i>Efektivna poreska stopa</i>	12,47%	12,03%

13.3 Kretanje u okviru privremenih razlika tokom 2017. i 2016. godine je prikazano kao što sledi:

U hiljadama RSD	Stanje 1. januara 2017.	Iskazano u okviru bilansa uspeha	Iskazano u okviru kapitala	Stanje 31. decembra 2017.
Nekretnine i oprema	220.411	14.730	-	235.141
Rezervisanja za otpremnine	65.480	(13.530)	-	51.950
Rezervisanja za sudske sporove	22.290	57.977	-	80.267
Ostalo	9.685	(13.718)	-	(4.033)
Vrednovanje - Cash flow hedge i finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	17.864	-	(15.865)	1.999
Ukupno	335.730	45.459	(15.865)	365.324

U hiljadama RSD	Stanje 1. januara 2016.	Iskazano u okviru bilansa uspeha	Iskazano u okviru kapitala	Stanje 31. decembra 2016.
Nekretnine i oprema	237.805	(17.394)	-	220.411
Poreski kredit	170	(170)	-	-
Rezervisanja za otpremnine	56.812	8.668	-	65.480
Rezervisanja za sudske sporove	15.387	6.903	-	22.290
Ostalo	5.860	3.825	-	9.685
Vrednovanje - Cash flow hedge i finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	9.905	-	7.959	17.864
Ukupno	325.939	1.832	7.959	335.730

Odloženi porez je obračunat primenom poreske stope od 15% za oba prikazana perioda.

14. Gotovina i sredstva kod centralne banke

14.1 Gotovina i sredstva kod centralne banke obuhvataju:

U hiljadama RSD	2017.	2016.
Dinarska novčana sredstva		
Žiro račun	18.889.911	16.423.948
Blagajna	2.845.450	2.941.219
	21.735.361	19.365.167
Novčana sredstva u stranoj valuti		
Obavezna rezerva	19.230.827	14.183.515
Blagajna	20.921.873	22.953.399
Novčana sredstva na računu kod CR HoV	231	6.739
	40.152.931	37.143.653
Minus: Ispravka vrednosti	-	(5)
Stanje na dan 31. decembar	61.888.292	56.508.815

Promene na ispravkama vrednosti su prikazane kao što sledi:

<u>U hiljadama RSD</u>	<u>2017.</u>	<u>2016.</u>
Grupna ispravka vrednosti		
Stanje na dan 1, januar	5	-
Rashod	-	1.800
Ukidanje	(5)	(1.798)
Kursna razlika	-	3
Stanje na dan 31, decembar	-	5

Grupa je tokom 2017. godine izdvajala obaveznu rezervu u skladu sa važećom Odlukom o obaveznoj rezervi banaka kod Narodne banke Srbije.

Stope izdvajanja dinarske obavezne rezerve na dinarske depozite bez devizne klauzule bile su iste kao i u 2016. godini, a iznosile su 5% na dinarske depozite do dve godine i 0% na dinarske depozite preko dve godine.

Stope konverzije devizne u dinarsku obaveznu rezervu ostala je nepromenjena tokom cele 2017. godine i iznosile su 38% za devizne depozite do dve godine i 30% za devizne depozite preko dve godine.

Na iznos ostvarenog prosečnog dnevnog stanja izdvojene dinarske obavezne rezerve u obračunskom periodu koji ne prelazi iznos obračunate dinarske obavezne rezerve Narodna banka Srbije je tokom cele 2017. godine primenjivala kamatnu stopu od 1,75% na godišnjem nivou.

Devizna obavezna rezerva izdvaja se na devizne izvore sredstava i na dinarske izvore sredstava sa deviznom klauzulom. Tokom 2017. godine primenjivane su sledeće stope izdvajanja devizne obavezne rezerve:

- Stopa izdvajanja obaveze rezerve na devizne depozite do dve godine iznosila je 20%.
- Stopa izdvajanja obavezne rezerve na devizne depozite preko dve godine iznosila je 13%.
- Stopa izdvajanja obavezne rezerve na dinarske obaveze sa deviznom klauzulom iznosila je 100%.

Na izdvojenu deviznu obaveznu rezervu Narodna banka Srbije ne plaća kamatu. Tokom 2017. godine NBS je na više izdvojenu deviznu obaveznu rezervu od obračunate, naplaćivala kamatu u visini tromesečnog EUROLIBOR-a uvećanog za 5 procentnih poena. Grupa je deviznu obaveznu rezervu tokom cele 2017. godine držala u dozvoljenom rasponu u odnosu na obračunatu deviznu obaveznu rezervu, tako da se nije desilo da po ovom osnovu plati kamatu.

14.2. Gotovina prikazana u Izveštaju o tokovima gotovine sadrži sledeće pozicije:

<u>U hiljadama RSD</u>	<u>2017.</u>	<u>2016.</u>
Žiro račun	18.889.911	16.423.948
Blagajna – u dinarima	2.845.450	2.941.219
Blagajna - devizama	20.921.873	22.953.399
Devizni računi	2.225.195	2.385.493
Stanje na dan 31. decembar	44.882.429	44.704.059

15. Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjena trgovanju

Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjena trgovanju obuhvataju:

<u>U hiljadama RSD</u>	2017.	2016.
Akcije u dinarima	139	404
Potraživanja po osnovu ulaganja u investicione jedinice	329.876	273.511
Potraživanja po osnovu derivata u dinarima	736	17.741
Stanje na dan 31. decembar	330.751	291.656

Nominalna vrednost derivata namenjenih trgovanju je prikazana u tabeli u nastavku:

	2017.				2016.			
<u>U hiljadama RSD</u>	Nominalna (Kupovina)	Nominalna (Prodaja)	Neto pozicija	Fer vrednost	Nominalna (Kupovina)	Nominalna (Prodaja)	Neto pozicija	Fer vrednost
Derivati namenjeni trgovanju								
FX								
Spot	3.640.870	(3.638.694)	2.176	2.113	2.579.328	(2.575.528)	3.800	3.797
FX								
SWAP	1.209.900	(1.209.716)	184	117	6.144.051	(6.133.143)	10.908	10.934
Ukupno	4.850.770	(4.848.410)	2.360	2.230	8.723.379	(8.708.671)	14.708	14.731

16. Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju

Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju obuhvataju:

<u>U hiljadama RSD</u>	2017.	2016.
Državne obveznice	5.464.375	-
Obveznice stranih finansijskih institucija	7.530.641	13.666.763
Stanje na dan 31. decembar	12.995.016	13.666.763

17. Finansijska sredstva koja se drže do dospeća

Finansijska sredstva koja se drže do dospeća obuhvataju:

<u>U hiljadama RSD</u>	2017.	2016.
Trezorski zapisi-ministarstvo finansija Republike Srbije	4.891.424	4.764.379
Obveznice drugih banaka-EBRD	1.563.910	1.504.127
Obveznice – Ministarstvo finansija Republike Srbije	23.891.906	27.558.103
Stanje na dan 31. decembar	30.347.240	33.826.609

18. Krediti i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija

Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija obuhvataju:

<u>U hiljadama RSD</u>	<u>2017.</u>	<u>2016.</u>
Devizni računi - Raiffeisen Bank International A.G.	173.081	72.617
Devizni računi ostalih banaka	2.052.337	2.313.114
Čekovi u stranoj valuti	60	279
Kredit po repo transakcijama	2.000.571	500.120
Overnight u stranoj valuti	1.536.290	-
Ostali kredit i plasmani	289.853	148.457
Namenski depoziti u stranoj valuti	3.271.127	10.840.326
	9.323.319	13.874.913
Minus: Ispravka vrednosti	(810)	(1.331)
Stanje na dan 31. decembar	9.322.509	13.873.582

Promene na ispravkama vrednosti su prikazane kao što sledi:

<u>U hiljadama RSD</u>	<u>2017.</u>	<u>2016.</u>
Grupna ispravka vrednosti		
Stanje na dan 1. januar	1.331	2.621
Rashod	1.024	4.116
Ukidanje	(3.139)	(5.469)
Kursna razlika	1.594	63
Stanje na dan 31. decembar	810	1.331

19. Krediti i potraživanja od komitenata

Kredit i potraživanja od komitenta obuhvataju:

<u>U hiljadama RSD</u>	<u>2017.</u>	<u>2016.</u>
Devizni računi i čekovi u stranoj valuti	10.363	6.959
Kredit i po transakcionim računima	3.392.449	3.764.410
Potrošački krediti	178.576	333.956
Kredit i za likvidnost i obrtana sredstva	37.284.630	34.018.044
Investicioni krediti	24.146.855	22.248.343
Stambeni krediti	23.408.324	25.557.982
Gotovinski krediti	22.726.087	21.263.621
Ostali krediti i kreditne kartice	27.865.773	27.506.996
Kredit i po osnovu finansijskog lizinga	9.606.514	8.093.900
Potraživanja po osnovu faktoringa bez prava regresa	344.926	500.222
Potraživanja po osnovu faktoringa sa pravom regresa	31.570	43.068
Ostali plasmani i eskont menica	227.220	354.774
Kredit i za plaćanje uvoza roba i usluga iz inostranstva	5.087.810	1.721.997
Dati depoziti	1.561	1.627
	<u>154.312.658</u>	<u>145.415.899</u>
Minus: Ispravka vrednosti	<u>(7.562.206)</u>	<u>(13.480.178)</u>
Stanje na dan 31. decembar	<u>146.750.452</u>	<u>131.935.721</u>

Promene na isprawkama vrednosti su prikazane kao što sledi:

<u>U hiljadama RSD</u>	<u>2017.</u>	<u>2016.</u>
<i>Pojedinačna ispravka vrednosti</i>		
Stanje na dan 1. januar	12.451.527	12.775.939
Rashod	6.167.009	6.367.381
Ukidanje	(6.762.855)	(5.918.878)
Otpis	(4.740.718)	(1.789.122)
Kursna razlika	(419.694)	173.022
Sticanje prava kontrole nad zajedničkim poduhvatima	-	843.185
Ostalo	718	-
Ukupno	<u>6.695.987</u>	<u>12.451.527</u>
<i>Grupna ispravka vrednosti</i>		
Stanje na dan 1. januar	1.028.651	828.602
Rashod	2.206.116	2.686.315
Ukidanje	(2.347.186)	(2.494.128)
Kursna razlika	(21.362)	7.862
Ukupno	<u>866.219</u>	<u>1.028.651</u>
Stanje na dan 31. decembar	<u>7.562.206</u>	<u>13.480.178</u>

Od ukupnih otpisa u 2017. godini, iznos od RSD 3.823.186 hiljada se odnosi na otpis izvršen u skladu sa Odlikom NBS o računovodstvenom otpisu bilansne aktive grupe, koja je stupila na snagu 30. septembra 2017. godine.

Sektoru velikih i srednjih preduzeća Grupa je u 2017. godini odobravalala:

- Kratkoročne kredite po godišnjoj stopi u zavisnosti od kreditnog rejtinga, okvirno do nivoa od 3.5% iznad EURIBOR-a, tj. okvirno do nivoa od 1.5% iznad BELIBOR-a;
- Dugoročne krediti na period do 7 godina, po godišnjoj stopi koja se u zavisnosti od kreditnog rejtinga kretala okvirno do nivoa od 4.5% iznad EURIBOR-a, tj. okvirno do nivoa od 2.5% iznad BELIBOR-a.

Sektoru malih preduzeća i preduzetnika, Grupa je u 2017. godini odobravalala :

- Kredite sa mesečnim ratama, u zavisnosti od kreditnog rejtinga, za dinarske kredite po fiksnoj godišnjoj kamatnoj stopi u rasponu od 4.5% do 9%, odnosno promenljivoj kamatnoj stopi od 1% do 4% uvećanoj za Belibor;
- Za kredite sa valutnom klauzulom kamate su se kretale u nivou od 2.5% do 4.95% plus Euribor. Dugoročni krediti za sektor malih preduzeća su odobravani na period do 10 godina, preovlađujuća kamata kretala se u nivou EURIBOR uvećan za 3%, pri čemu su uglavnom korišćeni interni izvori;
- Za podsegment mikro preduzeća i preduzetnika, Grupa je odobravalala dinarske kredite sa mesečnim ratama, u zavisnosti od kreditnog rejtinga, po fiksnoj kamatnoj stopi na godišnjem nivou u rasponu od 5.5% do 12%. Dugoročni krediti za podsegment mikro preduzeća i preduzetnika su odobravani po preovlađujućoj kamatnoj stopi do 6-mesečnog Euribora uvećanog za 4% za kredite sa deviznom klauzulom.

Sektoru stanovništva Grupa je u 2017. godine odobravalala:

- Kratkoročne kredite sa valutnom klauzulom sa promenljivom godišnjom kamatnom stopom u intervalu od 6,75% iznad EURIBORA tj. od 4,80% do 7.5% iznad BELIBORA za dinarske kredite;
- Kratkoročne kredite sa valutnom klauzulom i fiksnom kamatnom stopom od 9,90% tj. od 10,95% do 30,00% za dinarske kredite;
- Pozajmice po tekućim računima po kamatnoj stopi od 0% do 33,40% na godišnjem nivou;
- Dugoročne kredite sa promenljivom godišnjom kamatnom stopom od 6,75% iznad EURIBORA na godišnjem nivou za kredite sa valutnom klauzulom i od 7.5% iznad BELIBORA za dugoročne dinarske kredite;
- Dugoročne kredite (stambeni) na maksimalni rok do 30 godina sa promenljivom godišnjom kamatnom stopom od 3,29 iznad EURIBORA na godišnjem nivou za kredite sa valutnom klauzulom i od 1,40% iznad BELIBORA za dugoročne dinarske kredite;
- Dugoročni krediti sa valutnom klauzulom i fiksnom kamatnom stopom od 9,90% tj. od 10,95% do 30,00% za dinarske kredite;
- Dugoročne kredite (stambeni) na maksimalni rok do 30 godina sa fiksnom godišnjom kamatnom stopom od 3.49% - 4.25% za kredite sa valutnom klauzulom;

Plasmani po osnovu finansijskog lizinga su od strane Grupe odobravani na period od 12 do 72 meseca uz prosečnu efektivnu kamatnu stopu od 3,3515% (2016: 4,4888%).

20. Investicije u zajedničke poduhvate i ostale investicije

<u>U hiljadama RSD</u>	<u>2017.</u>	<u>2016.</u>
<i>Ostale investicije</i>		
Asocijacije lizing kompanija	107	107
Humanitarni fond „Budimir Kostić“	30	30
	<i>137</i>	<i>137</i>
Minus : Ispravka vrednosti	-	-
Stanje na dan 31. decembar	<u>137</u>	<u>137</u>

21. Nekretnine, postrojenja i oprema

Nekretnine, postrojenja i oprema obuhvataju:

	<u>2017.</u>	<u>2016.</u>
Zemljište i građevinski objekti	3.445.116	3.522.176
Oprema	886.796	839.710
Ulaganja u tuđa osnovna sredstva	367.005	218.521
Stanje na dan 31. decembar	<u>4.698.917</u>	<u>4.580.407</u>

Promene na nekretninama, postrojenjima i opremi su prikazane u nastavku:

<u>U hiljadama RSD</u>	Zemljište i građevinski objekti	Postrojena i ostala oprema	Nekretnine, postrojenja i oprema u pripremi	Ukupno
Nabavna vrednost				
Stanje na dan 1. januar 2016.	3.847.967	4.847.017	-	8.694.984
Sticanje prava kontrole nad zajedničkim poduhvatima	-	39.898	-	39.898
Povećanja	-	2.433	588.730	591.163
Prenos sa investicija u toku	12.222	576.508	(588.730)	-
Otuđivanje i rashodovanje	-	(496.589)	-	(496.589)
Stanje 31. decembar 2016.	3.860.189	4.969.267	-	8.829.456
Stanje na dan 1. januar 2017.	3.860.189	4.969.267	-	8.829.456
Povećanja	-	-	539.133	539.133
Prenos sa investicija u toku	3.656	538.454	(539.133)	2.977
Otuđivanje i rashodovanje	-	(286.029)	-	(286.029)
Stanje 31. decembar 2017.	3.863.845	5.221.692	-	9.085.537
Ispravka vrednosti				
Stanje 1. januar 2016.	257.538	4.016.910	-	4.274.448
Sticanje prava kontrole nad zajedničkim poduhvatima	-	38.060	-	38.060
Amortizacija	80.475	336.406	-	416.881
Otuđivanje i rashodovanje	-	(480.340)	-	(480.340)
Stanje 31. decembar 2016.	338.013	3.911.036	-	4.249.049
Stanje 1. januar 2017.	338.013	3.911.036	-	4.249.049
Amortizacija	80.716	337.480	-	418.196
Otuđivanje i rashodovanje	-	(280.625)	-	(280.625)
Stanje 31. decembar 2017.	418.729	3.967.891	-	4.386.620
Sadašnja vrednost				
Stanje na dan 1. januar 2016.	3.590.429	830.107	-	4.420.536
Stanje na dan 31. decembar 2016.	3.522.176	1.058.231	-	4.580.407
Stanje na dan 31. decembar 2017.	3.445.116	1.253.801	-	4.698.917

Na građevinskim objektima Grupa nema uspostavljenih tereta po osnovu obezbeđenja kredita ili drugih obaveza.

22. Nematerijalna ulaganja

Nematerijalna ulaganja obuhvataju:

<u>U hiljadama RSD</u>	<u>2017.</u>	<u>2016.</u>
Patenti i licence	620.556	525.773
Stanje na dan 31. decembar	620.556	525.773

Promene na nematerijalnim ulaganjima su prikazane u narednoj tabeli:

<u>U hiljadama RSD</u>	<u>Patenti i licence</u>	<u>Ostala nematerijalna ulaganja</u>	<u>Ukupno</u>
Nabavna vrednost			
Stanje 1. januar 2016.	2.673.149	27.257	2.700.406
Sticanje prava kontrole nad zajedničkim poduhvatima	26.143	-	26.143
Povećanja	272.871	-	272.871
Otuđenje i rashodovanje	(461)	-	(461)
Stanje na dan 31. decembar 2016.	2.971.702	27.257	2.998.959
Stanje 1. januar 2017.	2.971.702	27.257	2.998.959
Povećanja	307.302	-	307.302
Otuđenje i rashodovanje	(7.112)	-	(7.112)
Stanje na dan 31. decembar 2016.	3.271.892	27.257	3.299.149
Ispravka vrednosti			
Stanje 1. januar 2016.	2.248.850	22.477	2.271.327
Sticanje prava kontrole nad zajedničkim poduhvatima	25.442	-	25.442
Amortizacija	172.098	4.780	176.878
Otuđenje i rashodovanje	(461)	-	(461)
Stanje na dan 31. decembar 2016.	2.445.929	27.257	2.473.186
Stanje 1. januar 2017.	2.445.929	27.257	2.473.186
Amortizacija	212.519	-	212.519
Otuđenje i rashodovanje	(7.112)	-	(7.112)
Stanje na dan 31. decembar 2016.	2.651.336	27.257	2.678.593
Sadašnja vrednost			
Stanje na dan 1. januar 2016.	424.299	4.780	429.079
Stanje na dan 31. decembar 2016.	525.773	-	525.773
Stanje na dan 31. decembar 2017.	620.556	-	620.556

23. Odložena poreska sredstva

Obračun odloženog poreskog sredstva na 31. decembar 2017. godine je prikazan kao što sledi:

U hiljadama RSD	2017.			2016.		
	Aktiva	Pasiva	Neto	Aktiva	Pasiva	Neto
Razlika sadašnje vrednosti osnovnih sredstava	234.855	-	234.855	220.125	-	220.125
Rezervisanja za sudske sporove	70.259	-	70.259	23.380	-	23.380
Otpremnina za odlazak u penziju	52.341	-	52.341	64.499	-	64.499
Ostalo	5.869	-	5.869	9.863	-	9.863
Dobici/(gubici) po osnovu instrumenata zaštite od rizika novčanog toka i finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju	-	(2.000)	2.000	-	(17.863)	(17.863)
Odloženo poresko sredstvo/(obaveza). neto	363.324	(2.000)	365.324	317.867	(17.863)	335.730

Odloženi porez je obračunat primenom poreske stope od 15% za oba prikazana perioda.

24. Ostala sredstva

Ostala sredstva obuhvataju:

U hiljadama RSD	2017.	2016.
Potraživanja za naknade platnog prometa i druge nekreditne usluge	58.555	97.980
Potraživanja po osnovu prodaje	3.293	1.697
Potraživanja po osnovu avansa datih za obrtna sredstva	104.020	102.329
Potraživanja po osnovu avansa datih za trajna ulaganja	-	38.766
Potraživanja od zaposlenih	13.397	14.646
Potraživanja po osnovu isplaćenih bolovanja	33.477	52.273
Ostala potraživanja iz poslovnih odnosa	161.380	244.181
Prolazni i privremeni računi	47.589	20.397
Potraživanja u obračunu	16.441	21.233
Razgraničeni rashodi kamata	58	90
Razgraničeni ostali troškovi	136.018	124.432
Ostala aktivna vremenska razgraničenja	334.849	352.078
Sredstva stečena naplatom potraživanja	323.777	342.970
Inventar u upotrebi	2.017	2.017
	1.234.871	1.415.089
Minus: Ispravka vrednosti	(61.718)	(120.461)
Stanje na dan 31. decembar	1.173.153	1.294.628

Promene na ispravkama vrednosti su prikazane kao što sledi:

<u>U hiljadama RSD</u>	<u>2017.</u>	<u>2016.</u>
Pojedinačna ispravka vrednosti		
Stanje na dan 1. januar	106.564	106.251
Rashod	24.479	58.902
Ukidanje	(47.844)	(56.861)
Otpis	(29.198)	(1.728)
Ukupno	54.001	106.564
Grupna ispravka vrednosti		
Stanje na dan 1. januar	13.897	84.788
Rashod	8.248	23.833
Ukidanje	(13.110)	(94.902)
Kursna razlika	(1.318)	178
Ukupno	7.717	13.897
Stanje na dan 31. decembar	61.718	120.461

Sredstva stečena naplatom potraživanja obuhvataju:

<u>U hiljadama RSD</u>	<u>2017.</u>		<u>2016.</u>	
	<u>Površina (m²)</u>	<u>Vrednost</u>	<u>Površina (m²)</u>	<u>Vrednost</u>
Požarevac. Vardarska br.2 - stambeni prostor	-	-	115,77	7.751
Smederevska Palanka. Neznalog junaka br.47 -poslovno stambeni prostor	274,52	5.890	274,52	5.890
Beograd. ul. Ustanička br.14/a - poslovni prostor	1.785,00	189.962	1.785,00	189.962
Subotica. Jovana Mikića br.214-poljoprivredno zemljište	6.437,00	3.193	6.437,00	3.193
Subotica. Jovana Mikića br.214-stambeni prostor	281,60	1.221	281,60	1.221
Kruševac. Čupićeva 6/1 stambeni prostor	-	-	76,00	3.300
Novi Sad. Jovana Dučića 35 objekat za fiz. kul. ten.tereni	3.575,00	123.511	3.575,00	123.512
Pančevo. potes 2 Nemačko polje-zemljište i poslovno stambeni objekti	-	-	8.511,00	8.141
Stanje na dan 31. decembar	12.353,12	323.777	21.055,89	342.970

25. Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci

Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacija i centralnoj banci obuhvataju:

U hiljadama RSD

	2017.			2016.		
	u dinarima	u stranoj valuti	ukupno	u dinarima	u stranoj valuti	ukupno
Obaveze po transakcionih depozita	934.988	439.263	1.374.251	650.678	659.535	1.310.213
Obaveze po namenskim depoz.	55.508	18.257	73.765	15.457	15.881	31.338
Obaveze po ostalim depozitima	3.827	6.310	10.137	3.402	2.404	5.806
Obaveze po osnovu kredita	-	4.877.017	4.877.017	-	4.307.115	4.307.115
Obaveze po osnovu ostalih fin.obaveza	125	51.278	51.403	8.846	85.960	94.806
Stanje na dan 31. decembar	994.448	5.392.125	6.386.573	678.383	5.070.895	5.749.278

Obaveze po osnovu kredita obuhvataju:

	2017.		2016.	
	u hilj. EUR	u hilj. RSD	u hilj. EUR	u hilj. RSD
Evropski Fond za Jugoistočnu Evropu - EFSE	10.290	1.211.578	13.230	1.627.893
Razvojna banka Saveta Evrope (Council of Europe Development Bank)	10.000	135.059	10.000	318.588
Evropska investiciona banka - EIB	40.000	3.530.380	20.000	2.360.634
Stanje na dan 31. decembar	60.290	4.877.017	43.230	4.307.115

EFSE krediti su sa rokom otplate do 8 godina. Kamata stopa se utvrđuje na nivou 6-mesečnog Euribor-a plus margina od 3,05. Krediti se vraćaju u jednakim polugodišnjim tranšama.

Kamatna stopa na kredite odobrene od strane EIB-a i Saveta EDB se kreće u rasponu od 0,11% do 1,24% Krediti se otplaćuju kvartalno i polugodišnje.

26. Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima

Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima obuhvataju:

U hiljadama RSD	2017.			2016.		
	u dinarima	u stranoj valuti	ukupno	u dinarima	u stranoj valuti	ukupno
Obaveze po osnovu transakcionih depozita	43.887.771	114.449.310	158.337.081	41.759.501	102.132.042	143.891.543
Obaveze po osnovu štednih depozita	287.545	26.957.125	27.244.670	398.748	29.663.790	30.062.538
Obaveze po osnovu depozita za date kredite	42.754	700.217	742.971	37.501	700.996	738.497
Obaveze po osnovu namenskih depozita	99.407	4.167.675	4.267.082	148.574	2.881.403	3.029.977
Obaveze po osnovu ostalih depozita	483.760	679.405	1.163.165	513.613	1.394.734	1.908.347
Obaveze po osnovu overnight-a	8.052	157.635	165.687	2.637	1.320.339	1.322.976
Obaveze po osnovu kredita	-	8.491.204	8.491.204	-	10.033.462	10.033.462
Obaveze po osnovu ostalih fin. obaveza	27.038	491.970	519.008	22.831	671.970	694.801
Stanje na dan 31. decembar	44.836.327	156.094.541	200.930.868	42.883.405	148.798.736	191.682.141

Kratkoročni dinarski depoziti stanovništva oročeni na 12 meseci imali su godišnju kamatnu stopu od 1,00%, dok su svi drugi oblici dinarske oročene štednje, i kratkoročne i dugoročne, povučeni iz ponude Grupe 2016. godine.

Takođe, 2016. godine, iz ponude Grupe su povučeni i svi modeli devizne oročene štednje. Obaveze po osnovu kredita u iznosu od RSD 8.491.204 hiljada (2016.:10.033.462 hiljada) se odnose na obaveze prema Ministarstvu finansija Republike Srbije po osnovu:

APEX krediti sa rokom dospeća do 12 godina. Kamatna stopa se utvrđuje na nivou tromesečnog ili šestomesečnog EURIBOR-a plus margina koja se kreće u intervalu 0,27% do 1,38%. Krediti se vraćaju u jednakim polugodišnjim i tromesečnim tranšama.

Fond revolving kredita sa rokom dospeća do 5 godina. Kamatna stopa se utvrđuje na nivou tromesečnog LIBOR-a plus margina 0,75%. Krediti se vraćaju u jednakim tromesečnim tranšama.

Kamatna stopa na dinarske tekuće račune na godišnjem nivou za velika i srednja preduzeća kretala se okvirno do 0,35%. Za devizne tekuće račune velikih i srednjih preduzeća, banka nije plaćala kamatu u 2017 godini.

Na kratkoročne dinarske depozite odobravana je godišnja kamatna stopa okvirno do 2.0% za velika i srednja preduzeća. Na kratkoročne devizne depozite u EUR odobravana je kamatna stopa okvirno do 0.4% na godišnjem nivou. Kamatna stopa zavisi od iznosa i roka oročavanja.

U 2017. godini grupa nije nudila oročene depozite malim preduzećima i preduzetnicima i na iste nije plaćana kamata.

Na devizna sredstva stanovništva, položena na devizne tekuće račune, Grupa nije obračunavala i isplaćivala kamatu, tj. kamatna stopa je iznosila 0,00%.

Takođe, ni na dinarska sredstva stanovništva položena na dinarske tekuće račune i štedne račune po viđenju, Grupa nije obračunavala kamatu.

Na dinarske i devizne depozite, položene na oročene račune otvorene pre 2016. godine, sa mogućnošću više sukcesivnih uplata i automatskog reoročenja, obračunavana je kamata po stopi od 0,11% kada se radilo o depozitu u valuti EUR, odnosno 0,01% u slučaju depozita u drugim valutama, bez obzira na rok oročenja.

<u>U hiljadama RSD</u>	<u>Napomena</u>	<u>2017.</u>	<u>2016.</u>
Početno stanje			
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	25	5.749.278	3.069.939
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	26	191.682.141	174.319.264
Početno stanje 1. januara		197.431.419	177.389.203
Neto prilivi – depoziti		19.944.337	15.802.194
Neto odlivi – krediti		(201.262)	(372.411)
Neto odlivi - kamate		(237.585)	(489.290)
Neto odlivi– naknade		(1.315.937)	(1.328.473)
Kursne razlike		(9.753.636)	4.770.886
Ukalkulisana kamata i druge bezgotovinske transakcije		1.450.105	1.659.310
Stanje na dan bilansa			
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	25	6.386.573	5.749.278
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	26	200.930.868	191.682.141
Stanje na 31. decembar		207.317.441	197.431.419

27. Rezervisanja

27.1. Rezervisanja imaju sledeću strukturu:

<u>U hiljadama RSD</u>	<u>2017.</u>	<u>2016.</u>
Rezervisanja za beneficije zaposlenih		
- rezervisanja za otpremnine	297.286	388.829
- rezervisanja za ostala dugoročna primanja zaposlenih	82.712	87.289
- ostala rezervisanja - kratkoročna (bonus, godišnji odmori)	183.723	187.946
	563.721	664.064
Rezervisanja za gubitke po vanbilansnoj aktivi	335.704	352.357
Rezervisanja za sudske sporove	523.386	200.501
Ostala rezervisanja za obaveze	19.629	22.234
Stanje na dan 31. decembar	1.442.440	1.239.156

27.2. Promene na rezervisanjima za beneficije zaposlenih:

<u>U hiljadama RSD</u>	<u>2017.</u>	<u>2016.</u>
Stanje na dan 1. januar	664.064	555.664
Sticanje prava kontrole nad zajedničkim poduhvatima	-	23.976
Nova rezervisanja	262.992	278.664
Ukidanje rezervisanja	(347.229)	(191.954)
Isplate	(16.106)	(2.286)
Stanje na dan 31. decembar	563.721	664.064

27.3. Promene na rezervisanjima za gubitke po vanbilansnoj aktivi:

<u>U hiljadama RSD</u>	<u>2017.</u>	<u>2016.</u>
Stanje na dan 1. januar	352.357	230.472
Nova rezervisanja	371.775	528.803
Ukidanje rezervisanja	(380.143)	(408.919)
Kursne razlike	(8.285)	2.001
Stanje na dan 31. decembar	335.704	352.357

Rezervisanja za potencijalne gubitke u iznosu od RSD 335.704 hiljade (31. decembar 2016.: RSD 352.357 hiljada) formirana su po osnovu garancija i drugih vanbilansnih pozicija u skladu sa Metodologijom za obračun ispravke vrednosti bilansne aktive i rezervisanja za gubitke po vanbilansnim stavkama.

27.4. Promene na rezervisanjima za sudske sporove su prikazane u narednoj tabeli:

<u>U hiljadama RSD</u>	<u>2017.</u>	<u>2016.</u>
Stanje na dan 1. januar	200.501	102.579
Sticanje prava kontrole nad zajedničkim poduhvatima	-	94.173
Nova rezervisanja	385.602	33.072
Ukidanje rezervisanja	(26.861)	-
Korišćenje rezervisanja	(31.949)	-
Ostalo	(3.907)	(29.323)
-		
Stanje na dan 31. decembar	523.386	200.501

27.5. Promene na ostalim rezervisanjima za obaveze su prikazana u narednoj tabeli:

<u>U hiljadama RSD</u>	<u>2017.</u>	<u>2016.</u>
Stanje na dan 1. januar	22.234	14.069
Nova rezervisanja	4.442	10.393
Ukidanje rezervisanja	-	-
Korišćenje rezervisanja	(7.047)	(2.228)
Stanje na dan 31. decembar	19.629	22.234

28. Ostale obaveze

Ostale obaveze obuhvataju:

<u>U hiljadama RSD</u>	<u>2017.</u>	<u>2016.</u>
Obaveze za naknadu	13.977	6.907
Obaveze prema dobavljačima	252.514	337.269
Obaveze po osnovu primljenih avansa	56.136	28.257
Ostale obaveze iz poslovnih odnosa	38.615	29.617
Obaveze u obračunu	133.951	68.490
Prolazni i privremeni računi	386.661	345.741
Obaveze po osnovu zarada i naknada zarada	51	15
Obaveze za porez na dodatu vrednost	44.008	52.239
Obaveze za druge poreze i doprinose	3.038	2.680
Razgraničene obaveze za ostale obračunate rashode	134.096	132.087
Razgraničeni prihodi kamate	104.152	66.290
Razgraničeni ostali prihodi	270.929	227.715
Ostala pasivna vremenska razgraničenja	689	7.726
Stanje na dan 31. decembar	1.438.817	1.305.033

29. Kapital

29.1. Kapital Grupe na dan 31. decembra 2017. godine se sastoji od:

<u>U hiljadama RSD</u>	<u>2017.</u>	<u>2016.</u>
Aksijski kapital	27.466.158	27.466.158
Rezerve iz dobitka	23.353.465	23.353.465
Revalorizacione rezerve po osnovu promene vrednosti finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju-obveznice	54.324	2.622
Hedžing rezerva	(4.182)	(29.815)
Nerealizovani gubici po osnovu finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju	(53.047)	(65.606)
Dobitak tekuće godine	6.718.885	5.846.826
Dobitak prethodnih godina	435.535	-
Stanje na dan 31. decembar	<u>57.971.138</u>	<u>56.573.650</u>

Raiffeisen See Region Holding GMBH. Beč je vlasnik 100% kapitala Grupe.

Imalac običnih akcija odgovara za obaveze i snosi rizik poslovanja Grupe srazmerno broju akcija kojima raspolažu. Akcije se mogu prenositi na druga lica u skladu sa odredbama Odluke o osnivanju. Vlasnik običnih akcija ima pravo na dividendu.

U 2017. godini. Odlukom Skupštine od 27. aprila 2017. godine akcionaru je po osnovu dobiti realizovane u 2016. godini isplaćena dividenda u iznosu od RSD 5.411.291 hiljada.

U 2016. godini. Odlukom Skupštine od 25. aprila 2016. godine akcionaru je po osnovu dobiti realizovane u 2015. godini isplaćena dividenda u iznosu od RSD 4.341.952 hiljada.

29.2. Rezerve iz dobitka obuhvataju:

<u>U hiljadama RSD</u>	<u>2017.</u>	<u>2016.</u>
Potrebna rezerve za procenjene gubitke po bilansnoj aktivni i vanbilansnim stavkama	23.353.465	23.353.465
Stanje na dan 31. decembar	<u>23.353.465</u>	<u>23.353.465</u>

29.3. Grupa ispunjava sve regulatorne zahteve u pogledu kapitala i pokazatelja adekvatnosti kapitala.

30. Potencijalne obaveze

30.1 Preuzete buduće obaveze Banke na dan 31. decembra obuhvataju:

<u>U hiljadama RSD</u>	<u>2017.</u>	<u>2016.</u>
Date garancije i druga jemstva	40.736.294	33.510.641
Izdati akreditivi	1.190.164	1.415.594
Preuzete neopozive obaveze za nepovučene kredite	13.078.022	10.620.668
Preuzete opozive obaveze za nepovučene kredite	61.443.472	60.148.378
Stanje na dan 31. decembar	116.447.952	105.695.281

Za potencijalne obaveze iskazane u vanbilansnoj aktivni. Grupa je procenila i formirala rezervu na teret rashoda u iznosu od RSD 335.704 hiljada (2015: RSD 352.357 hiljada). koja je iskazana kao obaveza po osnovu rezervisanja u bilansu Grupe.

Preuzete neopozive obaveze imaju sledeću strukturu:

<u>U hiljadama RSD</u>	<u>2017.</u>	<u>2016.</u>
Okvirne linije po tekućim računima pravnih lica	11.451	24.710
Okvirne linije po kratkoročnim kreditima. garancijama	1.038.343	6.969
Okvirne linije po dugoročnim kreditima. garancijama	1.804.711	1.155.559
Okvirne linije pravnih lica po karticama	598.470	603.533
Okvirne linije po tekućim računima građana	1.062.696	1.151.198
Okvirne linije građana po karticama	8.562.351	7.678.699
Stanje na dan 31. decembar	13.078.022	10.620.668

30.2 Sudski sporovi

Protiv Grupe se vodi 386 sudskih sporova (2015.: 261). Na dan 31. decembar 2017. godine ukupna vrednost sporova iznosi RSD 1.691.238 hiljada (2016.: RSD 840.993 hiljada). Na bazi procene rukovodstva o pozitivnom ishodu sudskih sporova i ukupnom gubitku koji Grupa može pretrpeti. Grupa je procenila da ukupan gubitak po osnovu sudskih sporova iznosi RSD 523.386 hiljada (2016.: RSD 200.501 hiljada) i u tom iznosu je formirana rezervacija za sudske sporove.

Grupa je pokrenula veliki broj sudskih sporova protiv trećih lica, uglavnom u cilju naplate potraživanja.

30.3 Preuzete obaveze po osnovu zakupa

Grupa iznajmljuje poslovni prostor i putnička vozila putem operativnog lizinga.

Buduća plaćanja po osnovu operativnog lizinga u slučajevima kada se Grupa javlja kao zakupac su prikazana u narednoj tabeli:

<u>U hiljadama RSD</u>	<u>2017.</u>	<u>2016.</u>
Plaćanja po osnovu operativnog lizinga		
U periodu od jedne godine	487.811	471.502
U periodu između 1 i 5 godina	1.253.901	1.020.364
U periodu dužem od 5 godina	154.980	98.875
Ukupno	1.896.692	1.590.741

31. Povezana pravna lica

Grupu kontroliše Raiffeisen SEE Region Holding GmbH. Vienna, osnovan u Austriji, koji je vlasnik 100% običnih akcija Grupu. Krajnji vlasnik Grupu je Raiffeisen Zentralbank Osterreich AG, osnovana u Austriji.

Bankarske transakcije se obavljaju sa povezanim licima kao deo redovnog poslovanja Grupe. Ove transakcije obuhvataju kredite, depozite i transakcije izvršene u stranoj valuti.

U narednoj tabeli prikazana je ukupna bilansna izloženost prema i od povezanih lica, koja imaju uticaj na poslovanje Grupe:

BILANS STANJA

<u>U hiljadama RSD</u>	<u>2017.</u>	<u>2016.</u>
AKTIVA		
Gotovina i sredstva kod centralne banke:		
Raiffeisen Bank International AG. Wien	173.081	72.617
Raiffeisenbank Austria d.d., Zagreb	12.797	8.258
	185.878	80.875
Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjena trgovanju		
Raiffeisenbank Austria d.d., Zagreb	-	16
Raiffeisen Bank International AG. Wien	736	12.106
	736	12.122
Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju		
Raiffeisen bank. A.S. Prague	1.196.374	1.237.971
	1.196.374	1.237.971
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija		
Raiffeisen Bank International AG. Wien	12	25
Raiffeisen bank d.d., Bosna i Hercegovina	121	-
	133	25
Kredit i potraživanja od komitenata		
Park City Real Estate d.o.o. Novi Sad	73.468	328.265
Bulding Business Centar d.o.o., Novi Sad	195.346	1.060.480
Bulevard Centar BBC d.o.o. Novi Sad	3.587	48
Raiffeisen Rent d.o.o. Beograd	910.915	1.032.634
	1.183.316	2.421.427
Potraživanja po osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od rizika		
Raiffeisen Bank International AG. Wien	42.586	52.738
	42.586	52.738
Ostala sredstva		
Raiffeisen Bank International AG. Wien	34.613	33.741
Raiffeisenbank Austria d.d., Zagreb	41	64
Raiffeisen Rent d.o.o. Beograd	5.914	314
Raiffeisen Informatik Consulting GMBH	80	57
	40.648	34.176

PASIVA

U hiljadama RSD

2017.

2016.

Finansijske obaveze po fer vrednosti kroz bilans uspeha
namenjene trgovanju

Raiffeisen Bank International AG. Wien	619	3.444
	619	3.444

Obaveze po osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od
rizika

Raiffeisen Bank International AG. Wien	-	114.902
	-	114.902

Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim
organizacijama i centralnoj banci

Raiffeisen Bank International AG. Wien	80.789	8.788
Raiffeisen Bank d.d.. Bosna i Hercegovina	555	6.927
Raiffeisenbank Austria d.d. Zagreb	1.517	2.002
	82.861	17.717

Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima

Raiffeisen Rent d.o.o. Beograd	138.318	10.579
Park City Real Estate d.o.o. Novi Sad	36.983	12.520
Bulding Business Centar d.o.o. Novi Sad	275.178	12.022
Bulevard Centar BBC d.o.o. Novi Sad	1.023	2.211
	451.502	37.332

Ostale obaveze

Raiffeisen Bank International AG. Wien	81.185	84.630
Raiffeisen Rent d.o.o. Beograd	1.767	59.973
Centralised Raiffeisen International Services & Payments S.R.L.. Bucharest	1.280	1.084
PJSC Ukrainian processing center. Ukraina	322	278
Raiffeisenbank Austria d.d. Zagreb	28	1.967
Raiffeisen bank AS Prague	31	-
Raiffeisen Bank ZRT Mađarska	-	87
Bulding Business Centar d.o.o. Novi Sad	12	-
Regional Card Processing Centre s.r.o. Bratislava	14.720	11.980
	99.345	159.999

BILANS USPEHA

<u>U hiljadama RSD</u>	<u>2017.</u>	<u>2016.</u>
Prihodi od kamata:		
Raiffeisen Rent d.o.o. Beograd	10.999	19.144
Raiffeisen Bank AS Prag	9.090	4.121
	20.089	23.265
Rashodi kamata:		
Raiffeisen Bank International AG. Wien	(34.412)	(21.904)
Raiffeisen Rent d.o.o. Beograd	-	(610)
Building Business Centar d.o.o. Novi Sad	-	(14)
Park City Real Estate d.o.o. Novi Sad	-	(105)
Raiffeisen Bank AS Prag	(4.531)	(2.058)
	(38.943)	(24.691)
Prihodi od naknada i provizija:		
Raiffeisen Rent d.o.o. Beograd	873	31.459
Bulevard Centar BBC DOO Novi Sad	8	6
Park City Real Estate DOO. Novi Sad	88	78
Building Business Centar DOO. Novi Sad	156	180
Raiffeisen Bank International AG. Wien	33.600	-
Raiffeisenbank Austria d.d. Zagreb	1.714	793
Tatra Banka SA Prague	-	22
Raiffeisen Banka dd Bosna i Hercegovina	630	381
Raiffeisen bank AS Prag	196	-
Raiffeisenbank Kosovo	71	27
Raiffeisen bank ZRT Mađarska	-	256
	37.336	33.202
Rashodi naknada i provizija:		
PJSC Ukrainian procesing center. Ukraina	(4.906)	(5.295)
Raiffeisenbank Austria d.d. Zagreb	-	(65)
Regional Card Processing Centre	(148.245)	(155.037)
Raiffeisen Bank International AG. Wien	(143.633)	(180.521)
Raiffeisen Rent a.d.	-2	-
	(296.786)	(340.918)
Neto dobitak po osnovu finansijskih sredstava namenjenih trgovanju		
Raiffeisen Bank International AG. Wien	(8.545)	-
	(8.545)	-
Neto dobitak/(gubitak) po osnovu zaštite od rizika		
Raiffeisen Bank Internacional AG. Wien	(54.647)	(24.121)
	(54.647)	(24.121)

U hiljadama RSD

2017.

2016.

Ostali poslovni prihodi

Raiffeisen Rent d.o.o. Beograd	1.476	1.627
Raiffeisen Bank International AG. Wien	10.098	2.454
Raiffeisen Bank B i H	52	-
Regional Card Processing Centre	3.529	1.228
	15.155	5.309

Neto (rashodi)/prihod po osnovu obezvređenja finansijskih
sredstava i kreditno rizičnih vanbilansnih stavki

Bulevard Centar BBC d.o.o. Novi Sad	-	610.055
Bulding Business Centar d.o.o.. Novi Sad	(79.626)	(371.139)
Raiffeisenbank Austria d.d. Zagreb	(46)	-
Raiffeisen Bank International AG. Wien	57	-
Raiffeisen Bank DD Bosna i Hercegovina	4	-
Park City Real Estate d.o.o. Novi Sad	-	(485.943)
	(79.611)	(247.027)

Ostali rashodi

Raiffeisen Rent d.o.o. Beograd	(20.136)	(20.607)
Raiffeisen Bank International AG. Wien	(327.307)	(330.970)
Centralised Raiffeisen International Services & Payments S.R.L..		
Bucharest	(39.495)	(41.892)
Raiffeisenbank Austria d.d.. Zagreb	(4)	(2.272)
Raiffeisen capital managment	(6.630)	(4.344)
RZB Raiffeise Zentrilbank Oster. AG	-	(1.101)
	(393.572)	(401.186)

Neto iznos na dan 31. decembra

(799.524)

(976.167)

32. Događaji nakon datuma bilansa

Nije bilo događaja nakon datuma bilansa stanja koji bi zahtevali obelodanjivanje ili korekciju konsolidovanih finansijskih izveštaja za 2017. godinu.

Beograd, 30. mart 2018. godine

Ispred rukovodstva Raiffeisen banke a.d., Beograd

Zoran Petrović
Predsednik Izvršnog odbora

Petar Jovanović
Zamenik predsednika Izvršnog odbora

KONSOLIDOVANI GODIŠNJI IZVEŠTAJ O POSLOVANJU
RAIFFEISEN BANKE A.D. BEOGRAD ZA 2017. GODINU

Beograd, 30.mart 2018. godine

S A D R Ź A J:

	strana
Uvodna reč predsednika Izvršnog odbora	1
Makroekonomsko okruženje, mogućnosti za strane investitore i perspektive	2
Osnovni podaci o Grupi	8
Finansijski položaj i rezultati poslovanja	23
Značajni događaji po završetku poslovne godine	33
Planirani budući razvoj	34
Ulaganja u finansijske instrumente	34
Aktivnosti istraživanja i razvoja	35
Društvena odgovornost i zaštita životne sredine	35
Upravljanje rizicima i izloženost rizicima	36
Informacija o otkupu sopstvenih akcija	45
Ogranci	45
Organizaciona struktura i kadrovi	45

Uvodna reč predsednika Izvršnog odbora

Poštovani akcionari i poslovni partneri,

Zadovoljstvo mi da vas u ime Izvršnog odbora obavestim da je Raiffeisen Grupa u Srbiji veoma uspešno završila još jednu poslovnu godinu. Ostvareni profit pre oporezivanja u 2017. godini iznosi 63.23 miliona evra, što je za 20% više nego u prethodnoj godini. Ovo je čvrst dokaz da je banka uspešno prilagodila svoj model poslovanja aktuelnim uslovima na tržištu, te odgovorila na brojne izazove i promene u poslovnom okruženju.

Banka je tako u 2017. nastavila kontinuiranu transformaciju mreže filijala, uvodeći najmodernija tehničko-tehnološka dostignuća u oblasti bankarstva. Na taj način smo odgovorili i na ubrzani tempo digitalizacije poslovanja, u stopu prateći savremene bankarske trendove na najrazvijenijim tržištima.

Potvrdu uspešnosti poslovanja dobili smo i od strane vodećih svetskih finansijskih magazina „Global Finance“ i „EMEA Finance“, koji su nas proglasili najboljom bankom u Srbiji. Uz to, kao članica Raiffeisen grupacije, svojim sjajnim rezultatima dali smo značajan doprinos proglašenju Raiffeisen Bank International-a za najbolju banku u regionu srednje i istočne Evrope od strane najeminentnijeg svetskog finansijskog časopisa „The Banker“.

Upravo bogato iskustvo i podrška Raiffeisen bankarske grupacije, jedne od najstarijih i najvećih bankarskih grupacija u Austriji, predstavlja jedan od ključnih faktora uspeha poslovanja naše banke u Srbiji tokom proteklih 16 godina.

Raiffeisen banka pruža i značajnu podršku u radu kompanijama Raiffeisen Leasing d.o.o. Beograd, Raiffeisen Future a.d. Beograd, Društvu za upravljanje dobrovoljnim penzijskim fondom, kao i Raiffeisen Invest a.d. Beograd, Društvu za upravljanje investicionim fondovima.

Odlični rezultati, odnos poverenja sa klijentima, zatim očuvanje jedne od liderskih pozicija na tržištu po svim ključnim parametrima, ostvareni su zahvaljujući velikoj stručnosti i profesionalizmu naših zaposlenih, koji čine jedan od najboljih bankarskih timova u našoj zemlji. Ovom prilikom im, u ime Izvršnog odbora, zahvaljujem na uloženom trudu i ličnom angažovanju.

U svom radu, banka i njeni zaposleni su se od samog početka vodili principom društveno odgovornog poslovanja kao jednog od osnovnih postulata u radu. U 2017. godini je takav pristup nastavljen, i to kroz niz akcija – donatorskih i humanitarnih, a kroz koje je pružena pomoć institucijama i pojedincima kojima je ona bila najpotrebnija.

Kad je reč o planovima za naredni period, Raiffeisen banka će nastaviti da kroz proaktivan pristup, te konstantno unapređenje svojih procesa i servisa, bude jedan od stožera kvalitetne bankarske usluge na domaćem tržištu. Poseban akcenat biće na daljem unapređenju digitalnog servisa, kako bismo blagovremeno odgovorili na najsavremenije trendove u poslovanju. Pritom, svakako neće biti izostavljen najvažniji i tradicionalni aspekt našeg poslovanja - građenje i održavanje visoko profesionalnih i partnerskih odnosa sa klijentima.

Zoran Petrović
Predsednik Izvršnog odbora

Makroekonomsko okruženje, mogućnosti za strane investitore i perspektive

Početak godine obeležen je redovnim predsedničkim izborima na kojima je predsednik Srpske napredne stranke (SNS), Aleksandar Vučić, odneo pobjedu. Funkciju predsednika Vlade preuzela je Ana Brnabić, sa mesta Ministra državne uprave i lokalne samouprave.

Proces otvaranja poglavlja u okviru pregovaračkog procesa pridruživanja Evropskoj Uniji nastavljen je otvaranjem sledećih poglavlja: 20 (preduzetništvo i industrijska politika), 26 (obrazovanje i kultura), 7 (pravo intelektualne svojine), 29 (carinska unija), 6 (pravo privrednih društava) i poglavlje 30 (ekonomski odnosi sa inostranstvom). Do kraja 2017. godine otvoreno je dvanaest od ukupno predviđenih 35 poglavlja, od čega su dva poglavlja blizu zatvaranja. Evropska komisija objavila je Strategiju proširenja bloka na Zapadni Balkan sa koracima koje Srbija treba da preduzme kako bi zatvorila sva otvorena poglavlja u okviru procesa pridruživanja EU do 2023. godine, kako bi se pridruživanje bloku okončalo 2025. godine.

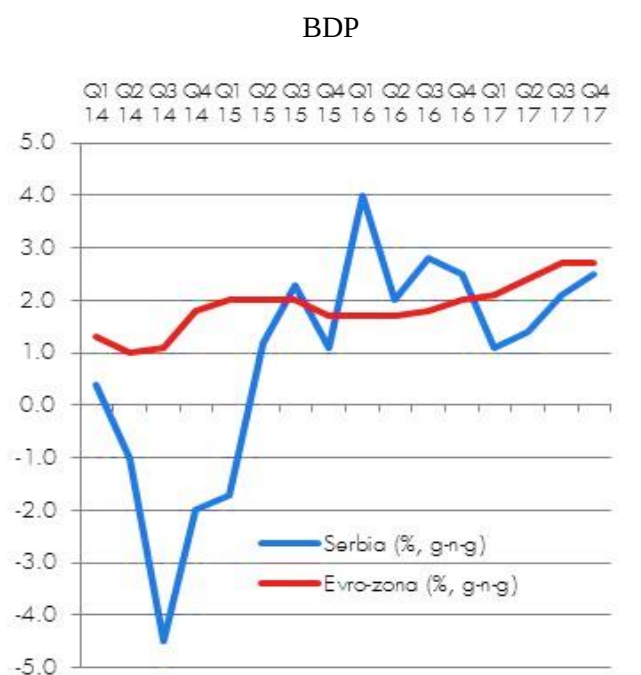
Vlada je uspešno izvršavala kriterijume postavljene u okviru trogodišnjeg stand-by ugovora iz predostrožnosti potpisanog sa Međunarodnim monetarnim fondom (MMF) 2015. godine. MMF je izuzetno visoko ocenio uspešnost Vlade u ostvarivanju fiskalne konsolidacije i zaustavljanju rasta javnog duga.

Sa druge strane, i pored napora uložених u reformu javne administracije i javnih preduzeća, MMF je preporučio ubrzanje procesa kako bi se ograničio rast javnog duga. Postoje najave da će Vlada potpisati sa MMF-om novi nefinansijski instrument u 2018. godini, koji je dizajniran da pruži podršku Vladi u nastavku sprovođenja reformi, a sa druge strane da usidri očekivanja investitora.

Ostvareni rezultati u fiskalnoj konsolidaciji, uspešno izvršavanje targetiranih kriterijuma u okviru MMF aranžmana i solidan rast ekonomije podstaknut rastom investicija, rezultirao je da sve tri rejting agencije poboljšaju rejting zemlje. Moody's rejting agencija povećala je rejting na Ba3 sa B1, dok su rejting agencije Standard and Poor's i Fitch unapredile rejting zemlje sa BB- na BB.

Makroekonomski trendovi

Nakon rasta bruto domaćeg proizvoda (BDP) u iznosu od 2,8% g-n-g u 2016. godini, ekonomija je usporila rast u toku 2017. godine. Procenjen rast BDP-a u 2017. godini iznosi 1,8% godišnje.

Rast ekonomije se oporavio u četvrtom (+2,5% g-n-g) i trećem kvartalu (+2,2% g-n-g) nakon rasta od 1,5% g-n-g u drugom i 1,2% g-n-g u prvom kvartalu,.

Rastu ekonomije u četvrtomkvartalu najviše je doprineo rast investicija, kako privatnih podstaknutih prilivom stranih direktnih investicija, tako i državnih investicija u infrastrukturne projekte. Dalje, pad nezaposlenosti podstaknuo je potrošnju domaćinstava koja je ostvarila prosečnu stopu rasta od 1,8% u toku 2017. u odnosu na 0,8% u 2016. godini.

Država je smanjila potrošnju u 2017. godini (prosečna stopa od 1,0%) u poređenju sa 2016. godinom (prosečna stopa od 2,3%). Neto efekat uvoza i izvoza na rast ekonomije smanjen je u toku 2017. u odnosu na 2016. godinu zbog značajnog rasta uvoza u 2017.

Sektori koji su najviše doprineli rastu ekonomije u 2017. godini su: prerađivačka industrija, snabdevanje električnom energijom, gasom i parom, snabdevanje vodom i upravljanje otpadnim vodama, građevinarstvo i trgovina na veliko i malo. Poljoprivreda je prethodne godine imala negativan performans zbog nepovoljnih vremenskih uslova, jake zime, a potom i suše.

Prosečna stopa nezaposlenosti u 2017. godini (13,5%) pala je u odnosu na 2016. godinu (15,3%)inajniži je nivo ovog pokazatelja od uvođenja praćenja nezaposlenosti prema metodologiji Međunarodne organizacije rada. Međutim, novo zapošljavanje u 2017. (+32 hilj) je bilo manje u odnosu na 2016. (+122 hilj) i pored velikog priliva stranih direktnih investicija prošle godine, zbog anemičnog rasta ekonomije u 2017. Najveći rast zaposlenosti ostvaren je u prerađivačkoj industriji, trgovini na veliko i malo i uslugama smeštaja i ishrane.

Usporavanje rasta industrijske proizvodnje u 2017. godini (+3,5% g-n-g) u poređenju sa 2016. godinom (+4,7% g-n-g) rezultat je usporavanja rasta rudarstva (+2,7% g-n-g) i pada proizvodnje u snabdevanju električnom energijom, gasom, parom i klimatizacijom (-6,2% g-n-g), u poređenju sa 4,0% g-n-g i 2,7% g-n-g, respektivno u 2016. godini.

Razlog su s jedne strane bili vremenski uslovi (jako niske temperature u zimskom periodu kao i neuobičajeno niske temperature u prolećnom periodu), a sa druge strane dugogodišnje odsustvo investiranja u energetski sektor onemogućio je da ovaj sektor podmiri potrebe privrede koje su značajno počele da rastu sa dolaskom velikog broja novih investitora.

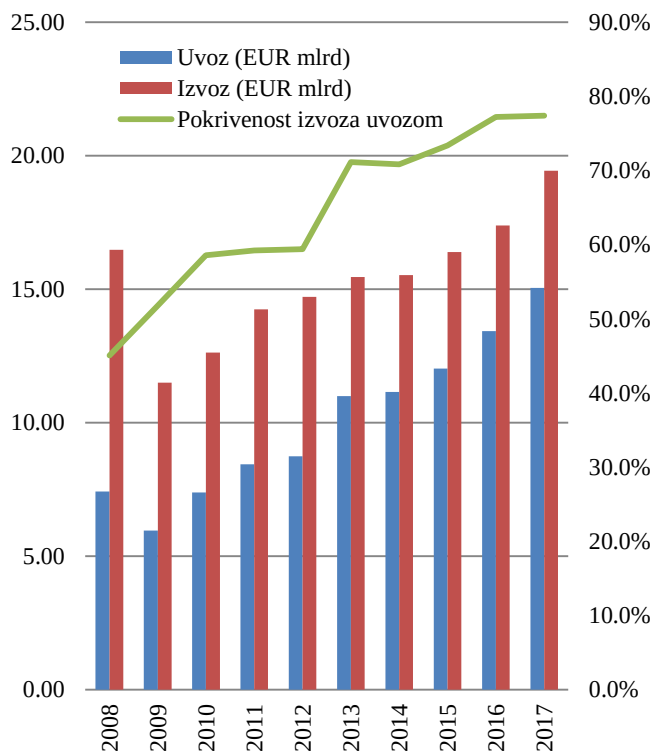
Ohrabrujuća je činjenica da je prerađivačka industrija u 2017. godini premašila rast (+6,4% g-n-g) iz 2016. (+5,3% g-n-g). Rast prerađivačke industrije bio je podstaknut novim investicionim ciklusom i rezultat je rasta proizvodnje duvanskih proizvoda, proizvodnje tekstila, proizvodnje drveta i proizvoda od drveta, hemijskih proizvoda, proizvodnja mašina, itd. Proizvodnja automobila u FIAT-u Kragujevac usporila je svoj pad (-3,3% g-n-g) iz 2016. godine (-7,6% g-n-g).

Izvoz je održao manje više sličan trend rasta u 2017. (+12,0% g-n-g) kao i u 2016. godini (+11,5% g-n-g). Iako je u strukturi izvoza, izvoz FIAT-ovih automobila dominirao, rast izvoza generisan je širokim spektrom različitih industrija zahvaljujući prilivu stranih direktnih investicija, uključujući: industrijske i električne mašine, gvožđe, nameštaj, odevne predmete, hemijske proizvode, duvan i ostalo.

Stopa rasta uvoza u 2017. (+13,8% g-n-g) bila je duplo veća nego u 2016. godini (+4,2% g-n-g) usled velikog rasta uvoza energenta zbog niskih temperatura u prvoj polovini 2017. godine, potom uvoza gvožđa, čelika, obojenih metala, električnih mašina i ostalih proizvoda i sirovina neophodnih za nov investicioni ciklus.

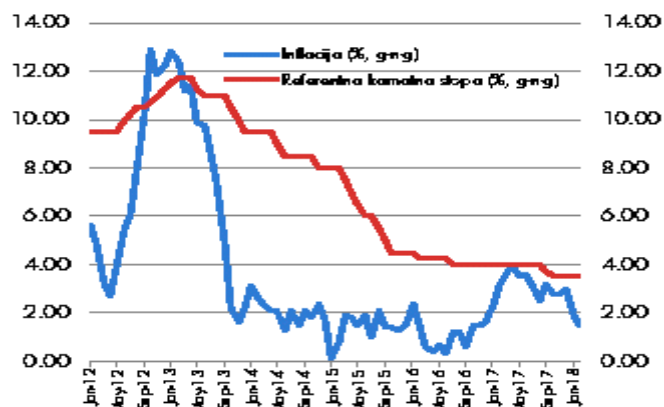
Zbog rasta uvoza, pokrivenost uvoza sa izvozom blago je pala na 77,4% u 2017. godini, u poređenju sa 78,8% u 2016. godini. Strane direktne investicije značajno su porasle u 2017. godini (2,4 milijardi evra) dostigavši najviši nivo od 2011. godine (3,3 milijardi evra) zahvaljujući stabilnom makroekonomskom okruženju, kao i merama subvencije koje je Vlada odobravalala za nove investicije.

SPOLJNA TRGOVINA POKRIVENOST UVOZA IZVOZOM

Inflacija je ostvarila rast od 3,0% g-n-g u 2017. i prvi put od 2009. ušla u inflacioni koridor (3% +/- 1,5pp). Rast cena proizvoda i usluga lične potrošnje u 2017. ubrzan je u poređenju sa 2016. (+1,6% g-n-g) usled jednokratnih povećanja cena nafte (naknadna korekcija cena na domaćem tržištu kao posledica rasta istih na globalnom tržištu) i određenih prehrambenih proizvoda zbog loših vremenskih uslova u prvoj polovini 2017. godine.

INFLACIJA/REFERENTNA KAMATA

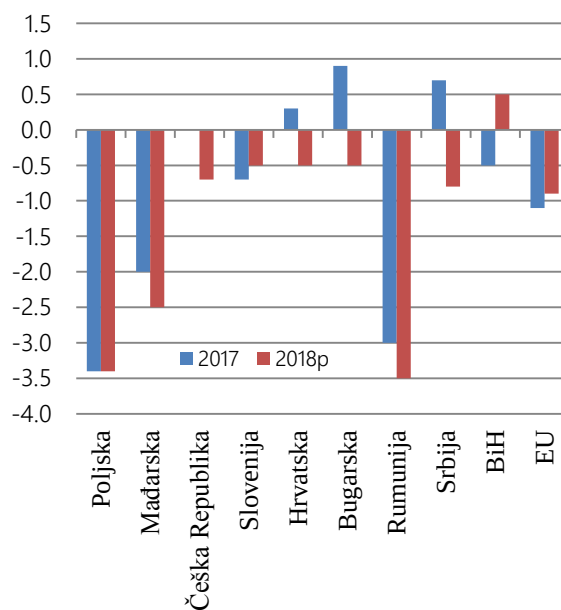
Međutim, inflacija je značajno usporila rast u drugoj polovini godine, što je delimično bilo podstaknuto niskim uvoznim cenama i jačanjem kursa dinara u odnosu na evro. Sve kategorije proizvoda i usluga ostvarile su rast, ali najveće stope rasta beležile su cene hrane i bezalkoholnih pića (+4,2% na godišnjem nivou), kao i alkoholnih pića i duvana (+6,7% na godišnjem nivou).

Rastu cena ove druge kategorije proizvoda najviše je doprinela korekcija visine akciza. Usporavanje inflacije u drugom delu 2017, jak dinar u odnosu na evro, kao i nešto sporiji rast ekonomije od očekivanog, rezultirao je smanjenjem referentne kamatne stope dva puta po 25 procentnih poena na 3,5%.

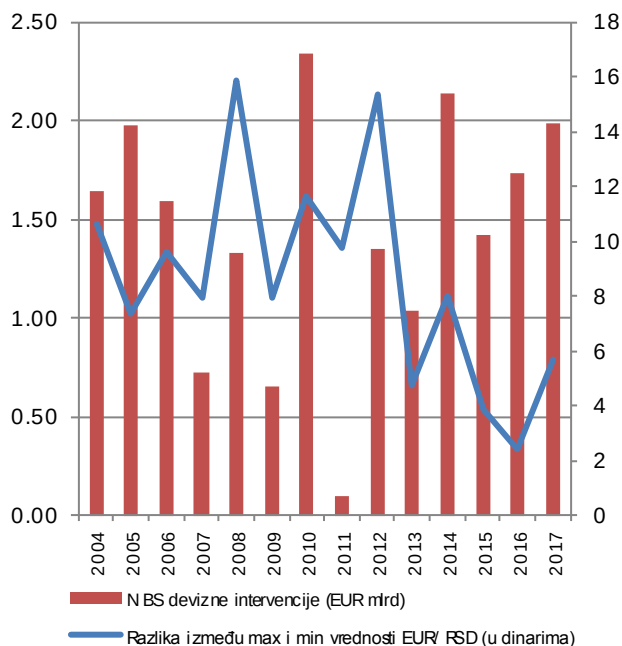
Po završetku predsedničkih izbora, dinar je konstantno jačao u odnosu na evro zahvaljujući rekordno visokom prilivu stranih direktnih investicija, visokom izvozu, prilivu doznaka iz inostranstva, povećanom povlačenju kredita banaka od matice u inostranstvu i emitovanju hartija od vrednosti Ministarstva finansija. Ukupne devizne intervencije NBS na deviznom tržištu (1,9 milijardi evra) bile su nešto više u odnosu 2016. godinu (1,7 milijardi evra) i uglavnom su bile na kupovnoj strani (1,4 milijardi evra) sa ciljem da se spreči preterano jačanje dinara u odnosu na evro.

Nekonsolidovani budžet je celu godinu bio u suficitu, zahvaljujući značajnom rastu poreskih prihoda (poreza na dodatu vrednost, porez na dobit preduzeća i akcize) usled efikasne naplate poreza, više inflacije u prvoj polovini 2017. godine, značajnog rasta uvoza i visoke profitabilnosti preduzeća u 2016. godini. I pored mera štednje, rashodi su imali blagi rast ali zbog rasta kapitalnih rashoda koji su na najvišem nivou od početka globalne finansijske krize 2008. godine. Radovi na Koridoru 10 i 11 i modernizacija železničkih kapaciteta generisali su ovaj rast, ali krajnji rezultat je povećanje kvaliteta infrastrukture koja će dalje unaprediti ekonomski ambijent i privući još novih investitora.

KONSOLIDOVANI BUDŽETSKI DEFICIT/SUFICIT U ODNOSU NA BDP

Suficit u budžetu, visoka likvidnost države, kretanje EUR/USD, EUR/RSD, kao i otplata dospele evroobveznice (750 miliona dolara), podstakli su pad javnog duga na 23,5 milijardi evra u 2017. godini (-1,6 milijardi evra od početka godine).

U odnosu na bruto domaći proizvod, javni dug je pao na 61,5% sa 71,9% u 2016. godini. Emisija duga na domaćem tržištu je smanjena jer su i potrebe refinansiranja blagajničkih zapisa Ministarstva finansija redukovane. Kao rezultat, Uprava za javni dug prodala je b-zapise u vrednosti od 2,9 milijardi evra (što su i bile potrebe refinansiranja) u odnosu na 3,4 milijarde evra prodatih hartija od vrednosti u 2016. godini.

Istovremeno, Uprava za javni dug povećala je vrednost emisija određenih ročnosti sa idejom da se kreiraju “referentne emisije” određenih ročnosti, npr. trogodišnjih HoV. Tako da je ukupna vrednost ponude HoV iznosila čak 8,6 mlrd evra (2016: 6 mlrd evra), a vrednost dostavljenih ponuda 3,8 mlrd evra, što nije signal da ne postoji apetit za domaćim dugom, već da se likvidnost domaćeg finansijskog sektora nalazi upravo na nivou dostavljenih ponuda. Sa druge strane, iako su nerezidenti počeli polako da se vraćaju na domaće tržište, agresivna povećanja referentne kamatne stope američke centralne banke (FED) učinila su ulaganja na njihovim tržištima daleko interesantnijim.

Dobre fiskalne performanse i stabilno makro-ekonomsko okruženje uticalo je na dalji rast poverenja investitora i pomeranja krive prinosa ka dužim ročnostima. Najveće učešće u strukturi ukupnog portfolija imali su trogodišnji b-zapisi (29%) i dvogodišnje HOV (22%), a povećalo se učešće sedmogodišnjih i petogodišnjih HOV, 21% i 14%, respektivno, delimično i zbog atraktivnog prinosa na duže ročnosti usled konstantnog pada prinosa.

Iako je prosečan prinos na dinarski denominovane b-zapise Ministarstva finansija blago porastao na 4,74% sa 4,28% u 2016. godini, taj rast se desio samo u prvim mesecima 2017. zbog rasta inflacije, da bi vrlo brzo prinosi promenili trend kretanja kako je inflacija usporila rast. Dalje, povećano je učešće dugoročnih hartija od vrednosti čiji prinosi iako u padu su znatno viši u odnosu na kraće ročnosti. Prosečni prinosi na evro-denominovane b-zapise Ministarstva finansija su pali na 1,57% sa 1,94% u 2016. godini.

Kretanja u bankarskoj industriji

I pored usporavanja rasta ekonomije u 2017. godini kreditna aktivnost bankarskog sektora ostvarila je rast od 2,8% (2016: 2,9%). Međutim, rast je bio podstaknut rastom kredita stanovništvu (+8,2%), dok su krediti privredi usporili rast u 2017. (+1,4%) posle 2,2% rasta u 2016. godini zbog usporavanja investicionog ciklusa u prvoj polovini 2017.

Volumen novoplasiranih kredita stanovništvu (+562,4 miliona evra) bio je nešto niži u poređenju sa 2016. godinom (+648,8 miliona evra), a najviše sredstava plasirano je u gotovinske kredite (+539,1 miliona evra). Iako stambeni krediti dominiraju u ukupnom portfoliju kredita odobrenih stanovništvu (43,7%), učešće potrošačkih kredita u portfoliju raste iz godine u godinu (2017: 37,8%).

Investicioni krediti plasirani privredi pali su za 7,2% u odnosu na rast od 3,3% u 2016. Čak su i krediti za likvidnost i obrtna sredstva usporili rast na 6,7% (2016: +8,6%). Loši vremenski uslovi do maja 2017. kao i uobičajeno usporavanje investicione aktivnosti privrede tokom predsedničkih izbora rezultirali su usporavanjem kreditne aktivnosti ka privredi.

Racio problematičnih kredita nastavio je da pada na 12,2% u trećem kvartalu 2017. sa 17,0% u 2016, a najveći pad je bio kod racija problematičnih kredita preduzetnika koji je pao na 18,1% u trećem kvartalu 2017. sa 24,1% na kraju 2016. Dalje, i racio problematičnih kredita privrede imao je trend pada na 13,4% u trećem kvartalu 2017. godine sa 17,6% na kraju 2016. godine kao i problematični krediti stanovništva koji su pali na 6,5% u trećem kvartalu 2017 (2016: 9,3%). Problematični krediti kod potrošačkih kredita imali su najveći pad na 10,3% u u trećem kvartalu 2017. godine (2016: 21,7%).

Pokrivenost problematičnih kredita ukupno obračunatom rezervom za procenjene bilansne i vanbilansne gubitke bila je na izuzetno visokom nivou i iznosila je 127,2% u septembru 2017. godine (2016: 118,9%). Takođe adekvatnost kapitala je i dalje dosta iznad propisanih 12%, a visina ovog racija u septembru 2017. godine iznosila je 22,5% (2016: 21,8%).

Pod uticajem svega gore navedenog, banke su i dalje usmeravale viškove dinarske likvidnosti u Trezorske zapise Ministarstva finansija i repo operacije kod Narodne Banke Srbije (NBS). Racio pokrivenosti kredita depozitima ostao je na stabilnom nivou u 2017 od 99,2% (2016: 99,7%) jer su krediti i depoziti rasli sličnom dinamikom. Depoziti su usporili rast u 2017. godini (+552,9 miliona evra od početka godine) u odnosu na 2016. godinu (+1,59 milijardi evra od početka godine). Depoziti privrede su i dalje brže rasli (+376,3 miliona evra od početka godine) od depozita stanovništva (+147,5 milion evra od početka godine).

Što se tiče konsolidacije bankarskog sektora, Expobanka iz Češke Republike kupila je Marfin banku a.d, što je prva češka banka na srpskom tržištu. Pored toga, AIK banka a.d. koja je deo MK grupacije preuzela je 100% vlasništva grčke Alpha banke, dok je NBG banka prodala 100% vlasništva u Vojvođanskoj banci a.d. i NBG lizing OTP banci Srbije za 125 miliona evra. Učešće banaka u stranom vlasništvu u ukupnoj bankarskoj aktivni iznosi 82,0%.

Profitabilnost domaće bankarske industrije merena prinosom na kapital je porasla u periodu januar-septembar 2017. godine (11,1%) u poređenju sa istim periodom prethodne godine (6,9%) prvenstveno zahvaljujući padu rashoda po osnovu indirektnih otpisa plasmana i rezervisanja.

Pad ovih rashoda desio se usled stabilnog deviznog kursa kao i rešavanja problematičnih kredita. I pored rasta kreditne aktivnosti, umeren pad kamatnih stopa rezultirao je padom neto prihoda od kamata (-1,6% u periodu januar-septembar 2017. godine u odnosu na isti period prethodne godine). S jedne strane, pali su prihodi od kamata (-5,1% u periodu januar-septembar 2017. godine), a sa druge strane desile su se i značajne korekcije rashoda (-20,2% u periodu januar-septembar 2017. godine).

Racio pokrivenosti poslovnih rashoda sa poslovnim prihodima pao je na 59,7% u periodu januar-septembar 2017. godine u poređenju sa 62,9% u istom periodu prethodne godine, uglavnom zbog rasta ostalih poslovnih prihoda.

Osnovni podaci o grupi

Konsolidovani finansijski izveštaji Raiffeisen banke a.d. Beograd obuhvataju aktivnosti Raiffeisen banke a.d. Beograd, kao matičnog pravnog lica i sledećih povezanih pravnih lica, nad kojim Raiffeisen banka a.d. Beograd ima kontrolu (u daljem tekstu: Grupa ili Raiffeisen grupa):

- Društvo za upravljanje dobrovoljnim penzijskim fondom Raiffeisen Future a.d. Beograd
- Društvo za upravljanje investicionim fondovima Raiffeisen Invest d.o.o. Beograd
- Raiffeisen Leasing d.o.o. Beograd.

Gore navedena društva su zavisna pravna lica Raiffeisen banke a.d. Beograd i njihov kapital je 100% u vlasništvu Raiffeisen banke a.d. Beograd na dan 31. decembar 2017. godine, s tim da je Raiffeisen banka a.d. Beograd u vlasništvu nad kapitalom Raiffeisen Leasing d.o.o. Beograd učestvovala sa 50% do 31. oktobra 2016. godine. Kupovinom preostalih 50% udela od Raiffeisen-Leasing International G.m.b.H. iz Beča, Banka je postala jedini vlasnik Raiffeisen Leasing d.o.o. Beograd.

Sedište svih članica Raiffeisen grupe je u ulici Đorđa Stanojevića 16, Novi Beograd.

Raiffeisen banka a.d. Beograd

„Raiffeisenbank Jugoslavija“ a.d. Beograd (u daljem tekstu: Banka) osnovana je 2001. godine i upisana u registar Privrednog suda u Beogradu, pod brojem VFi-3724/01 od 10. aprila 2001. godine. U 2003. godini Raiffeisenbank Jugoslavija a.d. Beograd promenila je naziv u Raiffeisen bank a.d. Beograd. Promena je registrovana 24. aprila 2003. godine u Trgovinskom sudu u Beogradu rešenjem br. XI Fi 4800/03. Rešenjem Agencije za privredne registre BD 159711/2006 od 9. oktobra 2006. godine brisan je naziv Raiffeisenbank a.d. Beograd i upisan novi naziv Raiffeisen banka a.d. Beograd.

Konsolidovani finansijski izveštaji za godinu koja se završava na dan 31. decembar 2017. godine obuhvataju Banku i njena zavisna pravna lica (u daljem tekstu: Grupa):

- Društvo za upravljanje dobrovoljnim penzijskim fondom Raiffeisen Future a.d.. Beograd.
- Društvo za upravljanje investicionim fondovima Raiffeisen Invest d.o.o.. Beograd.
- Raiffeisen Leasing d.o.o. Beograd.

U skladu sa Zakonom o bankama, Ugovorom o osnivanju i Statutom. Banka je registrovana za obavljanje sledećih poslova: depozitni i kreditni poslovi;

- devizni, devizno-valutni i menjački poslovi;
- poslovi platnog prometa;
- izdavanje platnih kartica;
- poslovi sa hartijama od vrednosti (izdavanje hartija od vrednosti i poslovi kastodi banke i dr.);
- brokersko dilerski poslovi;
- izdavanje garancija, avala i dr. oblika jemstava (garancijski posao);
- kupovinu, prodaju i naplatu potraživanja (faktoring, forfaiting itd.);
- poslove zastupanja u osiguranju;
- poslove posredovanja za povezana pravna lica čiji je osnivač Banka i pružanje usluga povezanim licima čiji je osnivač Banka, u oblastima za koje povezana pravna lica nemaju svoje organizacione jedinice.

Rešenjem Narodne banke Jugoslavije br. 86/2001 od 11. aprila 2001. godine Banka je dobila dozvolu za obavljanje platnog prometa i kreditnih poslova sa inostranstvom (“veliko ovlašćenje”).

Organi upravljanja Bankom su: Skupština Banke. Upravni odbor i Izvršni odbor. Članove Upravnog odbora imenuje Skupština Banke. Najmanje jedna trećina članova Upravnog odbora su lica nezavisna od Banke, odnosno lica koja nemaju direktnog ili indirektnog vlasništva ni u Banci, ni u članu bankarske grupe u kojoj je Banka. Banku zastupa i predstavlja Predsednik Izvršnog odbora Banke. Banka je formirala i sledeće odbore: Odbor za praćenje poslovanja Banke (Odbor za reviziju). Kreditni odbor i Odbor za upravljanje aktivom i pasivom.

Banka svoje poslovanje obavlja sa sedištem u Novom Beogradu, u ulici Đorđa Stanojevića br. 16, preko svojih regionalnih centara – Regionalni centar Beograd 1 (sa jednom lokalnom filijalom, 14 filijala i 10 ekspozitura), Regionalni centar Beograd 2 (sa jednom regionalnom filijalom, 14 filijala i 11 ekspozitura), Regionalni centar Sever (sa jednom regionalnom filijalom, 3 lokalne filijale, 8 filijala i 4 ekspoziture) i Regionalni centar Jug (sa 2 regionalne filijale, 5 lokalnih filijala, 6 filijala, 7 ekspozitura).

Na dan 31. decembra 2017. godine Banka je imala 1.555 zaposlenih (31. decembar 2016. godine: 1.576 zaposlenih).

Poreski identifikacioni broj Banke je 100000299.

Društvo za upravljanje dobrovoljnim penzijskim fondom Raiffeisen Future a.d. Beograd

Raiffeisen Future a.d., Beograd Društvo za upravljanje dobrovoljnim penzijskim fondom (dalje u tekstu: „Društvo“) osnovano je Odlukom o osnivanju od 28. septembra 2006. godine od strane Raiffeisen banke a.d., Beograd (prethodno Raiffeisenbank a.d., Beograd) u skladu sa Zakonom o dobrovoljnim penzijskim fondovima i penzijskim planovima i Zakonom o privrednim društvima.

Osnivanje Društva je upisano u registar Agencije za privredne registre u Beogradu 23. novembra 2006. godine pod brojem BD.194119/2006. Društvo je registrovano kao zatvoreno akcionarsko društvo čiji je jedini osnivač i akcionar Raiffeisen banka a.d., Beograd.

Društvo je registrovano za organizovanje i upravljanje dobrovoljnim penzijskim fondovima, kao i za spoljnotrgovinski promet i usluge u spoljnotrgovinskom prometu.

Društvo je dana 12. februara 2013. godine u APR registrovalo promenu sedišta u Đorđa Stanojevića 16, 11070 Novi Beograd.

Društvo na dan 31. decembra 2017. godine ima 14 zaposlenih (31. decembar 2016. godine: 12 zaposlenih). Matični broj Društva je 20223243, a poreski identifikacioni broj 104714052. Kastodi banka sa kojom Društvo ima zaključen ugovor je Societe Generale Banka Srbija a.d., Beograd.

Društvo Raiffeisen Future upravlja sa dva dobrovoljan penzijska fonda (u daljem tekstu: Fondovi):

- Dobrovoljni penzijski fond Raiffeisen Future i
- Dobrovoljni penzijski fond Raiffeisen Euro Future.

Narodna banka Srbije je dana 16. novembra 2006. godine izdala Rešenje br. 10175 kojim se izdaje dozvola za rad Društvu, kao i Rešenje br. 10176 kojim se izdaje dozvola za organizovanje i upravljanje Dobrovoljnim penzijskim fondom Raiffeisen Future. Dobrovoljni penzijski fond Raiffeisen Future (dalje u tekstu: Fond Future) se u Registru dobrovoljnih penzijskih fondova Narodne banke Srbije vodi pod registarskim brojem 1000168. Fond je počeo sa poslovanjem u januaru 2007. godine. Na dan 31. decembra 2017. godine Fond ima ukupno 26.860 članova (2016. :godine: 22.947) i ukupna neto imovina Fonda iznosi RSD 4.264.757 hiljada (2016.: RSD 3.848.881 hiljade).

Narodna banka Srbije je dana 11. juna 2015. godine izdala Rešenje br. 51 kojim se izdaje dozvola za organizovanje i upravljanje Dobrovoljnim penzijskim fondom Raiffeisen Euro Future. Dobrovoljni penzijski fond Raiffeisen Euro Future (dalje u tekstu: Fond Euro Future) se u Registru dobrovoljnih penzijskih fondova Narodne banke Srbije vodi pod registarskim brojem 1001138. Fond Euro Future je počeo sa poslovanjem u julu 2015. godine. Na dan 31. decembra 2017. godine Fond Euro Future ima ukupno 2.554 člana (2016.: 1.492) i ukupna neto imovina Fonda iznosi RSD 108.244 hiljada (2016.: RSD 34.770 hiljada).

Društvo za upravljanje investicionim fondovima Raiffeisen Invest a.d. Beograd

Raiffeisen INVEST a.d. Beograd Društvo za upravljanje investicionim fondovima (dalje u tekstu: Društvo) osnovano je Odlukom o osnivanju od 03. maja 2007. godine od strane Raiffeisen banke a.d. Beograd u skladu sa Zakonom o investicionim fondovima i Zakonom o privrednim društvima. Društvo je osnovano i posluje kao zatvoreno akcionarsko društvo.

Komisija za hartije od vrednosti je 31. maja 2007. godine izdala Rešenje br. 5/0-33-2491/4-07 o davanju dozvole za rad društvu za upravljanje investicionim fondovima za obavljanje sledećih delatnosti:

- organizovanje i upravljanje otvorenim investicionim fondom
- osnivanje i upravljanje zatvorenim investicionim fondom
- upravljanje privatnim investicionim fondom.

Osnivanje Društva je upisano u Registar privrednih subjekata kod Agencije za privredne registre u Beogradu dana 25. juna 2007. godine pod brojem BD62641/2007. Društvo je registrovano kao zatvoreno akcionarsko društvo čiji je jedini osnivač i akcionar Raiffeisen banka a.d. Beograd.

Delatnost Društva je upravljanje investicionim fondovima, dok je kao pretežna delatnost u Agenciji za privredne registre upisano upravljanje fondovima.

Društvo je dana 12. februara 2013. godine u APR registrovalo promenu sedišta u Đorđa Stanojevića 16, 11070 Novi Beograd.

Na dan 31. decembar 2017. godine Društvo ima 12 zaposlenih (31. decembar 2016.: 13).

Matični broj Društva je 20302402, a poreski identifikacioni broj 105053883. Kastodi banka sa kojom Društvo ima zaključen ugovor je UniCredit bank Srbija a.d. Beograd.

Na dan 31. decembar 2017. godine, Društvo upravlja sa tri otvorena investiciona fonda (u daljem tekstu: Fondovi):

- Otvoreni investicioni fond Raiffeisen Cash
- Otvoreni investicioni fond Raiffeisen Euro Cash
- Otvoreni investicioni fond Raiffeisen World.

Komisija za hartije od vrednosti je dana 12. jula 2007. godine izdala Rešenje, br. 5/0-34-3927/8-07 o davanju dozvole za organizovanje otvorenog investicionog fonda Raiffeisen Akcije, a dana 16. avgusta 2007. godine Rešenje br. 5/0-44-6300/5-07 o upisu ovog fonda u Registar investicionih fondova. Dana 13.01.2011.godine Komisija za hartije od vrednosti je izdala rešenje br.5/0-42-41/3-11 o davanju prethodne saglasnosti na spajanje otvorenog investicionog fonda Raiffeisen Akcije (fond koji prestaje da postoji) otvorenom investicionom fondu Raiffeisen World (fond sticalac). Dana 31.03.2011.godine izvršeno je spajanje otvorenog investicionog fonda Raiffeisen Akcije fondu Raiffeisen World. Komisija za hartije od vrednosti je dana 12.05.2011.godine izdala rešenje br. 5/0-42-41/7-11 kojim je dala saglasnost na Izveštaj o spajanju uz pripajanje. Istim rešenjem otvoreni investicioni fond Raiffeisen Akcije je prestao da postoji i izbrisan je iz registra investicionih fondova.

Komisija za hartije od vrednosti je dana 10. decembra 2009. godine izdala Rešenje, br. 5/0-34-5414/5-09 o davanju dozvole za organizovanje otvorenog investicionog fonda Raiffeisen CASH, a dana 04. marta 2010. godine Rešenje br. 5/0-44-351/7-10 o upisu ovog fonda u Registar investicionih fondova. Otvoreni investicioni fond Raiffeisen CASH predstavlja fond očuvanja vrednosti imovine. Na dan 31. decembar 2017. godine Raiffeisen Cash ima ukupno 1.355 članova (2016.:1075) i neto imovina ovog fonda iznosi RSD 8.125.647 hiljada (2016.: RSD 7.343.497 hiljada)

Komisija za hartije od vrednosti je dana 14. maja 2010. godine izdala Rešenje, br. 5/0-34-1845/3-10 o davanju dozvole za organizovanje otvorenog investicionog fonda Raiffeisen World, a dana 5. avgusta 2010. godine Rešenje br. 5/0-44-3581/4-10 o upisu ovog fonda u Registar investicionih fondova. Otvoreni investicioni fond Raiffeisen WORLD upisan je kao fond rasta vrednosti imovine. Rešenjem Komisije za hartije od vrednosti br. 5/0-38-2734/5-15 od 22.09.2015. godine otvoreni investicioni fond Raiffeisen World upisan je u Registar investicionih fondova kao balansirani fond, a na osnovu *Odluke o promeni vrste fonda-OIF Raiffeisen WORLD iz fonda rasta vrednosti imovine u balansirani fond* koju je donela Skupština Društva dana 4.9.2015. godine. Na dan 31. decembar 2017. godine Raiffeisen World ima ukupno 2.477 članova (2016.:2.450) i neto imovina ovog fonda iznosi RSD 1.892.658 hiljade (2016.: RSD 1.319.382 hiljade)

Komisija za hartije od vrednosti je dana 25. oktobra 2012. godine izdala Rešenje, br. 5/0-34-3718/4-12 o davanju dozvole za organizovanje otvorenog investicionog fonda Raiffeisen EURO CASH, a dana 13. novembra 2012. godine Rešenje br. 5/0-44-4305/3-12 o upisu ovog fonda u Registar investicionih fondova. Otvoreni investicioni fond Raiffeisen EURO CASH predstavlja fond očuvanja vrednosti imovine. Na dan 31. decembar 2017. godine Raiffeisen Euro Cash ima ukupno 2.339 člana (2016.: 1.626) i neto imovina ovog fonda iznosi RSD 12.419.862 hiljada (2016.: RSD 10.004.412 hiljada).

Raiffeisen Leasing d.o.o. Beograd

Društvo za posredovanje, promet i usluge Raiffeisen Leasing d.o.o. Beograd (u daljem tekstu: Raiffeisen Leasing) osnovano je Ugovorom o osnivanju između Raiffeisenbank a.d. Beograd i Raiffeisen – Leasing International GmbH, Vienna od 5. februara 2003. godine, koji su učestvovali sa po 50% u kapitalu Raiffeisen Leasing. U skladu sa ugovorom o prodaji preostalih 50% udela u Raiffeisen Leasing-u, koji je sklopljen između Raiffeisen banke a.d. Beograd i Raiffeisen – Leasing International GmbH Vienna 24. oktobra 2016. godine, Raiffeisen banka a.d. Beograd je postala vlasnik 100% kapitala Raiffeisen Leasing d.o.o. Beograd.

Osnivanje Raiffeisen Leasinga je upisano u registar Trgovinskog suda u Beogradu pod brojem X-Fi-1410/03 dana 10. februara 2003. godine. U skladu sa promenom zakonske regulative, Raiffeisen Leasing je upisano u registar Agencije za privredne registre pod brojem 1-89259-00 dana 23. decembra 2005. godine.

Dana 25. januara 2006. godine, Narodna Banka Srbije je izdala Rešenje br. 619 po kome se izdaje dozvola Raiffeisen Leasingu za obavljanje poslova finansijskog lizinga.

U skladu sa Rešenjem Narodne Banke Srbije, budući da je Raiffeisen Leasing registrovano za obavljanje poslova finansijskog lizinga, prestaje da važi prethodna registracija, kojom je Raiffeisen Leasing bilo registrovano za finansijski lizing, posredovanje, veleprodaju i maloprodaju, prevoz i skladištenje robe, kupoprodaju i iznajmljivanje nekretnina, iznajmljivanje automobila i ostalih prevoznih sredstava, kao i mašina i opreme, istraživanje tržišta, konsalting i menadžment poslove i ostale usluge reklame i propagande. Takođe, u skladu sa važećom zakonskom regulativom, društva registrovana za obavljanje delatnosti finansijskog lizinga, ne mogu obavljati druge vrste delatnosti.

Osnovna delatnost Raiffeisen Leasing je finansijski lizing. Sedište Raiffeisen Leasinga je u ulici Đorđa Stanojevića 16. Novi Beograd.

Na dan 31. decembra 2017. godine Raiffeisen Leasing ima 70 zaposlenih (2016.: 71).

Raiffeisen banka a.d. Beograd

Poslovanje sa privredom

U 2017. godini, poslovanje sa privredom zabeležilo je još jednu veoma uspešnu poslovnu godinu, sa ukupnim rezultatima koji su u velikoj meri iznad predviđenih ciljeva, kao rezultat rastuće aktive, pozitivnog razvoja u pogledu ukupnog prihoda, kao i prilično umanjenih troškova rizika.

Uprkos još uvek prisutnim izazovima na tržištu, kao što su okruženje niskih kamatnih stopa i izuzetno konkurentan bankarski sektor za klijente iz privrede, za koji su karakteristični prevelika likvidnost, manje kamatne stope i margine, segment za poslovanje sa privredom uspeo je da značajno uveća kako kreditni portfolio, tako i volumene depozita u 2017. godini, održavajući konzervativan pristup riziku od prethodnih godina, što je kao rezultat imalo značajno poboljšanje kvaliteta portfolija i veliko smanjenje loših kredita.

Osnovno usmerenje i strategija u poslovanju sa privredom održali su se i u 2017. godini: očuvanje dugoročnih partnerstava sa klijentima iz primarnog kreditnog portfolija, usmerenje na dobro strukturisane poslove, kao i podrška zdravim poslovnim aktivnostima klijenata stalnim pružanjem kvalitetnih usluga i osiguravanjem konzervativne politike upravljanja rizikom. Takođe, iz godine u godinu, banka potvrđuje svoju lidersku poziciju u multinacionalnom segmentu, sa veoma razvijenom platformom za multinacionalne klijente, koja opslužuje najvažnije i najveće investitore u Srbiji, kao i najvažnije partnere Vlade u infrastrukturnim i poljoprivrednim projektima.

Razvoj ključnih proizvoda i inovacija

Poslovne aktivnosti, inicijative i nove ponude proizvoda u segmentu privrednog bankarstva u 2017. bili su u skladu sa uslovima poslovanja na tržištu. Banka je uspešno izašla u susret potrebama svojih klijenata, nudeći sveobuhvatnu i visoko kvalitetnu ponudu proizvoda kredita, kao i ostalih proizvoda i usluga u sledećim kategorijama: krediti za privredu (uključujući standardne kredite i kreditne linije na revolving osnovi, finansiranje projekata, sindicirane kredite, itd), finansiranje trgovine (garancije, akreditivi, faktoring, menični proizvodi), depoziti, proizvodi sredstava (spot transakcije, forvard, kvazi forvard, kamatni svop, hedžing instrumenti, brokerske i kastodi usluge), domaće i međunarodne platne transakcije, POS-terminali, poslovne platne kartice i elektronsko bankarstvo.

Akvizicija kvalitetnih klijenata putem ponude različitih mogućnosti finansiranja bila je usmerenje i u 2017. godini. Banka je uspešno odgovorila na potrebe klijenata za finansiranjem putem aktivne ponude konkurentnih kreditnih uslova, kako iz sopstvenih sredstava, tako i u domenu dugoročnog finansiranja putem ponude cenovno atraktivnih nadnacionalnih kreditnih linija. Raiffeisen banka bila je jedna od vodećih banaka na tržištu što se tiče prodaje ovih proizvoda. Poseban akcenat stavljen je na capital-light proizvode: dokumentarne poslove i proizvode na bazi tarife (kao što je upravljanje gotovim novcem, kao i proizvodi sredstava).

U isto vreme, segment za poslovanje sa privredom održao je uspešan prodajni pristup, koji se ogleda u konceptu proaktivnog planiranja/praćenja izvršavanja, kao i putem razvoja planiranja zajedničke strategije prema velikim grupacijama povezanih lica, kao i sistematskim prodajnim kampanjama i cenovnim akcijama.

Ovaj pristup potvrđen je vodećom pozicijom banke na tržištu i stabilnim razvojem poslovanja sa velikim multinacionalnim kompanijama koje su aktivne u više zemalja, sa posebnim fokusom na namenski osmišljene proizvode i usluge (npr. računi za posebne namene, kreditne kartice, proizvodi sredstava, itd).

U vezi sa novim inicijativama i inovacijama, osnovno usmerenje je na daljem razvoju celog segmenta keš menadžmenta, kao i na dalja unapređenja elektronske platforme RaiffeisenOnLine i uvođenja strategije digitalnog bankarstva za elektronsko bankarstvo.

Najvažnija dostignuća i segmenti usmerenja u 2017/2018. uključuju:

- Nastavak poboljšanja platforme RaiffeisenOnLine (u toku je razvoj platforme za garancije, koncept sigurnosti razvija se u skladu sa direktivama Raiffeisen grupacije, itd, povlačenje naloga za dinarsko plaćanje preko RaiffeisenOnLine);
- Istraživanje sinergije između platformi RaiffeisenOnLine i mBanking, kao i prodajna kampanja za mBanking;
- Unapređenje Halcom aplikacije: slanje dokumenata zajedno sa nalogom za plaćanje putem aplikacije, umesto da se dokumenta šalju imejlom ili faksom;
- Unapređenje različitih proizvoda i usluga u segmentu keš menadžmenta: SWIFT proizvodi, procesuiranje SEPA formata (xml 20022) u kor sistemu banke i generisanje izveštaja u pogledu statusa naloga plaćanja Pain 002;
- Održavanje, tj. povećanje broja platnih naloga koji se obrađuju elektronski, stalna edukacija klijenata od strane banke u smislu predstavljanja svih prednosti platforme za elektronsko bankarstvo.

Pored toga, segment za poslovanje sa privredom nastavio je sa daljim korišćenjem svih prednosti postojeće CRM Siebel platforme, kako bi se dodatno podstaknula automatizacija procesa kreditiranja, kvalitativno targetiranje klijenata, kao i aktivna podrška proaktivnoj i unakrsnoj prodaji.

Pored aktivnog prodajnog pristupa, sektor za poslovanje sa privredom bio je dodatno usmeren na mere koje unapređuju proces i smanjuju operativne troškove. Novi projekti inicirani su kako bi se istražile dodatne mogućnosti za uvećanje zarada, kao i da se, istovremeno, poboljša organizaciona struktura, sa ciljem da se CIR održi na budžetiranom nivou, te da se istovremeno poboljša organizaciona struktura (npr formiranje tima podrške za poslovanje sa privredom kako bi se olakšali i poboljšali KYC procesi). Rezultat svega toga je kreiranje efikasnije organizacije u okviru celokupnog segmenta poslovanja sa privredom.

Kvalitet odnosa sa klijentima

Veliko poverenje i stabilnost saradnje između banke i njenih klijenata iz privrede bili su ključni faktor u prevazilaženju izazova koje je uzrokovalo još uvek nestabilno i složeno tržišno okruženje. Svojim posvećenim pristupom, zasnovanim prvenstveno na kvalitetu, Raiffeisen banka će ostati pouzdan dugoročni partner svojim klijentima i u budućnosti.

Poslovanje sa stanovništvom, malim preduzećima i preduzetnicima

Poslovanje sa stanovništvom je u 2017. godini zabeležilo najbolje rezultate od osnivanja banke 2001. godine.

Fokus u 2017. godini bio je na razvoju digitalnih kanala banke (internet i mobilno bankarstvo), otvaranju novih i redizajnu postojećih ekspozitura, uz uvođenje najsavremenijih višenamenskih uređaja, koje omogućuju širok spektar usluga i značajno skraćuju vreme obavljanja transakcija. Pored navedenog, nastavljen je rad na daljem unapređenju ponude kreditnih proizvoda. Sve ove aktivnosti praćene su kontinuiranim radom na unapređenju kvaliteta usluga banke. Rezultati ovih napora su vidljivi u činjenici da je broj klijenata u 2017. porastao za 5,13% u odnosu na prethodnu godinu, uprkos sve jačoj konkurenciji u bankarskom sektoru.

Raiffeisen banka, sa tržišnim učešćem od oko 9,4% u segmentu gotovinskih kredita, zauzima jednu od vodećih pozicija na tržištu. U domenu kreditnih proizvoda, većina aktivnosti bila je usmerena na proširenje ponude inovativnih proizvoda, pronalaženje optimalnog nivoa cena i kombinacije proizvoda.

U segmentu depozitnih proizvoda, potvrđena je činjenica da su sigurnost i tradicija glavni faktori prilikom izbora banke za štednju, što se ogleda u tome da je nivo depozita fizičkih lica značajno porastao, i to za skoro 9% u odnosu na kraj 2016. godine.

Raiffeisen banka je nastavila sa svojim inovativnim pristupom kada je kartično poslovanje u pitanju, kako u oblasti prihvata, tako i kad je reč o izdavanju kartica. To je za rezultat imalo rast tržišnog učešća kreditnih kartica po obimu transakcija sa 17,9% u 2016. godini na 20,22% u četvrtom kvartalu 2017. godine.

Raiffeisen banka kompletan kartični portfolio izdaje sa dodatnom funkcijom beskontaktnog plaćanja. Broj POS terminala u akceptantskoj mreži banke kontinuirano raste i u 2017. dostigao je 3.100. Sve veću ekspanziju ima i mreža trgovaca koji prihvataju platne kartice preko web prodavnica, a uveden je i servis sigurnog plaćanja preko interneta po svim Visa i MasterCard karticama izdanja Raiffeisen banke.

Raiffeisen banka je tokom 2017. nastavila sa pogodnostima, tako da prilikom plaćanja kreditnom karticom svi novi korisnici Visa revolving kreditne kartice imaju dodatnu pogodnost – kupovinu na rate bez kamate, gde pri uplati dospele rate u celosti, banka ne obračunava kamatu. Takođe, u 2017. godini implementiran je proces instant izdavanja kreditne kartice, gde korisnik samo jednim dolaskom u banku, u roku od 15 minuta, može dobiti kreditnu karticu sa limitom od 60.000 dinara.

Sa aspekta novih tehnologija, Raiffeisen banka je u 2017. godini, osim već dobro poznatog i sve zastupljenijeg beskontaktnog plaćanja karticom, lansirala najsavremeniji vid kartičnog plaćanja putem mobilnog telefona pod nazivom „mPay“.

Premium Bankarstvo

Usluga Premium bankarstva je i u 2017. godini u svom fokusu imala jačanje i proširenje saradnje sa postojećim klijentima kroz visok kvalitet usluge kao i akviziciju novih klijenata. Ostvaren je rast klijentske baze za 6%.

Stalni naponi da se uveća svest tržišta o alternativnim vrstama štednje i mogućnostima investiranja i ove godine su rezultirali rastom prodaje investicionih fondova. Ukupna sredstva premium klijenata pod upravljanjem u okviru fondova porasla su za 14% u odnosu na prethodnu godinu, ali je ostvaren i porast depozitnog portfolia za 13% tako da je udeo fondova u ukupnim sredstvima pod upravljanjem Premium klijenata zadržan na nivou od 22%.

Tokom 2017. godine, atraktivna ponuda kreditnih proizvoda banke, posebno stambenih kredita, uticala je na nastavak trenda rasta kreditnog portfolia koju u odnosu na 2016. godinu iznosi 9%.

Kontinuiran rad na afirmaciji i promociji internet bankarstva i mobilne aplikacije Raiffeisen banke, doveo je do izuzetno visoke stope samousluživanja kod Premium klijenata koja na kraju 2017. godine iznosi 82,3%.

U skladu sa savremenim trendovima, u toku su aktivnosti na stvaranju novih kanala za rad sa Premium klijentima i očekujemo da će, sa realizacijom istih, klijenti banke dobiti novu, savremenu uslugu koja ispunjava njihova očekivanja.

Mala preduzeća i preduzetnici

Segment poslovanja sa malim preduzećima i preduzetnicima je i u 2017. godini nastavio sa vrlo uspesnim poslovanjem. Broj klijenata je povećan za 16% u odnosu na prethodnu godinu, neto portfolio uvećan za 16,6%, depoziti klijenata su povećani za 22,8%, ukupni prihodi segmenta su povećani za 14,3% dok su operativni troškovi ostali na približno istom nivou kao 2016. godine (rast od 2%).

Ovi pokazatelji su rezultat sistematskog pristupa u svim oblastima poslovanja, kako u kreditnim poslovima, gde je kvalitet portfolija izuzetno dobar sa učešćem problematičnih kredita od svega 2,35%, tako i u servisnom delu, gde su klijenti prihvatili elektronska rešenja banke, što potvrđuje procenat elektronskih naloga koji u ukupnom broju naloga iznosi 83,3%, pri čemu je svaki četvrti elektronski nalog izvršen preko mobilnog bankarstva.

Posebno dobri rezultati su ostvareni u segmentu mikro preduzeća i preduzetnika, gde se vršikonsatntno usavršavanje procesa. Realizovan je niz akcija i kampanja, kao što su unapređenje prodajnog modela, centralizacija servisnih aktivnosti, prilagođavanje kreditne politike, usavršavanje koncepta „dobrodošlice“ za klijente i slično, dovelo je do rasta neto portfolija za 36%, broja klijenata za 17,7%, a ukupnih prihoda za 22,3%.

Ova godina je još jedan dokaz da smo izabrali dobar put opredelivši se za bezuslovan kvalitet usluge prema klijentima, konstantno ispitivanje zadovoljstva naših klijenata i formiranje ponude proizvoda isključivo na osnovu njihovih potreba.

Inovativno bankarstvo

Što se tiče digitalnog bankarstva, Raiffeisen banka je pionir na tržištu od samog početka, s obzirom da je prva banka koja je ponudila internet bankarstvo još 2001. godine. Uprkos oštroj konkurenciji u digitalnoj areni, banka je nastavila da raste i dostigla 20% udela na tržištu registrovanih digitalnih korisnika u 2017. godini. Korišćenje mobilnog bankarstva ubrzano raste sa uvećanjem od 60% godina-na-godinu i po prvi put premašuje korišćenje internet bankarstva.

Banka je lansirala program za poboljšanje svih digitalnih kanala, obezbedivši time potpuno novo korisničko iskustvo, prvenstveno usmerenjem na jednostavnost i konzistentnost širom kanala. Svakodnevno bankarstvo biće obogaćeno uslugama kao što su: obaveštenja u realnom vremenu, sigurni inboks i dobijanje redovnih mesečnih računa u formi spremnoj za plaćanje.

Tokom 2017. godine, banka je uvela novu uslugu na aplikaciji mobilno bankarstvo i internet bankarstvo, pod nazivom „MobilniKEŠ“. Ova usluga omogućuje klijentima da jednostavno pošalju novac bilo kome koristeći omiljene aplikacije za poruke, kao što su Viber, WhatsApp Facebook Messenger ili bilo koji drugi servis na datom uređaju i da podignu gotovinu bez platne kartice samo skeniranjem QR koda.

Krajem godine, Raiffeisen banka lansirala je REA Raiffeisen elektronsku asistentkinju, tj. prvu komunikacionu platformu zasnovanu na veštačkoj inteligenciji na tržištu Srbije. Ovim se omogućava klijentima, kao i onima koji to još nisu, da komuniciraju sa bankom preko servisa Facebook Messenger i Viber na srpskom i engleskom jeziku, tokom 24 sata, svih sedam dana u nedelji.

U okviru direktne prodaje, koja obuhvata prodaju izvan filijala i čine je kanali prodaje proizvoda preko direktnih agenata i kreditiranja u maloprodaji, ponovo su zabeleženi rekordni rezultati.

Kroz kanal kreditiranja u maloprodaji nastavljena je dobra praksa saradnje sa trgovcima, pa je u 2017. godini obezbeđena distribucija u 350 maloprodajnih objekata. Prodajni tim sastavljen je od preko 200 agenata, a prisutni smo u više od 70 gradova u zemlji. Postignut je rast prodaje od 26% u odnosu na 2016. godinu.

Mreža agenata direktne prodaje ostvarila je značajan rezultat u delu prodaje sva tri proizvoda: kada posmatramo gotovinske kredite, rezultati ostvareni u 2017. godini beleže rast od 13,3%, dok je prodaja tekućih računa ostvarila rast od 45,5%, a prodaja kreditnih kartica rast od 33,8%, sve u odnosu na 2016. godinu. Učešće ovog kanala prodaje čini 15,6% od ukupnog plasmana proizvoda kroz sve prodajne kanale banke.

Tokom 2017. godine započet je proces razvoja satelitske aplikacije u DSA i zamena postojeće u RSF, kako bi klijentima omogućili apliciranje za proizvode banke na još brži i efikasniji način. Očekujemo faznu implementaciju tokom 2018. godine.

Digitalizacija procesa i proizvoda u svim segmentima rada sa stanovništvom i pravnim licima, kao i dalji razvoj i unapređenje već postojećih rešenja u okviru digitalnog bankarstva postalo je tokom 2017. godine osnovni prioritet za dalje planiranje rasta poslovanja i očuvanja tržišne pozicije. Potrebe klijenata idu u pravcu sve većeg komfora i što brže komunikacije sa bankom, što je moguće ostvariti isključivo kroz ove vidove komunikacije i prodaje.

Kvalitet usluga

U 2017. godini nastavljene su aktivnosti na unapređenju kvaliteta pruženih usluga kroz sve kanale i segmente.

Kroz projekat Branch Management Academy (BMA) tokom 2017. godine, banka je usmerila pažnju na razvoj liderskih i menadžerskih veština zaposlenih prepoznajući to kao osnovu za unapređenje kvaliteta usluge i zadržavanje konkurentne pozicije na ovom polju.

Takođe, radi poboljšanja korisničkog iskustva klijenata kroz veću dostupnost, banka je u 2017. godini proširila mrežu filijala i obezbedila prisutnost na ukupno 87 lokacija.

Unapređenje procesa u ekspoziturama

Tokom 2017. godine Raiffeisen banka je nastavila proces transformacije svoje mreže. Oko 40% mreže potpuno renovirano i prilagođeno zahtevima savremenog bankarstva.

Omogućeno je pružanje usluga 24 časa dnevno, sedam dana u nedelji, i to u okviru zona samousluživanja u kojima klijenti na višenamenskim uređajima mogu da obavljaju različite transakcije – podizanje novca sa računa u valutama RSD i EUR, uplate na račune u valutama RSD i EUR, prenose sa računa, menjačke poslove, plaćanje mesečnih računa, plaćanje rate kredita i kreditnih kartica kao i isplata novca putem aplikacije „MobilniKEŠ”.

U drugoj polovini godine, uspešno je uveden program takozvane „dobrodošlice za klijente“, koji je za rezultat imao povećanje broja proizvoda u korišćenju od strane klijenata u segmentu mikro preduzeća i preduzetnika.

U vremenu niskih kamatnih stopa, segment malih preduzeća prilagodio se uslovima poslovanja i prepoznao da samo poboljšanjem kvaliteta usluga može da zadobije i održi poverenje klijenata, te da poveća obim poslovne aktivnosti preko Raiffeisen banke. Podatak da su prihodi od naknada povećani za 14% na godišnjem nivou potvrda je ispravnosti ovakvog pristupa.

Sektor sredstava i investicionog bankarstva

Sektor sredstava i investicionog bankarstva značajno je doprineo ostvarenju ukupnih rezultata banke i očuvanju pozicije među liderima na tržištu u 2017. godini. Banka je tokom cele godine imala visok nivo dinarske i devizne likvidnosti kao rezultat profesionalnog upravljanja sredstvima banke.

Tržište novca, trgovanje devizama i upravljanje aktivom i pasivom banke

Narodna banka Srbije (NBS) je i u 2017. godini nastavila sa monetarnom politikom targetiranja stope inflacije. Izvršni odbor NBS je u toku 2017. godine snizio referentnu kamatnu stopu dva puta za po 25 procentnih poena, tako da je stopa pala sa 4,0% na 3,5% na kraju godine. Odluka NBS, da samo dva puta koriguje referentnu kamatnu stopu bila je rezultat značajno visoke stope rasta inflacije do juna 2017. godine usled jednokratnog povećanja cena nafte i hrane, delimično podstaknuto i lošim vremenskim uslovima. Jačanje dinara u odnosu na evro i niske uvozne cene doprinele su usporavanju rasta inflacije u drugoj polovini 2017. godine, tako da je inflacija završila u novom inflacionom koridoru (3% +/- 1,5pp) koji se primenjuje od januara 2017. godine.

Kurs se u 2017. godini kretao od 123,60 dinara za evro na početku godine, do 118,50 na kraju 2017. godine. Ukupan promet na međubankarskom tržištu povećan je sa 11,71 milijardi evra u 2016. na 13,33 milijardi evra u 2017. godini. NBS je u toku 2017. godine intervenisala sa 1,98 milijardi evra (od čega se 1.355 miliona evra odnosi na kupovinu, a 630 miliona evra na prodaju deviza), što je za 185 miliona evra više u odnosu na ukupnu intervenciju tokom 2016. godine.

Raiffeisen banka je i tokom 2017. godine bila među vodećim bankama u trgovanju devizama i efektivnim stranim novcem na međubankarskom deviznom tržištu. Sektor sredstava Raiffeisen banke realizovao je tržišno učešće od 16.21% u trgovanju proizvodima sa korporativnim klijentima, čime je potvrdio lidersku poziciju na tržištu.

Na podsticanju investiranja u dinarske zapise u toku prošle godine napore je uložilo i Ministarstvo finansija aktivno se zadužujući u domaćoj valuti, sa kamatom koju je diktirala tražnja na aukcijama i na sekundarnom tržištu, gde je Raiffeisen banka ostvarila značajno učešće u kupoprodaji zapisa Trezora sa domaćim i stranim investitorima. Jednogodišnja hartija Trezora godinu je završila na nivou diskontne stope od 3,65%, dok je jednomesečni Belibor godinu završio na nivou od 2,85%. U cilju uspešnog upravljanja likvidnošću, Raiffeisen banka je nastavila diversifikaciju svog dinarskog investicionog portfolija ulaganjem u trezorske zapise Ministarstva finansija.

Odnosi sa finansijskim institucijama

Raiffeisen banka je tokom godine obezbedila adekvatan nivo likvidnosti za finansiranje potreba svojih klijenata. Pored sopstvenih izvora, korišćena su sredstva iz APEX linija koje je Evropska investiciona banka odobrila preko Narodne banke Srbije.

Značajan doprinos zadovoljenju potreba klijenata pružila je centrala Raiffeisen Bank International AG. Raiffeisen banka stalno razvija i unapređuje odnose sa zavidnim brojem međunarodnih i domaćih finansijskih institucija. Banka je tokom 2017. godine ostala u kontaktima sa vodećim finansijskim institucijama, u cilju sagledavanja mogućih oblika saradnje u narednom periodu.

U delu korespondentskih odnosa, Odeljenje za upravljanje aktivom i pasivom i finansiranjem banke svojim aktivnostima doprinelo je održavanju uspešne saradnje sa inobankama u cilju podrške uspešnom obavljanju transakcija klijenata banke.

Brokersko-dilerski poslovi

Pad prinosa na državne obveznice nastavljen je i u 2017. godini. Usled smanjenih potreba za finansiranjem na tržištu kapitala, država je organizovala manji broj primarnih aukcija u odnosu na prethodne godine.

U iščekivanju daljeg pada prinosa, fokus investitora je pomeren na duža dospeća. Krajem godine to je dovelo do „flattening“ efekta na krivu prinosa na državne obveznice.

Na Beogradskoj berzi zabeležen je rast prometa u odnosu na prethodne godine, i to kao rezultat velikih transakcija državnim obveznicama. Iako je nastavljen trend smanjenja prometa akcijama, oba indeksa Beogradske berze zabeležila su blagi rast. U takvom izazovnom poslovnom ambijentu, Raiffeisen banka nastavila je da pruža podršku klijentima i zadržala jedno od vodećih mesta na tržištu.

Kastodi usluge

U skladu sa grupnom inicijativom, Raiffeisen banka je i u 2017. godini bila posvećena unapređenju kvaliteta i standardizaciji kastodi usluga. Preduslov za standardizaciju kvaliteta usluga na svim tržištima centralne i istočne Evrope je da se dopusti direktan pristup Raiffeisen Bank International AG lokalnim centralnim depozitarima i klirinškim kućama. Tokom godine je održano više sastanaka sa relevantnim institucijama u zemlji kako bi se kroz odgovarajuće izmene regulative omogućila direktna saradnja Raiffeisen Bank International AG i Centralnog registra hartija od vrednosti.

Raiffeisen grupacija je nastavila sa dobrom praksom objavljivanja mesečnog magazina „GSS Press” koji pruža detaljan pregled tržišta centralne i istočne Evrope. U svom septembarskom izdanju „GSS Press” je bio fokusiran na Srbiju i srpsko tržište. „GSS Press” je postao prepoznatljiv izvor informacija sa navedenih tržišta.

Istraživanja

Mreža analitičara Raiffeisen grupacije – „Raiffeisen Research“, nastavila je sa radom na unapređenju opšteg razumevanja ekonomskih tokova u periodu značajnih volatilnosti na globalnim finansijskim tržištima uzrokovanih geopolitičkim dešavanjima i najavama promene kursa monetarne politike centralnih banaka SAD-a i Evropske unije (izveštaji CEE Strategy, Financial Markets & Global Strategy, CEE Banking Report), kao i celishodnijem sagledavanju lokalnih ekonomskih trendova u okviru publikacija („Short Note“ i „Monthly Economic Report“).

Redovnim praćenjem i temeljnom analizom ključnih indikatora, promptno se izveštavalo o ključnim makroekonomskim indikatorima („Research Alert“), a zatim su se, u skladu sa novim tendencijama, adekvatno prilagođavali modeli razvijeni za procenu budućih ekonomskih tokova.

Društvo za upravljanje dobrovoljnim penzijskim fondom Raiffeisen Future a.d. Beograd - pregled ključnih aktivnosti

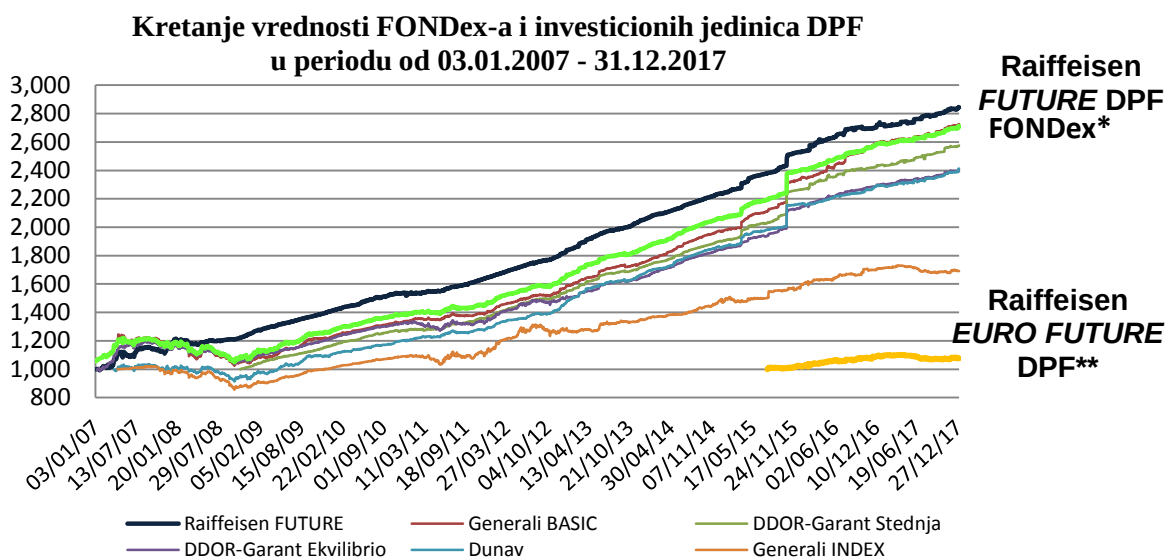
Raiffeisen *FUTURE* a.d. Beograd, DUDPF upravlja sa dva dobrovoljna penzijska fonda-DPF: Raiffeisen *FUTURE* i Raiffeisen *EURO FUTURE*.

Raiffeisen *FUTURE* DPF ima promenljivu valutnu strukturu i pretežno ulaže imovinu u dužničke hartije od vrednosti. Fond uspešno posluje jedanaest godina sa prinosom od početka poslovanja od 9,98% na godišnjem nivou. U 2017. godini, ostvaren je prinos od 4,54%. Investiciona jedinica fonda ima najveću vrednost u industriji i na dan 31.12.2017. godine iznosi 2.845,13 dinara. Neto imovina fonda na dan 31.12.2017. iznosi 4,3 milijarde dinara, što predstavlja godišnji rast od 10,8%.

Raiffeisen *EURO FUTURE* DPF počeo je sa radom 24.07.2015. godine. Fond je namenjen svim klijentima koji žele da njihova dugoročna štednja bude investirana u evro denominovane hartije od vrednosti. U skladu sa investicionom politikom, 99% imovine ulaže se u evro denominovane investicione instrumente, dok 1% imovine čine dinarska sredstva na računu fonda. U 2017. godini fond je ostvario prinos od 2,68% u EUR. Ostvaren prinos od početka poslovanja fonda na dan 31.12.2017. godine iznosi 3,68% u EUR na godišnjem nivou. S obzirom na to da se imovina fonda ulaže isključivo u evro denominovane hartije od vrednosti, relevantan prinos za članove fonda je prinos izražen u evro valuti. Neto imovina fonda na dan 31.12.2017. iznosi 108 miliona dinara.

Ukupan broj članova koji štedi u oba fonda iznosi preko 29.400.

Tržišno učešće neto imovine oba fonda kojima Društvo upravlja iznosi 12,1%.

Izvor podataka za vrednosti FONDEX-a i investicionih jedinica: Narodna banka Srbije www.nbs.rs

Društvo za upravljanje investicionim fondovima Raiffeisen Invest d.o.o., Beograd - pregled ključnih aktivnosti

Raiffeisen INVEST a.d. Beograd Društvo za upravljanje investicionim fondovima je u 2017. godini profesionalnim upravljanjem imovinom otvorenih investicionih fondova – Raiffeisen CASH, Raiffeisen WORLD i Raiffeisen EURO CASH zadržalo leadersku poziciju na tržištu investicionih fondova u zemlji. Krajem 2017. godine vrednost imovine pod upravljanjem iznosila je 189,4 miliona evra, odnosno rastom od 25% ostvareno je tržišno učešće od skoro 90% u odnosu na ukupnu vrednost neto imovine svih otvorenih investicionih fondova u zemlji.

Otvoreni investicioni fond **Raiffeisen CASH - novčani fond**, ulaganjem u dinarske novčane depozite i kratkoročne dužničke hartije od vrednosti, je u 2017. godini ostvario značajan prinos za svoje članove – investiciona jedinica fonda je, zaključno sa 31.12.2017. godine, porasla 3,15% (u dinarima), a neto imovina fonda je porasla 10,65% i dostigla dinarsku protivvrednost od skoro 69 miliona evra.

Otvoreni investicioni fond **Raiffeisen EURO CASH - novčani fond**, ulaganjem u novčane depozite kod banaka i kratkoročne dužničke hartije od vrednosti **denominovane u evrima**, je za svoje članove obezbedio ostvarenje stabilnog prinosa, s jedne strane i zaštitu dinarskih sredstava od oscilacija deviznog kursa, s druge strane. Investiciona jedinica fonda je u 2017-oj godini porasla približno 0,5% (u evrima), dok je neto imovina fonda porasla skoro 30%, tako da je na kraju 2017.godine iznosila približno 105 miliona evra, a ovaj fond se pozicionirao kao najveći otvoreni investicioni fond u zemlji.

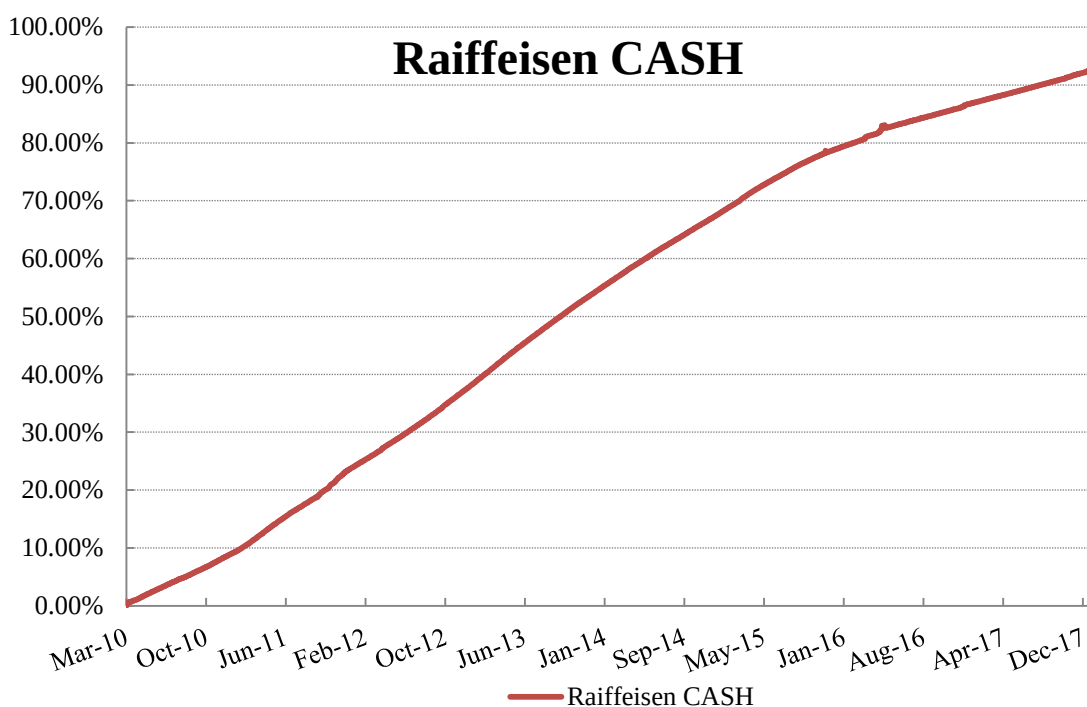
Otvoreni investicioni fond **Raiffeisen WORLD** organizovan je avgusta 2010. godine kao fond akcija, ali je u septembru 2015. godine promenjena vrsta fonda u **balansirani fond**, sa strategijom ulaganja u različite klase imovine (akcije, obveznice, depozite), regione, sektore, valute a u cilju ostvarivanja pozitivnog prinosa u dugom roku učešćem u investiranju na rastućim tržištima, ali i uz prihvatanje umerenog rizika, koji je smanjen primenom strategije očuvanja kapitala u periodima korekcija tržišta. Usled slabljenja dolara prema evru, slabljenja akcija kompanija iz energetskog sektora (pod uticajem kolebanja cene nafte) i lošijih rezultata akcija evropskih berzi, fond je u 2017-oj. godini ostvario negativan prinos za svoje članove -2,88% (u evrima), ali imajući u vidu preporučeni dugoročni period investiranja, fond je ostvario efektivni godišnji prinos 4,52% (u evrima) od početka organizovanja do

31.12.2017. godine. Vrednost neto imovina fonda porasla je 46%, tako da je na kraju godine iznosila približno 16 miliona evra. U narednoj godini očekuje se pozitivan trend, podržan snažnim jačanjem globalnih privrednih kretanja.

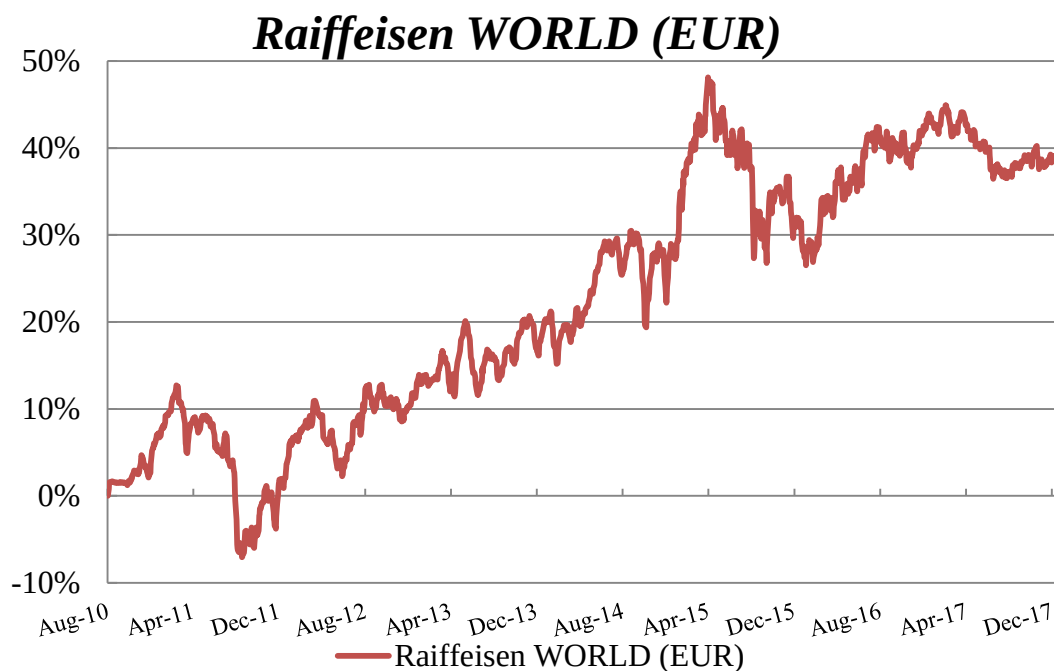
Tokom 2017. godine, na tržištu investicionih fondova u zemlji su se pojavili novi učesnici, odnosno novi fondovi, a najavljene su i izmene zakonske regulative u pravcu uskladjivanja sa EU regulativom, što će uticati na dalji razvoj ovog tržišta i privlačenje učesnika. Visina neto imovine otvorenih investicionih fondova je na kraju 2017.-te godina iznosila približno 212 miliona evra, odnosno ostvaren je godišnji rast od 25%, a imajući u vidu da tržišno učešće Raiffeisen INVEST-a od skoro 90%, glavni generator rasta industrije bio je upravo porast imovine fondova kojima upravlja Raiffeisen INVEST.

Raiffeisen INVEST planira da i u 2018. godini nastavi sa investicionim aktivnostima kako bi, odgovornim i profesionalnim upravljanjem, klijentima Raiffeisen banke omogućio da kroz ulaganje u investicione fondove, ostvare odgovarajući prinos u skladu sa investicionim ciljevima, zavisno od stepena rizika koji su spremni da prihvate i vremenskog horizonta investiranja.

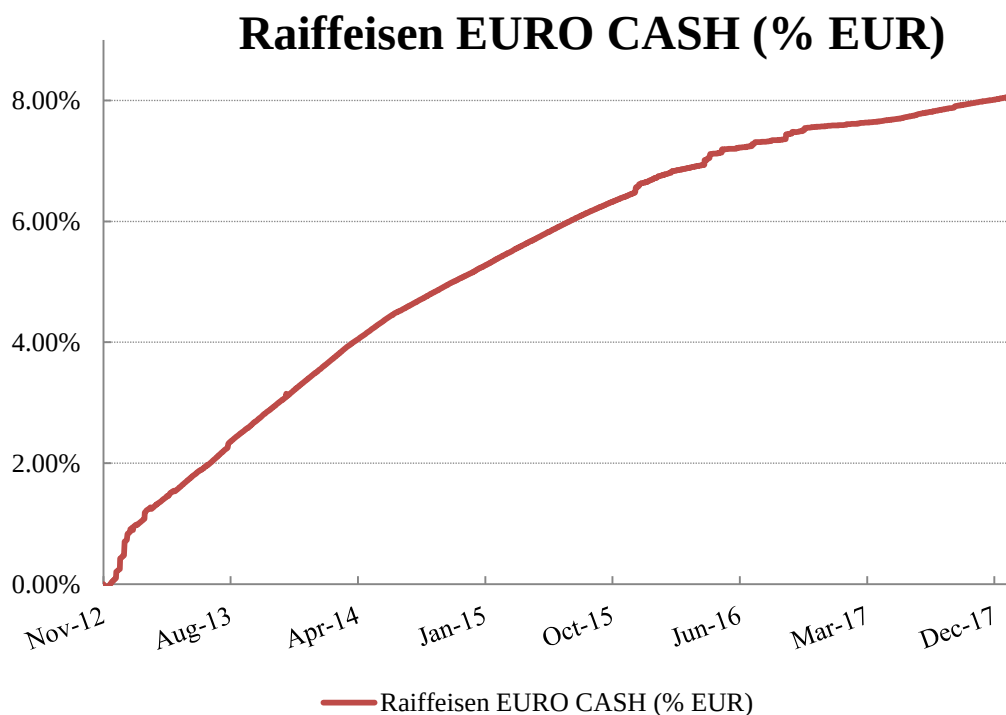
Kretanje prinosa fonda Raiffeisen CASH je prikazano u nastavku:

Kretanje prinosa fonda Raiffeisen World je prikazano u nastavku:

Kretanje prinosa fonda Raiffeisen EURO CASH je prikazano u nastavku:

Raiffeisen Leasing d.o.o. Beograd – pregled ključnih aktivnosti

Lizing industrija poslednjih godina pokazuje značajan rast plasmana posebno u sektoru putničkih vozila, gde je kompanija Raiffeisen Leasing I tokom 2017. godine zadržala visoku poziciju na tržištu.

Raiffeisen Leasing pokazao je i tokom 2017. godine jasnu opredeljenost ka negovanju i razvijanju dugoročnih odnosa sa svojim klijentima koja se ogleda u konstantnom unapređenju proizvoda i usluga. Kako bi svojim klijentima ponudio još atraktivnije uslove, Raiffeisen Leasing je posebnu pažnju posvetio daljem jačanju partnerskih odnosa sa mrežom najznačajnijih dilera, kao i razvijanju strateške saradnje sa najprodavanijim automobilskim brendovima u Srbiji kroz niz zajedničkih akcija.

U skladu sa zahtevima tržišta, Raiffeisen Leasing je i tokom 2017. godine pre svega bio usmeren na finansiranje vozila. Ukupna vrednost novih plasmana na kraju godine iznosila je 51,47 miliona evra, od čega su vozila finansirana sa 41,28 miliona evra.

Raiffeisen Leasing je tokom 2017. godine bio posvećen i daljem unapređenju procedura i organizacije u segmentu upravljanja rizicima. Kroz profesionalno upravljanje rizicima obezbeđen je stabilan i održiv rast portfolija, koji je dostigao nivo od 81,14 miliona evra. Takođe, posebna pažnja usmerena je na konstantno unapređenje procesa sa ciljem povećanja efikasnosti i smanjenja troškova.

Očuvanje jedne od vodećih pozicija na tržištu, postizanje optimalnog balansa između rasta obima poslovanja i održavanja troškova rizika i profitabilnosti na adekvatnom nivou, jačanje saradnje sa postojećim klijentima, dilerima i osiguravajućim kućama, te stalno unapređenje i kreiranje proizvoda u skladu sa visokim standardima, predstavljaju ključne ciljeve koje je Raiffeisen Leasing odredio za 2018. godinu.

Finansijski položaj i rezultati poslovanja

Konsolidovani bilans uspeha za 2017. godinu

<u>U hiljadama RSD</u>	<u>2017.</u>	<u>2016.</u>
Prihodi od kamata	10.090.452	10.243.151
Rashodi kamata	(227.933)	(491.820)
Neto prihod po osnovu kamata	9.862.519	9.751.331
Prihodi od naknada i provizija	5.441.986	5.077.913
Rashodi naknada i provizija	(1.459.029)	(1.280.175)
Neto prihod po osnovu naknada i provizija	3.982.957	3.797.738
Neto dobitak po osnovu finansijskih sredstava namenjenih trgovanju	20.555	59.577
Neto gubitak po osnovu zaštite od rizika	(47.009)	(16.487)
Neto gubitak po osnovu finansijskih sredstava koja se inicijalno priznaju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	(25.942)	(1.558)
Neto prihod od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule	1.637.346	1.339.672
Ostali poslovni prihodi	524.343	470.328
Neto rashod po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava i kreditno rizičnih vanbilansnih stavki	1.028.426	(317.251)
Ukupan neto poslovni prihod	16.983.195	15.083.350
Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	(3.156.240)	(3.136.543)
Troškovi amortizacije	(630.715)	(593.759)
Ostali rashodi	(5.520.025)	(4.948.145)
Dobitak pre oporezivanja	7.676.215	6.404.903
Porez na dobitak	(1.002.789)	(772.254)
Dobitak od kreiranja odloženog poreskog sredstva i smanjenja odloženih poreskih obaveza	45.459	1.832
Dobitak nakon oporezivanja	6.718.885	5.634.481
Dobitak koji pripada matičnom entitetu	6.718.885	5.634.481
Dobitak koji pripada vlasnicima bez prava kontrole		-

Konsolidovani bilans stanja na dan 31. decembar 2017. godine

<u>U hiljadama RSD</u>	<u>31.12.2017.</u>	<u>31.12.2016.</u>
Aktiva		
Gotovina i sredstva kod centralne banke	61.888.292	56.508.815
Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjena trgovanju	330.751	291.656
Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	12.995.016	13.666.763
Finansijska sredstva koja se drže do dospeća	30.347.240	33.826.609
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	9.322.509	13.873.582
Kredit i potraživanja od komitenata	146.750.452	131.935.721
Potraživanja po osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od rizika	76.530	87.075
Investicije u zajedničke poduhvate i ostale investicije	137	137
Nematerijalna ulaganja	620.556	525.773
Nekretnine, postrojenja i oprema	4.698.917	4.580.407
Tekuća poreska sredstva	18.256	3.334
Odložena poreska sredstva	365.324	335.730
Ostala sredstva	1.173.153	1.294.628
Ukupno	268.587.133	256.930.230
Pasiva		
Finansijske obaveze po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjene trgovanju	619	6.807
Obaveze po osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od rizika	121.632	114.902
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	6.386.573	5.749.278
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	200.930.868	191.682.141
Rezervisanja	1.442.440	1.239.156
Tekuće poreske obaveze	295.046	259.263
Ostale obaveze	1.438.817	1.305.033
Ukupno obaveze	210.615.995	200.356.580
Akcijski kapital	27.466.158	27.466.158
Dobitak	7.154.420	5.846.826
Rezerve	23.350.560	23.260.666
Ukupno kapital	57.971.138	56.573.650
Ukupno	268.587.133	256.930.230

U nastavku su prikazane ključne pozicije konsolidovanog bilansa stanja i konsolidovanog bilansa uspeha, koje su od ključnog značaja za razumevanje finansijskog položaja i rezultata poslovanja Grupe.

RAIFFEISEN BANKA A.D. BEOGRAD
Konsolidovani godišnji izveštaj o poslovanju za 2017. godinu

Neto prihod po osnovu kamata obuhvata:

<u>U hiljadama RSD</u>	<u>2017.</u>	<u>2016.</u>
Prihodi od kamata		
Narodna Banka Srbije	407.634	517.021
Banke		
- domaće	12.207	4.499
- strane	35.110	31.024
Privreda	2.621.509	2.760.167
Javni sektor	12	281
Stanovništvo	5.280.159	5.212.370
Hartije od vrednosti	1.685.739	1.703.599
Strana lica	48.082	14.190
	<u>10.090.452</u>	<u>10.243.151</u>
Rashodi kamata		
Banke	(53.886)	(61.657)
- domaće	(8.509)	(1.534)
- strane	(45.377)	(60.123)
Privreda	(33.352)	(192.212)
Javni sektor	(21.340)	(36.109)
Hartije od vrednosti	(24.263)	(29.108)
Stanovništvo	(48.976)	(135.812)
Strana lica	(46.116)	(36.922)
	<u>(227.933)</u>	<u>(491.820)</u>
Neto prihod po osnovu kamata	<u><u>9.862.519</u></u>	<u><u>9.751.331</u></u>

RAIFFEISEN BANKA A.D. BEOGRAD
Konsolidovani godišnji izveštaj o poslovanju za 2017. godinu

Neto prihod po osnovu naknada i provizija obuhvata:

<u>U hiljadama RSD</u>	<u>2017.</u>	<u>2016.</u>
Prihodi od naknada i provizija		
Naknade od zastupanja u osiguranju	320.186	322.058
Naknade po osnovu korišćenja kartica i održavanja tekućih računa	2.222.336	1.966.065
Naknade po osnovu platnog prometa	812.819	733.691
Naknade po osnovu garancija	309.823	304.274
Naknade za nostro i loro doznake	285.614	272.195
Naknade za odobravanje, obradu i administriranje (okvirne linije) i prevmenu otplatu	435.668	420.442
Naknade od učešća u prodaji na POS terminalima	196.055	163.812
Naknade za troškove opomena	164.397	112.930
Naknade za gotovinske uplate/isplate	85.577	93.115
Naknade po osnovu posredovanja-lizing i investicioni fondovi	77.483	85.435
Naknade za usluge trgovanja hartijama od vrednosti	49.796	54.669
Naknade za Kreditni biro	55.124	49.017
Ostale naknade i provizije	427.108	500.210
	<u>5.441.986</u>	<u>5.077.913</u>
Rashodi naknada i provizija		
Naknade po osnovu platnog prometa u zemlji	(230.721)	(203.805)
Naknade po osnovu platnog prometa u inostranstvu	(720.649)	(685.987)
Naknade po osnovu osiguranja kredita	(144.561)	(96.898)
Naknade po osnovu MIGA garancija	(127.989)	(102.907)
Naknade za Kreditni biro	(79.750)	(69.139)
Naknade za slanje SMS poruka klijentima	(34.906)	(31.849)
Ostale naknade i provizije	(120.453)	(89.590)
	<u>(1.459.029)</u>	<u>(1.280.175)</u>
Neto prihod po osnovu naknada i provizija	<u>3.982.957</u>	<u>3.797.738</u>

Neto rashodi po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava i kreditno rizičnih vanbilansnih stavki obuhvataju:

<u>U hiljadama RSD</u>	<u>2017.</u>	<u>2016.</u>
Prihodi po osnovu umanjenja obezvređenja finansijskih sredstava i kreditno rizičnih vanbilansnih stavki		
Prihodi po osnovu umanjenja od obezvređenja finansijskih sredstava	9.174.139	8.572.036
Prihodi po osnovu umanjenja od obezvređenja kreditno rizičnih vanbilansnih stavki	380.143	408.919
Prihodi od naplaćene kamate po obezvređenim kreditima	46.394	51.673
Prihodi od naplaćenih otpisanih potraživanja	469.886	359.047
	<u>10.070.562</u>	<u>9.391.675</u>
Rashodi po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava i kreditno rizičnih vanbilansnih stavki		
Rashodi obezvređenja finansijskih sredstava	(8.406.876)	(9.142.347)
Rashodi obezvređenja kreditno rizičnih vanbilansnih stavki	(371.775)	(528.803)
Rashodi po osnovu obezvređenih kredita	(28.557)	(32.781)
Rashodi po osnovu otpisa nenaplativih potraživanja	(234.928)	(4.995)
	<u>(9.042.136)</u>	<u>(9.708.926)</u>
Neto rashodi po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava i kreditno rizičnih vanbilansnih stavki	<u>1.028.426</u>	<u>(317.251)</u>

RAIFFEISEN BANKA A.D. BEOGRAD
Konsolidovani godišnji izveštaj o poslovanju za 2017. godinu

Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi obuhvataju:

<u>U hiljadama RSD</u>	<u>2017.</u>	<u>2016.</u>
Troškovi neto zarada	2.355.136	2.218.826
Troškovi poreza na zarade i naknade zarada	297.256	279.164
Troškovi doprinosa na zarade i naknade zarada	557.017	519.028
Rashodi rezervisanja za bonus, penzije, godišnje odmore i druga primanja zaposlenih	263.802	271.537
Prihodi od ukidanja rezervisanja za bonus, penzije, godišnje odmore i druga primanja zaposlenih	(347.812)	(188.074)
Ostali lični rashodi	30.841	36.062
Ukupno	3.156.240	3.136.543

Ostali rashodi obuhvataju:

<u>U hiljadama RSD</u>	<u>2017.</u>	<u>2016.</u>
Troškovi zakupnine	586.954	628.764
Troškovi doprinosa na teret poslodavca	561.502	521.051
Troškovi reklame i propagande	234.474	292.388
Troškovi održavanja stalnih sredstava	688.428	657.091
Ostali nematerijalni troškovi	588.759	504.167
Troškovi stručnog osposobljavanja radnika	35.170	30.591
Troškovi kancelarijskog materijala	109.641	118.468
Troškovi intelektualnih usluga i revizije	339.798	323.634
Troškovi poštarine i iznajmljivanja linija	165.496	166.563
Troškovi čuvanja imovine	130.194	128.711
Ostali materijalni troškovi i usluge	103.046	100.840
Troškovi službenih putovanja – dnevnice i ostali troškovi	47.020	39.031
Troškovi PTT usluga	24.726	23.625
Troškovi ostalog materijala	157.711	154.739
Troškovi premija osiguranja	982.352	887.276
Troškovi poreza	143.961	67.446
Troškovi dovođenja u funkciju poslovnog prostora	14.744	34.206
Troškovi reprezentacije	42.709	46.916
Troškovi članarina	6.091	2.788
Ostali	167.205	181.150
Rashodi po osnovu rezervisanja za obaveze	390.044	38.700
Ukupno	5.520.025	4.948.145

Od ukupnog iznosa rezervisanja za obaveze od RSD 390.044 hiljada, iznos od 385.602 hiljada se odnosi na rezervisanja za sudske sporove

Porez na dobitak za 2017. godinu se sastoji od:

<u>U hiljadama RSD</u>	<u>2017.</u>	<u>2016.</u>
Porez na dobitak	1.002.789	772.254
Dobitak od kreiranja odloženog poreskog sredstva i smanjenja odloženih poreskih obaveza	(45.459)	(1.832)
Ukupno	957.330	770.422

Gotovina i sredstva kod centralne banke obuhvataju:

<u>U hiljadama RSD</u>	<u>31.12.2017.</u>	<u>31.12.2016.</u>
<i>Dinarska novčana sredstva</i>		
Žiro račun	18.889.911	16.423.948
Blagajna	2.845.450	2.941.219
	<u>21.735.361</u>	<u>19.365.167</u>
<i>Novčana sredstva u stranoj valuti</i>		
Obavezna rezerva	19.230.827	14.183.515
Blagajna	20.921.873	22.953.399
Novčana sredstva na računu kod CR HoV	231	6.739
	<u>40.152.931</u>	<u>37.143.653</u>
Minus: Ispravka vrednosti	-	(5)
Stanje na dan 31. decembar	61.888.292	56.508.815

Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjena trgovanju obuhvataju:

<u>U hiljadama RSD</u>	<u>31.12.2017.</u>	<u>31.12.2016.</u>
Akcije u dinarima	139	404
Potraživanja po osnovu derivata u dinarima	736	17.741
Potraživanja po osnovu ulaganja u investicione jedinice	329.876	273.511
Stanje na dan 31. decembar	330.751	291.656

Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju obuhvataju:

<u>U hiljadama RSD</u>	<u>31.12.2017.</u>	<u>31.12.2016.</u>
Državne obveznice	5.464.375	
Obveznice stranih finansijskih institucija	7.530.641	13.666.763
Stanje na dan 31. decembar	12.995.016	13.666.763

RAIFFEISEN BANKA A.D. BEOGRAD
Konsolidovani godišnji izveštaj o poslovanju za 2017. godinu

Finansijska sredstva koja se drže do dospeća obuhvataju:

<u>U hiljadama RSD</u>	<u>31.12.2016.</u>	<u>31.12.2016.</u>
Trezorski zapisi-ministarstvo finansija Republike Srbije	4.891.424	4.764.379
Obveznice drugih banaka-EBRD	1.563.910	1.504.127
Obveznice – Ministarstvo finansija Republike Srbije	23.891.906	27.558.103
Stanje na dan 31. decembar	30.347.240	33.826.609

Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija obuhvataju:

<u>U hiljadama RSD</u>	<u>31.12.2017.</u>	<u>31.12.2016.</u>
Devizni računi - Raiffeisen Zentralbank Oesterreich A.G.	173.081	72.617
Devizni računi ostalih banaka	2.052.337	2.313.114
Čekovi u stranoj valuti	60	279
Kredit po repo transakcijama	2.000.571	500.120
Kredit za likvidnost i obrtna sredstva	1.536.290	-
Ostali kredit i plasmani	289.853	148.457
Namenski depoziti u stranoj valuti	3.271.127	10.840.326
	9.323.319	13.874.913
Minus: Ispravka vrednosti	(810)	(1.331)
Stanje na dan 31. decembar	9.322.509	13.873.582

Kredit i potraživanja od komitenata obuhvataju:

<u>U hiljadama RSD</u>	<u>2017.</u>	<u>2016.</u>
Devizni računi i čekovi u stranoj valuti	10.363	6.959
Kredit po transakcionim računima	3.392.449	3.764.410
Potrošački kredit	178.576	333.956
Kredit za likvidnost i obrtna sredstva	37.284.630	34.018.044
Investicioni kredit	24.146.855	22.248.343
Stambeni kredit	23.408.324	25.557.982
Gotovinski kredit	22.726.087	21.263.621
Ostali kredit i kreditne kartice	27.865.773	27.506.996
Kredit po osnovu finansijskog lizinga	9.606.514	8.093.900
Potraživanja po osnovu faktoringa bez prava regresa	344.926	500.222
Potraživanja po osnovu faktoringa sa pravom regresa	31.570	43.068
Ostali plasmani i eskont menica	227.220	354.774
Kredit za plaćanje uvoza roba i usluga iz inostranstva	5.087.810	1.721.997
Dati depoziti	1.561	1.627
	154.312.658	145.415.899
Minus : Ispravka vrednosti	(7.562.206)	(13.480.178)
Stanje na dan 31. decembar	146.750.452	131.935.721

RAIFFEISEN BANKA A.D. BEOGRAD
Konsolidovani godišnji izveštaj o poslovanju za 2017. godinu

Investicije u zajedničke poduhvate i ostale investicije obuhvataju:

<u>U hiljadama RSD</u>	<u>31.12.2017.</u>	<u>31.12.2016.</u>
<i>Ostale investicije</i>		
Asocijacije lizing kompanija	107	107
Humanitarni fond „Budimir Kostić“	30	30
Stanje na dan 31. decembar	137	137

Nekretnine, postrojenja i oprema obuhvataju:

<u>U hiljadama RSD</u>	<u>31.12.2017.</u>	<u>31.12.2016.</u>
Građevinski objekti i zemljište	3.445.116	3.522.176
Oprema	886.796	839.710
Ulaganja u tuđa osnovna sredstva	367.005	218.521
Stanje na dan 31. decembar	4.698.917	4.580.407

Nematerijalna ulaganja obuhvataju:

<u>U hiljadama RSD</u>	<u>31.12.2017.</u>	<u>31.12.2016.</u>
Patenti i licence	620.556	525.773
Stanje na dan 31. decembar	620.556	525.773

Ostala sredstva obuhvataju:

<u>U hiljadama RSD</u>	<u>31.12.2017.</u>	<u>31.12.2016.</u>
Potraživanja za naknade platnog prometa i druge nekreditne usluge	58.555	97.980
Potraživanja po osnovu prodaje	3.293	1.697
Potraživanja po osnovu avansa datih za obrtna sredstva	104.020	102.329
Potraživanja po osnovu avansa datih za trajna ulaganja	-	38.766
Potraživanja od zaposlenih	13.397	14.646
Potraživanja po osnovu isplaćenih bolovanja	33.477	52.273
Ostala potraživanja iz poslovnih odnosa	161.380	244.181
Prolazni i privremeni računi	47.589	20.397
Potraživanja u obračunu	16.441	21.233
Razgraničeni rashodi kamata	58	90
Razgraničeni ostali troškovi	136.018	124.432
Ostala aktivna vremenska razgraničenja	334.849	352.078
Sredstva stečena naplatom potraživanja	323.777	342.970
Inventar u upotrebi	2.017	2.017
	1.234.871	1.415.089
Minus: Ispravka vrednosti	(61.718)	(120.461)
Stanje na dan 31. decembar	1.173.153	1.294.628

RAIFFEISEN BANKA A.D. BEOGRAD
Konsolidovani godišnji izveštaj o poslovanju za 2017. godinu

Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacija i centralnoj banci obuhvataju:

U hiljadama RSD	31.12.2017.			31.12.2016.		
	u dinarima	u stranoj valuti	ukupno	u dinarima	u stranoj valuti	ukupno
Obaveze po transakcionim depozitima	934.988	439.263	1.374.251	650.678	659.535	1.310.213
Obaveze po namenskim depozitima	55.508	18.257	73.765	15.457	15.881	31.338
Obaveze po ostalim depozitima	3.827	6.310	10.137	3.402	2.404	5.806
Obaveze po osnovu kredita	-	4.877.017	4.877.017	-	4.307.115	4.307.115
Obaveze po osnovu ostalih finansijskih obaveza	125	51.278	51.403	8.846	85.960	94.806
Stanje na dan 31. decembar	994.448	5.392.125	6.386.573	678.383	5.070.895	5.749.278

Obaveze po osnovu kredita obuhvataju:

	31.12.2017.		31.12.2016.	
	u hilj. EUR	u hilj. RSD	u hilj. EUR	u hilj. RSD
EFSE	10.290	1.211.578	13.230	1.627.893
Savet EDB	10.000	135.059	10.000	318.588
EIB	40.000	3.530.380	20.000	2.360.634
Stanje na dan 31. decembar	60.290	4.877.017	43.230	4.307.115

RAIFFEISEN BANKA A.D. BEOGRAD
Konsolidovani godišnji izveštaj o poslovanju za 2017. godinu

Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima obuhvataju:

U hiljadama RSD	31.12.2017.			31.12.2016.		
	u dinarima	u stranoj valuti	ukupno	u dinarima	u stranoj valuti	ukupno
Obaveze po osnovu transakcionih depozita	43.887.771	114.449.310	158.337.081	41.759.501	102.132.042	143.891.543
Obaveze po osnovu štednih depozita	287.545	26.957.125	27.244.670	398.748	29.663.790	30.062.538
Obaveze po osnovu depozita za date kredita	42.754	700.217	742.971	37.501	700.996	738.497
Obaveze po osnovu namenskih depozita	99.407	4.167.675	4.267.082	148.574	2.881.403	3.029.977
Obaveze po osnovu ostalih depozita	483.760	679.405	1.163.165	513.613	1.394.734	1.908.347
Obaveze po osnovu overnight-a	8.052	157.635	165.687	2.637	1.320.339	1.322.976
Obaveze po osnovu kredita	-	8.491.204	8.491.204	-	10.033.462	10.033.462
Obaveze po osnovu ostalih fin. obaveza	27.038	491.970	519.008	22.831	671.970	694.801
Stanje na dan 31. decembar	44.836.327	156.094.541	200.930.868	42.883.405	148.798.736	191.682.141

Obaveze po osnovu kredita u iznosu od RSD 8.491.204 hiljada (2016 : 10.033.462 hiljada) se odnose na obaveze prema Ministarstvu finansija Republike Srbije po osnovu:

- APEX krediti sa rokom dospeća do 12 godina. Kamatna stopa se utvrđuje na nivou tromesečnog ili šestomesečnog EURIBOR-a plus margina koja se kreće u intervalu 0,27% do 1,38%. Krediti se vraćaju u jednakim polugodišnjim i tromesečnim tranšama.
- Fond revolving kredita sa rokom dospeća do 5 godina. Kamatna stopa se utvrđuje na nivou tromesečnog LIBOR-a plus margina 0,75%. Krediti se vraćaju u jednakim tromesečnim tranšama.

Rezervisanja imaju sledeću strukturu:

U hiljadama RSD	31.12.2017.	31.12.2016.
Rezervisanja za beneficije zaposlenih		
- rezervisanja za otpremnine	297.286	388.829
- rezervisanja za ostala dugoročna primanja zaposlenih	82.712	87.289
- ostala rezervisanja-kratkoročna (bonus, godišnji odmori)	183.723	187.946
	563.721	664.064
Rezervisanja za gubitke po vanbilansnoj aktivni	335.704	352.357
Rezervisanja za sudske sporove	523.386	200.501
Ostala rezervisanja za obaveze	19.629	22.234
Stanje na dan 31. decembar	1.442.440	1.239.156

RAIFFEISEN BANKA A.D. BEOGRAD
Konsolidovani godišnji izveštaj o poslovanju za 2017. godinu

Ostale obaveze obuhvataju:

<u>U hiljadama RSD</u>	<u>31.12.2017.</u>	<u>31.12.2016.</u>
Obaveze za naknadu	13.977	6.907
Obaveze prema dobavljačima	252.514	337.269
Obaveze po osnovu primljenih avansa	56.136	28.257
Ostale obaveze iz poslovnih odnosa	38.615	29.617
Obaveze u obračunu	133.951	68.490
Prolazni i privremeni računi	386.661	345.741
Obaveze po osnovu zarada i naknada zarada	51	15
Obaveze za porez na dodatu vrednost	44.008	52.239
Obaveze za druge poreze i doprinose	3.038	2.680
Razgraničene obaveze za ostale obračunate rashode	134.096	132.087
Razgraničeni prihodi kamate	104.152	66.290
Razgraničeni ostali prihodi	270.929	227.715
Ostala pasivna vremenska razgraničenja	689	7.726
Stanje na dan 31. decembar	1.438.817	1.305.033

Kapital Grupe na dan 31. decembra 2017. godine se sastoji od:

<u>U hiljadama RSD</u>	<u>31.12.2017.</u>	<u>31.12.2016.</u>
Aksijski kapital	27.466.158	27.466.158
Rezerve iz dobitka	23.353.465	23.353.465
Revalorizacija rezerve po osnovu promene vrednosti HoV raspoloživih za prodaju-obveznice	54.324	2.622
Hedžing rezerva	(4.182)	(29.815)
Nerealizovani gubici po osnovu finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju	(53.047)	(65.606)
Dobitak tekuće godine	6.718.885	5.846.826
Dobitak prethodnih godina	435.535	-
Stanje na dan 31. decembar	57.971.138	56.573.650

Raiffeisen See Region Holding GMBH, Beč je vlasnik 100% kapitala Banke.

Imalac običnih akcija odgovara za obaveze i snosi rizik poslovanja Banke srazmerno broju akcija kojima raspolažu. Akcije se mogu prenositi na druga lica u skladu sa odredbama Odluke o osnivanju. Vlasnik običnih akcija ima pravo na dividendu.

U 2017. godini, Odlukom Skupštine od 27. aprila 2017. godine akcionarima je po osnovu dobiti realizovane u 2016. godini isplaćena dividenda u iznosu od RSD 5.411.291 hiljada.

U 2016. godini, Odlukom Skupštine od 25. aprila 2016. godine akcionarima je po osnovu dobiti realizovane u 2015. godini isplaćena dividenda u iznosu od RSD 4.341.952 hiljada.

Značajni događaji po završetku poslovne godine

Nije bilo događaja nakon datuma bilansa stanja koji bi zahtevali obelodanjivanje ili korekciju konsolidovanih finansijskih izveštaja za 2017. godinu.

Planirani budući razvoj

Raiffeisen grupa je jedna od vodećih banaka u svim ključnim segmentima poslovanja u zemlji. U odnosu na konkurenciju, Raiffeisen grupa teži da ima najbolji tim, viši kvalitet usluge, efikasnu organizaciju i procese.

Fokus u svim segmentima poslovanja će nastaviti da bude na razvijanju odnosa sa primarnim klijentima, kao i na osnovnim proizvodima i uslugama visokog kvaliteta.

Poseban fokus će biti na digitalnoj transformaciji procesa i kanala prodaje.

Smanjenje troškova će ostati važan cilj i značajna pažnja će biti posvećena daljem unapređenju procesa i efektivnosti različitih poslovnih funkcija.

Jedan od glavnih ciljeva ostaje dalje smanjenje nivoa problematičnih kredita na održiv nivo, kao i očuvanje kvaliteta portfolija u svim segmentima.

Ključni strategijski ciljevi su definisani kao osnovni nosioci srednjoročne strategije Banke.

Rukovodstvo je uvereno da će fokus na ključne strategijske ciljeve i implementacija strategijskih opcija i odluka, koji iz njih proizilaze, omogućiti da Banka postigne definisane kvantitativne i kvalitativne srednjoročne ciljeve i da postavi temelje za kontinuirani razvoj u budućnosti.

Ulaganja u finansijske instrumente

Raiffeisen grupa je tokom poslovne 2017. godini trgovala sledećim finansijskim instrumentima:

- Trezorski zapisi izdati od strane Ministarstva Finansija Republike Srbije u stranoj i domaćoj valuti,
- Obveznice Ministarstva Finansija Republike Srbije;
- Obveznice koje je izdala država US;
- Obveznice nadnacionalnih finansijskih institucija u stranoj valuti na međunarodnom bankarskom tržištu (IFC, EBRD i KfW);
- Reverzne repo operacije Narodne Banke Srbije;
- Kamatni SWAP instrumenti sa komercijalnim bankama u stranoj valuti na međunarodnom bankarskom tržištu;
- Fx valutni SWAP instrumenti u stranoj i domaćoj valuti na lokalnom i međunarodnom tržištu;
- Fx spot i Fx forward instrumenti u stranoj i domaćoj valuti na lokalnom i međunarodnom tržištu;
- Kratkoročni depoziti do godinu dana (Money Market) u stranoj i domaćoj valuti na lokalnom i međunarodnom tržištu.

Cilj investiranja u dužničke hartije je plasiranje raspoloživog viška likvidnosti i kreiranje pozitivnog uticaja na profitabilnost Banke sa presudnim akcentom na sigurnost investicije.

Portfolio hartija sadrži instrumente klasifikovane prema međunarodnom standardima finansijskog izveštavanja kao:

- Hartije od vrednosti koje se drže do dospeća
- Hartije od vrednosti namenjene trgovini
- Hartije od vrednosti raspoložive za prodaju.

Portfolio hartija od vrednosti se sastoji od instrumenata u lokalnoj i stranoj valuti.

Principi investiranja i limiti su dovedeni u takvu korelaciju da omoguće maksimalnu sigurnost i očuvaju sposobnost Banke da ispuni svoje obaveze.

Za nadzor i upravljanje kamatnim rizikom, Banka koristi derivativni instrument kamatni swap (IRS Interest Rate Swap). Iako ovaj instrument može da se koristi generalno kao instrument trgovanja, Banka ga upotrebljava u sklopu takozvanog „Hedge Accounting“ okruženja koje omogućava da se predmet zaštite i instrument zaštite (IRS) dovedu u istu računovodstvenu ravan.

Banka ima razvijenu tehnologiju za realizaciju Mikro i Makro Hedge Accounting metodologije.

Za obezbeđivanje kratkoročne likvidnosti u specifičnim valutama, Banka koristi valutne Fx Swap instrumente kao i depozite do godinu dana (Money Market) u stranoj i domaćoj valuti na lokalnom i međunarodnom tržištu.

Za održavanje devizne pozicije, Banka na međubankarskom Fx tržištu trguje u spotu i forward u lokalnoj i stranim valutama.

Aktivnosti istraživanja i razvoja

Mreža analitičara Raiffeisen grupacije – „Raiffeisen Research“, nastavila je sa radom na unapređenju opšteg razumevanja ekonomskih tokova u periodu značajnih volatilnosti na globalnim finansijskim tržištima uzrokovanih geopolitičkim dešavanjima i najavama promene kursa monetarne politike centralnih banaka SAD-a i Evropske unije (izveštaji CEE Strategy, Financial Markets & Global Strategy, CEE Banking Report), kao i celishodnijem sagledavanju lokalnih ekonomskih trendova u okviru publikacija („Short Note“ i „Monthly Economic Report“).

Redovnim praćenjem i temeljnom analizom ključnih indikatora, promptno se izveštavalo o ključnim makroekonomskim indikatorima („Research Alert“), a zatim su se, u skladu sa novim tendencijama, adekvatno prilagođavali modeli razvijeni za procenu budućih ekonomskih tokova.

Društvena odgovornost i zaštita životne sredine

Društveno odgovorno poslovanje i odgovoran pristup zajednici u kojoj posluje, predstavljaju jedne od osnovnih principa u radu Raiffeisen banke tokom proteklih 16 godina u Srbiji. Kroz njih banka želi da etički i odgovorno pristupi svim segmentima društva, poslovne zajednice, ali i okoline u kojoj posluje.

Tendencija banke je uvek da se podrška odnosi na najugroženije ili najslabije delove zajednice, kao što su to deca, bolesni, pojedinci sa posebnim potrebama.

U društveno odgovorno ponašanje treba uvrstiti i delovanje banke preko dve humanitarne fondacije: „Budimir Boško Kostić“ (osnovane u znak sećanja na prvog direktora banke) i „H. Stepic CEE Charity“ (čiji osnivač je bivši predsednik Raiffeisen Bank International-a, dr Herbert Stepic).

U toku 2017. godine, humanitarna fondacija „H. Stepic CEE Charity“, uz podršku Raiffeisen banke u Srbiji, finansijski je pomogla tri projekta u našoj zemlji. U okviru njih podržan je rad Dnevnih centara za decu koja žive i/ili rade na ulici u Beogradu i Novom Sadu, te pružena podrška funkcionisanju Narodne kuhinje u Senti.

I protekle godine nastavljene su tradicionalne akcije u okviru kojih zaposleni banke dobrovoljno daju krv, a njihov broj je u 2017. godini premašio 150.

Kako pomoć deci čini ključni deo strategije humanitarnog delovanja banke, još jednom prigodnom volonterskom akcijom zaposlenih obeležen je i međunarodni dan dece (1. jun), a u okviru koje je uređen dečiji rekreativni centar "Zvezdani gaj" u Beogradu.

U 2017. godini navršilo se 10 godina od smrti prvog direktora Raiffeisen banke u Srbiji, Budimira Boška Kostića. Zaposleni, predvođeni Izvršnim odborom banke, na simboličan obeležili su ovu godišnjicu, prikupivši novčana sredstva koja su donirana humanitarnoj organizaciji „SOS Dečija sela“ u Kraljevu. Ova institucija zbrinjava decu bez roditeljskog staranja u ovom delu Srbije, a zahvaljujući prikupljenim sredstvima, obezbeđeno je grejanje tokom zimskih meseci. Inače, ova donacija je posebno važna, imajući u vidu da su upravo „SOS Dečija sela“ u Kraljevu bila jedan od prvih primalaca donacije humanitarne fondacije „Budimir Boško Kostić“ nakon njenog osnivanja.

Nastavljajući veoma uspešne volonterske akcije realizovane tokom prethodnih osam godina, zaposleni Raiffeisen banke su i u 2017. organizovali tradicionalno prikupljanje novogodišnjih paketića za decu iz ugroženih socijalnih grupa, decu sa smetnjama u razvoju ili decu u domovima bez roditeljskog staranja. Prikupljeno je gotovo 700 paketića koji su obradovali decu u rekordnom broju institucija – njih čak 11 u devet gradova širom Srbije!

Za sam kraj godine organizovana je druga društveno odgovorna kampanja „Popust na umetnost“, i to u saradnji sa Jugoslovenskim dramskim pozorištem, čiji je banka generalni pokrovitelj više od decenije. Naime, na sedamdesetogodišnjicu rada ovog pozorišta, jednog od najvećih i najjemenitnijih u regionu, ovom akcijom banka i pozorište pomogli su građanima da sebi obezbede vrhunski pozorišni doživljaj po cenama karata sniženim na simbolične iznose. Ovo je druga akcija ove vrste koju dve institucije organizuju, a ova iz 2017. oborila je rekord jer je čak 12.000 karata prodato za nepuna dva dana.

Pored filantropskog i društveno odgovornog delovanja, banka prepoznaje i značaj odgovornog upravljanja ljudskim resursima, te se trudi da obezbedi radno okruženje u kome će zaposleni biti zadovoljni i raditi na pozicijama koje odgovaraju njihovim znanjima i veštinama, uz mogućnost daljeg profesionalnog i ličnog razvoja.

Ekološka dimenzija poslovanja odnosi se na napore koje banka ulaže kako bi uspostavila ravnotežu između potrebe za ekonomskim rastom sa jedne strane, i očuvanja zdravog okruženja sa druge. Vodi se računa o uštedi energije, reciklaži papira i elektronskog otpada, a instalacioni sistemi upravne zgrade banke funkcionišu po principima uštede energije primenom savremenih sistema rekuperacije energije i optimizacije tehničkih parametara za ventilaciju i hlađenje.

Svakako da je i pitanje poslovne etike jedno od najvažnijih, tako da banka teži da osnovni principi njenog poslovanja budu transparentnost i etičnost u radu, kvalitetna usluga i raznovrsna ponuda proizvoda, konstantna briga o klijentima i odgovoran marketing, uz poštovanje važeće regulative i integriteta konkurencije.

Upravljanje rizicima i izloženost rizicima

Upravljanje rizicima

Grupa je u svom poslovanju izložena ili može biti izložena sledećim vrstama rizika:

- Kreditni rizik, koji predstavlja mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Grupe usled neizvršavanja obaveza dužnika prema Grupe;
- Tržišni rizici, koji predstavljaju mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Grupe po osnovu promena vrednosti bilansnih pozicija i vanbilansnih stavki koje nastaju usled kretanja cena na tržištu. Ovi rizici uključuju:
 - Devizni rizik, koji predstavlja mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Grupe usled promene vrednosti deviznih kurseva;

- Cenovni rizik po osnovu dužničkih i vlasničkih hartija od vrednosti, koji predstavlja rizik promene cene ovih hartija usled promene kamatnih stopa i obuhvata specifični i opšti cenovni rizik:
 - Specifični cenovni rizik je rizik od promene cene hartije usled činilaca koji se odnose na njenog emitenta;
 - Opšti cenovni rizik je rizik promene cene hartije usled promene opšteg nivoa kamatnih stopa/cena tih hartija;
- Robni rizik, koji predstavlja mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Grupe usled promena cena roba koje se nalaze u pozicijama Grupe;
- Operativni rizik, koji predstavlja rizik nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Grupe usled propusta u radu zaposlenih, neodgovarajućih unutrašnjih procedura i procesa, neadekvatnog upravljanja informacionim i drugim sistemima, kao i usled nastupanja nepredvidivih eksternih događaja. Definicija uključuje pravni rizik, a isključuje strateški i rizik reputacije;
- Kamatni rizik, koji predstavlja mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Grupe usled promene u nivou kamatnih stopa;
- Rizik likvidnosti, koji predstavlja mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Grupe usled nesposobnosti Grupe da ispunjava svoje dospele obaveze i to usled:
 - Neusklađenosti rokova dospeća aktive i pasive;
 - Povlačenja postojećih izvora finansiranja, odnosno nemogućnosti pribavljanja novih izvora finansiranja (rizik likvidnosti izvora sredstava);
 - Otežanog pretvaranja imovine u likvidna sredstva zbog poremećaja na tržištu (tržišni rizik likvidnosti);
- Rizici zemlje, koji predstavljaju mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Grupe zbog nemogućnosti da se naplate potraživanja od dužnika iz razloga koji su posledica političkih, ekonomskih ili socijalnih prilika u zemlji porekla tog lica, uključujući:
 - Političko-ekonomski rizik, pod kojim se podrazumeva mogućnost nastanka gubitaka usled sprečenosti Grupe da naplati potraživanja usled ograničenja utvrđenih aktima državnih i drugih organa države porekla dužnika, kao i opštih i sistemskih prilika u toj državi;
 - Rizik transfera, pod kojim se podrazumeva mogućnost ostvarenja gubitaka zbog sprečenosti Grupe da naplati potraživanja iskazana u valuti koja nije zvanična valuta države porekla dužnika i to usled ograničenja plaćanja obaveza prema poveriocima iz drugih država u određenoj valuti koja su utvrđena aktima državnih i drugih organa države porekla dužnika;
- Rizik usklađenosti poslovanja, koji predstavlja mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Grupe usled propuštanja usklađivanja poslovanja Grupe sa zakonima i drugim propisima, standardima poslovanja, procedurama o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorizma, kao i s drugim aktima kojima se uređuje poslovanje a posebno obuhvata rizik od sankcija regulatornog tela, rizik od finansijskih gubitaka, kao i reputacioni rizik, koji predstavlja mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Grupe usled stvaranja negativnog stava javnosti koji utiče na tržišno pozicioniranje Grupe;
- Rizik od pranja novca i finansiranja terorizma je rizik mogućeg nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat, kapital ili reputaciju Grupe usled korišćenja Grupe (neposrednog ili posrednog korišćenja poslovnog odnosa s bankom, transakcije, usluge ili proizvoda banke) za pranje novca i/ili finansiranje terorizma;
- Strateški rizik, koji predstavlja mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Grupe usled nepostojanja odgovarajućih strategija i politika, te njihovog neadekvatnog sprovođenja, kao i usled promena u okruženju u kome banka posluje ili izostanka odgovarajućeg reagovanja Grupe na te promene;

- Rizici ulaganja, koji obuhvataju rizike njenih ulaganja u druga pravna lica i osnovna sredstva.

Upravni odbor Banke, odnosno Upravni odbori ostalih članica Grupe, imaju kompletnu odgovornost za uspostavljanje i nadzor okvirom upravljanja rizikom Grupe. Upravni odbor Banke je osnovao Odbor za upravljanje aktivom i pasivom (ALCO), Kreditni odbor i Komisiju za upravljanje operativnim rizikom koji su zaduženi za kreiranje i praćenje politika za upravljanje rizikom Banke u njihovim konkretnim oblastima.

Politike Grupe za upravljanje rizikom imaju za cilj da identifikuju i analiziraju rizik sa kojim se Grupa suočava, utvrđivanje odgovarajućih limita rizika i kontrola, kao i praćenje rizika i poštovanje limita. Politike i sistemi za upravljanje rizikom redovno se revidiraju kako bi uključili promene tržišnih uslova, proizvoda i usluga koje se nude.

Odbor za reviziju Banke je odgovoran za praćenje usklađenosti poslovanja sa politikama i procedurama za upravljanje rizikom i za revidiranje adekvatnosti okvira za upravljanje rizikom u pogledu rizika sa kojima se banka suočava. Odboru za reviziju Banke pomaže Interna revizija. Interna revizija preduzima redovne i ad-hoc revizije kontrola i procedura za upravljanje rizikom, o čijim rezultatima se izveštava Odbor za reviziju.

Tokom 2017. godine, strategija prudentnog upravljanja rizikom Grupe bazira se na sledećem:

- Snažnom i konstantnom fokusu na kvalitet portfolija u svim segmentima, nastavak realne politike izdvajanja rezervi za potencijalne gubitke;
- Fokusiranje na sve veće regulatornih zahteva;
- Podrška poslovnim segmentima u ostvarivanju ciljeva strategije;
- Snažan fokus na proces rešavanja problematičnih kredita i naplatu, kao i dalje NPL smanjenje.

Izloženost kreditnim rizicima

Ukupna izloženost kreditnom riziku je prikazana u tabeli u nastavku:

RAIFFEISEN BANKA A.D. BEOGRAD
Konsolidovani godišnji izveštaj o poslovanju za 2016. godinu

Pozicija bilansa stanja (u hiljadama RSD)	31.12.2017.					31.12.2016.				
	Imovina po osnovu koje je banka izložena kreditnom riziku			Imovina po osnovu koje banka nije izložena kreditnom riziku	Vrednost iz bilansa stanja	Imovina po osnovu koje je banka izložena kreditnom riziku			Imovina po osnovu koje banka nije izložena kreditnom riziku	Vrednost iz bilansa stanja
	Bruto vrednost	Akumulirane ispravke vrednosti/ rezervisanja	Neto vrednost			Bruto vrednost	Akumulirane ispravke vrednosti/ rezervisanja	Neto vrednost		
	1	2	3 (1-2)	4	5 (3+4)	1	2	3 (1-2)	4	5 (3+4)
Gotovina i sredstva kod centralne banke	19.231.058	-	19.231.058	42.657.234	61.888.292	6.739	5	6.734	56.502.081	56.508.815
Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjena trgovanju	-	-	-	330.751	330.751	-	-	-	291.656	291.656
Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	12.995.016	-	12.995.016	-	12.995.016	13.666.763	-	13.666.763	-	13.666.763
Finansijska sredstva koja se drže do dospeća	30.347.240	-	30.347.240	-	30.347.240	32.172.022	-	32.172.022	1.654.587	33.826.609
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	9.340.019	17.565	9.322.454	55	9.322.509	13.892.668	19.365	13.873.303	279	13.873.582
Kredit i potraživanja od komitenata	144.698.642	7.013.064	137.685.578	7.508	137.693.086	137.318.877	12.673.303	124.645.574	3.122	124.648.696
Potraživanja po osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od rizika	30.689	-	30.689	45.841	76.530	52.738	-	52.738	34.337	87.075
Investicije u pridružena društva i zajedničke poduhvate	-	-	-	107	107	-	-	-	107	107
Investicije u zavisna društva	30	-	30	-	30	30	-	30	-	30
Nematerijalna ulaganja	-	-	-	620.556	620.556	-	-	-	525.773	525.773
Nekretnine, postrojenja i oprema	-	-	-	4.698.917	4.698.917	-	-	-	4.580.407	4.580.407
Tekuća poreska sredstva	-	-	-	18.256	18.256	-	-	-	3.334	3.334
Odložena poreska sredstva	-	-	-	365.324	365.324	-	-	-	335.730	335.730
Ostala sredstva	919.748	59.700	860.048	313.105	1.173.153	1.088.628	118.445	970.183	324.445	1.294.628
Leasing	9.606.514	549.148	9.057.366	-	9.057.366	8.093.900	806.875	7.287.025	-	7.287.025
Bilansna izloženost	227.168.956	7.639.477	219.529.479	49.057.654	268.587.133	206.292.365	13.617.993	192.674.372	64.255.858	256.930.230
Date garancije i jemstva	41.926.458	294.703	41.631.755	-	41.631.755	34.926.235	306.085	34.620.150	-	34.620.150
Preuzete buduće obaveze	74.521.494	41.001	74.480.493	7.279.564	81.760.057	70.769.046	46.272	70.722.774	5.154.856	75.877.630
Ostale vanbilansne izloženosti	-	-	-	1.487.110.231	1.487.110.231	-	-	-	1.618.096.457	1.618.096.457
Vanbilansna izloženost	116.447.952	335.704	116.112.248	1.494.389.795	1.610.502.043	105.695.281	352.357	105.342.924	1.623.251.313	1.728.594.237
Ukupna izloženost	343.616.908	7.975.181	335.641.727	1.543.447.449	1.879.089.176	311.987.646	13.970.350	298.017.296	1.687.507.171	1.985.524.467

RAIFFEISEN BANKA A.D. BEOGRAD
Konsolidovani godišnji izveštaj o poslovanju za 2016. godinu

Podaci o bruto i neto izloženosti bilansnih i vanbilansnih potraživanja kreditnom riziku po sektorima i kategorijama potraživanja, prema načinu obezvređenja, dospelosti i vrednosti sredstava obezbeđenja su prikazani u nastavku:

U hiljadama dinara

Bilansna potraživanja, 31.12.2017.	Neobezvređena potraživanja		Obezvređena potraživanja		Ukupna bruto potraživanja	Akumulirane ispravke vrednosti		Ukupna neto potraživanja	Vrednost sredstava obezbeđenja	
	nije dospelo	dospelo	na pojedinačnoj osnovi	na grupnoj osnovi		na pojedinačnoj osnovi	na grupnoj osnovi		neobezvređenih potraživanja	obezvređenih potraživanja
Prema sektorima										
Potraživanja od stanovništva	50.720.307	739.586	2.494.019	37.714	53.991.626	1.354.888	504.309	52.132.429	15.254.883	687.857
Stambeni krediti	22.552.347	57.903	1.218.510	-	23.828.760	473.894	88.530	23.266.336	15.220.279	686.893
Potrošački i gotovinski krediti	21.162.208	187.062	1.092.970	10.629	22.452.869	728.643	335.392	21.388.834	20.470	557
Transakcioni i kreditne kartice	6.992.870	484.461	168.165	27.085	7.672.581	137.978	80.370	7.454.233	14.119	407
Ostala potraživanja	12.882	10.160	14.374	-	37.416	14.373	17	23.026	15	-
Potraživanja od privrede	117.221.243	445.032	6.011.584	9.719	123.687.578	4.814.220	358.811	118.514.547	43.612.596	899.177
Velika preduzeća	71.473.325	171.282	5.685.864	-	77.330.471	4.613.921	284.500	72.432.050	21.025.388	758.503
Mala i srednja preduzeća	9.653.228	156.670	300.689	-	10.110.587	190.939	32.921	9.886.727	3.048.945	123.560
Mikro preduzeća i preduzetnici	3.354.217	96.876	25.031	9.719	3.485.843	9.360	40.880	3.435.603	305.593	17.114
Finansijske institucije	32.740.473	20.204	-	-	32.760.677	-	510	32.760.167	19.232.670	-
Ostalo	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od ostalih klijenata	39.763.666	24.476	95.096	-	39.883.238	38.378	19.723	39.825.137	-	-
Leasing	8.532.079	421.053	650.844	2.538	9.606.514	515.129	34.019	9.057.366	5.804.129	96.165
leasing - potraživanja od stanovništva	298.859	8.756	20.110	882	328.607	4.351	293	323.963	267.723	15.197
leasing - potraživanja od privrede	8.233.220	412.297	630.734	1.656	9.277.907	510.778	33.726	8.733.403	5.536.406	80.968
Ukupna izloženost	216.237.295	1.630.147	9.251.543	49.971	227.168.956	6.722.615	916.862	219.529.479	64.671.608	1.683.199
Prema kategorijama potraživanja										
Neproblematična potraživanja	207.634.097	1.192.460	122.816	2	208.949.375	22.365	864.434	208.062.576	58.867.127	15.338
od čega: restrukturirana	877.322	7.348	85.918	-	970.588	6.930	16.335	947.323	448.492	308
Problematična potraživanja	71.119	16.634	8.477.883	47.431	8.613.067	6.185.121	18.409	2.409.537	352	1.571.696
od čega: restrukturirana	47.944	851	5.799.770	7.429	5.855.994	4.561.904	3.233	1.290.857	-	956.815
Leasing	8.532.079	421.053	650.844	2.538	9.606.514	515.129	34.019	9.057.366	5.804.129	96.165
Neproblematična potraživanja	8.532.079	421.053	84.364	-	9.037.496	-	33.675	9.003.821	5.804.129	49.943
od čega: restrukturirana	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Problematična potraživanja	-	-	566.480	2.538	569.018	515.129	344	53.545	-	46.222
od čega: restrukturirana	-	-	96.870	-	96.870	90.485	-	6.385	-	-
Ukupna izloženost	216.237.295	1.630.147	9.251.543	49.971	227.168.956	6.722.615	916.862	219.529.479	64.671.608	1.683.199

RAIFFEISEN BANKA A.D. BEOGRAD
Konsolidovani godišnji izveštaj o poslovanju za 2016. godinu

U hiljadama dinara

Vanbilansna potraživanja, 31.12.2017.	Neobezvređena potraživanja		Obezvređena potraživanja		Ukupna bruto potraživanja	Akumulirane ispravke vrednosti		Ukupna neto potraživanja	Vrednost sredstava obezbeđenja	
	<i>nije dospelo</i>	<i>dospelo</i>	<i>na pojedinačnoj osnovi</i>	<i>na grupnoj osnovi</i>		<i>na pojedinačnoj osnovi</i>	<i>na grupnoj osnovi</i>		<i>neobezvređenih potraživanja</i>	<i>obezvređenih potraživanja</i>
Prema sektorima										
Potraživanja od stanovništva	9.581.847	-	39.005	10.338	9.631.190	23.419	13.658	9.594.113	36.193	73
Stambeni krediti	12	-	-	-	12	-	-	12	11	-
Potrošački i gotovinski krediti	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Transakcioni i kreditne kartice	9.575.704	-	39.005	10.338	9.625.047	23.419	13.656	9.587.972	30.051	73
Ostala potraživanja	6.131	-	-	-	6.131	-	2	6.129	6.131	-
Potraživanja od privrede	103.647.067	-	428.727	12	104.075.806	203.304	94.925	103.777.577	10.949.257	36.525
Velika preduzeća	91.701.747	-	423.815	-	92.125.562	203.242	90.966	91.831.354	7.179.388	36.525
Mala i srednja preduzeća	5.105.975	-	4.786	-	5.110.761	-	2.994	5.107.767	574.276	-
Mikro preduzeća i preduzetnici	1.408.201	-	126	12	1.408.339	62	931	1.407.346	62.744	-
Finansijske institucije	5.431.144	-	-	-	5.431.144	-	34	5.431.110	3.132.849	-
Ostalo	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od ostalih klijenata	2.740.956	-	-	-	2.740.956	-	398	2.740.558	616.945	-
Ukupna izloženost	115.969.870	-	467.732	10.350	116.447.952	226.723	108.981	116.112.248	11.602.395	36.598
Prema kategorijama potraživanja										
Neproblematična potraživanja	115.928.477	-	1.056	5	115.929.538	596	107.228	115.821.714	11.601.727	-
od čega: restrukturirana	97.608	-	-	-	97.608	-	1	97.607	-	-
Problematična potraživanja	41.393	-	466.676	10.345	518.414	226.127	1.753	290.534	668	36.598
od čega: restrukturirana	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ukupna izloženost	115.969.870	-	467.732	10.350	116.447.952	226.723	108.981	116.112.248	11.602.395	36.598

Izloženost riziku likvidnosti

U sledećim tabelama prikazana su sredstva i obaveze Grupe po grupisanim pozicijama u skladu sa rokovima dospeća od datuma bilansa stanja do ugovorenog roka dospeća na dan 31. decembar 2017. godine:

<u>U hiljadama RSD</u>	Iznos	Bruto iznos	do 1 meseca	od 1 do 3 meseca	od 3 meseca do godinu dana	od 1 do 5 godina	preko 5 godina
Finansijska imovina							
Gotovina i sredstva kod centralne banke	61.888.292	61.888.292	61.888.292	-	-	-	-
Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjena trgovanju	330.751	330.751	330.751	-	-	-	-
Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	12.995.016	12.995.016	-	1.868.939	5.341.304	5.073.093	711.680
Finansijska sredstva koja se drže do dospeća	30.347.240	30.347.240	-	5.013.442	3.781.017	21.552.781	-
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih institucija	9.322.509	9.323.319	8.808.092	238.591	276.636	-	-
Kredit i potraživanja od komitenata	146.750.452	154.312.658	17.090.912	7.567.322	37.638.796	67.996.540	24.019.088
Potraživanja po osnovu finansijskih derivate namenjenih zaštiti od rizika	76.530	76.530	76.530	-	-	-	-
Investicije u zajedničke poduhvate i ostale investicije	137	137	-	-	-	-	137
Ukupno	261.710.927	269.273.943	88.194.577	14.688.294	47.037.753	94.622.414	24.730.905
Finansijske obaveze							
Finansijske obaveze po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjene trgovini	619	619	619	-	-	-	-
Obaveze po osnovu finansijskih derivate namenjenih zaštiti od rizika	121.632	121.632	121.632	-	-	-	-
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	6.386.573	6.386.573	1.501.757	196.031	1.168.172	3.520.613	-
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	200.930.868	200.930.868	187.240.529	1.188.306	3.409.060	5.464.573	3.628.400
Ukupno	207.439.692	207.439.692	188.864.537	1.384.337	4.577.232	8.985.186	3.628.400
Neto gep likvidnosti na 31. decembar 2017. godine	54.271.235	61.834.251	(100.669.960)	13.303.957	42.460.521	85.637.228	21.102.505
Kumulativni gep likvidnosti na 31. decembar 2017. godine			(100.669.960)	(87.366.003)	(44.905.482)	40.731.746	61.834.251

Izloženost kamatnom riziku

Pregled izloženosti Grupe riziku od promene kamatnih stopa na dan 31. decembar 2017. godine prikazan je narednom tabelom:

<u>U hiljadama RSD</u>	Ukupno	do 1 meseca	od 1 do 3 meseca	od 3 meseca do godinu dana	od 1 do 5 godina	preko 5 godina	Nekamatonosno
Finansijska aktiva							
Gotovina i sredstva kod centralne banke	61.888.292	19.230.827	-	-	-	-	42.657.465
Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjena trgovanju	330.751	-	-	-	-	-	330.751
Potraživanja po osnovu finansijskih derivata namenjena zaštiti od rizika	76.530	-	76.530	-	-	-	-
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih institucija	9.322.509	9.028.326	148.473	131.138	-	-	14.572
Kredit i potraživanja od komitenata	146.750.452	16.449.914	52.332.951	54.165.771	17.748.993	5.485.454	567.369
Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	12.995.016	-	1.868.939	5.341.304	5.073.093	711.680	-
Finansijska sredstva koja se drže do dospeća	30.347.240	-	6.577.351	3.781.017	19.988.872	-	-
Investicije u zajedničke poduhvate i ostale investicije	137	-	-	-	-	-	137
Ukupno	261.710.927	44.709.067	61.004.244	63.419.230	42.810.958	6.197.134	43.570.294
Finansijske obaveze							
Finansijske obaveze po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjena trgovini	619	-	-	-	-	-	619
Obaveze po osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od rizika	121.632	-	121.632	-	-	-	-
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	6.386.573	1.490.453	695.472	670.587	3.520.613	-	9.448
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	200.930.868	187.222.608	1.188.455	3.926.163	4.955.894	3.628.400	9.348
Ukupno	207.439.692	188.713.061	2.005.559	4.596.750	8.476.507	3.628.400	19.415
Vanbilansne stavke	(257.342)	(24.808)	4.108.446	11.126	-	(4.352.106)	-
Derivati namenjeni zaštiti od rizika							
Neto kamatna neusklađenost 31. decembar 2017. godine	54.013.893	(144.028.802)	63.107.131	58.833.606	34.334.451	(1.783.372)	43.550.879

Izloženost deviznom riziku

Sledeća tabela prikazuje neto deviznu poziciju aktive i pasive Grupe na dan 31. decembar 2017. godine:

U hiljadama RSD	USD	EUR*	CHF	Ostale	RSD	Ukupno
Finansijska imovina						
Gotovina i sredstva kod centralne banke	450.121	38.213.859	587.125	901.826	21.735.361	61.888.292
Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjena trgovanju	-	-	-	-	330.751	330.751
Finansijska imovina raspoloživa za prodaju	6.334.267	1.196.374	-	-	5.464.375	12.995.016
Finansijska sredstva koja se drže do dospeća	-	4.891.424	-	-	25.455.816	30.347.240
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	4.028.794	2.897.956	89.435	135.345	2170.979	9.322.509
Kredit i potraživanja od komitenata	2.870	95.844.904	5.324.186	699	45.577.793	146.750.452
Potraživanja p osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od rizika	-	56.310	-	-	20.220	76.530
Investicije u zajedničke poduhvate i ostale investicije	-	-	-	-	137	137
Ukupno finansijska imovina	10.816.052	143.100.827	6.000.746	1.037.870	100.755.432	261.710.927
Finansijske obaveze						
Finansijske obaveze po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjene trgovini	-	-	-	-	619	619
Obaveze po osnovu finansijskih derivate namenjenih zaštiti od rizika	-	38.919	-	-	82.713	121.632
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	49.822	5.328.574	18.982	2.670	986.525	6.386.573
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	17.430.355	127.275.393	8.542.335	2.877.550	44.805.235	200.930.868
Ukupno finansijske obaveze	17.480.177	132.642.886	8.561.317	2.880.220	45.875.092	207.439.692
FX Spot	(418.853)	1.795.885	-	(74.347)	(1.275.135)	27.550
FX SWAP	7.111.121	(11.644.939)	2.558.807	1.931.461	16.000	(27.550)
Ukupno	6.692.268	(9.849.054)	2.558.807	1.857.114	(1.259.135)	
Devizna pozicija na dan 31.12.2017.	28.143	608.887	(1.764)	14.764	53.621.205	54.271.235

Informacija o otkupu sopstvenih akcija

Grupa nije vršila otkup sopstvenih akcija i na dan 31. decembar 2017. godine nema stečene otkupljene sopstvene akcije.

Ogranci

Banka svoje poslovanje obavlja sa sedištem u Novom Beogradu, u ulici Đorđa Stanojevića br. 16, i preko svojih ogranaka:

- Regionalni centar Beograd 1 (sa jednom lokalnom filijalom, 14 filijala i 10 ekspozitura),
- Regionalni centar Beograd 2 (sa jednom regionalnom filijalom, 14 filijala i 11 ekspozitura),
- Regionalni centar Sever (sa jednom regionalnom filijalom, 3 lokalne filijale, 8 filijala i 4 ekspoziture) i
- Regionalni centar Jug (sa 2 regionalne filijale, 5 lokalnih filijala, 6 filijala i 7 ekspozitura).

Na dan 31. decembra 2017. godine, Raiffeisen Leasing je imao sledeće ogranke:

- Ogranak sever Novi Sad, Bulevar oslobođenja 76a
- Ogranak jug Čačak, Gospodar Jovanova 26
- Ogranak Beograd, Đorđa Stanojevića 16.

Raiffeisen Future Društvo i Raiffeisen Invest Društvo na dan 31. decembra 2016. godine nemaju ogranke.

Organizaciona struktura i kadrovi

Organizaciona struktura Banke je kompleksnija od organizacione strukture ostalih članica Grupe, pre svega usled razlike u veličini. Banka je organizovana kroz četiri hijerarhijske nivoa:

- Izvršni odbor (B nivo) – oblast odgovornosti Odbora je najviši hijerarhijski nivo;
- Sektor – sektor je jedinica koja direktno raportira članu Izvršnog odbora (B-1). Svaki sektor se sastoji od najmanje dva odeljenja;
- Odeljenje je organizaciona jedinica koja služi kao glavna referentna tačka. Odeljenja mogu ili da direktno raportiraju članu Odbora (B-1) ili, gde je opravdano, da se organizuju odeljenja u grupe, odeljenja mogu biti integrisana u sektore (B-2); Odeljenja koja direktno raportiraju članu Izvršnog odbora sastoje se ili od najmanje dva tima ili najmanje tri zaposlena plus rukovodilac odeljenja.
- Odsek – kada odeljenja dostignu određeni broj zaposlenih koji slede jasno definisane zadatke, moglo bi biti opravdano da se formiraju timovi na nivou ispod nivoa odeljenja (B-3).

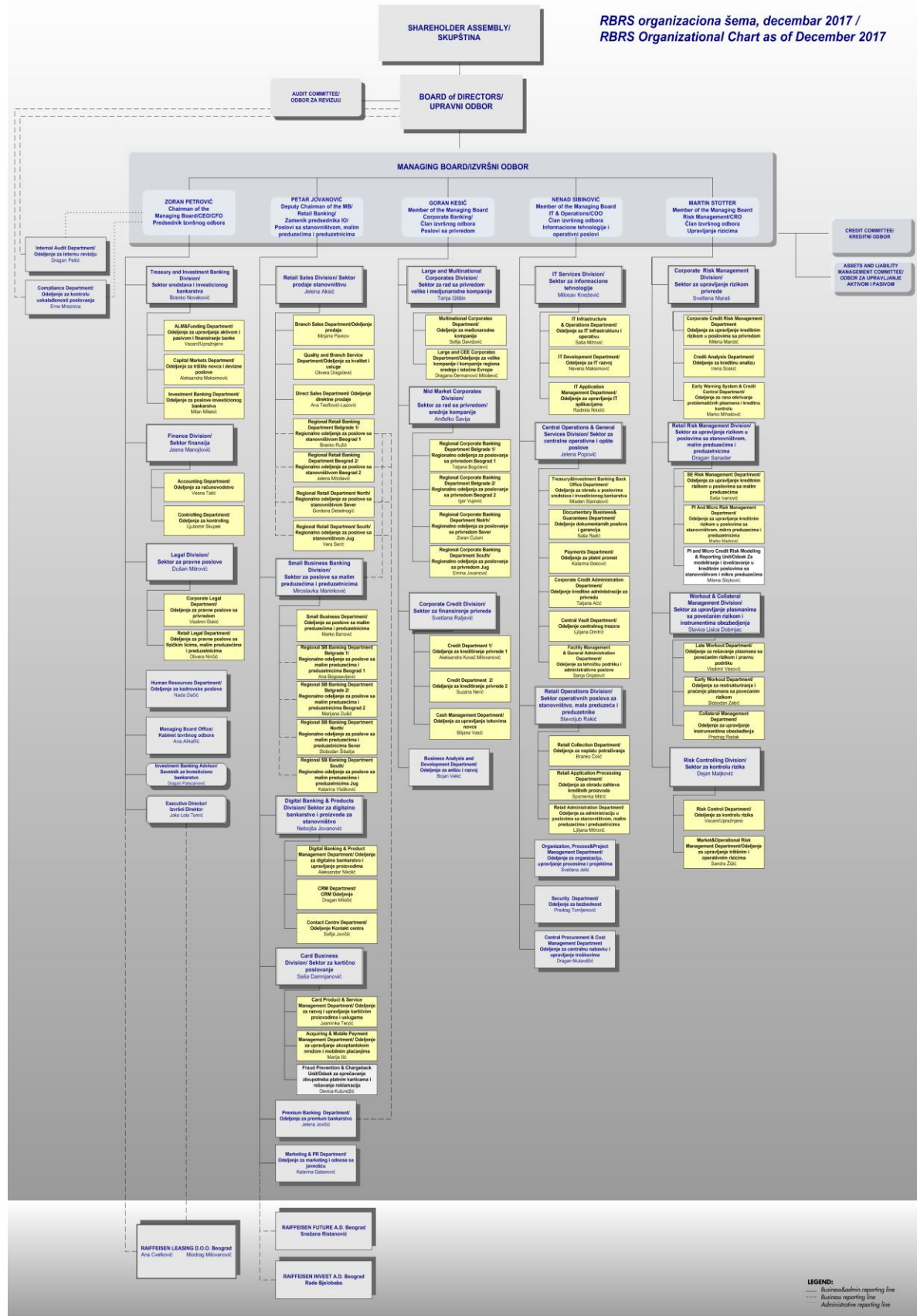
Ne postoji standardna veličina/broj zaposlenih definisan za organizacione jedinice, budući da to zavisi od specifičnosti svake jedinice: u organizacionim delovima gde zaposleni obavljaju jednoobrazne, standardne repetitivne zadatke, raspon odgovornosti rukovodioca može da bude veći (do dvadeset zaposlenih), u poređenju sa organizacionim delovima gde su zaposleni visoko specijalizovani i obavljaju kompleksne, nerepetitivne zadatke (do osam zaposlenih).

Na dan 31. decembra 2017. godine ukupan broj zaposlenih u Grupi je 1.652 (2016: 1.672), od čega je broj zaposlenih u pojedinim članicama Grupe sledeći:

- Banka ima 1.556 zaposlenih (2016. godine: 1.576)
- Društvo Raiffeisen Futura ima 14 zaposlenih (2016. : 12)
- Društvo Raiffeisen Invest ima 12 zaposlenih (2016.: 13)
- Raiffeisen Leasing ima 70 zaposlenih (2016: 71).

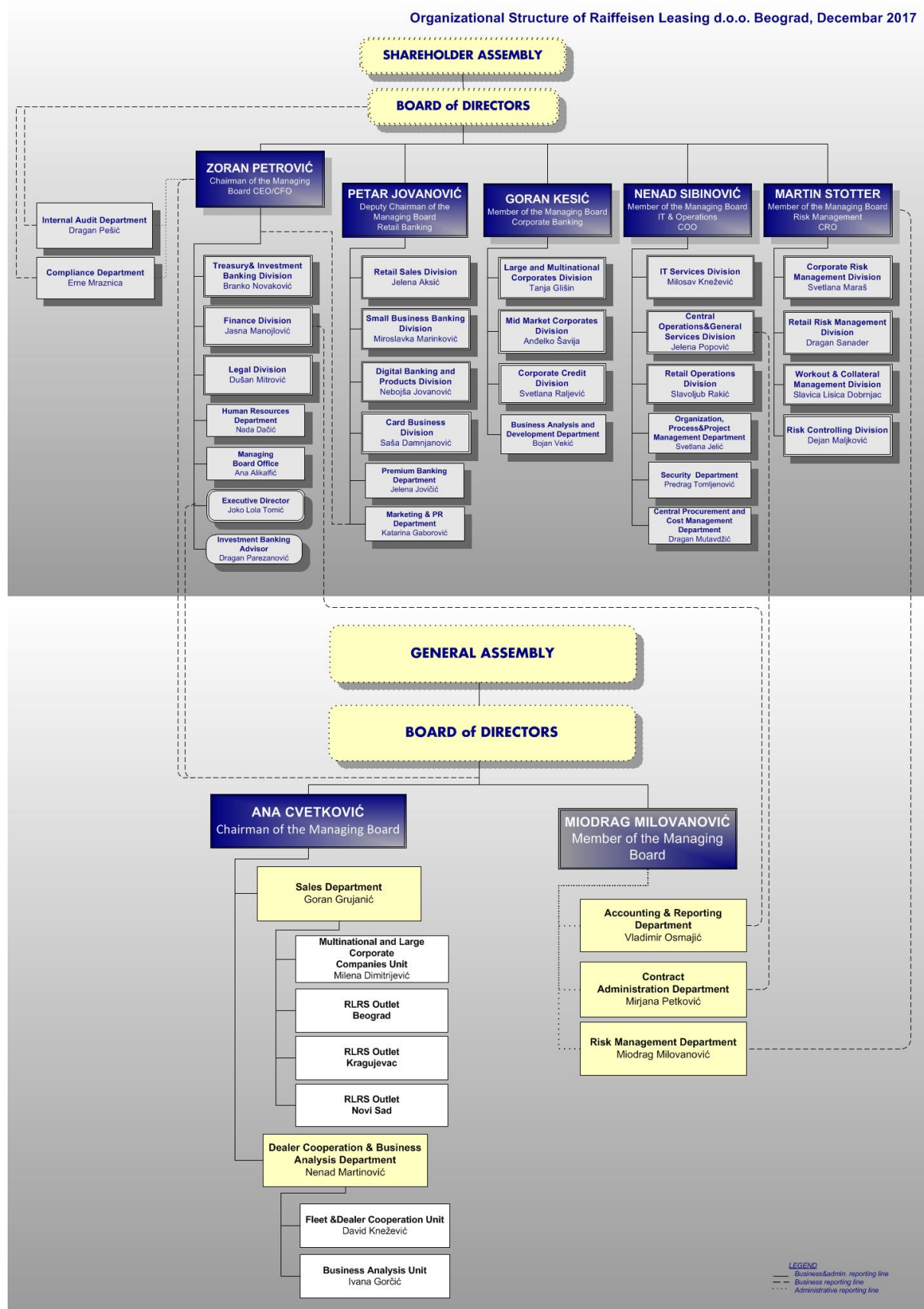
RAIFFEISEN BANKA A.D. BEOGRAD
Konsolidovani godišnji izveštaj o poslovanju za 2017. godinu

U nastavku je prikazana organizaciona struktura Banke:

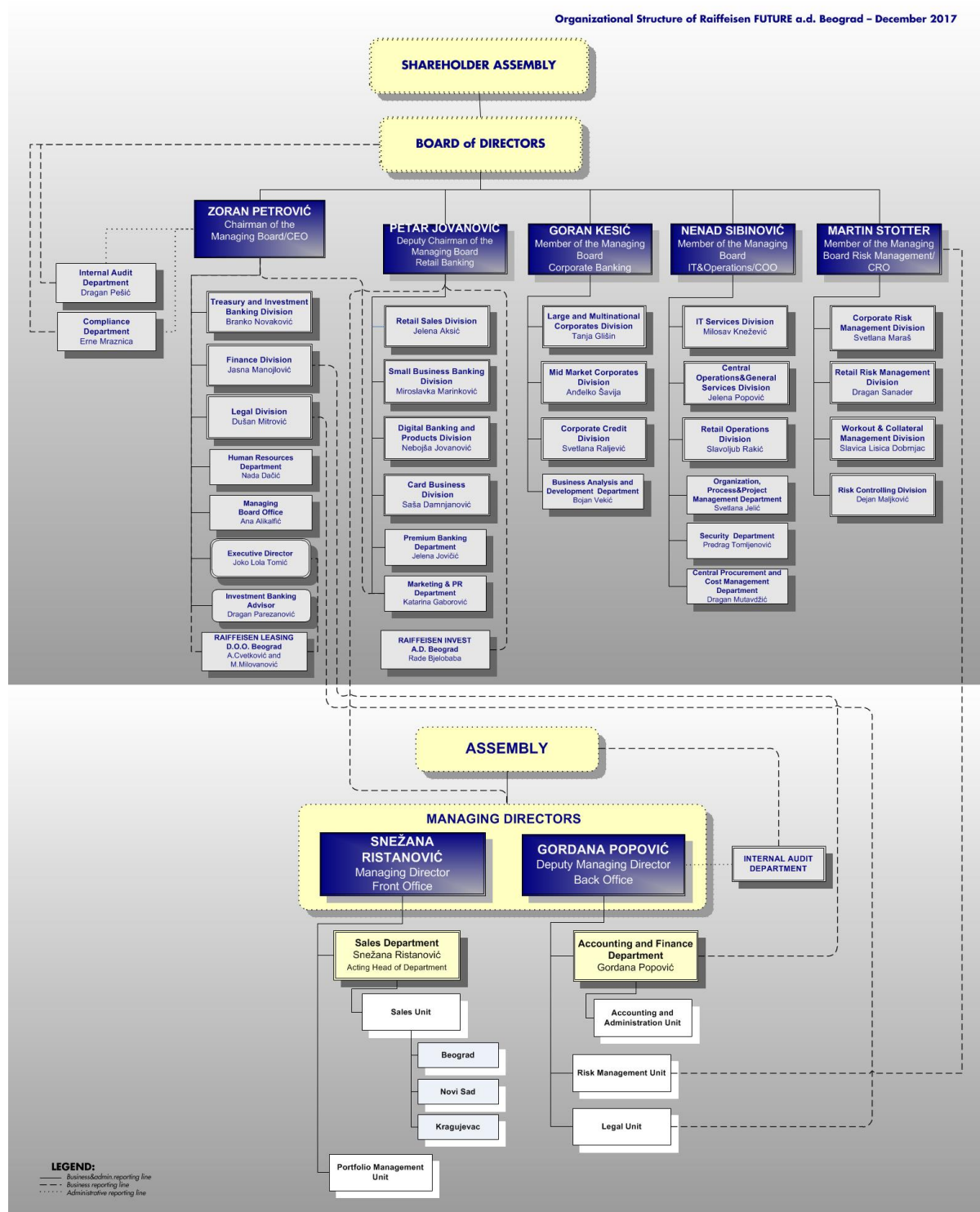
RAIFFEISEN BANKA A.D. BEOGRAD
Konsolidovani godišnji izveštaj o poslovanju za 2017. godinu

Detaljna organizaciona struktura Raiffeisen Leasinga je prikazana u nastavku:

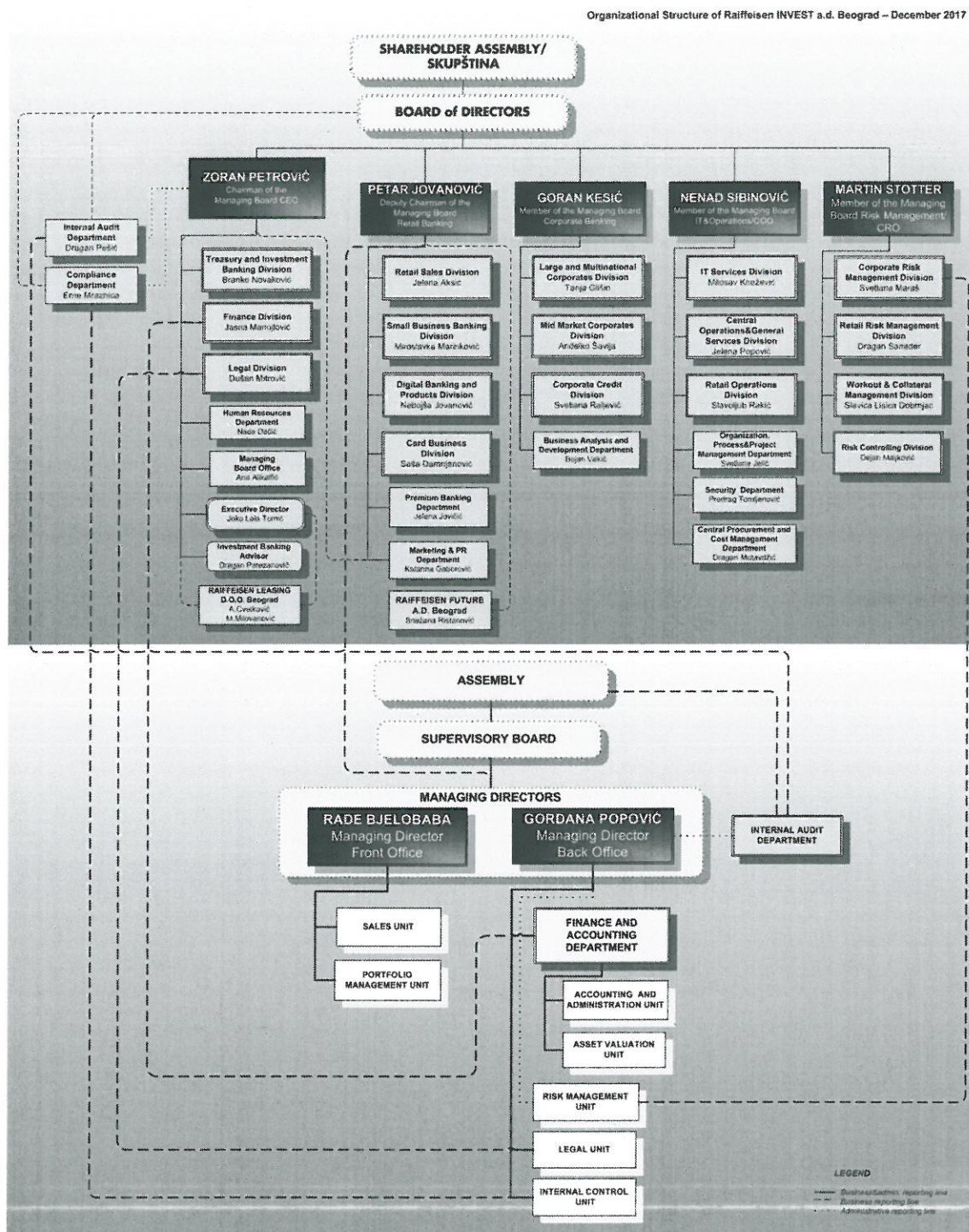

RAIFFEISEN BANKA A.D. BEOGRAD
Konsolidovani godišnji izveštaj o poslovanju za 2017. godinu

Detaljna organizaciona struktura Raiffeisen Future Društva je prikazana u nastavku:

Detaljna organizaciona struktura Raiffeisen Invest Društva je prikazana u nastavku:

Beograd, 30. mart 2018. godine

ZPC

Zoran Petrović

Predsednik Izvršnog odbora

Petar Jovanović

Zamenik predsednika Izvršnog odbora